

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

02.11.2011

İ Ç İ N D E K İ L E R

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü
Özürlüler İdaresi Başkanlığı
Aile ve Sosyal Araştırma Genel Müdürlüğü
Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü
Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü

Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
Vakıflar Genel Müdürlüğü
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Atatürk Araştırma Merkezi
Atatürk Kültür Merkezi
Türk Dil Kurumu
Türk Tarih Kurumu
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	4
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep)	4
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	11
RUHSAR DEMİREL (Eskişehir)	12
MÜSLİM SARI (İstanbul)	14
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	16
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	16
NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) –	19
REŞAT DOĞRU (Tokat) –	20
DERYA BAKBAK (Gaziantep) –	22
BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) –	22
Kapanma Saati: 12.58.....	23
İKİNCİ OTURUM	23
MEHMET YÜKSEL (Denizli).....	23
AYKUT ERDOĞDU (İstanbul)	25
MUSTAFA KALAYCI (Konya) –.....	26

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

KAZIM KURT (Eskişehir) –	27
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	28
NECDET ÜNÜVAR (Adana) –	30
RIZA MAHMUT TÜRMEK (İzmir) –	32
RIZA MAHMUT TÜRMEK (Devamla)	32
MEHMET GÜNAL (Antalya) –	33
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir)	34
ERKAN AKÇAY (Manisa)	35
KADİR GÖKMEK ÖĞÜT (İstanbul) –	37
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum)	37
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) –	39
MUSA ÇAM (İzmir) –	41
EKREM ÇELEBİ (Ağrı) –	42
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –	44
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) –	44
UĞUR AYDEMİR (Manisa) –	45
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) –	46
ERKAN AKÇAY (Manisa) –	47
MEHMET YÜKSEL (Denizli) –	47
MUSA ÇAM (İzmir)	47
MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) –	47
RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) –	47
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –	48
NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) –	48
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara)	48
ÜÇÜNCÜ OTURUM	48
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANİ FATMA ŞAHİN (Gaziantep) –	49
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla)	52
PROGRAMLAR	52
DÖRDÜNCÜ OTURUM	53
BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa)	53
BEŞİNCİ OTURUM	62
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul)	62
MEHMET GÜNAL (Antalya) –	63
BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) –	63
MEHMET GÜNAL (Devamla) –	63
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) –	65
MUSTAFA KALAYCI (Konya) –	66
MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) –	68
NECDET ÜNÜVAR (Adana) –	68
KAZIM KURT (Eskişehir) –	70
ERKAN AKÇAY (Manisa) –	71
RECAİ BERBER (Manisa) –	72
NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) –	73
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) –	74
MÜSLİM SARI (İstanbul) –	75
CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) –	76
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) –	77
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) –	79
MUSA ÇAM (İzmir) –	79
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –	80
MÜSLİM SARI (İstanbul) –	82
MEHMET GÜNAL (Antalya) –	82
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) –	82
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –	82
NECDET ÜNÜVAR (Adana) –	82

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

ALTINCI OTURUM	83
BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) –	83
MEHMET GÜNAL (Antalya) –	92
BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) –	93
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) –	94
PROGRAMLAR	94
Kapanma Saati:00.41	97

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

2 Kasım 2011 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.16

BAŞKAN : Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonumuzun yine çok değerli temsilcileri, Divan adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

5'inci Birleşimin Birinci Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesi, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Özürlüler İdaresi Başkanlığı, Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kesin hesapları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Bakanımıza söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak 2012 bütçesinin bütçe teklifi üzerine Plan ve Bütçe Komisyonundayız. Şahsım ve Bakanlığım çalışanları adına yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. Bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum.

“Önce insan” diye çıktığımız millete hizmet etme yolculuğunda “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın” anlayışıyla yolumuza devam ediyoruz. Geldiğimiz dünya düzeninde toplumsal kalkınmayı başarabilmemiz için, toplumsal huzur ve barışı sağlayabilmemiz için topyekün kalkınabilmeyi, kadınıyla, erkeğiyle, engellisiyle, sağlamıyla, yaşlısıyla, genciyle toplumun tüm kesimlerini kuşatacak şekilde sosyal politikalar üretmeyi görevimizin ana eksenini olarak görüyoruz ve “Önce insan” diyerek de bütün kesimleri kuşatacak şekilde politika üretmeye devam ediyoruz çünkü modern dünyanın geldiği bir gerçek var ki yalnızca ekonomik kalkınmayı başarmanız yetmiyor. Ekonomik kalkınmayı niçin istiyoruz? İnsanımızın huzur ve refahını sağlamak için. O yüzden hakça paylaşım ekonomik kalkınmada herkesin birinci derece vatandaş olarak istifiye edeceği ve bu kalkınmadan özellikle negatif olarak yararlanan birimlerin pozitif ayrımcılık yapılarak daha güçlü bir şekilde sistemin içerisine girmesini sağlamamız şu anda en önemli çalışma modelimiz olarak karşımızda duruyor. Bugün geldiğimiz dünya düzeninde ekonomik kalkınmayla beraber sosyal paylaşım, sosyal sermaye, sosyal içerik, sosyal restorasyon birleşmediği ve tamamlanmadığı zaman toplumsal huzur ve barışı sağlamanın mümkün olmadığını görüyoruz ve birçok ülkelerde de bunun yansımaları şu anda da yaşıyoruz. O yüzden AK PARTİ Hükümeti olarak son on yılda sosyal politikaları çok önemseydiğimiz için Bakanlığımızı yeniden yapılandırdık, şu anda Bakanlığımız artık icracı bir Bakanlığa dönüştürüldü çünkü biliyorduk ki bir Devlet Bakanlığı olarak devam ettiğimiz zaman bu hedeflere ulaşmamız ve söylediğimiz rakamları yakalamamız mümkün değildi. O yüzden daha önce sosyal hizmetler bünyesi içerisinde kadın, yaşlı, engelli, hepsi bu hizmet bünyesi içerisinde devam ederken şimdi sunumda da göreceğiniz gibi bunların hepsi birleştirildi, Çalışma Bakanlığındaki “Primsiz Ödemeler”, İçişleri Bakanlığındaki “Şehit Yakınları ve Gaziler” bölümü ve Devlet Bakanlığında çalışan Sosyal Yardımlaşma Genel Müdürlüğü bizim Bakanlığımıza bağlandı ve icracı bir Bakanlığa dönüşmüş olduk. Şu anda 5 genel müdürlüğümüz, 32 daire başkanlığımızla bugün huzurlarınızdayız.

Sayın Başkanım müsaade ederse bu yapının içerisindeki arkadaşlarımızın da kendini bir dakika içerisinde komisyonla tanışmasını uygun buluyorum ama sizin müsaadenizle.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, ilgili bürokrat ayağa kalsın ve kendini tanıtsın.

(Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bürokratları kendilerini komisyonla tanıttı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Sayın Başkanım, sunumumuzu yaparken alfabetik sıraya göre genel müdürlüklerimizin sunumunu yapacağız müsaade ederseniz.

Şimdi, Aile Kurumuyla ilgili daha önce yalnızca bir araştırma şeklinde çalışan bir kurumsal altyapımız vardı. Bu yüzden şu ana kadar olan süreçte Aile Araştırmayla ilgili kısımda yalnızca araştırmalar yapıldı ve bu araştırmalar toplumun birçok kesimi tarafından kullanılarak farklı politikalar üretilmesine vesile kılındı ama şimdi bu yeni Bakanlık sistemimizde, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü araştırma yapmayla beraber buradan politika üretme ve ailenin yapısıyla ilgili, güçlü aile oluşması noktasında hem koruyucu, önleyici tedbirler hem aile değerleri konusunda yapılması gereken hassasiyetler birleştirilerek yeni bir genel müdürlük yapısı altında süreci takip ediyoruz ama burada bizim özellikle... Özür diliyorum.

Evet, 2012 yılı bütçe ödeneğiyle ilgili tabloda da değerli milletvekillerimizin, Komisyonumuzun saygıdeğer üyelerinin gördüğü gibi önemli bir rakam var, o değişimi sizlerle paylaşmak istiyorum, kurumsal olarak da icracı Bakanlığa dönüşmenin faydasını rakamsal olarak da size göstermek istiyorum.

Şu anda Bakanlığımızın ilk bütçesinde 2012 bütçe ödeneği toplamı 8 milyar 841 milyon 713 bin TL'dir. Bunun yaklaşık 379 milyon personel ve sosyal güvenlik, 689 milyon mal ve hizmet giderleri, 7,5 milyar cari transferler, 195 milyon da sermaye giderleri olarak karşımızda durmaktadır. Şu değişimden de 6 milyar 15 milyon olan Bakanlık bütçemizin 8 milyar 841 milyon 713 bine yükseldiğini ve yüzde 46'lık bir değişimin olduğunu görüyoruz. Bu Bakanlıkla ilgili daha önceki eleştirilerde “Devlet Bakanlığında bünyesinde bu projeleri nasıl yapacaksınız, nasıl bütçelendireceksiniz, bunun

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

maliyetini nasıl oluşturacaksınız?" deniliyordu. Ama bugün o haklı talebe karşı kurumsal altyapımız mali olarak da güçlendirilmiş oldu.

Bu değişimdeki farkı ikinci tabloda da görüyorsunuz. Çünkü sosyal yardımlaşmalar ve sosyal hizmetler kendi içerisinde bir yapıdaydı 2011'de. Ama 2012'de toplamda baktığınız zaman yatırım ödeneğinde de bu farkı görüyorsunuz. Çünkü kurumsal yapımız değişti. Genel toplamda 105 milyon 872 bin olan yatırım ödeneğimiz 2012 yılında 190 milyon TL'ye yükselmiş oldu. Buradan da baktığımız zaman yatırım ödeneğimizde, özellikle çocuk hizmetleri bölümü, kadın sığınma evleriyle ilgili kısımlar, yani mali olarak, politik olarak güçlendirilmemiz gereken ürettiğimiz yerin bütçesini de bu aradaki yatırım ödeneğinden aradaki farkı götürecektir şekilde bu süreçte yöneteceğiz. Yaklaşık yatırım ödeneğimizde de yüzde 80 gibi bir artışla huzurlarınızdayız. Plan ve Bütçe Komisyonunun özellikle bütçe konusundaki hassasiyetini bildiğimiz için bu konuda sizin bu değişimdeki farkı özellikle geçen yıllarda ne kadar çok arzuladığınızı biliyoruz. Bugün bunu başarmış olarak huzurunuzda oturmaktan da hakikaten büyük bir onur ve gurur duyuyorum.

Aile ve toplum hizmetleri bölümüne geçtiğimiz zaman... O söylemiş olduğumuz araştırmalar... 2011 yılına kadar aile araştırma ile ilgili teşkilat yasalı kuruluş Aile Araştırma Kurumu çalışmaya başladıktan sonra özellikle önemli olduğunu gördüğümüz yedi sekiz başlığı sizlerle paylaşmak istiyorum. Yurt dışında yaşayan ailelerin sorunları, yaşlı ve aile ilişkileri, aile yapısı, 4320 sayılı Ailenin Korunması Yasası ve yasanın aile ve toplum üzerindeki etkileri, medya profesyonellerinin aile algısı, aile destek hizmetlerinin değerlendirilmesi ve kalite standardının geliştirilmesi, İnternet kullanımı ve aile, Türkiye'de ergen profili ve boşanma nedenleri. Bunlar 2012'ye kadar yaptığımız araştırmalar. Aslında sosyal devlet olarak bu araştırmalarla beraber şuna başlamış olduk. Genelde sosyal konularda daha çok lokal araştırmalar yapıyordu ve birtakım üniversitelerin, özellikle sosyal politika üreten ve o konuda sosyal hizmet bölümleri olan Boğaziçi gibi, buna çok önceden başlamış üniversitemiz gibi olan yerlerde, Hacettepe gibi yerlerde kendi içlerinde oluşan bir yapı vardı. Bugün bu araştırmalarla beraber devlet araştırma yapabilme, araştırmaya kaynak ayırabilme ve sosyal konulardaki -yani bir ARGE bünyesindeki teknik konular değil- sorunu çözebilmek için koruyucu-önleyici tedbirler oluşturabilmek için önce nedenlerini anlamamız gerekiyor. Bugün bu araştırmalara dönüp baktığımız zaman sorunu çözebilmek için bize çok ciddi manada koruyucu-önleyici tedbirler ve nedenlerinden ne yapacağımızı, üreteceğimiz bir bakış açısı bize veriyor.

Bunları yeterli görmüyoruz. Şu anda "Gerçekleştirilen Çalışmalar" bölümümüz var. Daha önce bu çalışmalarla beraber 5'inci Aile Şûrası'nı yaptık, yerel aile çalıştaylarını yaptık, 6'ncı Dünya Aile Zirvesi'ni yaptık, "Biz Bir Aileyiz-Türkiye Sofrası Projesi"ni gerçekleştirdik. Ama 2012 yılında şu anda devam eden iki projemiz var, bunu çok önemsiyoruz. Bir tanesi aile yapısı araştırması. Türkiye İstatistik Kurumuyla beraber 2012'de muhtemelen bir üç ay içerisinde tamamlanacak çok geniş bir araştırma var ve birçok sorunun cevabını bu araştırma sonunda bulacağız. Bizim de kurum olarak takip ettiğimiz, önemseydiğimiz ve sonuçlarını merak ettiğimiz bir araştırma. Çünkü bu sonuçlara göre de bizim kendi politikalarımızı oluşturmamız ve güncellememiz gerekiyor. Bunu, İstatistik Kurumu Başkanımızla yaklaşık on beş gün önce bir araya geldik, üç ay içerisinde tamamlaması konusundaki hassasiyetimizi de belirledik.

İkincisi de, aile eğitim programları. Bugün gördüğümüz en büyük sorunlardan bir tanesi, parçalanmış ailelere baktığımız zaman ailenin sorun çözme kapasitesinin zayıf olduğunu ve aile içi iletişimde yaşanan sorunlardan dolayı parçalanmanın hızlandığını görüyoruz. Her konuda olduğu gibi "eğitim olmazsa olmazımız" dediğimiz zaman bu aile içindeki iletişimi, anne, baba, çocuk, kardeşler arasındaki iletişimi güçlendirecek eğitim programlarını başlattık ama daha güçlendirerek devam ettirmemiz gerekiyor. Şu ana kadar bu programlar dâhilinde de 1.000 kişiye eğitici eğitimi yaptık. Nasıl aile içi eğitim programları yapılabilir eğitecek bir çalışma yaptık. Ama ikinci dönem içerisinde de bunu güçlendirerek devam edeceğiz. Bunun uygulama boyutuna da baktığınız zaman, şu an bizim iki sistemimiz var; toplumda aile danışma hizmeti veren aile danışma merkezlerimiz var; ikincisi, biraz daha geniş çalışan toplum merkezlerimiz var. Özellikle toplum merkezlerimiz göç alan yerlerde ve göçün olduğu bölgelerde daha çok hizmet eden, sivil toplumla, üniversitelerle beraber, yerel yönetimlerle beraber iş birliği yapıp toplum merkezlerinde birçok kadınınızın gelip buradan hizmet aldığı, kafasındaki birçok soruya cevap verdiği bir mekanizma olarak karşımızda duruyor. İsterseniz bu iki rakamı Komisyon üyelerimizle paylaşmak istiyorum. 2002'de 59 toplum merkezimizde 55.469 kişiye hizmet verirken, Ekim 2011 itibarıyla 97 toplum merkezimizde 75.452 kişiye hizmet üretir hâle gelmiştir. Bu önemli bir değişimdir. Ama toplumdaki talebe baktığımız zaman bu sayının çok daha güçlendirilmesi ve daha da hızlanması gerekiyor.

Burada Komisyon üyelerimize, aslında sürekli basında söylediğimiz, bizim için de en önemli 2012 projesi olarak düşündüğümüz Aile Sosyal Destek Programı'nı, buradaki muradımız, hedefimiz nedir, biraz daha detaylı olarak anlatmak istiyorum. Bugün yaşadığımız birçok sorunun, şiddet gibi en önemli sorunlarımızdan bir tanesinin sonuç olduğunu, bunu düzeltebilmemiz için en başta önemimiz ve orada koruyucu-önleyici tedbirleri hayata geçirmemiz gerekiyor. Onun için de aile bazlı risk faktörünü araştırarak, kontrol altına alacak ve bunu yönetecek şekilde devletin o ailenin yanında olmasını sağlayacak bir programdır bunun mantığına baktığınız zaman. Kısa bir şekilde hemen anlatabilmek için de diyoruz ki: Her ailenin nasıl bir aile hekimi varsa, bizim bu çalışmayla beraber hedefimiz her ailenin bir sosyal destek uzmanı olacak. Ne iş yapacak bu? O ailenin neye ihtiyacı var bakacak. Çünkü bazen yalnızca ekonomik destek verdiğiniz zaman o ailenin sorunlarını çözemediğimizi gördüğümüz yıllarımız geçti. Zihinsel özürü bir anne varsa, içeride şiddet varsa, alkolle mücadele eden bir baba varsa, istediğin kadar ekonomik destek ver, o sorunu çözemiyorsun. İşte uzman orada özellikle risk alanı yüksek olan ve şu an SOYBİS dediğimiz sistemde de kayıtlı olan haneler üzerinde başlamak üzere, ama temelde de toplumdaki bütün ailelere ulaşacak şekilde bu sistemi başlatmak arzusundayız. Başlattığımız zaman şöyle bir sistem istiyoruz: Yaklaşık 4 bin sosyal hizmet uzmanı yetiştireceğiz. Her ailenin o sosyal destek uzmanı o aileyle ilgili ihtiyaç analizini belirleyecek, araştırarak ama onlar daha önce eğitimden geçecek, gelebilecek sorulara ve aileyle ilgili verilmesi gereken destekte en azından en önemli şey bilgiye ulaşmasını sağlayacak, bir hukuki destek gerekiyorsa, bir psikolojik destek gerekiyorsa, bir rehabilitasyon gerekiyorsa, ama bilgiye ulaşamıyorsa veya o kurumdan nasıl istifade

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

edeceğini bilmiyorsa... Bu tabloda bunu çok net bir şekilde Komisyon üyelerimizin göreceği şekilde hazırladık. Burada bu sistemi hayata geçirmek için şu anda bir Müsteşar Yardımcılığımızın başkanlığında bir uzman ekibimizle göç alan bölgeye öncelik vermek üzere pilot çalışmaya 2012'de başlayacak şekilde çalışmamızı tamamlamak üzereyiz. Ama şu tablo hayata geçtiği zaman bugün yaşadığımız toplumsal sorunların birçoğunu önleyecek ve kontrol altına alacak bir mekanizmayı da oluşturmuş olacağız.

Burada 2012-2015 hedeflerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz. Ailelerin bilinçlendirilmesi, aile yapısının güçlendirilmesi ve ailelerin sorun çözme kapasitesinin artırılması, yurt içinde ve yurt dışında yürütülen araştırma faaliyetleriyle sosyal sorunlara yönelik çözüm odaklı durum tespitlerinin yapılması. 2015 hedefimizi belirledikten sonra bu hedefe ulaşmak için yapılacak çalışmaları da sizlerle paylaşmak istiyoruz. 2011'e kadar yaptığımız araştırmaları anlatmıştım ama bundan sonra bu araştırmaları çok daha güçlendirmemiz lazım. Üniversite, sivil toplum, Bakanlık bünyesinde daha geniş katılımlı araştırmaları ve toplumun kafasındaki sorulara cevap verecek, farkındalığı artıracak, bilincini artıracak bir yapıya dönüştürmeyi arzu ediyoruz. O yüzden şu andaki planladığımız araştırmalarda, özellikle Türkiye'de yaralanma ve cinayetle sonuçlanan aile içi, akrabalar arası şiddetin yüzdesi, oranı nedir... Çünkü bunu birçok uluslararası toplum ve uluslararası düzeyde yaptığımız toplantılarda bize soruyorlar "Nedir bu?" diye. Küçük bir lokal yapılan araştırma sanki bütün Türkiye'nin resmiymiş gibi de dışarıya yansıyor. Onları önleyebilmemiz için bu araştırmalar çok önemli. Onun dışında, on iki-on dokuz yaş öğrencilerde sigara, alkol ve zararlı madde kullanımı oranı nedir? Aile eğitim programı uygulama ve yaygınlaştırma, basılı yayın alımları ve yapımları, ailenin temel ve güncel sorunlarına yönelik görsel yayın yapımları, projeler hayata geçirilecek. Burada bütün milletvekili arkadaşlarımdan istirham ediyorum. Eğer dersiniz ki "Şu araştırma da bizim için önemli..." Ben biliyorum, burada bu konuda çok uzman olan, bu işin eğitimini almış arkadaşlarımız var, "Şunu da ilave edelim." dediğiniz her noktada biz buna açığız. Bu konuda araştırma yapacak, planlayacak hem kurumsal altyapımız var hem mali durumumuz var. "Biz bunu yeterli görmüyoruz, şunu da ilave edin." dediğiniz her noktada da sizlerin bu konuda desteğini bekliyoruz. Bunu da belirtmek istiyorum.

Aile hizmetleriyle ilgili kısmı tamamlayıp ondan sonra çocuklarla ilgili kısma, çocuk hizmetleri bölümüne geçmek istiyorum. Çocuk hizmetleri bölümünde biz çocuk hizmetlerini tamamen yeniden yapılandırdık. Yani bu bugün bu Bakanlığın yeni yaptığı bir şey değil, on yıllara dayalı bir süreç. Özellikle baktığınız zaman kurum bakımından çıkıyoruz, yavaş yavaş o koğu sistemi, işte 10 kişilik, 15 kişilik yatak düzeninden çıkıyoruz. Aile yanında çocuklarımızın bakılacağı, sevgi ortamının da oluşacağı bir bakım sistemini önemsiyoruz. Çünkü hepimizin çocuğu var. Hepimiz şunu biliyoruz ki, yalnızca mali destek yetmiyor. Çocuğun istediği kadar karnını doyur, barınma ihtiyacını gider, fiziksel bütün altyapısını oluştur... Hepimizin insan olmanın getirdiği sevgiyi, sıcaklığı, aile sıcaklığını hissetmemiz lazım. Koğu sisteminde bunu sağlayacak yapıya ulaşmamız zor oluyor. O bire bir, her çocuğu bir dünya olduğunu ve her çocuğun bire bir çalışması gerektiğini, hele bir de annesi, babası yoksa yanında, ilgiye çok daha muhtaç olduğunu biliyoruz. Şu anda bizim 14 bin evladımız var toplamda baktığınız zaman. Yeni modelimizde size onu tam rakamsal olarak da vermek istiyorum. Aslında bu bizim cumhuriyetle beraber, Mustafa Kemal Atatürk'ün "Kimsesizlerin kimi cumhuriyettir." dediği bir anlayış var. Ondan önce Darülaceze ve Darüşşafaka sistemine baktığınız zaman 1900'lü yıllarda dünyada o model yokken bizde uygulanan bir yapı var. Yani bizim genetik mirasımız, kodlarımız bu işe çok uygun. "Kimsesizin kimi olma." şeyi tarihsel dokumuzda mevcut ve cumhuriyetle beraber zaten bu çok daha görünür hâle gelmiş durumda. Söylediğim gibi, koğu tipi kuruluşlardan çıkıyoruz, sevgi evleri dediğimiz en fazla 6 kişilik çocuklarımızın kaldığı sisteme geçiyoruz ve yeni bir model yaklaşık iki yıldan beri denediğimiz çocuk evleri. Muhtemelen herkes kendi şehrine gittiği zaman da buraya ziyarete bulunmuştur. Çocuk evlerinde en fazla 4 çocuğun, 5 çocuğun kiralanan bir apartman dairesinde başında bakıcı annelerin olduğu, onların hem fiziksel ihtiyacının giderildiği hem de eğitim ihtiyacının giderildiği ve yirmi dört saat esaslı bir çalışma modelini yapıyoruz. Her şehirde bir vali yardımcısının denetiminde devam ediyor. Sosyal Hizmet Müdürlüğümüz ve Sosyal Hizmet Müdür Muaviniliğimizin kontrolünde devam eden bir yapımız var. Burada amacımız nedir? Aile yanında bakımı birinci öncelik olarak görüyoruz. Bakım standartlarını yükseltmek, koğu sistemi dahi olsa bakım standartlarını yükseltmek... Özellikle oradaki çocuklarımıza bakan bireyin en az meslek lisesi mezunu, çocuk eğitimi mezunu olması ve bunun altyapısının mesleki eğitimini almış olmasının çok önemsiyoruz. Hem sayısal olarak bakım personelinin sayısını artırdık hem niteliğini artırdık. Çocuk Koruma Kanunu'yla birlikte suça itilen ve suç mağduruna yönelik ihtisas kuruluşlarımız açıldı. Bu çok önemli. Çünkü bir arada olmaması gereken... Bu yaşlılarda da oluyor, kadınlarda da oluyor. Kendi alanlarında ihtisaslaştırmamız ve o kategorinin ihtiyacı olan bakımı vermemiz gerekiyor. Bu Çocuk Koruma Kanunu'yla beraber özellikle suç mağduru olan çocuklarımızın kendi içinde rehabilite edildiği ve kendi içinde güçlendirildiği yeni bir rehabilitasyon merkezi sistemi hayata geçirildi. Sokaktaki çocuklarımız bundan beş altı yıl önce hepimizin çok rahatsız olduğu bir sorun alanıydı ama bugün yeni hizmet modeliyle, yirmi dört saat esaslı mobil ekipleriyle beraber sekiz ilde eylem planı yapılmış, pilot çalışma tamamlanmış ve bununla ilgili yapılması gerekenler yerel yönetimler ve sivil toplumun da desteğiyle şu anda kontrol altına alınmış ve bu sorunu nasıl çözebileceğimiz yönünde bir çalışma modeli oluşturulmuş. Ama burada yine benim gördüğüm eksiklerimiz olabilir. Yine burada da Komisyon üyelerimizin eğer bu konuda tavsiyeleri olacak olursa... Sistemi şu anda güçlendirmeye çalışıyoruz. Bunu da, sizden gelecek değerlendirmeleri de, kendi politikamızı da önemsiyoruz. Bunu da özellikle belirtmek istiyorum.

"Her çocuğun bir aile yanında yaşama hakkı vardır." şeklinde Aile Yanında Destek Projesi'nde baktığınız zaman birkaç rakamı da -şimdi Plan ve Bütçe olunca rakamsız olmaz- özellikle belirtmek istiyorum. 2002 yılında 12.075 kişi iken 2011 yılında 3 katına çıktı bu aile yanında destek. 32.348 kişiye ulaşıldı. Kişi başına yapılan ödeme miktarı da 2002'de 62 TL iken bugün 451 TL'ye çıkarıldı. Yani o çocuğun kurumdan alınıp... Bu da kendi kararımızla olan bir şey değil, mahkeme kararıyla. O çocuğun kurumumuzda kalmasının nedeni yoksulluksa, yalnızca mali yetersizlikten dolayı aile çocuğunu vermek durumundaysa o zaman diyoruz ki: "Biz o mali desteği size verelim, herkes kendi annesinin, babasının yanında kalsın." Bu modelden sonra zaten o koğu sisteminde ciddi azalmalar oluştu ve mali destek de artınca çocuklar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

üzerimizden aileye de bir şekilde mali destek verildi ve sosyal devlet olarak da o ailelerin yanında olacağımız bir altyapı da oluşturulmuş oldu.

Aileye dönüş uygulaması: 1 Ekim 2011 tarihi itibarıyla 7.878 çocuk aileye döndürüldü. Bu rakamları önemseydiğimiz özellikle belirtmek istiyoruz. Böyle yapılıncı da 100 kapasiteli yaklaşık 80 kuruluşumuz kapatılmış olacak yani bu sistemi devam ettirdiğimiz sürece amacımız koşu sistemlerinden tamamen çıkmak ve bu sistemlere geçmektir.

Evlad edindirme ve koruyucu aile sistemimiz devam ediyor. 2002 yılına kadar 6.976 çocuk evlat edindirilmiş, 2011 yılı itibarıyla da 11.347 çocuğumuz korumaya muhtaç evlat edindirme sisteminden istifade etmiştir. Bir de koruyucu aile sistemimiz var. Koruyucu aile sisteminde biliyorsunuz hukuki olarak aile yanında kalıyor ama evladı olmuyor, koruyor, kollanılıyor, bakılıyor ama işte evlat hakkı olma hakkı olmayınca hukuki olarak onun getirdiği farklı mekanizmalardan istifade etmiyor ama bu koruyucu aile modeli de güçlenerek devam ediyor. Bu ihtiyacı da görüyoruz ve bu ailelerin de gittikçe daha fazla talep etmeye başladığını görüyoruz. Burada da rakamı belirtmek istiyorum: 2002'de koruyucu aileyle bakılan çocuk sayımız 515 iken, bugün 2011 Ekim itibarıyla 1.290 çocuğumuz koruyucu aile yanında bakılmaya devam etmektedir. Yaklaşık 2,5 katlık da bir artış söz konusudur.

Ücretsiz gündüzlü bakım hizmetleri dediğimiz bir modelimiz var. Çocuk kulüplerinden, özel kreş ve gündüz bakım evlerinden ücretsiz yararlandırılan çocuk sayımızda da yaklaşık 2 kat bir artış var; 576 iken şu an 1.002'ye yükselmiş durumda. Yetiştirme yurtlarında tam tersi azalma var bu modellerden dolayı. 108 yetiştirme yurdunda 7 bin çocuğumuz varken 2002'de, bugün 4 bine düştü, 4.257 çocuğa hizmet veriliyor. Bu sayının gittikçe azalacağı bir modelde de devam edeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Çocuk yuvaları sistemimiz: 70 çocuk yuvasında 3.613 çocuğa şu an fiilen bakılmaktadır ve çocuk yuvaları sistemimize kaliteyi ve personel sayısını artıracak şekilde devam ediyoruz. 419 çocuk evinde toplam 2.379 çocuğa şu an fiilen hizmet veriyoruz. Bu konuda talep de çok fazla ve bizim özellikle denetim mekanizmasını iyi koruyabildiğimiz zaman çocuklarımızın çok daha mutlu olduğunu görüyoruz. Ben mümkün olduğu kadar çocuk evlerini ziyaret ettiğim zaman çocuklarımızın psikolojilerinin koşu sistemine göre çok daha düzeldiğini görüyorum. Mesela bir çocuk bana dedi ki: "Artık okulumu giderken evimin adresini yazabiliyorum." Bizim için çok normal bir şey evimizin adresi ama onlar için evinin adresini yazmak lüks olduğu için... "Evimin adresini yazabiliyorum, komşularımız var, komşularımızla beraber gidip gelebiliyoruz." dedi. O kadar önemli bir şey ki. Yani biz kendimiz normal yaptığımız için hiç farkında değiliz. Aynen sağlık gibi, hava gibi ama yok olduğu zaman fark ediyorsun. O çocuğu dinlediğin zaman, empati yaptığın zaman ne kadar doğal bir ihtiyaç olduğunu görüyorsun. O yüzden bu modeller çok daha insani ve çok daha sevgi dolu modeller olarak karşımıza çıkıyor.

Sevgi evleriyle ilgili kısmı söylemişim. Şu anda 328 villa tipi müstakil evde 2.590 çocuğumuza hizmet veriyoruz. Çocuk ve gençlik merkezlerimiz var. Burada da 37 çocuk ve gençlik merkezi ile 4 gözlem evinde 8.424 çocuk ve gence yatılı ve gündüz sosyal hizmete devam ediyoruz. Esas sıkıntılı kısımlarımız ve en çok ihtiyacı olan kısımlarımız bakım ve sosyal rehabilitasyon merkezlerimiz. Tabii buralarda çocuklarımız, özellikle sokaktan gelen suç mağduru çocuklar olduğu için, cinsel istismara maruz kalmış çocuklar olduğu için 393 çocuğumuza yatılı olarak hizmet veriliyor. Ama bizim en çok uğraşmamız gereken ve en çok topluma kazandırmamız gereken sayı olarak bu karşımızda. Biz de bu anlayışla bu çocuklarımızın her türlü rehabilitasyonunda yanında olacak güçlü bir mekanizmayı daha da güçlendirecek şekilde devam ediyoruz.

Koruma ve bakım rehabilitasyon merkezlerimizde de 113 çocuğumuza 1 Ekim 2011 itibarıyla hizmet verilmeye devam ediliyor. Burada 2012-2015 hedefimize baktığımız zaman sosyal risk haritası çıkarmak istiyoruz, çocuk ve aileye aile içinde destek verilecek sistemi güçlendirmek istiyoruz. Her bireyin çocuk hakları konusunda daha duyarlı olmasını, bilinçlendirme kampanyalarını, yaygın ve örgün eğitim ve programları ile çocuk hakları kültürünün toplumda benimsenmesini sağlamak istiyoruz. Tabii bu konuda yasalarımızda bir eksik gözüküyor ama özellikle uygulamada baktığımız zaman çocuk hakları konusunda Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin toplumdaki duyarlılığının artırılması lazım. Biz Bakanlık olarak da kısa filmlerle... Şu anda onun çalışmasını da başlattık. "Bu konudaki ihtiyacımız nedir ve ne yapmak istiyoruz?" Çocuk haklarıyla ilgili geldiğimiz noktayı kısa filmlerle medya üzerinden de Türk toplumuyla paylaşacak çalışmayı da başlattık ve inşallah 2012 itibarıyla da bunu medyamızda görünür hâlde, beğeneceğiniz şekilde güçlendirecek bir çalışmayı da önemsiyoruz.

Hedeflerimiz, suça sürüklenen ve suç mağduru olan çocukların tek bir merkezde... Bu ÇİM dediğimiz sistem - zamanı olup Ankara'daki sisteme bakan milletvekillerimiz oldu mu bilmiyorum ama bizim buradaki merakımız bu- Çocuk İzleme Merkezi. Ve bunu kadınlarda da yapacağız kadın izleme merkezi şeklinde. Ne yapmaya çalışıyoruz? Özellikle suça itilmişse, cinsel istismara uğramışsa sistemin içerisinde bu çocuklar zaten yeterince yıpranmış, yorulmuş ve ruhen çökmüş durumdadır. Sürekli sistem, adli tıbbı gidiyor anlatıyor, mahkemeye gidiyor anlatıyor, ondan sonra emniyete gidiyor anlatıyor, anlatıyor, anlatıyor... O çocuğun onu anlatmaya dermanı yok, o çocuğun onu anlatacak psikolojik durumu yok. Şimdi "Aynalı oda" dediğimiz pilot çalışmayı şu anda Ankara'da başlattık. Sağlık Bakanımıza ve ekibine de hakikaten çok teşekkür ediyorum bu konudaki duyarlılıktan dolayı. Biz de gittik incelememizi yaptık. Yenimahalle'de çalışıyor sistem. Aynalı sistemde çocuk bir defa yalnızca ne yaşadıysa onu anlatıyor. Aynalı odalar olduğu için kendini kimin dinlediğini de görmüyor ama dinlemesi gereken herkes onu dinliyor; hâkimi de, savcısı da, sosyal hizmet uzmanı da onu dinliyor ve onu kaydediyor. Çok insani bir şey. Ondaki sonraki mahkeme sürecinde o çocuğun ilk verdiği beyanat üzerine sistem çalışıyor. Bir daha çocuğa "Sen ne yaşadın?" diye sorulmuyor. O yüzden bunu kadın izleme merkezlerinde de yapmayı önemsiyoruz. Özellikle cinsel istismara uğrayan ve tecavüze uğrayan kadınlarımızın da bu sisteme hızlı bir şekilde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

kavuşmasını çok önemsiyoruz. Bu ÇİM sistemini bütün toplumda ve bütün illerde yaygınlaştırmamız gerekiyor. Bunu hedefimiz içerisine koyduk ve Bakanlık olarak da mutlaka bire bir takip edeceğiz.

Profesyonel Koruyucu Aile ve Evlat Edindirme Sistemiyle ilgili de aileler bu sistemin çok yavaş gittiğini ve daha hızlı bir şekilde çocuk sahibi olmak istediklerini söylüyorlar. Biz de bu konuda "Dünya bunu nasıl yapıyor, biz burayı nasıl hızlandırabiliriz?" düşüncesiyle bir çalışma başlattık. Burada bir çalıştay yapacağız, dünya örneklerini masaya getireceğiz ve biz Bakanlık olarak burada kendi yerel bakımımızla, evrensel değerlere uygun bir şekilde bu işi nasıl hızlandıracağımıza bakacağız. Çünkü bir tarafta çocuklar bekliyor, bir tarafta aileler bekliyor. İki üç yıl bekleyen ailelerin olduğunu biliyoruz. Bu işi hızlandıracak bir modelin de hayata geçmesini şu an çok önemsiyoruz ve bunun da takipçisi olacağız.

Hedeflerimiz, gönüllü hizmetliler ve yerel yönetimlerin etkinliğinin artırılması ve mahallede sosyal hizmet uygulamasına geçilmesi, tüm çocuklarımız gibi koruma ve bakım altındaki çocuklarımızın öz güvenlerinin yüksek olması ve akademik başarının artırılması. Burada önemli bir şey yaptık, bunu ben sizlerle paylaşmak istiyorum. Yaklaşık bir ay önce Millî Eğitim Bakanlığımızla bir protokol yaptık. Aslında amacımız toplam kaliteyi yükseltmek. Çünkü baktık ki akademik başarıda çocuklarımız zayıf, SBS'de ve üniversiteye giriş oranında istediğimiz oranı yakalayamıyoruz. Özellikle rehabilite olan çocuklarda da temel eğitimi bıraktıklarını gördük. Hemen her grup için hem temel eğitimi bırakan hem de akademik olarak istediğimiz başarıyı sağlamak istediğimiz çocuklarla ilgili Millî Eğitim Bakanlığıyla son yaptığımız protokolda önemli bir başlangıç var. Özel okullarımız artık bizim kendi çocuklarımızı alıp yetiştirebilecek. Sırf Ankara'da şu anda 32 öğrencimiz bütün Türkiye genelinde özel okullara yerleştirildi. Şu anda artık bizim kurumlarımızdan inşallah ülkenin en iyi üniversitelerinde okumuş öğrenciler çıkacak. Çünkü aslında akademik olarak başarabilecek her şeyleri var, IQ'leri yüksek, biraz ellerinden tutulup takip edilmesi gerekiyor. Bu sistem onu getiriyor. İnşallah... Ben de çok heyecanlanıyorum bundan. Çocuklarımızın hepsini bire bir takip edileceği dershaneye verdik. Çünkü ben her yerde söylüyorum, benim 2 evladım var, birine uyguladığım yöntem öbürüne olmuyor, ona uyguladığım ona olmuyor. Toplam bir anlayışla bunu götürmemiz mümkün değil. Teke tek her bir çocuk için o çocuğun kendi pozisyonuna gelen çözüm üretecek modeller üretmemiz gerekiyor ki toplam kaliteyi artıralım. O yüzden bütün çocuklarımızın dershaneye gitmesini ve akademik kariyerlerinin yükselmesini çok önemsiyoruz. Öz güven çok önemli. Kurumlarımızda o sevgiye muhtaç oldukları zaman öz güven eksikliği hissediyoruz Sayın Başkanım. Onu giderebilmemiz için de toplumun güçlü kesimleriyle bir arada olmaları, kaynaşmaları ve kendine güvenmelerini sağlamamız lazım. Bu modeller inşallah onu hızlandıracak. Bu 30 sayısı size çok az gelebilir ama daha bir aylık çalışma. Genel Müdürlüğümüz bire bir bu işi bütün illerde takip ediyor. Eğer sizler de kendi illerinizde bunun takipçisi olursanız bize çok yardımcı olmuş olursunuz. O konuda da size müteşekkirim oluruz.

Yapılacak çalışmalarla ilgili okul sosyal hizmetler uygulamasını başlatmak istiyoruz. Çocuk hakları kültürü temelinde çocuk ombudsmanlığı sisteminin kurulmasını ve bunun altyapısını oluşturmayı amaçlıyoruz. Yine söylediğim gibi, koruyucu ve evlat edindirme sistemini güçlendirmeyi istiyoruz. Çocuklarla ilgili de kısmımız tamamlandı.

Çok hızlı mı gidiyorum Başkanım?

BAŞKAN – Hayır, gayet iyi.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Kadın bölümüne geçiyoruz.

Kadının statüsüyle ilgili kısım da... Özellikle Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün nedir burada yapmaya çalıştığı şey? Bu işin takibini üç ayaklı yapacağız. Birincisi, kadını birey olarak güçlendirmek, ikincisi, kadının insan hakkını korumak, üçüncüsü, bunun için gerekli bütün altyapıyı -tek başına bizim Bakanlık olarak bunu başarmamız mümkün değil- koordine etmek. Çünkü birey olarak kız çocuğunu güçlendirmenin temel şartı eğitim. Dolayısıyla, bizim Millî Eğitim bünyesinde bu iş birliğine devam etmemiz gerekiyor. Aslında hepimizin beraber başardığı çok önemli bir şey var. Temel eğitimde kız çocuklarının okullaşmasını yüzde 98 başardık. Yüzde 10'luk bir yükselme oldu. 98,5 da erkekler şu anda. Aradaki fark 0,5'e düştü. Çünkü fırsat eşitliği sağlamanın temel noktası eğitim ve temel eğitim. Ama şimdi yüzde 98 olan oran ortaöğretime geçince yüzde 68'e düşüyor. İşte bugün yaşadığımız çocuk yaşta evlilik, zorla evlilik o yaş dilimi içerisinde. Temel eğitim bitip de ortaöğretime devam etmediği yaş grubu, yani on üç-on yedi yaş grubu içerisinde kız çocuklarımızın mutlaka temel eğitimden sonra ortaöğretim eğitimini devam ettirmemiz gerekiyor. Bizim şu anda hedef kitlemiz o yaş grubu. Yüzde 98'den yüzde 68'e düşmenin nedeni eğer yine yoksulluksa, biz dedik ki -geçen yıl başladı bu, bunu çok önemsiyoruz- özellikle doğu ve güneydoğudaki kız çocuklarımız için -ben o bölgeden geldiğim için çok iyi biliyorum- coğrafi şartlardan dolayı taşımada ciddi bir sorun yaşanıyor, taşımaya ücret vermiyor aile, veremiyor. O zaman dedik ki taşımaya eğitim ücreti yapalım. Bakanlık bunu başlattı ama fon bizden gidiyor. Yani Sosyal Yardımlaşma taşımaya eğitimin parasını şu an dokuzuncu sınıflardan başlattı ve en çok kız çocukların okullaşmasını sağlayan bir sistem bu, onuncu sınıftan on birinci sınıftan devam edecek.

Ortaöğretimdeki yüzde 10'luk yükselmeyi önemli buluyoruz ama yeterli bulmuyoruz. Bugün yaşadığımız birçok sorunun temelinde bu yaş grubu okulunu erken bırakanlarda olduğunu görüyoruz, bunların devam etmesi lazım, edemiyorsa bile meslek edindirmelerini sağlamamız gerekiyor. İkincisi de istihdam, yani kadını güçlendirmenin ikinci yolu ekonomik olarak güçlendirmemiz gerekiyor, onun yaşamıyla ilgili kendinin karar vereceği, birey olarak güçlendirileceği mekanizma ekonomik özgürlük. Bu konuda da geldiğimiz nokta önemli ama yeterli değil, çünkü 2008'de bu Parlamento... Burada birçok arkadaşım beraber bunu çıkardık, 2008'de çok önemli bir yasa çıkardık. 2008'de Amerika merkezli, dünyada bir kriz yaşandığında istihdam odaklı büyüyebilmek için kadınlarımızın ve gençlerimizin iş hayatında olmasını sağlamamız gerekiyordu ve pozitif ayrımcılık yapmamız gerekiyordu. İki için de beş yıllık kademeli işveren payını devlet ödeyecek bir pozitif ayrımcılık yaptık. Kadınlarda üst sınırı da, yaş sınırını da kaldırdık. Gençlerde yirmi dokuz yaşına kadardı. Bir hafta önce öğrendiğim -şeytanın bacağını kırdık diyorum- yüzde 30,3'e yükseldik ilk kez. Yani hep yirmi küsurlardaydı. O yasayla beraber, ben özel sektörde çalıştım, on beş yıl çalıştım, özel sektöre kadın mı erkek mi işe başvurduğum zaman eğer hizmet sektörüyle veya işte tekstil gibi konfeksiyon gibi kadının kendi el marifetiyle daha

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

başardığı bir işse, bu sefer diyor ki: "Ben kadın çalıştırırım, çünkü bana işveren payını devlet ödüyor, daha ucuza mal oluyor." Aramızda yani sanayici olan ve oradan gelen arkadaşlarımız da var, ilk kez yüzde 30'u yakaladık, bunun devam etmesi ve bu kampanyaların güçlenmesi gerekiyor. Çünkü kırsaldan kente göç devam ettiği sürece kırsalda ücretsiz aile işçisi olarak gözükken kadın, kente geldiği zaman işsiz olarak gözüküyor, kategorisi değişiyor. Bizim bu grubun üzerinde bu çalışmayı tamamlamamız lazım, birincisi bu.

İkincisi, kadına yönelik şiddet dediğimiz ve kadın sorunlarını çözecek mekanizmanın güçlenmesi. İkinci mekanizmayı da şu anda hukuki olarak eksiklerimiz ne, biz neden şiddetle mücadelede istediğimiz başarıyı sağlayamıyoruz deyince bir çalışma yaptık. Aslında kadın milletvekili arkadaşlarımızla da kısmen paylaştık ama daha detaylı bir şekilde anlatacağımız, birebir çalışacağımız mekanizmaları da önemsiyoruz. Ne yaptık burada, "4320" dediğimiz Ailenin Korunmasına Dair Kanun 98 yılında çıkmıştı, 2003'te çalışmaya başladı çünkü aile mahkemeleri 2003'te kuruldu. Hedefi şu: Şiddet uygulayan erkeğin evden uzaklaşması. Üç maddelik bir Kanun. Baktık ki bu Kanun hukuki altyapısı, bugün yaşadığımız olayları boşanma öncesi, boşanma sonrası, boşanma sonrası çözmüyor. O yüzden hukuki altyapı tabii ki olmazsa olmazımız dedik ve bu üç maddelik Yasa şu an otuz maddelik temel bir yasaya dönüştü, bütün paydaşlarımızla bir arada çalıştık, bunu çok önemsiyoruz çünkü şiddetle mücadelede baronun görüşünü almadan, aile mahkemesiyle konuşmadan, sivil toplumun görüşünü almadan Parlamento içi ve Parlamento dışı siyasi partilerimizin görüşlerini almadan, bunu daha ayağı yere basan bir yasayı yapmayacağımızı düşündük ve hakikaten yaklaşık iki ay... Biz aslında tasarımı on günde hazırladık ama iki aydan beri o tasarı üzerinde yoğun bir karşılıklı çalışma yapıyoruz. Geçen hafta en son 220 sivil toplum kuruluşunun imzasıyla bize son hâli geldi, dediler ki "Biz sizden bir hafta daha zaman istiyoruz ve bunu o hâlde size vereceğiz." Geçen hafta da birçok milletvekilimizin de olduğu, genelde hukukçu arkadaşlarımızın da olduğu bir toplantıyı yaptık, şimdi tamamladık. Bu konu da, Hatice Hanım Adalet Bakanlığında geldiği için müsteşar yardımcımızın başkanlığında gidiyor. Kadın bakış açısını da çok önemsiyoruz. İnşallah bu hafta içerisinde bütün görüşler tamamlanmış olacak ve Bakanlar Kuruluna sevk edeceğiz.

Nedir bunun içerisinde diyecek olursanız; önce önleyici tedbirimiz var, yani şiddet sonucu bunu nasıl önleyeceğiz, önleyemiyorsak nasıl koruyacağız? Koruma usul ve esaslarını belirliyoruz. Koruma tedbiri alınmasına rağmen, buna uymuyorsa ne yapılacağı Kanunda çok net bir şekilde yazıyor. Özellikle Emniyet Genel Müdürlüğü kendi içinde yapılanıyor. Çocuk polisi gibi oluşan birim kadına yönelik şiddetle mücadele birimi oluşuyor. Adalet Bakanlığında cumhuriyet savcılarının kendi içerisinde şiddetle mücadele birimi oluşturuluyor. Aile mahkemesi hâkiminin mesai saati bittikten sonra, şiddetin ne zaman olacağını mesai saatinde olsun diye bir şey öngörmemiz mümkün değil, ona göre tedbir aldık. Hemen yetki devrini veriyor cumhuriyet savcılığına. Sabah geldiği zaman da aile mahkemesine, o verdiği kararı onunla paylaşacak bir mekanizma oluşturuluyor. Genelde bizim kolluk kuvvetlerimizin bize "tamam da korurken nasıl yapacağız, her bireyin başına bir polis mi koyacağız?" dedikleri bir anlayıştan bugüne geldik biz. Ama artık diyoruz ki "Her bireyin başına polis koymana gerek yok." Bilgi ve teknoloji çağındayız, bilgiyi ve teknolojiyi kullanacağız. Bunu başaran ülkeler nasıl başardı diye incelediğiniz zaman İspanya, Avusturya ve İngiltere'nin bunu, daha birçok modeli denediğini gördük ama özellikle sinyalizasyon sistemiyle mahkeme kararına rağmen eve geliyorsa ve kadının yaşam hakkına kastedecek bir risk varsa, sinyalizasyon sistemi devreye alınacak bir teknik takip sistemini yasaya koyduk. Ondan sonra nafaka, velayet, vesayetle ilgili aile mahkemesi hâkiminin yetkisini ve gücünü artırıyoruz. Emniyet müdürlüğümüzün, polisin bize söylediği "tamam uymuyor ama benim yasal olarak da ona müdahale etme yetkim yok" diyor. "Yalnızca gözetliyorum..." Şimdi gözetleme yetkisinin dışında gözaltına alma ve müdahale etme hakkı getiriyoruz. Kadın sığınma evlerimizle ilgili yapıyı güçlendiriyoruz. Kadın sığınma evleriyle ilgili üç aylık bir normalde barınma, beslenme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, normalde biz otuz dakika süre veriyoruz sayın bakanlarımıza. Pozitif ayrımcılık yapıyoruz, şu ana kadar elli dakika oldu. Zaten sizin...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Sayın Başkanım, daha yarısındayım.

BAŞKAN – Onu biliyorum, onun farkındayım, onun için söyledim. Şimdi...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Hızlandırılalım o zaman.

BAŞKAN – Sizin çalışmalarınızı iktidarıyla muhalefetiyle herkes yakinen takip ediyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Hızlandırayım, tamam.

BAŞKAN – On dakikada toparlayalım lütfen. On dakika ilave süre veriyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Tamam, özür diliyorum. Ama konular o kadar şey ki, geniş ve yapılması gereken o kadar iş var ki Başkanım. Özür diliyorum.

Kadına yönelik şiddetle mücadelede şu rakamlar önemli: Şu ana kadar 45 bin polisimiz eğitildi, 65 bin sağlık personelimiz eğitildi, 326 aile mahkemesi hâkimi ve cumhuriyet savcımız toplumsal cinsiyet bakış açısıyla, kararları verirken bu bakış açısına göre vermeleri gerekiyor; erkek bakış açısı değil, ataerkil bakış açısı değil, bu bakış açısıyla vermeleri gerektiği bir eğitimden geçti ama bu eğitimin tabii yeterli bir eğitim olmadığını biliyoruz. Temel eğitimden, doğuştan ölüme kadar bu eğitimin devam etmesi gerektiğini de biliyoruz, bu konuda da çalışmalarımızı devam ettiriyoruz.

Kadınlarla ilgili kısmı, hızlı bir şekilde geçeyim o zaman ben Sayın Başkanım çünkü Özürlüler ve Sosyal Yardımlaşma var ama dağıttığımız kitapçıklarda çok net bir şekilde gözüküyor, özür ve yaşlı hizmetleri bölümündeyiz. O ilk sunumumuzun başında önce insan dediğimiz zaman, özellikle engellimizle ilgili en önemli yasal düzenleme, daha doğrusu hiç olmayan yasal düzenleme, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk kez Özürlüler Yasası çıktı. Özürlünün bir yasası olduğunu, özürünün insan hakkı olduğunu, özürünün eğitim hakkı olduğunu, özürünün sağlık hizmeti hakkı olduğunu toplum fark etmeye başladı. O kadar önemli bir şeydi ki hepimizin kendi yakın çevresinde, akrabasında, komşusunda aile kendi imkânlarıyla çözmeye çalışıyordu ama sosyal devlet olarak aslında bu kalkınmışlığın da göstergesi, sen özürüne ne kadar bakabiliyorsan o kadar sosyal devletsin, o kadar da kalkınmışsındır. Bugün bu rakamları sizlerle paylaşmak

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

istiyorum. Özellikle şu eğilire dikkatinizi çekmek istiyorum: Özel eğitim desteği alan öğrenci sayımıza bir bakarsanız 3 kat artışımız var, 82.952 2006'da, 2011'de 236 bin özel eğitim desteği alan öğrenci sayımız var. Özürlü öğrenci ücretsiz taşıma, burada da 23 kat bir artış oldu. Bunların hepsinin -yine söylüyorum- mali şeyi Sosyal Yardımlaşma. Yani bizim Genel Müdürlüğümüzden aktarılıyor ve Sosyal Yardımlaşma, özürünün sağlık ve eğitimle ilgili bütün ihtiyaçlarını kendi bünyesinden gönderiyor. Bakım hizmetlerinden yararlanan, özellikle evde bakım o kadar önemli ki çünkü özürü çıkamıyorsa, bir sağlık kuruluşuna gidecek durumu yoksa, burada biz özürünün hizmetini eve götüreceğimiz sistemi hayata geçirdik. 2007-2011 yine milletvekillerimizin bu konudaki artıştaki oranı görmelerini özellikle istihdam ediyorum. Yine kurumda bakım da 351'den 6.290'a çıkarıldı, bu değişimi görüyoruz. 2022 sayılı Kanun kapsamında maaş alan kişi sayısı 2002'de 262 binen 527 bine çıktı.

Özürlü kadrolarında istihdam: Şimdi, sayın milletvekillerimiz, bizim özürlerle ilgili 2012 hedefimiz sağlıkta, eğitimde belirli bir aşamayı yakaladık ama istihdamda 2011'de, 2010'da başlanan bir çalışma var ama hâlâ iyi değiliz. Bizim kamu ve özeldeki özürü istihdamını güçlendirmemiz gerekiyor. 2012'ye iki hedef koyduk biz; birincisi istihdam, özürü istihdamı, çünkü birçok özürle birlikte konuştukumuz zaman "eyvallah, siz bize yaşamamız için mali destek veriyorsunuz ama ben iş istiyorum, benim çalışacağım bir ortamı bana sağlarsanız ben bundan daha çok mutlu olacağım" diyor. Özellikle bedensel özürülerin çalışacağı call center sistemleri gibi veya işte görme özürülerin çalışacağı her bir özürü grubunun yapabileceği işleri kategorize edeceğimiz istihdam odaklı çalışmayı güçlendirmemiz gerekiyor. İkincisi de, şu an en başarısız olduğumuz işlerden bir tanesi ulaşılabilirlik. Normalde erişilebilirlik ve ulaşılabilirlik, aslında 2012 Temmuz ayına kadar bizim yerel yönetimimizin bu işi tamamlamış olması gerekiyordu ama oradaki yerel yönetimin başındaki başkanın kendi duyarlılığına bağlı olarak bunu çok iyi yapan iller, ilçeler, beldeler de var, burada çok zayıf kalanlar da var; altı aylık gibi de bir zamanımız var. Şimdi biz burada, bir altı ay içerisinde, erişilebilirlik, ulaşılabilirlikle ilgili güçlü bir şekilde standart oluşturma ve izleme, değerlendirme, takip etme, yapmıyorsa "Kardeşim bunu yapmak zorundasın." diyeceği bir mekanizmayı getireceğiz ama dört yılda yapılamayan altı ayda nasıl yapılır, o konuda da bir zaman planlamasına ihtiyacımız var. Bizim ulaşılabilirlik ve istihdam konusunu, özürümüz üzerinde 2012'de çok daha kuvvetli bir şekilde çalışmamız gerekiyor.

Şimdi istihdamla ilgili kısmı ve erişilebilirlikle ilgili kısmı geçtikten sonra, sosyal yardımlar kısmına hemen geçelim, son beş dakikam kaldı çünkü.

Hazreti Mevlana'nın söylediği bir söz var, onunla sosyal yardımlar kısmına geçmek istiyorum: "Bir mum diğer bir mumu yakmakla ışığından bir şey kaybetmez" diyor. Sosyal yardım böyle bir şey, verdiğiniz zaman sizi zayıflatmayan, verdiğiniz zaman sizi de güçlendiren bir şey.

Sosyal yardım programlarımız; aile yardımları, eğitim yardımları da olarak devam ediyor. Aile yardımları; gıda, barınma ve yakacak olarak devam ediyor. Eğitim yardımları; şartlı eğitim yardımı, ücretsiz ders kitapları, eğitim materyalleri, özürü öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrencilerin ev kiralama ve taşınma işlemleri olarak devam ediyor. Aile yardımlarıyla ilgili kısmı hızlı geçiyorum.

Şimdi bize, en çok bu konuda eleştirilen ve sosyal yardım sisteminin yeniden yapılandırılmasıyla ilgili bir talep vardı, işte "İnsanlara sürekli mali destek verdiğiniz zaman insanları iş ortamından da uzaklaştırıyorsunuz." şeklinde. Biz burada özellikle proje destekli programları o yüzden çoğalttık. Kırsal alanda sosyal destek projesi, gelir getirici projeler, sosyal hizmet projeleri, geçici istihdam projeleri, toplam toplum kalkınma projeleri şeklinde o parayı... Yani balık tutmayı öğretecek projeleri artırdık ve güncelledik. Burada baktığımız zaman, yine söylüyoruz, toplumsal huzur ve barış, sosyal devlet olma, zengin ve fakir arasındaki makası kapatılabilecek şekilde toplam gelirden zengin ve fakir arasındaki fark devam ettiği sürece bunu sağlamanız mümkün değil. O yüzden şu tablolara da milletvekillerimizin dikkatini çekmek istiyorum. Gıda yoksulluğundaki düşüş, gıda ve gıda dışı yoksulluktaki düşüş, hedeflerimiz 2015 hedefimiz, şu anda 1 doların altında yaşayan hiçbir vatandaşımız kalmadı ama 4 doların altında da yaşamaması için eylem planlarımızı devam ettiriyoruz. 2,15 dolar altında yaşayan o piramitlerde gördüğünüz kısımlar, yoksulluk düzeyindeki gelişmeler şu piramide istatistik verileri dikkatinizi çekiyoruz. Ve Gini kat sayısı, bu uluslararası toplumda kullandığı bir katsayı. Buradan yoksulluk ve fakirlik arasındaki geldiğimiz düşüşü gösteren bir kat sayı. 1 ile 0 arasında değişiyor. Bizim 0,5'ten 0,30'lara düştüğümüz bir eğri var ve insani gelişmişlik endeksinde orta insani gelişmişlikten yüksek insani gelişmişliğe geçtiğimiz bir endeksimiz ve yaşam beklentisi insani gelişmişlik endeksi olarak karşımıza çıkıyor. Aktarılan kaynağa bakıyoruz, 11 kat artış var. Gayrisafi millî hasıla içerisindeki oranına baktığımız zaman bu artışı görüyoruz. Biz bundan sonra ne yapmak istiyoruz? Biz bundan sonra sosyal yardım bilgi sistemi, bütünleştirici sosyal yardım hizmet projesi, puanlama formülü, sosyal yardım haritası, "Alo Sosyal Yardım" hattının güçlendirilmesi. Nedir buradaki hedefimiz? Başvuru odaklı değil, ihtiyaç odaklı, yani kaymakamlığa gelip, vakfa gelip "Benim ihtiyacım nerede?" diye bir modeli artık bırakıyoruz. TÜBİTAK'la beraber bütünleştirici sosyal hizmet sistemine geçtiğimiz zaman, sosyal devlet olarak başvurmasına gerek kalmadan ailenin ihtiyacını giderecek bir sistemi başlatıyoruz ve istihdam bağlantısı... Genç bir nüfusumuz var, mali destek olarak yeşil kartla standardını devam ettirmesini istemiyoruz. İstihdamın içerisinde var olacağı modeli çok önemsiyoruz. O yüzden İŞKUR bağlantısını yani Sosyal Yardımlaşmadan mali destek alana İŞKUR bağlantısı ve onların öncelikli iş bulacağı sistemi önemsiyoruz ve bu bütünleştirici sisteme, puanlama sistemine de geçtiğimiz zaman puanlamada kategorize edeceğiz, her kategoride kimin neye ihtiyacı var? Gıda yoksulluysa ne yapacağız? Dönemsel yoksulu varsa ne yapacağız? Bunu tamamladığımız zaman bugün asgari geçim standardı dediğimiz bir standardı da hayata geçirmiş olacağız. Hedeflerimiz burada var.

Bir cümleyle bitiriyorum.

Şehit yakınlarıyla ilgili, şehit yakınları ve gazilerle ilgili kısmımız çok önemli. Şu anda burada Savunma Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Genelkurmay Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı ve bizim Kurumumuz bir komisyon kurduk. Şehit yakınlarımızın ve gazilerimizin ihtiyaçları nedir? Burada dağınık mevzuatı nasıl toparlayabiliriz? İhtiyaç

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

analizlerini nasıl giderebiliriz diye. Yaklaşık komisyon üç haftadır çalışıyor. Muhtemelen bayramdan sonra da bu çalışma tamamlanacak. Bizim bünyemizde bu, çünkü çok dağınık bir yapı var. Bizim bünyemizde tek veri analizinin toplandığı, şehit tanımıyla beraber özellikle Terörle Mücadele Kanunu'nun dışında yaşanan olaylarda zamandan dolayı, çok uzun bir zaman diliminden dolayı gidip dinlediğimiz zaman şehit yakınlarının sıkıntılarının olduğunu biliyoruz. Bu konuda da, yeniden söyleyelim, Komisyon üyesi arkadaşlarımız çalışmamız yeni başladı üç haftalık bir çalışma. Herkesin kendi özelinde, şehrinde olabilir, kendi ihtisas alanı içerisinde olabilir. Şu sorunu da çözeceğimiz bir mekanizma şöyle lazım dediğiniz ne varsa da bunu çok önemsiyoruz, sizinle beraber de bunu başarmak istiyoruz.

Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum sabrınız için, beni sabırla dinlediğiniz için ve inşallah 2012 bütçesinin hem Kurumumuz hem Bakanlığımız hem ülkemiz için hayırlı uğurlu olur temennisiyle sözlerime son veriyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyoruz bu kapsamlı ve samimi açıklamalarından dolayı.

Sayın Ayaydın, buyurun efendim, süreniz on dakika.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesi üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakana konuşmamdan önce bir teşekkür etmek istiyorum. Kendisinin şu anda oturduğu yerde bugüne kadar oturan bakanların yanında ve arkasında hiç kadın görmemiştik, bugün erkeklerden çok kadın gördüğümüz için Sayın Bakanımızı bu yönüyle de kutlamak istiyorum.

2012 Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'nın Meclise sunulduğu 17 Ekim günü, Dünya Yoksullukla Mücadele Günüydü. Yoksulluk, tüm toplumlarda görülen ancak maalesef ülkemizde kadere dönüşebilen bir sorundur. Oysa insanca yaşam, her yurttaşın en temel hakkıdır. İnsanca yaşam ancak toplumsal refahın adil olarak bölüşüldüğü, tüm yurttaşların başta sağlık ve eğitim olmak üzere toplumsal hizmetlerden pay aldığı bir düzen içinde mümkün olabilmektedir. Yoksulluğu ortadan kaldırmak, sosyal devletin temel görevi ve sorumluluğudur. Sosyal devlet, fırsat eşitliği sağlayarak toplumsal dayanışmayı güçlendirir ve sosyal denge, güçlü bir sosyal devlet aracılığıyla gerçekleştirilmektedir.

Az önce de belirttiğim gibi, maalesef ülkemiz de yoksulluk belasıyla karşı karşıya olan ülkelerden biridir. TÜİK verilerine göre Türkiye'de fertlerin yaklaşık binde 48'i yani 339 bin kişi açlık sınırının; yüzde 18,8'i yani 12 milyon 751 bin kişi yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır. Bu yoksulluğun yanında nüfusun önemli bir oranı da ülke refahından payını alamamaktadır. Yine TÜİK verilerine göre Türkiye'de gelir dağılımında da ciddi adaletsizlik vardır. Bu çerçevede hane halkı kullanılabilir gelirlere göre nüfusun ilk yüzde 20'si gelirin yüzde 5,6'sını alırken, yüzde 20'si yüzde 47,6'sını almaktadır.

Uzun yıllardır bu olumsuz tabloyla mücadele eden ülkemiz henüz istenen sonucu alamamış, arzu edilen düzeyi maalesef yakalayamamıştır. Bu durumun elbette ki pek çok sebebi vardır. Yoksulluk ile mücadelede en önemli araçlardan biri olan sosyal yardımlar özellikle son yıllarda çok daha fazla ön plana çıkmıştır. Ancak bu sosyal yardımlar, ihtiyaç sahiplerinin kendine yeter hâle gelmesini gözetememiştir. Bugüne dek uygulanan sistem, sosyal dışlanışlıkla mücadelede ve istihdam piyasasına katılımı artırmada başarılı olamamıştır.

Öte yandan, Cumhuriyet Halk Partisi olarak daha önce defalarca belirttiğimiz üzere, sosyal yardımlar yıllardır çok sayıda kurum tarafından, hiçbir kurala bağlanmadan ve düzensiz dağıtılmıştır. Bu kurumlar arasında eşgüdüm olmadığı gibi, yardımların tek elden izlenebileceği ortak bir veri tabanı da bulunmamaktadır. Kime, nasıl yardım edileceği konusunda objektif kriterler kullanılmamış, yiyecek, giyecek ve kömür dağıtımı gibi birçok yardım gelişigüzel yapılmıştır. Nihayet sosyal yardımların daha etkili ve verimli kullanılmasında önemli bir engel olan kurumsal dağınıklık giderilme yolunda hızla ilerlediğini müşahede etmekteyiz. Umuyorum ki, sosyal yardımlar bundan böyle daha sistemli ve daha etkin olarak yerine getirilir.

Bir ülkenin gelişmişlik göstergelerinden biri de o ülkenin özel ihtiyaçları olan, bireylerine sunduğu sosyal devlet hizmetleridir. Engellilere yönelik hizmetlerin sunulması ve yaygınlaştırılması sosyal devletin temel görevleri arasındadır. Nitekim Anayasa'mızın 10 ve 61'inci maddeleri de bu ekseninde hükümler içermektedir.

TÜİK verilerine göre ülkemiz nüfusunun yaklaşık yüzde 12,5'i engelli vatandaşlarımızdan oluşmaktadır. Oysa dünya ortalaması yüzde 7,5'dir. Maalesef Türkiye'deki engelli oranı dünya ortalamalarının üzerindedir. Dolayısıyla, Hükümetin bu gerçek karşısında çok daha etkin ve kayda değer çalışmalar yapması gerekmektedir. Zira çağdaş bir sosyal devletin görevlerinden biri de engelli yurttaşların haklarını geliştirmek ve güvence altına almak, engellilerin ekonomik ve sosyal refahını sağlamak olmalıdır. Ancak üzülerek belirtmek istiyorum ki bu konudaki performans çok da parlak değildir. İzninizle bunu bir örnek olarak anlatmak istiyorum: 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 53'üncü maddesine göre, kamu kurum ve kuruluşları bu Kanun'a göre çalıştırdıkları personele ait toplam dolu kadro sayısının yüzde 3'ü oranında engelli vatandaşımızı çalıştırmak zorundadır, ancak maalesef bu kadro sayısı dahi doldurulamamakta, kamuda engelli vatandaşlarımızın istihdam edilmesi gereken kadrolar boş tutulmaktadır. Engellilere pozitif ayrımcılık yapacağı söylemiyle 2011 yılında Anayasa değişikliklerini anlatan Hükümet, emrindeki kurumlarda bu kanuni zorunluluğu dahi uygulamamaktadır. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesinde yer alan kamuya ait iş yerlerinde yüzde 4 oranında engelli çalıştırma zorunluluğuna dahi uyulmamıştır.

Yeri gelmişken Sayın Bakanımızdan kamudaki toplam dolu kadro sayısını ve bu bağlamda istihdam edilen engelli vatandaş sayısını da öğrenmek isterim. Pek çok engelli vatandaşımızın kendi hayatlarını idame ettirmek için iş aradığı, çalışmak istediği bir ortamda, kamuya ait engelli kadrolarının boş tutulması üzücüdür ve niçin ısrarla boş tutulduğu da düşündürücüdür.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

Ülkemizin kronikleşmiş önemli sorunlarından biri de kadınların toplumumuzdaki yeri ve yaşadıklarıdır. Anayasa'mızda özel hükümler ithaf edilen ve pozitif ayrımcılık öngörülen kadınlarımız için maalesef bugüne kadar ülkemizde kapsamlı, ciddi ve etkin bir strateji geliştirilememiştir. Bunun sonucudur ki kadınımlarımız toplumda hak ettiği yere henüz ulaşamamıştır. Sizlere ülkemizden birkaç örnek vermek istiyorum:

Okuma yazma bilmeyen her 10 kişiden 8'ini kadınlar oluşturmaktadır. 2010 yılı verilerine göre kadın istihdam oranı yüzde 24 iken Avrupa Birliğinin ilk 15 çekirdek ülkesinde yüzde 60,4; Avrupa Birliğinin 27 ülkesinde bu oranın toplamı yüzde 59,1'dir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen personelin yüzde 34'ü kadın, yüzde 66'sı erkektir.

Bürokraside üst düzey yöneticilerin yüzde 93'ü erkek, yüzde 7'si kadındır.

Fiziksel şiddete uğrayan kadınların oranı yüzde 39'dur.

2009 yılı yerel seçimlerde 2.948 belediye başkanı seçilmiş olup bunlardan sadece 27 tanesi yani binde 9'u kadındır.

2011 yılı genel seçimleri sonucu Parlamentodaki milletvekillerinden sadece 78 tanesi yani yüzde 14'ü kadındır.

Tüm bu olumsuzluklarla birlikte, ne mutlu ki aile ve sosyal politikalarından sorumlu Sayın Bakanın, bütün bu sorunların üzerine kapsamlı ve köklü çözümler getirme konusunda güçlü bir irade ve kararlılığa sahip olduğunu görmekteyiz.

Sayın Bakan, ülkemizin az önce bahsettiğim hazin gerçeklerinden fazlasıyla haberdar olduğunu ve bunların üzerine cesur ve radikal bir şekilde gideceğinin işaretlerini vermektedir. Gerek yoksulluk gerek engelli vatandaşlarımız ve gerekse de kadına şiddet konusunda duyarlı, gayretli ve özverili çabalarını memnuniyetle gözlemekteyiz.

Biz ana muhalefet partisi olarak iktidarın her getirdiği konuya negatif yaklaşmak yerine eleştirilecek yönleri eleştiren bir parti ama takdir edilecek yönleri de takdir eden bir partiyiz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu kapsamda atılacak her adımı destekleyeceğimizi ve Sayın Bakanımızın bu kararlılığına gereken katkıyı vereceğimizi belirterek hepimizi saygılarımızla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

Pozitif ayrımcılık yapacağız Sayın Aslanoğlu, bugün.

Sayın Ruhsar Demirel, buyurun.

RUHSAR DEMİREL (Eskişehir) – Öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben misafir olarak geldim.

BAŞKAN – Süreniz beş dakika, yalnız onu hatırlatayım.

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Evet, biliyorum.

Aynı zamanda Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda da yer aldığım için ilgi alanım da olması itibarıyla geldim. Misafirim ama öncelikli söz aldım, çok teşekkür ediyorum, tekrar hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bir anekdot anlatarak başlamak isterim konuşmama. Merhum Vehbi Koç'un kızı eşini ziyarete gider iş yerine. Kendisine demişler ki: "Beyefendi istirahatta, öğleden sonra olduğu için günde kırk beş dakika şekerleme yapıyor." Hanımefendi, Beyefendi'nin odasına hışımla giriyor "Ne yapıyorsun?" diyor, "Vehbi Bey'in önerisi var." Semahat Hanım diyor ki: "Babamın yüzlerce önerisi vardı ama nedense herkes bir tek bu şekerleme kısmını dikkate aldı."

Şimdi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün de pek çok güzel özdeyişi, özlü sözü ve davranışı vardır ama hepimiz işimize geldiği yerden alıyoruz diye düşünüyorum. Cumhuriyet tabii ki kimsesizlerin kimsesidir ama Mustafa Kemal Atatürk'ün söylediği bir veciz söz vardır, "Batının ilminden, fenninden faydalanınız ama sonuçta çözümleri de kendi özümüzle, öz değerlerimizle arayınız." mealinde bir sözü vardır. Dolayısıyla yapılan sunum sırasında Batı'daki örneklerin değerlendirildiğini, pek çok Batı yasasına bakıldığını, gözlemlendiğini, onlara göre emsal teşkil eden düzenlemeler yapıldığını ifade etti Sayın Bakan ve hatta isim vererek İspanya'dan, İngiltere'den, Avusturya'dan bahsetti. Ben yalnızca "Cumhuriyet kimsesizlerin kimsesidir." kısmını almamalarını, çözümünü kendi öz değerlerimizde aramalarını tavsiye ederim ve bu bütçe konuşması sırasında yapılacak toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda hangi çalışmaların yapılacağını ve onlara hangi bütçenin ayrılacağını konuşulmasını arzu ederdim çünkü biliyoruz ki bugün bile Türk Dil Kurumunun sözlüğünde kadınla ilgili şöyle bir tanımlama var. İnternet, teknoloji, biliyorsunuz bize bu hakkı veriyor, şu anda bile bulabiliyorsunuz. "Kadın" için Türk Dil Kurumu, "Analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri olan, güzel, şık, hoş." tanımlamasını yapıyor.

Türk Dil Kurumunda bile toplumsal cinsiyet ayrımı bu kadar vurgulanırken ilgili Bakanlığın toplumsal cinsiyetin eşitlikli hâle gelebilmesi için bütçeden talebi neydi, hangi bütçeyi ayırmıştı bunu duymayı çok arzu ederdim burada.

Ayrıca basında yer alan haberlere göre bu yıl ki Millî Eğitim müfredatında yapılan değişikliklerle –ağustos ayında yapıldı sanırım bu değişiklik- CEDAW -kadına karşı eşitliği öngören uluslararası sözleşme- ve empati konusunun Millî Eğitim müfredatından çıkarıldığına dair bir bilgi var. Bu bilgi doğru mudur, doğru ise ilgili Bakanlık bununla ilgili ne yapmaktadır? Çünkü CEDAW'ı bilmeyen olabilir ama empati bilmeyen insan bence çok da mümkün değil çünkü empati çıkarılıp toplam kalite yönetimi konulmuşsa dair bir açıklama var ve bu empatiyi şu bakımdan da önemsiyorum: Üç gündür basında bir tartışma var, biliyorsunuz "N.Ç. davası" adıyla sembolleşmiş bir dava. Bir çocuğun taciz, tecavüz ve istismara uğramasının sonucunda ulaşılan son nokta, artık yani bunun ötesi yok, bunun ötesi ölümdür sanıyorum. Empati bilmeyen çocukların bu konuları ileride yönetime geldiklerinde nasıl algılayacakları, kendileri yönetici konumuna geldiklerinde, bu tür davalar önlerine geldiklerinde ne tür tutum takınacaklarını ben çok merak ediyorum.

Evet, N.Ç. belki bizim evlerimizdeki çocuk değil ama N.Ç. bizim vicdanlarımızdaki sorumluluk diye düşünüyorum ve ilgili Bakanlığın bu konulardaki tutumu ne olacaktı, bunu duymak isterdim, bununla ilgili bütçede ayırdıkları fonu da bilmek isterdim burada.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

Başka bir şey daha söylemek istiyorum ki çocuk konusu çok konuşuldu, evet, hakları, hukuklarını konuşuyoruz ama biliyorsunuz ki ülkemizde şu anda yeni bir Anayasa yapılması gündemde. Anayasa'ya çocuk bakışının nasıl yansıtılmasını düşündüklerini de duymayı arzu ederdim ve özellikle çocuk işçiliği konusunun Bakanımızın sunumunda yer almamasını da hayretle karşıladığımı ifade etmek isterim. Uluslararası metinlere çok atıf yapılıyor ama ILO Sözleşmesi bu konuda da çok şeyler söylüyor. Çocuk gelinleri konuşuyoruz, çocuk damatları neden konuşmuyoruz? Çocuk damatlar yok mudur ülkemizde? Elbette ki vardır. Birçok şehidimize baktığımızda 3-5 yaşında çocukları var bunların, 21-22 yaşında vefat ettiklerinde. Demek ki çocuk damatlarımız da çok fazla. Ben eşitlik adına onların da konuşulmasını da isterdim ama çocuk işçiliği bu ülkenin bir gerçeğidir, tıpkı çocuk gelinler, damatlar gibi. Bu konuda Bakanlığın ne yapacağını, nasıl bir bütçe ayırdığını, bununla baş etmek için hangi yöntemleri belirlediğini duymayı çok arzu ederdim.

Şiddet konusu tartışılıyor. Şiddetle ilgili bir tasarı var, benimle de paylaştınız, çok teşekkür ediyorum, o tasarıyı ben gördüm ama tasarı olduğu için burada çok detaylı bir şey söylemek istemem çünkü netleşmedi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız Sayın Demirel...

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Toparlayacağım, hemen toparlıyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biraz daha pozitif ayrımcılık yapalım mı?

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Yok yok, hemen toparlarım.

Şiddetle ortaya çıkan sonuçların bertaraf edilmesini değil de şiddeti önlemeye yönelik bir tasarı olmasını arzu ederdim çünkü o benim elime ulaştırdığınız tasarıya göre, şiddete uğrayıp hayatta kalabilmeyi başarmış kadınlar üzerinedir ve bu şiddet olayına tanıklık eden çocuklarla ilgili hiçbir şey görmediğimi orada ifade etmek isterim çünkü "Aile içi şiddet" diyorsanız buna tanıklık etmiş çocuklar var ama gelişen dünya, değişen teknoloji, her şeyi göz önüne aldığınızda artık aileler sizin, benim bildiğim gibi değil.

"Aile" tanımlarının da nasıl olacağını merak ediyorum çünkü siz bir ifade kullandınız, şehit ve gazilerle ilgili çalışmanızda, "Şehit tanımı yapmak istiyoruz." dediniz, bunu açıkçası çok merak ettim. Şehadet mertebesinin ne olduğunu, bu ülkede herkesçe malumdur. Tekerliği yeniden keşfetmek istiyorsanız ona söyleyecek bir şeyim yoktur tabii ama "şehit" tanımını nasıl yapacağınızı çok merak ettiğimi ifade etmek istiyorum.

ÇİM, benim ziyaret ettiğimi, gördüğüm bir yer, Çocuk İzleme Merkezi. Bunu kadınlar için yapacak olmanızdan çok mutlu oldum çünkü ÇİM gerçekten teknolojik, modern, çağdaş bir yer ama ÇİM'le ilgili bir detayı, bilmiyorum size aktardılar mı ilgililer. ÇİM, biliyorsunuz çocukların aynalı odalarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Toparlayacağım...

BAŞKAN – Lütfen... Lütfen...

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Otuz dakika yerine bir buçuk saate yakın verdiniz, haksızlık olmasın diyorum.

Ben ÇİM konusuna bir açıklık getirmek istiyorum...

BAŞKAN – Bu konuda tüm arkadaşlarımıza gereken müsamahayı gösteriyorum, size de göstereceğim, göstermeye devam edeceğim ama yani şöyle bir yaklaşımınız hoş değil: "Yani siz ona o kadar verdiniz, bana da bu kadar." yaklaşımı...

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – "O" ifadesi bana ait değil...

BAŞKAN - Ben burada tüm arkadaşlarıma gereken her türlü müsamahayı gösterdim, bundan sonra da göstermeye devam edeceğim.

Buyurun.

RUHSAR DEMİREL (Devamla) – Sayın Başkan, teşekkür ederim ama "O" ifadesi bana ait değil çünkü bir Bakan Hanıma "O" demeyi kendime uygun bulmam. Yine de iyi niyetiniz için teşekkür ediyorum.

ÇİM'de de ÇİM'deki sıkıntıların yaşanmaması adına söylüyorum. ÇİM kurulduğunda tabii ki buranın saklı, gizli bir yer olması gerekiyor, o istismara uğramış çocukların muhafazası adına ama bu saklılık öyle bir abartılmış ki ilgili kurumdaki arkadaşların bile haberi olmaması, hastanelerin acillerindekiler bu çocukları nereye sevk edeceklerini bilememişler çünkü kurum çok saklı kalmış. Umuyorum, kadın izleme merkezi şeklinde değerlendirildiğinde bu olmaz.

Bir şeyi daha tespit etmekte fayda var sanıyorum. Anayasa'nın hakkaniyet, eşitlik ilkesine aykırı olan bir durum. Özürlü ailelerine yapılan yardımda evdeki gelirin, asgari ücretin üçte 1'inden yüksek olması durumunda özürlü ailesine yapılmayan yardım konusunda ben Sayın Bakandan duyarlılık rica ediyorum. Umuyorum, bütçenizde bu konuda bir iyileştirme yapılır çünkü evdeki engelli her kim olursa olsun, ailenin geliri ne olursa olsun ekonomik yükü eşittir, aynıdır diye düşünüyorum ve 2002 yılında 57'nci Hükümet döneminde yapılmış olan Türkiye özürlüler araştırmasının güncellenmesi en büyük beklentimiz çünkü ülkemizde şu anda ne kadar özürlü olduğunu dair kimsenin bir fikri olduğunu düşünmüyorum. Herkes 2002'deki tespit edilmiş 8,5 milyon rakamı üzerinden konuşuyor ama bunun doğru olmadığını hepimiz biliyoruz.

Son bir cümle istihdam konusunda söyleyip tamamlamak istiyorum. Kadın konusunda eğitim, meslek edindirme ve istihdam konusuna değindiniz, çok teşekkür ediyorum, hepimizin en büyük hassasiyeti ve bu "bayan" kelimesinden hepimiz rahatsızlık duyuyoruz çünkü biz kimseyi baymıyoruz efendim, "kadın" olarak tanımlanmaktan onur duyuyoruz çünkü bilimsel araştırmalarda da biliyorsunuz ülke nüfusları "kadın ve erkek" diye belirlenir. O yüzden kadın olmak bir ayıp değildir ama "kadın veya erkek" diye tanımlamalarının da net altının çizilmemesi adına "ombudsman" kelimesi yerine önerilen "ombuds kişi" çocuklar için talep edilmiştir 2011 yılında Birleşmiş Milletler tarafından.

O konuda da detayı ifade ettikten sonra kadın istihdam, eğitim ve meslek edindirmede tek bir şey söyleyip tamamlama arzusundaım. Kadınlara karşı yapılan bu meslek edindirme kursları ve istihdamla ilgili yaklaşımlarda meslek edindirme kursu açılmış konu başlıklarına baktığımız zaman, bunların kadının eve bağımlılığını artırıcı konular olduğunu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

sanıyorum hepiniz göreceksiniz çünkü konu başlıkları çocuk bakımı, hasta bakımı, engelliye yardım gibi konular. Kadınların daha çok evin dışında iş görebilecekleri istihdam alanı yaratılabilecek konu başlıkları üzerinden meslek edindirmelerine çalışılırsa çok memnun olacağım.

Çok teşekkür ediyorum iyi niyetinize ve sabrınıza.

BAŞKAN – Estağfurullah, ben teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, Plan Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, sayın basın; herkese çok teşekkür ederim, günaydınlar diliyorum.

Şimdi tabii, konu çok kapsamlı yani on dakikada nasıl toparlanır, bunu bilmiyorum, süremin yeteceğinden çok emin değilim, dünden kalan iki buçuk dakikam vardı, onu da herhâlde ilave eder Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Sarı, gerekli müsamahayı gösteririz, merak etmeyin.

MÜSLİM SARI (Devamla) – Teşekkür ederim.

Belki sayın arkadaşlar uygun görürlerse konuşmayan arkadaşımızın yerine de belki sonrasında konuşma şansımız olur.

Şimdi öncelikle Sayın Bakana teşekkür etmek istiyorum birkaç husustan dolayı. Birincisi kapsamlı sunuşu için teşekkürler.

İkincisi, çok inanmış gördüm sizi, idealleriniz ve projeleriniz açısından. Bu bakımdan da teşekkür ederim.

Aynı zamanda iyi niyetli çabalarınız için ve uzlaşıcı ve iş birliğine açık tarzınız için de teşekkür ederim. Burada Plan Bütçe Komisyonunun iktidar ve muhalefet partilerinin görüşlerinin de sizin çalışmalarınıza yansıtacağı konusunda ümitliyim bu çerçeveyi gördükten sonra.

Aynı zamanda bu konuda Hükûmetin yapmış olduğu bazı olumlu çalışmalar için de sizin lehinizde Hükûmeti tebrik ederim. Bunlardan en önemlisi bu konunun önemine binaen Bakanlığın icracı bakanlık hâline dönüştürülmesi. Sizin sunuşunuzda da bu vardı. Bunu da çok olumlu bir gelişme olarak görüyorum, onu da paylaşmak isterim.

Şimdi tabii siz daha çok sunumunuzda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının daha çok aile, kadın, çocuk gibi alanlarına vurgu yaptınız ama sosyal politikalar çok daha geniş kapsamlı. Aslında sizin Bakanlığınızın ilgili alanlarının da ötesine taşan, kamunun çok etkin ve etkili bir biçimde ücret politikasından tutun da sosyal dışlanışlıkla mücadeleye kadar, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik politikasına kadar kapsamlı bir biçimde ele alınması gereken ve bütün bu politikaların eşgüdümlemesi gereken bir alan olarak ortaya çıkıyor. Dolayısıyla ben bu konuyla ilgili bir çerçeve çizmek istiyorum, dünyadaki genel eğilimleri aktarmak istiyorum ve bizdeki eksiklikleri anlatmaya ve en sonunda da çözüm önerileri geliştirmeyi düşünüyorum, belki sizin çalışmalarınıza da katkı olur diye düşünüyorum.

Şimdi, sosyal politikalar dediğiniz gibi çok bütüncül bakılması gereken alanlar ve ülkelerin gelişme, büyümesi açısından ve istikrarlı bir sürdürülebilir bir büyüme hattı inşa etmek açısından son derece önemli çünkü artık günümüzde büyümeler, sadece fiziksel sermayelerle değil aynı zamanda beşerî sermayelerin de çok önemli olduğu büyüklükler olarak ortaya çıkıyor. Özellikle sosyal politikalara biraz bu çerçeveden bakarsak sadece yoksullukla mücadele gibi algılamayıp aynı zamanda sosyal dışlanışlıkla mücadele olarak algılayıp, istihdam politikalarıyla beraber destekleyip, toplumun tüm kesimlerinin tüm itici güçlerini ve geliştirici güçlerini sistemin içine akıtmaya çalışan bir perspektifte büyüme modeline, ekonomiye ve genel çerçeveye bakarsak çok daha sağlıklı olur diye düşünüyorum. İktisatta son dönemde mesela Hindistan'la ilgili tartışmalarda "inclusive growth" denen "içeren büyüme" denen ve Hindistan'ın başarı mucizesinin altında yatan şeylerden biri de budur, tüm toplumsal kesimleri sistemin içine sokan.

Şimdi sosyal politikalar konusunda dünyada çok çeşitli eğilimler var, bu eğilimleri de hatırlatmak isterim hem gelişmiş ülkelerde hem de gelişmekte olan ülkelerde. Gelişmiş ülkelerde sosyal güvenlik, sağlık, eğitim gibi alanların tüm nüfusun kapsamının içine alındığı bir genel eğilimden söz ediyoruz. Özellikle son küresel krizden sonra gelişmekte olan ülkelerin de bu konuda çok ciddi çabalar sarf ettiğini görüyoruz. Özellikle birçok gelişmekte olan ülkede bu alanla ilgili sosyal fonların oluşturulduğunu, sağlık ve eğitim alanlarında kapsama alanlarının genişletildiğini, mikro kredi mekanizmalarının geliştirildiğini, şartlı nakit transfer programlarının geliştirildiğini, işsizliğe yönelik olarak, meslek edindirmeye yönelik etkin programların geliştirildiğini, kamu kesiminde istihdam olanaklarının geliştirildiğini ve asgari ücret uygulamalarının da giderek yaygınlaştığını görüyoruz.

Şimdi bu genel eğilim içerisinde özellikle bu küresel krizden sonra ve dünyada istihdam bakış açısında ve sosyal politikalara bakış açısında ortaya çıkan gelişmelerden sonra Türkiye'nin sosyal koruma sisteminin kapsamının dar kaldığını değerlendirmek istiyorum öncelikle. Türkiye'nin sosyal koruma sistemi ve sosyal politikalar sisteminde birtakım eksiklikleri var. Bu konuyla ilgili düşüncelerimi de sizinle paylaşmak isterim.

Birincisi; Türkiye'de öteden beri sosyal koruma ya da sosyal dayanışmanın önemli unsurlarından biri olan geleneksel yöntemlerin artık ihtiyaçlara cevap vermediğini hepimiz kabul ediyoruz ancak geleneksel ve çağdaş sosyal koruma yöntemlerinin ve sosyal yardım yöntemlerinin de bir arada eklektik olarak sistemin içinde mevcut olduğunu görüyoruz. Şimdi bu bir eksiklik, bunu daha çağdaş hâle getirmek gerek.

Yerel idarelerin ve sivil toplumlar başta olmak üzere birçok alanın sosyal yardım sistemi içinde yer aldığını ve bunlar arasında bir eşgüdüm probleminin olduğunu görüyoruz. Bu eşgüdüm problemi, özellikle siz de sunumunuzda belirttiniz, bireylerin iş gücüne katılımı konusunda isteksiz bir hat inşa ettiğini ve bu anlamda ekonomik kayıp hâline dönüştüğünü biliyoruz. Tek merkezden izlenen bir veri sisteminin olmayışı yine bu sosyal yardımlarla ilgili önemli bir eksiklik olarak ortaya çıkıyor.

Türkiye'ye ilişkin bir başka alanda eksiklik, sosyal koruma sistemi için aktarılan kaynakların yetersizliğidir. OECD ortalaması bu konuyla ilgili yüzde 2,5 rakamını bize verir millî gelirin, oysa Türkiye'de sosyal koruma ve sosyal yardımlar

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

için ayrılmış paylar millî gelirin yüzde 1'inin altındadır. Dolayısıyla bütçenin tartışıldığı böyle bir ortamda bu alana yeterli kaynağın aktarılmasını şiddetle önemsiyorum.

Bir başka nokta, sosyal koruma sistemiyle ilişkili geliştirilen araçların çeşitliliği Türkiye'de zayıftır Sayın Bakanım. Bu konuda biraz çalışma yapmaya ihtiyaç var diye düşünüyorum. Örneğin, sosyal yardımların yüzde 85'i yeşil kart yardımlarıdır. Oysa çok çeşitli sosyal yardımlar var. Bunların biraz daha dengeli bir biçimde ve sosyal politikalara, sosyal politikadaki stratejilere uygun olarak geliştirilmesini ve bu alanlara yeterli kaynak aktarılmasını önemsemiğimi söylemek isterim.

Peki, ne yapmak lazım? Türkiye'nin sosyal koruma sistemini ve sosyal politikalar sistemini geniş bir çerçevede ele alıp iki eksen üzerine oturtmak lazım. Aslında sizin sunuşunuzda bunların bazı ipuçları var. Bunların biraz daha geliştirilmesini önemserim. Bunlardan biri yoksullukla mücadeledir. Türkiye'nin gerçekten etkin bir yoksullukla mücadele stratejisi yoktur. Bunu bir an önce kurmak gerekir.

İkincisi de sosyal dışlanma ile mücadeledir.

Şimdi biz eğer sosyal politikaları sadece yoksullukla mücadeleye endekselsek o zaman çağdaşlaştırılmış bir sosyal politika sisteminden bahsedemeyiz. Oysa sistem ilerledikçe ve süreç ilerledikçe sistemin dışında kalan insanların da etkin bir biçimde sistemin içine sokacak sosyal dışlanma ile mücadele stratejisinin bu yoksullukla mücadele stratejisinin bir parçası olarak ele alması gerektiğini söylüyorum.

Peki, ne yapmak lazım yani her bir alanda neler yapmak lazım yoksullukla mücadelede? Örneğin, yoksullukla mücadelede kamu harcaması politikalarının ve kamu gelirleri politikalarının eşgüdümlü bir biçimde bu amaca yönelik olarak değerlendirilmesi lazım.

Peki, kamu harcaması politikası içinde neler var? Birincisi, aktarılan kaynaklar boyutuyla kamu harcamaları politikası yani kamunun bizzat bu alana para ayırması, ikincisi vergi politikası, üçüncüsü de kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi politikası.

Şimdi, kamu harcamaları politikasında iki alan öne çıkıyor. Bunlardan biri ücret politikası, diğeri de sosyal politikalar konusunda söz söylenen, proje geliştiren kurumların yeterli kaynakla donatılmasıdır. Bu konuyla ilgili eksikliği söylemiştim. Özellikle ücret politikasını yoksul ve dar gelirli kesimlere enflasyon fetişizminden kurtularak daha geniş bir perspektifte ücret politikasının değerlendirilmesinin önemli olduğunu söyleyeyim ve yoksulla mücadeleye aktarılan kaynakların belki bir fon altında toplanarak tek merkezden idare edilmesi ve buraya millî gelirin yüzde 2'sine varan miktarda etkin bir kamu kaynağının aktarılması, Türkiye'de yoksulluğun ulaştığı boyutların, sorunların çözümü açısından önemli.

Vergi politikası önemli Sayın Bakanım, bunlara hiç değinmedik. Dolaylı vergilerle, doğrudan vergiler arasındaki ilişkinin Türkiye'de yeniden kurulması gerekir çünkü hepimiz biliyoruz ki dolaylı vergiler gelir dağılımı problemlerini çok ciddi olarak yansıtan, satın alma gücünü kapsamayan vergilerdir. Kolay toplandığı için kamu çok kere bu alana odaklanmaktadır ancak bizim ciddi bir vergi reformu yapmamızın ve geliri kapsayan, satın alma gücünü kapsayan bir vergi reformu yaparak bu alanlarda ciddi mesafeler kat etmemizin yoksullukla mücadelede elimizi kolaylaştırdığını düşünüyorum.

Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi konusunda da bazı önerilerim var. Aslında bu konuyla ilgili Bakanlığınız bazı çalışmalar içinde, ben sunuşlarınızda gördüm. Bunları biraz daha geliştirmek gerekir, bu önemli çünkü bağımsız bir sosyal kurum ya da özerk bir sosyal kurumun bu açıdan, sırf sosyal yardımlar için kurulabileceğini düşünüyorum. Bu kurum ne yapabilir? Sosyal korumaya yönelik politika seçenekleri geliştirebilir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Sarı, lütfen sözlerinizi tamamlayınız.

MÜSLİM SARI (Devamla) - ...performans takibi yapabilir, çok başlılığı önleyebilir, bünyesine, kanadına sivil toplum kuruluşlarını toplayabilir ve yeterli kaynakla donatılabilir, merkezî bilgi sistemini kurabilir, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi açısından Sayın Bakanım, sadece kamunun değil, özellikle yoksulluk yardımı dağıtan belediyeler başta olmak üzere sivil toplum kuruluşlarıyla ve gönüllü vakıflarla ve kuruluşlarla etkin bir eşgüdüm ve stratejinin kurulmasının önemli olduğunu, kamunun bu alanda da yönlendirici olması gerektiğini düşünüyorum.

İkinci ayağa gelirse, sosyal dışlanma ile mücadele. Yeni yoksullar yaratmamak üzere dünyadaki gelişmeleri merkezine alan bir ekonomik model içinde sosyal dışlanma ile mücadele edilmesinin son derece önemli olduğunu, bunun için de eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, sosyal yardım ve hizmetler ile mağdur grupların desteklenmesi, bu anlamda engelliler, kadınlar, uyuşturucu bağımlıları, bunların hepsinin bir çatı etrafında verdiği genel çerçeve içinde toplanmasının uygun olacağını düşünüyorum. Bu çerçevede etkinliği ve kapsamı geliştirilmiş bir sosyal güvenlik sisteminin ve bir sosyal koruma sisteminin Türkiye'nin orta ve uzun vadeli 2023 stratejisi içerisinde geliştirmeyi düşündüğünüz ekonomik modelin çok önemli ayaklarından birini oluşturacağını düşünüyorum.

Sayın Başkan, aslında kadın konusunda da söylemek istediğim şeyler var ama sürem sona erdi. Ben sizin takdirlerinize sunuyorum. Belki bütün konuşmalar sona erdikten sonra diğer arkadaşlarımızın da izni olursa yeniden söz almak üzere -kadın meselesiyle ilgili- sözlerime son veriyorum, her şeyinize çok teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Sayın Sarı, eğer iki dakikada tamamlarsanız iki dakika daha verelim...

MÜSLİM SARI (Devamla) – Kadın meselesi iki dakikada çözülmez.

BAŞKAN – O zaman daha sonra görüşelim, tamam.

Teşekkür ediyoruz Sayın Sarı.

Şimdi, Sayın Koçer'de söz sırası.

Buyurun Sayın Koçer.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Süreniz on dakika.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Başkan, Sayın Bakanım, çok değerli komisyon üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gördüğümüz kadarıyla gerçekten Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından beklentimiz çok yüksek, hepimizin de. Öncelikle bir memnuniyetimi belirtmek istiyorum. Tüm konuşmacıların, başta Aydın Bey olmak üzere, Bakanlıktan beklentiler noktasında ve Sayın Bakanın çalışmalarının gelecekte Türkiye için faydalı olacağı noktasında hemfikir olmaktan ülkem adına büyük mutluluk duydum ve çok hızlı bir şekilde çalışma alanına giren, yeni bir Bakanlık olmasına rağmen çok hızlı bir şekilde örgütlenip bugün çok kapsamlı bir sunum yaptığı için de Sayın Bakana ben şahsen çok teşekkür ediyorum. Gerçekten gerek sunumun şekli itibarıyla gerek içeriği itibarıyla gerçekten doyurucu bir sunum oldu, çok teşekkür ediyorum.

Gerçekten bugün çok önemli bir konu, aile, çocuk, kadın ve güncel olarak yaşadığımız olayları da dikkate aldığımız zaman toplumsal olarak hepimizi çok yakından ilgilendiren ve her gün birçok anlamda çok canımızı sıkan olaylar bunlar. Bunların halli konusunda atılan bu adımı çok değerli buluyorum ben ülkem adına.

Toplumun tüm kesimleriyle Sayın Bakanın bir araya gelmesini, üniversiteler, barolar başta olmak üzere toplumdaki tüm kesimlerle katılımcı ve paylaşımcı bir yöntem izlemesini de ayrıca çok önemli bulduğumu burada altını çizerek ifade etmek istiyorum çünkü bu gerçekten bizim çok önemli bir eksikliğimiz değerli arkadaşlar. Yani "Ben bilirim"den "Biz biliriz"e geçmek çok önemli. Evet, hepimiz beraber bir sorunu eğer dile getiriyor ve hepimiz beraber bir sorunu çözmeye çalışıyorsak bu ülkede, çok daha kolay olur diye düşünüyorum. Bu anlamda gerçekten bu çalışmadan dolayı Sayın Bakanı kutlamak istiyorum.

Bir diğer önemli konu da şu: Herhangi güncel bir olayda kadın, çocuk, genç ya da ailevi olaylarda Bakanlığımızın en hızlı bir şekilde görüş belirtmesini önemli buluyorum. N.Ç. olayında olduğu gibi, daha önceki olaylarda olduğu gibi birçok olayda kamuoyunu doğru yönlendirme açısından ya da kamuoyu vicdanını rahatlatma açısından Bakanlığımızın çok hızlı bir şekilde görüş belirtmesinin -ki bu görüşler de belirtiliyor dün olduğu gibi- çok önemli olduğunu düşünüyorum çünkü bu konular istismara çok açık. Gerçekten bu konuları bilen bilmeyen, detayına inen inmeyen herkes tartışmak istiyor, bunu çok önemsiyorum.

Sayın Bakanım, bir diğer önemli konuyu da burada zikretmek istiyorum. Kadın girişimcilerin artırılması, Türkiye'nin zenginleşmesi açısından çok önemli. Bunu bir erkek girişimci olarak çok önemsiyorum, gerçekten çok önemsiyorum çünkü Türkiye eğer bugüne kadar bu noktaya gelmişse bugünden sonra da kadın girişimcilerimizle daha zengin, daha iyi bir noktaya gelebilir diye düşünüyorum. Bu konuda başta mikro krediler olmak üzere, ilgili diğer tüm bakanlıkların kadın girişimcilere olan desteklerinin artırılması noktasında da yine sizin bakanlığınızın öncü olmasını ben diliyorum. Hatta örnek projeleri bu bakanlıklara, Sanayi Bakanlığına veya Ekonomi Bakanlığına, diğer bakanlıklara sunmasında fayda olduğunu düşünüyorum. Kadın ve genç istihdama olan desteğin devam ettirilmesini bu anlamda önemli buluyorum ama bunun artırılmasını da yine Türkiye'de sizin bakanlığınızın politikaları açısından da önemli olduğunu da özellikle vurgulamak istiyorum.

Pilot illerden başlayan bir süreçte belediyelerin, valiliklerin, STK'ların, üniversitelerin, millî eğitimin içerisinde olduğu aile, eğitim seferberliğinin... Gerçi siz konuşmanızda bundan bahsettiniz, bine yakın kişinin eğitildiğinden bahsettiniz ama eğitime eğitimcilerden başlamak yani illerde o insanları eğitecek insanları önce eğitmekten başlayarak bir aile eğitim seferberliği ya da adı ne olursa, böyle bir eğitim seferberliğinin olmasında fayda var diye düşünüyorum. Toplumun her kesiminin bence bu yeni süreçte, kadın, erken, iktidar, muhalefet, bu yeni süreçte size, bakanlığınıza bu yeni sürece katkıda bulunmasını ben çok önemsiyorum ve bunun şart olduğunu düşünüyorum ve yepyeni bir sosyal anlayışı bugün burada görmekten, sunumunuzda görmekten çok büyük mutluluk duydum. Geleceğe doğru biraz daha umutlu olduğumu söyleyebilirim. Diliyorum ki hiçbir kadınıımız şiddet görmesin, hiçbir çocuğumuz cinsel istismara maruz kalmasın. Bu anlamda size güveniyoruz Sayın Bakanım. Bütçenizin bence Türkiye'nin en büyük bakanlık bütçesi olması gerektiğine de inanan bir insanım. Çünkü bu önemli bir toplumsal sorun ve bu sorunu biz el birliğiyle hep beraber yıkmak zorundayız.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle -süremi de tam olarak kullanmıyorum, dört dakika hakkım kaldı Sayın Başkan, sonra kullanırım- teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Koçer.

Şimdi söz sırası Sayın Aslanoğlu'nda.

Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, Saygıdeğer Bakanım, bakanlığınızın değerli bürokratları, değerli basın; hepinize saygılar sunuyorum.

Sayın Bakanım, ben çok açık sözlü bir insanımdır, kişi olarak sizi seviyorum. Biz iki dönemdir beraber çalıştık. Pozitif yaklaşımınız ve uzattığınız eli samimi uzamanızdan dolayı kişi olarak seviyorum, bu hakkınızı vereyim bir kere. Şimdi, siz bu toplumda görev yaptığınız bakanlığınız nedeniyle birleştirici, elinizi uzatan ve siyasi şapkanızı çok giymeden -altını çiziyorum- toplumun tüm katmanlarının bir birleştirici bakanlığı olmalısınız. Bugüne kadar oldu mu? Olmadı. Size bir tavsiyede bulunuyorum. Her ile gittiğinizde sadece kendi partinize gitmeyin. Sırayla, orada, bu Mecliste kaç parti varsa onlara da elinizi uzatın. Çünkü siz, bir, Türkiye'nin geleceğini temsil ediyorsunuz, çocukları, mağdurları temsil ediyorsunuz, yaşlıları temsil ediyorsunuz. Toplumun ortak noktasısınız siz. Siz, sadece siyasi şapkanızla bu görevi yaparsanız sizin etrafınızda toparlanamayız, bunun altını çiziyorum. Elinizi uzatın. Ha, size birisi elini uzatmazsa o zaman haklısınız. Geçen dönem bir sayın bakan, o zaman milletvekili olduğum Malatya'ya "Geleceğim, CHP il binasını ziyaret edeceğim." dedi. Ben de gittim çiçeklerle karşıladım. Özellikle sizin bakanlığınızın buna ihtiyacı var, Türkiye'deki çocuklarımızın, yaşlılarımızın...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

“Özürlü” kelimesini sevmiyorum Sayın Bakanım. Hatta yani Bakanlığınız lügatinden “özürlü” kelimesini çıkarın. “Engelli” kelimesi... “Özürlü” kelimesini çok sevmiyorum. Allah herkese... Yarın benim ne olacağım belli olmaz ama... Yani özürlü yerine engelli kardeşlerimizin... Herkesin ortak noktasısınız siz, bir kere bunu söyleyeyim.

İki, önce bir sosyal yardımlaşma vakıflarıyla ilgili birkaç kelime etmek istiyorum. Sayın Bakanım, fakire verilen yardımda x siyaset, y siyaset, z siyaset... X parti, y parti, z parti... Hiç kimsenin eli bulaşmamalı, eli sokulmamalı. Özellikle sosyal yardımlaşma vakıflarında siyasi şapkası olan kimse bu vakıflara alınmamalı. Ama gördük ki geçmişte bu vakıflardan yardım alan kişiyi hayırsever diye sokan vakıflar oldu. Orada bir hayırsever tarifi var biliyorsun, vakif mütevellisinde ve yine il genel meclisinden önerdiği isimlerden, iktidar partisinin ilçe başkanını önerdi. Şık değil, şık değil. Yani sosyal yardımlaşma vakıflarında ne benim partim ne sizin partinizi ne x'in ne y'nin, hiçbirinin şapkası olmamalı. Ama bunlar oldu, dikkatinize sunuyorum. Eğer bir yardıma siyasi el karışıyorsa o yardım yardım olmaz. O yardım siyasi amaçlı bir çıkar... Çıkar amaçlı olur, çıkar için verilir. Ne Allah razı olur ne kul razı olur.

Bazı sosyal yardımlaşma vakıfları muhtarların görüşlerini hiç dikkate almıyorlar. Bazı, orada, muhtar temsilcileri var ama benim mahallede yapılacak yardımda mutlak benim görüşüm alınmalı. Ben size birkaç örnek verebilirim. Hiçbir şekilde ilgili muhtarın, o mahallede yardıma muhtaç insanların tespitinde ilgili muhtarların görüşleri alınmıyor, alın görüşünü. Niye almaktan çekiniyorsunuz? Mahallesini en iyi bilen kişi, o da bir listesini versin. Bakın, inceleyin. İlla muhtarın dediğini yapmayın. Ama hiçbir görüş alınmıyor, sorulmuyor. O zaman, bu tespitte sorunlar doğuyor.

Sayın Bakan, kömür...

Konuşuyorlar, dinlemiyorlar ki. Ara vereyim isterseniz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Müsteşarımızın dayısı vefat etmiş de “Ayrılabilir miyim?” diyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Başı sağ olsun. Tüm arkadaşlarımız adına başsağlığı diliyoruz.

BAŞKAN – Başınız sağ olsun Sayın Müsteşarım, Allah rahmet eylesin.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Kömür yardımı yapıyorsunuz. Hakkaniyetse, adaletse, benim ilimde kömür yok, doğal gaz varsa o zaman benim size tavsiyem şu: Doğal gazı olan yörelerde bu fakir insanların bir şekilde doğal gaz bedellerini ödeyin. Eşit. Yani kömür veriyorsunuz, o zaman doğal gaz paralarının da bir şekilde belli bir kısmını hakikaten çok fakirse, çok muhtaçsa... Örneğin burada benim sobam yoksa, yakamıyorsam ben bu insanlara belli oranda, belli miktarda o zaman kömür yardımı yapamıyorsam doğal gaz yardımı yapmanızı öneririm. Bunda hiçbir sakınca görmüyorum. Şimdi, yine, diğer kurumlar yardım ediyor... Vakıflar Genel Müdürlüğü... Farklı farklı kurumlar yardım ediyor. Sayın Bakanım, bu yardımlar tek elden yürümezse Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün verdiği yardımları daha çok belediyeler tarafından veriliyor. Objektif değil. Eğer her şeye rağmen sosyal yardımlaşma vakıfları... Orada bir kamu eli vardır. Daha şeffaftır, daha az hata yapılıyor. Bu nedenle, diğer tüm kurumların yaptığı yardımları sosyal yardımlaşma vakıfları aracılığıyla yapılmasını sağlamak zorundasınız. Her önüne gelen... Yani bir ilçede o vakif varsa şeffaf olunmalı. Kime yardım edildiğinin herkeste, bir yerde şeffaf bir listesi olmalı yani, illa açıklansın demiyorum ama o kurumda olmalı. Ben, bu nedenle diğer kurumların yardımlarının da sosyal yardımlaşma kanalıyla yapılmasında çok büyük fayda görüyorum.

Birazcık yetiştirme yurtlarından bahsedeceğim. Ben hakkı teslim eden bir insanım. Ne bilirim ne tanırım ne ismini bilirim. İstanbul Bahçelievler'deki çocuk yetiştirme yurdu, çocuk yuvası, Bahçelievler'de. Oranın tüm yöneticilerinin önünde saygıyla eğiliyorum. Ne tanırım ne bilirim, 2 kere ziyaret ettim. Ne tanırım ne bilirim, ismini bile bilmiyorum. Seçim sürecinde, bir, sadece, bayramdı galiba ama oradaki sayın müdüründen tüm hizmetli arkadaşlarıma kadar önlerinde saygıyla eğiliyorum. Bir sevgi var, bir aşk var. Tanımam bilmem. Şimdi, Sayın Bakan, bu konuda Türkiye çok deneyimler geçirdi. Siz bunların çok önemli kısmını yaşadınız. Geriye dönüp defans yapmayın, örnek alın. Bir çocuk yuvaları olayı yaşadık. Hemen defansa geçildi. Ben bu Mecliste çok ağır eleştirildim. Onlar bizim çocuklarımızdı. Malatya çocuk yuvası olayında, siz çok iyi hatırlarsınız. Ama beni eleştirmek yerine... Ve bir sayın vali bu yüzden görevden alındı hiçbir hatası yokken. Neydi? Bir gün çocuk bakmamış insanı, çocuğu bilmeyen, çocuk eğitimini, eğitim bırak okuma yazması olmayan insanı siz getirip çocuk bakıcısı yaparsanız, hiçbir pedagojik eğitimi yok, hiçbir şeyi yok, bu hâle gelir. Ama daha sonra burada günlerce söyledik... Daha sonra, şimdi, elleri eldivenli ya hemşire ya pedagojik eğitim almış...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu, lütfen, ek süre veriyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) - ...veya bu konuda eğitim almış insanlar bu hizmeti verdiği zaman hepimiz mutlu oluyoruz. Bunlar bizim çocuklarımız. Kim yaptıysa dönüp teşekkür etmesini de biliriz ama... Ve bu Sevgi Evleri Projesi de buradan doğdu biliyorsunuz. Ha biz Türkiye'ye ışık olduk bu konuda. Ha bu birazcık da benim burada o günlerde üzerimize gelen bir lekeyi temizlemek amacıyla yaptığım bir şeydir ama ne oldu? Malatya'da başlayan çocuk yuvası olayı ve Sevgi Evleri Projesi tüm Türkiye'ye yayıldı. Artık çocuklar villalarda kalıyor, bahçelerde oynuyor yani yaklaşık 20 dönüm, 25 dönüm içinde oluşan parklarıyla, bahçesiyle... Eskiden bir apartmanın içinde veya bir yerde bu çocuklar hapsolüyordu ama bu olaylar herkesin vizyonunu açtı. onun için ben bu çocuk Sevgi Evleri Projesi hakikaten çok önemli proje, her yerde olmalı. Bu çocukları apartman dairesinden veya küçük bir binadan, bahçesi olmayan yerlerden kurtarmak zorundayız ve farkı o zaman seyredin siz. Bu nedenle, çocuk yuvalarının, özellikle, 6-12 ve 12-18 yaş çocuk yuvalarının mutlaka bu şekilde yani sporuyla, bahçesiyle her şeyiyle olacak bir mekânda olması lazım. Artık, bundan herhâlde bakanlığınız geçmişte ders almıştır diye düşünüyorum. Size çok iş kalmayacak Sayın Bakanım. Özellikle spor ve sosyal içerikli mutlaka olması lazım.

Sayın Bakan, özellikle çocuk bakıcılarının hepsinin pedagojik eğitimden geçmesi lazım ve aşçısından bilmem garsonuna kadar. Bu sevgi evlerinde bunlar hep oluştu zannediyorum. Bir kez daha bu konuya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

(Oturum Başkanlığına Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Buyurun efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Bakan, huzurevleri Türkiye’de... Hepimizin annesi, babası var. Onlara bakmak bizim için bir gururdur, bir şereftir, hepimizin görevidir ama bazen şartlar ve koşullar -siz Ankara’dasınız- onlara evladın bakmasını önlüyor ama Türkiye’de bir şey var: Bir evlada babasını bir huzurevine götürmek bir zül geliyor, bu bir ayıp. Onun için... Ama bu bir ihtiyaç. Huzurevine alternatif özellikle yaşlı bakım hizmeti veren bakanlığınız yani bunu bir huzurevi, ihtiyacı olanlara huzurevinde yani maddi durumu olmayanlara huzurevinde yine aynı şekilde o sevgiyi verebilirsiniz ama şimdi bir de Türkiye’deki ihtiyaç şu: Bakmak olanağı var ama bazı zorunlu nedenlerle bir şekilde bakamıyor ama huzurevine de yerleştirmek zül geliyor. Ama bunlara yaşlı hizmeti verecek bir özel bakımevlerinin özendirilmesi lazım yani buna huzurevi değil, bakımevi. Yani evde verdiğiniz hizmeti bir şekilde ihtiyaç sahiplerine yani yaşlı bakım... Onu gerekirse paralı şekilde yapıp yani en azından Türkiye’deki bazı insanların anneme, babama iyi bakılıyor şeklinde... Bu alınganlığı kırmak zorundayız. Onlar bizim annemiz, babamız ama ben Ankara’dayım, benim annem babam diyelim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Başkanım, beş dakika içinde toparlayacağım.

...rahmetli oldu, Arapgir, Malatya’nın ilçesindeydi. Ee ben buradayım, yıllarca gidemiyorum ama onların bir bakıma ihtiyacı var. Gelmiyorlar. Ha bunları bir şekilde... Herhâlde siz ifade etmek istediğimi anladınız. Bir şekilde yani daha sonra aile yanında bakım hizmeti verecek belki belli il ve ilçelerde artık aileye bakacak ve belli bir meslek edindiren, belli bir sertifika verip bu kişi bakım hizmeti verebilir sertifikasını vermeniz lazım birilerine. Yani bir meslek edinecek şekilde, konuyu yani, eğitilerek sen bakım hizmeti verebilirsin... Bunlardan faydalanabiliriz. Evlat edinmedeki o çok katı duvarları biraz kaldırırsın. Evlat edinmek isteyen insanlar var fakat duvarlar çok katı. Biraz daha o sevgiyi içinde hissediyorsa bunu biraz daha yumuşatın Sayın Bakan.

Sayın Bakanım, engellilerin istihdamı... Burada acımayın kimseye. Engellilere acımayın bir kere, engellilere şefkat gösterelim, sevgi gösterelim başta devlet olarak. Sayın Ayaydın söyledi, bugün kamu, eğer kamu yasada olmasına rağmen almak zorunda olduğu engelliye almıyorsa burada kıyamet koparın, engellilere sahip çıkın. Başta kamu bunu yapmıyor, özel sektör de yapmıyor. Çok küçük bir cezası var, bu cezayı ağırlaştırın. Engelli çalıştırmayan, kontenjanı kadar çalıştırmayan insana o vereceği paranın üstüne bir daha ceza uygularsanız herkes engelli almak zorundadır. Sayın Bakan, engellilerin annesi olun. En azından engelliler tarihine geçecek bir tarih yazın. Geldi... Gerek kamuda gerek özel sektörde Sayın Bakan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – ...engelliler kontenjanıyla ilgili büyük mücadele verdi ve hepsini aldırdı. Tarih yazın... Bu sizin göreviniz. Yani en önemli görevlerinizden biri bu, bunu bir şekilde siz başaracaksınız Sayın Bakan ama yumruğunuzu vurmanız lazım.

Sokak çocukları... Sokak çocukları hakikaten çok önemli Sayın Bakanım. Burada geçen dönem -o arkadaş duruyor mu, durmuyor mu, ismini de bilmiyorum- Malatya’da bir çocuk şubesi müdürü vardı -ismini bilmiyorum, şu anda unuttum, herhâlde gitmiş- ben bu adamın alnından öperim. Bir tane sokak çocuğu bırakmadı, bir tane, bir tane... Galiba oradan tayin olmuş, son altı ayda gitmedim ben. Yani özellikle poliste, çocuk şubeleriyle, bu işi kendine görev edinen insanlar, yüreği olan insanlar çok başarılı oluyor. Örneğin, bu arkadaşları bulun kimse. Yani geçen çocuk şubesi müdürüydü orada. Hakikaten onun deneyiminden yararlanın. Her çocuk şubesine örnek olsun bu insanlar. Bu insanların alnından öpün, buna ödül verin. Ama burada polise, döverek, her gün kovalayarak değil, iş bulmuş, aş bulmuş, çıraklık vermiş, yerleştirmiş ve her akşam baba diye çocuklar ona geliyormuş. Ben bunu geçen dönem Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinde söyledim ama teşekkür etti mi kimse bilmiyorum. Ben iyiyi de söylerim kötüyü de söylerim. Ben Bahçelievler çocuk yuvasına vicdanımla gittim, kötü olsa onu da söylerdim. Tanımıyorum o insanları. Elini bile sıkmadım kimsenin ben. Sadece izin aldım, gezdim.

Sabrınızı zorladım değil mi?

BAŞKAN – Estağfurullah.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Bakan, siz bir annesiniz. Anne şefkatiniz var. Anne şefkatinizle herkesin elini sıkın. Herkesin elini sıkın, Türkiye’nin buna ihtiyacı var. Nereye giderseniz, hangi ile giderseniz... Hakkâri’sinden, Kars’ından, Van’ından Edirne’sine kadar herkesi kucaklayın. Ama siyasi bakarsanız gelecek sene sizinle burada görüşürüz.

Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ha bir şey unuttum.

BAŞKAN – Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben beklerdim ki siz, bugün, hep Gaziantep milletvekillerine annelik yaptınız iki dönemdir, hepsi burada olsunlar.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Temsilen ben.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Biliyorum Hanımefendi ve Beyefendi burada da öbürleri nerede? Mehmet Erdoğan, şeyler... Onları da beklerdim...

BAŞKAN – Bekliyoruz, Gaziantep milletvekillerimizi bekliyoruz.

Evet, şimdi, Sayın Aslanoğlu çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Yoldalar, geliyorlar.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ferit Bey, 2 bayan milletvekilimiz var. Birisi Sayın Bakanımız, birisi Derya Hanım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ağabey, öbürleri nerede? Mehmet Erdoğan, şey...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Yolda, yolda.

BAŞKAN - Şimdi, değerli arkadaşlar, bir hususu komisyon üyelerimize, gündeme getirmek istiyorum, o da şu: Zaman zaman tabii ki süreyi aşım oluyor, aşağı yukarı yirmi dakikaya yaklaştı. Evet, Sayın Aslanoğlu konuştu ama bundan rahatsız olmamız gerekiyor. Somut öneriler, yapıcı öneriler olduğu müddetçe ben çok açık ve net söylüyorum: Sonuna kadar açığım...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Hakaret içermeyen...

BAŞKAN - ... ve hakaret içermeyen hususlar olduğu müddetçe sonuna kadar açığım ve bu konuda her arkadaşımıza gereken müsamaha gösterilecektir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir şey unuttum.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, belki bir şanssızlık. Gazilere bakayım dedim, kitabınızın, dağıttığınız kitabınızın 136'dan 143'e kadar yırtılmış, altı sayfası yok. O da gaziler çıkmış. Ben gazilerle ilgili hiç konuşmayacağım. Sadece bir yalvarışı, yakarışı -asla gaziler bize yalvaramaz- bir haykırışın mektubunu size vereceğim çünkü orada altı sayfa yırtılmış, çıkarılmış. Gazilerle ilgili de ben bu mektubu size veriyorum. Sizin bununla ilgilenenizi tahmin ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Doğru, size söz vereceğim ama söz vermeden önce müsaade ederseniz Sayın Nursel Aydoğan'a bir söz verelim, hemen arkasından size vereceğim.

Nursel Hanım, buyurun.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan pozitif ayrımcılığınız için.

Evet, ben tekrar Sayın Başkanı, Sayın Bakanımızı, ve komisyon üyesi arkadaşları ve bakanlığımızın değerli bürokrat, kadın arkadaşları tabii öncelikle, sonra diğer arkadaşları ve basın emekçilerini saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Tabii ki değerli arkadaşlar, çok önemli bir konuyu tartışıyoruz. Gerek Türkiye'de ve dünyada nüfusun yarısını biz kadınlar oluşturuyoruz. Bana göre, Meclisimizdeki en önemli bakanlığın bütçesini tartışıyoruz çünkü Türkiye'nin nüfusunun yarısını ilgilendiren bir sorunu tartışmakla yüz yüzeyiz şu anda. Hepinizin bildiği gibi kadın sorunu tabii ki evrensel bir sorun, tarih çok, geçmiş çok uzun bir sorun. 5 bin yıllık bir sorun. Sümer rahip devletinden günümüze kadar yani erkek egemenlik sisteminin başladığı ve günümüze kadar devam ettiği bir sistemin sorunu. Elbette ki böylesine büyük bir sorunun, böylesine büyük bir evrensel sorunun başta ülkemizde olmak üzere dünyadan öyle bir çırpıda çözülmesi çok zor. Bunun bilincindeyiz ama yine de Sayın Bakanımızın sunuşundan sonra görüş ve önerilerimizi ve eleştirilerimizi de yapmak istiyoruz.

Şimdi, ilk önce şundan başlamak istiyorum: Kadınlar açısından özenli bir konu vardı. Önce icracı bir bakanlık değildi tabii ki, Başbakanlığa bağlıydı ama ismi Kadın Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğüydü herhâlde. Elbette ki biraz önce de söyledim, nüfusun yarısını biz kadınlar oluşturuyoruz yani yüzde 50'si biz kadınlardan oluşuyor, dolayısıyla kadın sorunlarıyla ilgili bir genel müdürlüktü. Şimdi baktığımızda bu genel müdürlük icracı bir bakanlığa dönüştüğünde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı adı altında icra ediliyor. Bunu doğru görmediğimi ifade etmek istiyorum yani burada kadın ve aile kavramı yan yana koyulmuş oysa kadın bir bireydir ve her kadın bir aile içerisinde değildir. Dolayısıyla, bu bakanlığın da ben kadın bakanlığı ismiyle anılmasını isterdim, o şekilde konulmasını isterdim. Yani Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına geçişin kadın kazanımları açısından ben bir kayıp olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, tabii ki neden Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olmuş? Onu da şöyle değerlendiriyorum: Tabii, biz biliyoruz, devletin ve özel mülkiyetin kökeni ailedir. Aileyi ne kadar güçlü tutarsanız devleti de o kadar güçlü tutarsınız ama gelişen dünyada artık çok güçlü devlet modellerinin eridiğini, onun yerine bireyin öne çıktığını, özgürleşen bireyin öne çıktığını görüyoruz. Dolayısıyla bizde de önümüzdeki yıllarda öyle olacak yani katı, güçlü devlet modellerinden daha bireyin özgürleştiği, bireyin öne çıktığı bir devlet modellerine geçiş yapılacak. O yüzden, ben ümit ediyorum ki önümüzdeki yıllarda bu bakanlığın adı tekrar kadın bakanlığına, kadın sorunları bakanlığına dönecek.

Şimdi, tabii ki kadını Türkiye'de güçlendirmek için birtakım politikalar söz ettiniz. Doğrudur, bir kısmına imza atıyorum. Ancak, kadını güçlendirmek için kadının sosyal, siyasal ve çalışma yaşamında güçlendirilmesi gerekiyor. Onun için de kadına çalışma yaşamında, istihdamda bir kota getirilmesi gerekiyor. Belki de eğer kadın özgürleşmesi adına bir şey yapılacaksa, bakanlığınız adına, en önemli adımlardan biri bu olacaktır. Yani kadın istihdamında bir kota getirebilirsek, gerek özel sektörde gerekse devlet sektöründe kadının çalışma yaşamında yer almasını sağlayabileceğiz. Şüphesiz ki ekonomik özgürlük bir kadın için en önemli özgürlüktür. Özgürleşen kadının bağımlılık derecesi azalır. Tabii ki şunu demek istemiyorum, şöyle bir yanlış anlaşılma olmasın: Katı aile modellerine karşıyım ama demokratik aile modeli içerisinde özgür kadının yer alması gerekir, kadının özgürlüğü de ekonomik özgürlükten geçiyor. O anlamda, kadının özgürleşmesine yönelik atılacak adımlardan biri de kadının istihdamına yönelik geliştirilecek önlemler olmalıdır diyorum. Kadın istihdamı, geçen gün de bir konuşmada ifade etmiştim, Türkiye'de 99'larda yüzde 34 civarındadır ama geldiğimiz noktada, siz de belirttiniz, son rakamlarla yüzde 30'dur yani kadın istihdamında belki belirttiğiniz faktörlerin yani kırsaldan şehirlere göçüşün, belki de Kürt meselesi nedeniyle milyonlarca ev kadınının metropollere gitmesi nedeniyle oradaki

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

kadınların da bu istatistiklere girme durumu var. O nedenden dolayıdır belki ama yine de kadının istihdamında ya da çalışma yaşamında yer alışında bir düşme görüyoruz AKP İktidarı döneminde yani on yıllık dönemde.

Şimdi, tabii ki kadına yönelik şiddet ülkemizin önemli sorunlarından birisi. Bunun bir yasal yönü var tabii ki. İktidarınız döneminde önemli yasal değişiklikler yapıldığına inanıyoruz. Ancak tabii ki önemli. Kadına yönelik şiddet, taciz ve tecavüzün önlenmesindeki en önemli olgulardan biri de bununla ilgili yapılacak algı değişiklikleridir. Toplumsal algının kadına yönelik değiştirilmesiyle ilgili yapılacaklardır. O nedenle, buna yönelik, özellikle toplumun eğitilmesine yönelik, kadına yönelik, kadının içinde bulunduğu duruma yönelik bir çalışmanın içerisine girilmesi gerekir. Yani bu yapılmadığı müddetçe yasal değişiklikler ne kadar yapılırsa yapılsın kadına yönelik zihniyette, algıda bir değişim olmadığı müddetçe çok önemli bir değişiklik beklemek mümkün değil.

Örneğin, son dönemde Çorlu'da şiddet gören bir kadın emniyete gidip başvurduğunda ne yazık ki orada bir yetkilinin, bir emniyet yetkilisinin tacizine maruz kalıyor. Yani çok basına yansıdı. Kadın hareketleri gittiler, orada sahiplendiler o kadın arkadaşımızı. Yine tabii ki taciz ve tecavüzler özellikle kız çocuklarına yönelik, özellikle Siirt'te, Batman'da, Adıyaman'da ve benzeri yerlerde yaşananlar var. Bunlarla ilgili de Bakanlığınızın gerçekten çok ciddi bir tavır alması gerekir. Ben bu konuda yaklaşımlarınızın yetersiz olduğunu düşünüyorum. Yani yaşanan bu taciz ve tecavüz olayları karşısında özellikle kız çocuklarına yapılanlarla ilgili, basına yansıdığı kadıyla, takip ettiğim kadıyla bu konuda da bir yetersizlik gördüğümü ifade etmek istiyorum.

Tabii ki çocuklarla ilgili projelerden de söz ettiniz ama bu ülkede yaşanan başka bir gerçeklik de var. Tabii ki Diyarbakır milletvekili olduğum için bunu daha yakından görüyorum. Özellikle kamuoyunda taş atan çocuklarla ilgili ciddi bir cezaevlerinde yaşanan çocuklarla ilgili hak ihlali gerçeği var. Daha iki gün önce Bergama Cezaevinde bir mitingte slogan attığı için cezaevine düşen çocukların cezaevi görevlilerince nasıl darp edildiğini hep birlikte izledik. İnsan Hakları Derneğinin de bu konuda çekilmiş resimleri ve beyanları da bulunuyor. Dilerseniz oradan temin edebilirsiniz. Biz bu konularla ilgili de Bakanlık olarak daha ciddi bir tavır göstermenizi açıkçası bekliyoruz.

Tabii ki kadına yönelik şiddet, her türlü -aile içi şiddeti arkadaşlar da belirttiler- çok yüksek oranlarda. Diyarbakır'da bile bu Bağlar Belediyemizin yaptığı bir araştırmada yüzde 51 civarında olduğunu gördük. Yani Diyarbakır'da her 2 kadından 1'i şu an bile eşinden evinde şiddet görüyor. Bu anlamda tabii ki bizim de politikalarımız oldu. Örneğin, belediyelerde eşine şiddet uygulayan personelin maaşı verilmiyor şikâyet etmesi durumunda eşinin, ona, eşine ödemesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

NURSEL AYDOĞAN (Devamla) – Tamam.

Şimdi, tabii ki kadına yönelik devlet şiddeti çok önemli. Özellikle bizim partimizde kadın milletvekilleri arkadaşlara yönelik bir devlet şiddeti var. Bununla karşı karşıyayız. Siz de bunu basından, yakından izliyorsunuz. Daha çok değil, yani bir ay önce Eş Başkanımıza yönelik Diyarbakır'da çok ciddi bir devlet şiddeti oldu. Bununla ilgili de bir beyanınızı açıkçası bir kadın olarak ve kadın sorunlarıyla ilgilenen bir bakanlık olarak görmek isterdik. Bunu da ifade etmek istiyorum.

Tabii ki kadınlar, Kürt meselesi ve barış konusuna da kısaca değinmek istiyorum. Bir kere Kürt meselesi nedeniyle kendi ana dillerinin dışında başka bir dil konuşamayıp metropollere geçen, göç eden 4 milyon civarında bir kişiden söz ediyoruz. Bunun da karşılığı 2 milyon kadın demektir. 2 milyon kadın bilmediği bir dille metropollerde yaşarken yaşadığı sıkıntıları herhâlde bir kadın olarak bizler anlıyoruz. Kendileri tabii ki çok daha iyi tarif edebilirler.

Tabii ki çatışmalar ve savaş şiddeti pekiştiren faktörlerdir. Dolayısıyla biz kadınların önemli çabalarından biri de bu ülkedeki çatışmalı ve sürecin sona erdirilmesi yönünde bir çaba olmalıdır. Bakanlığınızın da bu konudaki çabalarını açıkçası biz görmek isteriz. Çünkü savaş gerçeğinde, çatışmalı süreçlerin gerçeğinde en fazla biz kadınların etkilendiğini ve savaşların bir şekilde kadınları taciz, tecavüz, şiddet ve şekillerinde vurduğunu da biliyoruz. Umarım, biz kadınların bundan sonraki savaşı hem tabii ki kadın sorunlarını çözmek hem de bu ülkenin barışına yönelik bir çaba ve çalışma içerisinde olmaktır diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Aydoğan.

Sayın Doğru, süreniz beş dakika.

REŞAT DOĞRU (Tokat) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri, sayın bürokratlar, sayın basın mensupları; heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Benim buradaki söz almaktaki amacım aile toplumun en önemli kurumudur. Ailemizin şu anda, Türk ailesinin en önemli sorunlarının başında da bence bağımlılık dediğimiz hem madde bağımlılığı hem de İnternet bağımlılığı gibi çok önemli bir konudur. Madde bağımlılığıyla ilgili olarak şu anda ülkemizde alkol, sigara ve uyuşturucu kullanımı başta okullarda olmak üzere yoğun bir şekilde olmakta ve artarak da devam etmektedir. Biraz önce Sayın Bakanın konuşmalarını takip ettim. Gerçi geç geldim ama bilmiyorum bu konuyla ilgili herhangi bir konuşma yaptılar mı? Projelerini yakinen biraz önce slayt gösterisinde de gördüm. Ancak onun içerisinde özellikle uyuşturucu kullanımıyla ilgili de bir çalışmanın olmasını beklerdim veyahut içerisinde var mıydı, bilmiyorum, varsa kendileri söyleyeceklerdir. Çünkü şu anda Türkiye'mizde enteresandır uyuşturucu kullanımı, madde kullanımı neredeyse on yaşlara, on bir yaşlara yani ilköğretim çağındaki çocuklara kadar düşmüştür. Ayrıca, liselerimizde, bilhassa büyük şehirlerde olmak üzere liselerimizde ve üniversite gençliği üzerinde de çok ciddi manada uyuşturucu kullanımıyla ilgili sıkıntılarımız vardır. Bunun da direkt olarak ilgili olan yeri ailedir. Çünkü ailenin içerisinde böyle bir çocuğun olması, böyle bir insanın veyahut da kendisinin olmasının çok büyük sıkıntılar içerisinde olduğunun da bilincinde olmamız gerekmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

Sigara kullanımı ciddi manada şu anda Türkiye’de bilhassa gençlik noktasında, bayanlar başta olmak üzere çocuklarımız da ve şiddetli bir şekilde artış içerisinde. Alkol kullanımı çok ciddi manada büyük sorunlarla karşı karşıyayızdır. Dünyanın birçok yerinde uyuşturucu kullanımı yaşı on bir, on iki, on üç civarındadır fakat bizim Türkiye’imizde uyuşturucu kullanım yaşı bazen ellilere, altmışlara da çıktığı görülmüştür. Bilhassa doğu ve güneydoğu bölgesinde işte ağır kesici olarak kullanılan veya çeşitli yöntemler babında kullanılan uyuşturucular alışkanlıklar olarak yatmakta ve alışkanlığı da insanlar bunu karşılarında görmekte, alışkanlıklarla karşı karşıya kalınmaktadır.

Bu madde bağımlılığıyla ilgili olarak Sayın Ünüvar da hatırlayacaktır, geçen dönemlerde çok önemli bir komisyon kuruldu bizim Meclisimizde, madde bağımlılığıyla ilgili bir komisyon kuruldu. Başkanımız da Sayın Necdet Ünüvar’dı ve çok önemli konular da gündeme getirildi ve yaklaşık olarak 1.500-2 bin sayfalık da güzel kitaplar hâlinde bunlar kamuoyuna sunuldu. O kitapçığın en arka sayfasında da “Öneriler” kısmında da çok önemli konularda önerilerde bulunuldu. Ancak onunla ilgili çalışmalar yapılmamıştır. Ben kendim bir milletvekili olarak ve o komisyon üyesi olarak bununla ilgili bir kanun teklifi hazırladım. O kanun teklifi Meclise sundum. 37’nci maddeyle Meclisin gündemine taşımaya çalıştım. Tabii yine taşıyamadık ve o kanun kanunlaşmadı. Bu dönem o kanun teklifimi yeniden Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sundum.

Sayın Bakanım, benim arzum şudur ki madde bağımlılığıyla ilgili olarak aileler üzerinde çok ciddi çalışmalar yapılması gerekmektedir. Madde bağımlılığının birinci, direkt olarak uygulayıcısı veyahut da koruyucusu ailedir. “Bir defadan bir şey olmaz.” tabiri çok önemlidir. Bir defadan her şey olur, her şey bir defadan başlar. Şu anda da bu yönlü olarak da çalışmalarınızın olmasını arzu etmekteyim. Bilhassa, basın ve yayın kuruluşlarında sigarayla ilgili iki tane bir kadın ve bir erkeğin durumunu belirten yayınlar yapıyor. Çok önemli olduğunu ben düşünüyorum. Bunun tabii artarak farklı şekilde olması gerekmektedir. Ancak şunu da üzülerek söylemek mecburiyetindeyiz ki “ESBAT” diye bir çalışma vardır. Millî Eğitim Bakanlığı ESBAT çalışmasını maalesef yaklaşık olarak on yıldan beri yapmıyor. “ESBAT” dediğimiz çalışma Avrupa ülkeleri içerisinde, bilhassa okul çağındaki, ilköğretim çağındaki ve liselerdeki çocuklarımızın alkol kullanımı, uyuşturucu kullanımıyla ilgili yapılan çalışmalardır. Ama enteresandır Millî Eğitim Bakanlığına, bilhassa geçmiş dönemlerde müteaddit defalar soru önergeleriyle, araştırma önergeleriyle, gündem dışı konuşmalarla dile getirmiş olmama rağmen ESBAT’la ilgili bir çalışma yaptırmadık. Sizin Bakanlığınıza bu konuyu havale ediyoruz. Yani en azından şunu söyleyebilirsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlarsanız...

REŞAT DOĞRU (Devamla) – Sayın Başkanım, bize bir beş dakika daha verin, önemli bir konudur çünkü bu konu.

BAŞKAN – Buyurun, siz devam edin.

REŞAT DOĞRU (Devamla) – Şimdi, efendim, bununla ilgili sadece devletin polisine bu görevi bırakmayalım, devletin emniyet güçlerine bırakmamamız gerekmektedir. Bu yöndeki ESBAT çalışmasını yani Avrupa ülkelerinde bunu yaptıklarına göre Türkiye’de de yapabiliriz. Deniyor ki: “Türkiye’deki okullarda sorulan soruların işte bizim ahlakımıza, örfümüze uymadığı için biz bunu yapmıyoruz.” falan deniyor. Bunlar değiştirilebilir. Hatta Komisyon üyelerinin bazıları bunları açık şekilde de söylemişlerdi, Necdet Bey hatırlayacaktır, o zaman da söylenmişti. O manada da bunun ben önemli olduğunu ifade etmek istiyorum.

Bir diğer konu... Aynı şekilde şu anda Türkiye’mizin dışında 3,5 milyonun üzerinde Avrupa’da Türkler var. Avrupa’daki Türk ailelerinde en önemli sorunlarının başında bence uyuşturucu kullanımı ve madde bağımlılığı geliyor. Yaklaşık olarak şu anda 30 binin üzerinde gencimiz Avrupa’daki hapisanelerde uyuşturucu kullanımından dolayı, suçtan dolayı yatıyorlar. Kitapçığınıza baktım. Kitapçığınızda yurt dışındaki ailelerin sorunlarının araştırılmasıyla ilgili bir çalışma yaptırılmış. Tabii hangi konularda olmuş, bunu öğrenmek istiyorum. Eğer bu çalışmadan bana gönderirseniz memnun olurum, en azından bu konu var mıdır yok mudur, onu da öğrenmek isteriz tabii.

Şimdi, şöyle bir şeydir ki yurt dışındaki gençlerimizin büyük bir kısmı –bakın, genelleme yapmak tabii yanlış bir şey olacaktır ama- alkol kullanıyor, uyuşturucu kullanıyor. Enteresandır, Avrupa ülkeleri bunları yakaladığı zaman cezaevlerine atıyorlar, cezaevlerine attıktan sonra, çocuk cezasını çektikten sonra bunu geri gönderiyor Türkiye’ye. Geri gönderdiği zaman da bu çocuk hazır bir dinamit gibi köyüne geliyor, şehrine geliyor, ilçesine geliyor ve buna hiçbir önlem alınmıyor ve dolayısıyla o aynı bulaşıcı hastalık gibi –ben kendim doktorum- diğer insanlara bunu sirayet ettiriyor ve bu yönlü olarak da mutlaka ama mutlaka madde bağımlılığıyla ilgili mücadelede buraya da bir şey olması gerekmektedir. Yani o Avrupa dışından Türkiye’ye zorunlu olarak gönderilen o çocuklarımızı bir rehabilitasyon merkezine mi alırsınız veya başka bir şekilde bir şey mi yaparsınız. O yönlü olarak da mutlaka bir şeyler yapılması gerekmektedir.

Tabii diğer bir konu İnternet bağımlılığı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Hemen toparlayalım.

REŞAT DOĞRU (Devamla) – Toparlayacağım Sayın Başkanım.

Ülkemizdeki ailelerin bozulma sebeplerinin başında da bence İnternet bağımlılığı da gelmektedir. Dolayısıyla aile bakanlığı olarak sizlere düşen görevlerden bir tanesi de güvenli İnternet kullanımının hem çocuklarımıza hem ailelerimize anlatılması konusunda da çalışma yapmanız gerekmektedir. Bu yönlü olarak da sizlerden bunun çalışmasını beklediğimi ifade etmek istiyorum.

Ayrıca, tabii bir teşekkürümü de ifade etmek isterim ki Azerbaycan Cumhuriyeti Hükûmeti aile ve kadın çocuk işlerinden sorumlu devlet komitesiyle ilişkilerinizin olduğunu yazdınız. Bu, çok önemli bir konu. Bunun için tebrik ediyorum sizleri. Ama bu durumun aynısı Türkmenistan’da, Kırgızistan’da, Azerbaycan’da, Kazakistan’da, hatta Moğolistan’da, Tacikistan’da da vardır. O Türk coğrafyasının birçok yerinde çok ciddi manada bizim yardımımıza ihtiyaç olan, bizim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

bilgilerimize ihtiyaç olan durumlar vardır. Bunu genişletirseniz, ben en azından daha farklı ve güzel hizmet olur diye düşünüyorum.

Sayın Başkanım, sabrınız için teşekkür ediyorum. Hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Doğru.

Şimdi, Sayın Bakbak.

Süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım ve değerli Komisyon üyeleri ve değerli basın mensupları; hepinize öncelikle teşekkür ederim bu konuda kendi görüşlerinizi belirttiğiniz için ve değerlendirmeye aldığınız için.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı çok geniş bir alanı kapsamakta. Aileyi, kadını, çocuğu, yaşlıyı, engelli, gazilerimizi ve şehitlerimizi. Birkaç bakanlığın birleşmiş olduğu bir alan oldu şu anda ve bu Bakanlık yeni bir yapılandırma içerisine girdi. Bu konuların hepsinin toplanması gerekti. Bu çalışmaların çok hızlı bir şekilde yapılması tabii ki mümkün değil. Hepsi bir çalışmadan geçti, bir araştırmadan geçti. Bakanlığımızın bu konudaki yaptığı çalışmaları ben çok önemsiyorum. Öncelikle sivil toplum kuruluşlarıyla, derneklerle, üniversitelerle Bakanlığımız doğuda bulunan bütün üniversitelerimizin görüşlerini ve batıda bulunan birçok önemli üniversitelerimizin –hepsi önemli- bunların katılımının olduğu yapmış oldukları araştırmaların tümünü değerlendirmeden geçirdiğini ben kendi gözlerimle gözlemledim.

Ayrıca, yine Türk kökenli olan devletlerin, onların aile yapılarının bizlere çok benzediğini, bu konudaki araştırmalarını ve onun dışındaki yine farklı ülkelerin, Arap ülkelerinin yine bu olaya nasıl baktığını, bu konudaki değerlendirmelerini çok önemsiyorum. Çok güzel bir çalışma içerisinde olduklarını, bu konuda yapılan tüm araştırmaların incelemeden geçip onların yapmış oldukları araştırmaları, bunları nasıl değerlendirdiklerini, incelemeden geçirdiklerini çok önemsedim. Çünkü bilimsel çalışmalar bizim için en önemli etmenler ve değerler olduğunu biliyorum. Bu konudaki çalışmalarını çok beğendim.

Aile bizim toplumumuzun temel taşı ve bizim diğer ülkelere karşı en güçlü silahımız. Güçlü aile, güçlü toplum demektir. Bizler toplumumuzdaki sorunların temelini indiğimizde aile içi sorunlardan kaynaklanan sorunlar olduğunu görmekteyiz. Çocuktaki sorunu incelediğimizde, kadındaki sorunu incelediğimizde ya da aile içi şiddeti incelediğimizde temel sorunun aile içindeki sorundan kaynaklandığını gözlemlemekteyiz. Bu yüzden aileyi çok önemsiyorum. Güçlü aileyi, güçlü silahımızı elimizden bırakmamamız gerekmektedir. Bu konudaki Bakanlığımızın çalışmalarını da çok önemsiyorum.

Ayrıca, kadın ve çocuk bizim sorunlarımızdan bir tanesi. Bu konuda da çok ciddi çalışmalar yapıyorsunuz. Kadınların eğitimi konusunda, çocukların eğitimi konusunda ve şiddet konusunda yalnızca kadının ve çocuğun eğitimi dışında erkeğin eğitiminin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Eğitim konusunu çok daha üst seviyeye getirmek için birlik içerisinde bu işi üst seviyeye taşıyacağımıza inanıyorum. Çalışmalarınızı çok önemseyeceğimi belirtmek isterim.

Bir şey daha söylemek istiyorum. Bu sokak çocukları ve Gaziantep'te yaşadığımız bir olay vardı, tineri çocuklar sorunumuz vardı. Bu konuda bir rehabilitasyon merkezimiz açıldı. Bu rehabilitasyon merkezinde emniyetle birlikte iş birliği içinde yani o çocuklara eziyetle değil birlik içerisinde çok güzel bir dayanışmayla belediyemizin, emniyetin çalışmalarıyla bu çocuklarımız rehabilitasyon merkezlerine alındı ve orada kendi yetenekleri doğrultusunda eğitimler aldılar. Taş oymacılığı konusunda, mozaik yapımı konusunda eğitimler aldılar. Çocuğumuzun bir tanesi dört yaşından yirmi bir yaşına kadar tiner kullandığını anlattı ve bu rehabilitasyon merkezinde aldığı eğitimden sonra hayata döndüğünü ve burada kendisi için emeği geçenlere çok teşekkür ettiğini belirtti ve şu anda bu çocuğumuz, çocuğumuz demeyeyim artık, gencimiz çok güzel bir iş alanında çalışmakta, çok üst bir seviyeye gelmiş durumda kendi mesleği konusunda ve evlendirdik bu çocuğumuzu. Yani bu konuda da ciddi çalışmalar bulunmakta Türkiye içerisinde.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakbak.

Sayın Toprak, buyurun.

Süreniz beş dakika.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben Binnaz Toprak, Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul Milletvekiliyim, aynı zamanda Meclisteki Kadın Erkek - eşitliği diyorum ben, fırsatı düşürüyorum ama resmî ismi- Fırsat Eşitliği Komisyonu. "Fırsatı" düşürme nedenim de şu: Aslında, kadın ve erkek arasında fırsat eşitliği cumhuriyetin ilk yıllarında sağlanmıştır yani bu hukuki bir meseledir kanunlar önünde, her açıdan, eğitimde, istihdamda vesaire. Kadın ve erkek eşittir fırsat olarak ama bütün sorunlar tabii o fırsat meselesinden değil, kanundan değil, uygulamadan çıkıyor. Uygulama denilince de işin içine para giriyor. O da bu Komisyonun yetki alanı dâhilinde.

Şimdi, ben, her şeyden önce Sayın Bakanımız Fatma Şahin'in sunumu hakkında bir iki şey söylemek istiyorum: Kendisiyle tabii ki çok yakın çalışmaya başladık diyeyim, çalışıyoruz demeyeyim çünkü bir iki kere ancak Meclis açıldığından beri komisyon olarak buluşabildik. Ama gerçekten ben şahsen ve benimle birlikte kadın örgütleri ki bu da medyada da çıktı. Fatma Şahin gibi bir kişiliğin bu Bakanlığa getirilmiş olmasını kadınlar açısından bir şans olarak nitelendirdiler. Ben de buna katılıyorum. Hakikaten de diğer konuları pek takip etmedim ama bu kadın konusunu takip ediyorum ve Bakanlığımızın hazırladığı bu kadına yönelik şiddet yasasını da epeyce inceledim. Orada ne yapıldığını da biliyorum. Gerçekten de geçen bu sorunları çözme doğrultusunda çok büyük gayret gösteren, çaba harcayan, buna inanan ve müthiş de çalışkan olan bir kişi.

Şimdi, Fatma Hanım'ın sunumunda söylediği "Gelecek bayram sonrası." dediniz herhâlde değil mi bu şiddet yasasının Meclis gündemine gelmesi ve tamamlanması? Burada hakikaten de anladığım kadarıyla STK'larla çok yakın ilişkiler içine girilmiş. Bizde de Sayın Bakan yani Meclisteki bütün kadın milletvekilleriyle, muhalefet dâhil, toplantılar yaptık ama benim gördüğüm kadarıyla da son şeklini almış değil. Yani benim de birtakım önerilerim olacak. Aslında, o öneriler

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

de büyük ölçüde bu STK'ların, kadın STK'ların ki bu işi hakikaten çok ciddi takip ediyorlar, yıllardır takip ediyorlar ve onların da bu kadın sorunsalının gündeme gelmesinde gösterdikleri çaba hiç göz ardı edilemez. Büyük ölçüde bu Medeni Kanun'un, Ceza Kanunu'nun değişmesi, çok daha adil kanunların gündeme gelmesi, bu STK'ların, kadın STK'larının sayesinde oldu. Dolayısıyla onların da önerilerini dâhil ederek bir son şeklini de sunacağım Bakanımıza.

Benim burada çok kısa olarak söylemek istediğim şu: Özellikle bu şiddet meselesinde ki hakikaten Türkiye'nin gündeminde olan bir mesele, para lazım. Yani Fatma Hanım'ın önerisinde de para gerektiren pek çok şey var. Belki orada olmayan başka şeyler de var. Mesela, kadın örgütlerinin ısrarla üzerinde durdukları meselelerden bir tanesi de 1985 yılında Türkiye'nin imzaladığı -bu, bir uluslararası sözleşme- Şiddet Suçu Mağdurlarına Devlet Tarafından Tazminat Ödenmesine Dair Avrupa Sözleşmesi. Şimdi, bu benim bildiğim kadarıyla pek çok uygulanan bir şey değil. Bu, hakikaten de para gerektiren bir şey, onun için de bütçenin biraz daha kabarık olması lazım.

Aynı şekilde, mesela, telefon yardım hattı, yirmi dört saat çalışabilecek. Çünkü, evet, yasada nöbetçi savcılar falan da görevlendirildi ama ben şimdi düşünüyorum, kocam beni öldürmeye kalksa savcıya falan gidene kadar çoktan öldürür.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Arkanızda CHP var.

BİNNAZ TOPRAK (Devamla) – Evet, arkamda CHP var, doğru. Fatma Hanım da var ama.

Ama yani o ilk etapta "İmdat, ben şimdi ne yapabilirim, nereye gidebilirim?" falan diyebileceğim, bir yirmi dört saat çalışan ve cevap veren –bizde çünkü bu tür hatlarda bir de cevap da vermez biliyorsunuz, çalarsınız çalarsınız kimseyi bulamazsınız- bir hat lazım. Bu da tabii...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

BİNNAZ TOPRAK (Devamla) – Yani buna benzer... Mesela, bu görevlilerin ve uzmanların eğitimi, hâkimler, savcılar dâhil olmak üzere... Hakikaten çünkü buradan bir ara ayrıldım, bu MÇ davasıyla ilgili bir basın toplantısı için. Yani Yargıtayın verdiği karar inanılabilecek bir karar değil. Fatma Hanım da zaten bunun hakkında demeç vermiş, sabahleyin gazetede okudum. Yani on üç yaşındaki bir kıza 26 tane, affedersiniz, kazık kadar adam tecavüz ediyor ve bunlara indirim uygulanıyor. Neden? Bu on üç yaşındaki kız niye yaptığını biliyor, psikolojik olarak da zarar görmemiş diye.

Şimdi, dolayısıyla yani hukuk fakültelerinde –onu söyledim ben de orada- hani "vicdan" diye bir ders koyamazsınız aslında. Bu derste öğrenilecek bir şey değildir ama en azından bu sorunlarına daha duyarlı hâle gelmeleri için sürekli eğitim, sizin de dediğiniz gibi, "Bir miktar verdik ama bu böyle başlangıç gibiydi." diyorsunuz. O da para gerektiriyor. Mağdurlara işte ücretsiz avukatlık hizmetleri falan...

Yani bütün bunlara baktığımda aslında bayağı bir kabarık bütçesi olması lazım. Onun için, Fatma Hanım... Ben bu para pul işlerinden anlamam ama yatırım ödeneği olarak galiba 2,5 milyar lira istenmiş değil mi? Bütün bunlara mesela yetecek mi, ben emin değilim.

Özetle söylemek istediğim bu Bakanlığın içinde mademki bir ayrı kadın bakanlığı yok hiç olmazsa bu kadınlarla ilgili şeyde, bölümündeki bütçenin daha fazla olması ki bu tür önlemler alabilecek hakikaten para olsun. Çünkü bunun, mevcut bütçenin yeterli olduğunu ben düşünmüyorum. Belki Fatma Hanım isteyememiştir, onun yerine ben istiyorum. Ne istediyse 1 misli daha fazlasının verilmesini öneriyorum. Çünkü hakikaten bu kadın sorunu son derece önemli bir sorun. Türkiye'nin en ciddi yaralarından biri ve bütün dünyaya da bizi rezil eden bir mesele aslında, özellikle bu şiddet meselesi.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum Sayın Toprak.

Oturumumuza bir saat ara veriyorum.

Saat 14.00'te toplantımıza devam edeceğiz.

Kapanma Saati: 12.58

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanımız; 5'inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Yüksel, buyurun efendim.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok değerli basın mensupları; Sayın Bakanım, öncelikle konuşmalardan anladığımız kadarıyla hepimiz sizden çok şey bekliyoruz. Bu tabii bir anlamda motivasyonu artıran bir şey, bir anlamda da pek çok şeyin bir anda bitmesi söz konusu değil, mutlaka bunların, yıllara sari, birikmiş problemlerin bir anda çözülmesi söz konusu olmadığı için ancak planlı ve programlı yapılan bir çalışmayla bunlar zaman içerisinde izale edilebilir, zaman içerisinde problemler en aza inebilir, indirilebilir. Biz bu azmi, bu şevki sizde gördük. Bundan çok mutlu olduk.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

Bilhassa konuşmacıların sık sık bahsettiği konulara değinmeden, mümkün olduğu kadar farklı konulara değinmeye çalışıyorum ama yine de ortak konumuz bir kere koğuş sisteminden sevgi evlerine, çocuk evlerine geçilmiş olması ve sizin de bahsettiğiniz gibi çocuklar okula gittiği zaman, bilhassa bu çocuk evlerinden okula gittiği zaman "evden geliyor" sözü öğretmenlerin de tespit ettiği konular ve çocukların bu mutluluğunu onlar da tespit ediyorlar, siz de görmüşsünüz. Bu psikolojik olarak o çocuğun dünyasında çok önemli bir konu. Yaşamayan tabii mutlaka bilemez bunu. Ancak bunun fark edilmiş olması, bunun fark edildiği için bu konuda düzenleme yapılmış olmasını çok önemli bir gelişme olarak görüyorum ben çünkü çocuğun kendisine öz güveninin olması, öz güveninin artması ve sizin de söylediğiniz gibi evimin adresi şu, komşumuz şu diyebilmiş olması bunlar gerçekten bizim fark etmediğimiz, içinde olup da anlayamadığımız konulardan bir tanesi. Bunların zaman içerisinde anlaşılıyor olması ve uygulamaya geçilmiş olması bizleri ziyadesiyle mutlu ediyor ve ilk defa yine bizim Hükümetimiz zamanında engelli vatandaşlarımızın; 8,5 milyon üzerinde bir sayısının ortaya çıkmış olması da... Şimdi, bu çok yanlış anlaşılıyor belki ama bir bedel, bir bakım ücreti verilmeye başlayınca, sanki kıyıda köşede ki, o samanlıkta saklanan, zincir vurulan ve ahırda hayvanlarla beraber saklanan özürü çocuklar ortaya birer birer çıkmaya başladı. Bizim bunda en büyük sevencimiz onların hayata kazandırılması, onların eğitime kazandırılması, onların yaşanabilir bir dünya olduğunu görebilmeleri, ailelerin de artık o çocuklarından utanmadan sıkılmadan rahatlıkla o çocuklarını toplumla paylaşabiliyor olmaları, bu hâle gelmeleri. Bu çok ince bir nüans bu. Soğan zarı kadar hassas bir konu. Yani para verilmiş olmasından ziyade bu çocukların, ki, köylerde, çoğu vatandaşımız, köy kökenli olanlar bilir, bu tür çocuklarımız maalesef samanlıklarda, ahırlarda, evin görünmeyen bölümlerinde saklanır, insanlarla buluşturulmaz, görüştürülmez. Ne eğitiminden haberi vardır ne de sağlığıyla ilgili bir bilgi vardır. Ama şimdi görüyoruz ki eğitilebilir, öğretilbilir çocuklarımız var. Bunlar topluma kazandırılıyor. Bunlar iş ve istihdama kazandırılabilir.

Burada tabii tahmin ederim Necati Koçer kardeşim değindi, eğitimde öncelikle idarecilerimizin ve eğitimi veren görevlilerin de mutlaka bir temel eğitimden geçmesi gerekiyor. Bu çok önemli bir konu. Bunun altını ben de çizmek istiyorum.

Onun yanında, yine, misafir konuşmacı bir arkadaşımızın bahsettiği bu madde bağımlısı çocuklarla, İnternet bağımlısı çocuklarımız ve bunun yanında bir de yurt dışından gelen çocuklarımız. Biliyoruz ki 1960'lı yıllarda başlayan yurt dışı göçlerinden sonra ailelerimizin büyük çoğunluğunun üçüncü ve dördüncü kuşakları şu anda hep yurt dışında dünyaya geliyorlar. Belli bir süre sonrasında ailesi eğitimini Türkiye'de alması için çocuklarını gönderiyor. Başlarında olmadığı için, çocukların okullarda uyum problemi yaşadıklarını görüyoruz. Madde bağımlısı ve İnternet bağımlısının yanında ayrıca yine de toplumla bir uyum problemleri olduğunu görüyoruz. Bunların da göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Değerli Bakanım, bu bakım ve rehabilitasyon merkezleri açılmış olması ve bunların süratle çoğaltılması ve bilinçli bir şekilde de eğitimlerin devam etmesi bizim en büyük arzumuzdu. Bunlar şu anda ne mutluyuz ki yaşanmaya başladı ama hâlâ tamam mıdır, değildir. Daha pek çok açığımız, eksiklerimiz var. Bunların devam etmesi, giderek artması gerekmekte. Gördüğüm kadarıyla da 2013 ve 2015 yılları ve 2023'e sari olan projelerinizde bu ve buna benzer konularda giderek artan, daha modernleşen, daha çok çocuğumuza, daha çok kadınıma, gencimize hitap edecek bir sayıya erişebilmesi hedeflenmiş.

Bir de, parçalanmış ailelerin çocukları, ki, bunlar bizim en büyük üzüntülerimizden bir tanesi, çünkü toplumun en büyük meyvesi sevgidir. Sevgisiz bir ortamda yetişen kişinin -çocuk, kadın, erkek, kız fark etmez- toplumda kendisini sevmemiş olması, başkalarını da sevmeyi ve sevemeyeceği anlamına geliyor maalesef. Bu kendisini sevmeyen insanlar toplumu da sevmeyenler ve toplum için de hayırlı, iyi işler yapmazlar.

Ayrı bir konu da, birlikte yaşamak diye tasvip etmediğimiz bir konu var ki bunlar belli bir zümre içerisinde maalesef televizyonlarda özendirilerek anlatılıyor magazin programlarında. Birlikte yaşıyor ve birlikte yaşam sonrasında meydana gelen çocuğun babası kim, annesi kim belli değil çünkü bu birlikte yaşayan çift zaman içerisinde ayrılıyorlar, çocuk ortada kalıyor veyahut da kadın veya erkekte birinden birisi çocuğa sahip çıkıyor ama ne kadar sahip çıktığı belli değil. Sonuç itibarıyla, çocuğun nüfus kâğıdı yok, kime ait olduğu belli değil. Böyle nesebi belirsiz, bir toplumda bir çocuğun, aidiyet mefhumu olmayan bir yavrumuzun ileride başına gelebilecek çok kötü şeyler olabileceğini düşünüyorum. Onun için çocuklarımıza ve yeni yetişmekte olan gençlerimize olası madde bağımlılığından başlamak üzere pek çok tehlikeler kapıdadır. Bunun için alınan önlemler gayet güzeldir ama henüz yeterli değildir ülke nüfusuna baktığımız zaman. Bunun için sözümün başında söylediğim gibi Sayın Bakanım, sizden çok şeyler bekliyoruz ama bunların hepsinin bir anda olması mutlaka söz konusu değil.

Biz ayrıca yapılan yardımlarla ilgili en çok aldığımız eleştiriler, yıllarca yapılan yardımların bir iâşe gibi, bir göze batan bir şekilde yani o kişiyi hakır görür şeklinde veriliyor gibi, diğer bir boyutu da koordinasyon olmadığı için değişik kanallardan çok fazla yardım alan bir ailenin âdeta çalışmadan gelir elde etmeye teşvik etmiş gibi bir pozisyona düşüyoruz. Bundan da toplumun belli bir kesimi kötü bir şekilde bu işi suistimal ederek yararlanmaya çalışıyor, bir tarafta da gerçekten ailesini geçindirmek için çalışan, uğraşan insanlar tek maaşla, bir tarafta da neredeyse iki veya üç maaşa bedel yardım alan aileler. Bundan da yine CHP'den Müslim Sarı kardeşimiz bahsetti. Yardımdaki koordinasyondan bahsetti. Çok doğru ama ben şunu görüyorum burada: Bizim Bakanlığımızın bu dönem, 61'inci Hükümetteki kuruluş gayesi zaten hem icracı bakanlık hâline gelmiş olması hem de insanımıza daha hızlı, etkin ve verimli hizmet sunmak amacıyla sosyal yardım ve hizmet alanında bütün kurum ve kuruluşlar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı altında birleştirilmiş, tek çatı altında toplanmış. Bakanlığın kuruluş amacı da burada ortaya çıkıyor. Ülkemizde tüm sosyal yardım ve hizmetlerin tek elden ve etkin bir biçimde yürütülmesidir. İşte bu başarıldığı zaman hazır iyicilik dediğimiz veya çalışmadan kazanmak, üretmeden verilenlerle hayatını devam ettirmeye alışmış, tembel bir toplum yetiştirmekten, atalet içinde olan bir toplum yetiştirmekten kendinizi gerçekten yeşil kartlıların sayısının azaldığı, yardımların sayısının azaldığı,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

bu insanların istihdama kazandırılarak, onlara sağlayacağımız imkânlarla yeni iş alanlarıyla ve bilhassa son zamanlarda çıkan yasayla özürhâllerin kamuda istihdam edilmesi konusu çok önemli. Bunların oranlarının uygulanabilir olması ve hakikaten gerçek anlamda bütün kamu kurumlarımızın kendilerine personel sayısı oranında verilen bu özürhâlleri istihdamını mutlaka doldurmaları gerekir ki bizim bu alanda bu istihdam çalışmaları sonrasında, başında da söylediğim gibi, yeşil kartlı sayısının azalmış olması, yardıma muhtaç insan sayımızın azalmış olması en büyük hedefimiz ve idealimizdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET YÜKSEL (Devamla) – Tamamlıyorum.

Ama bunun yanında da üreten, engelli olsa dahi üretebilen, kendine öz güveni olan ve toplumda mutlaka bir saygı görebilen ve kendisine acınarak değil de gerçekten sevgiyle bakılabilen bir grubun, bir topluluğun oluşması gerekmektedir.

Velhasıl Kadın, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tamamı toplumumuzun bireyi olan aile yapısını veya aile yapısında bulunan bireylerin tamamını ilgilendirdiği için bütün kesimi, bütün toplumu, hepimizi yakından ilgilendiriyor. Hepimizin bu konularda birer hikayesi mutlaka var ama sonuç itibarıyla biz şunu görüyoruz: Sizin gibi değerli bir bakanımızın görev başında olmuş olması, heyecan içinde olmuş olması, hedeflerine yönelik çalışma içinde olmuş olması ve çalışmaları paylaşıyor olmuş olmanız bizim için çok önemli. İnşallah tüm iktidarıyla muhalefetiyle, Mecliste milletvekili arkadaşlarımızla size ve ekibinize sonsuz teşekkürler ediyoruz ve başarılar diliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Komisyonumuzun çalışma usulünde görüş bildirmek üzere gelen misafir milletvekili arkadaşlarımıza normalde komisyon üyelerimizin konuşmalarının bitiminde söz veriyoruz ancak Sayın Erdoğan burada, bir de KİT Komisyonunda görevli olduğu için, müsaadelerinizle sözü ona vereceğim.

Sayın Erdoğan, buyurun.

AYKUT ERDOĞDU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli üyeler; çok teşekkür ediyorum nezaketiniz için. Devam eden bir KİT Komisyonundan geldim bu sosyal yardım konusuyla ilgili olmak üzere.

Burada birkaç tane ana başlığı çok hızlı Sayın Bakanın dikkatine sunmak istiyorum.

BAŞKAN – Süreniz beş dakika.

AYKUT ERDOĞDU (Devamla) – Tamam, çok daha kısa konuşmaya çalışacağım.

Birincisi, sosyal yardım sistemindeki elektronik veri tabanı sistemi eksikliği sürekli bir sorun teşkil etmekte, mükerrer yardımlarla alakalı sorunlar teşkil etmekte.

İkincisi, yoksulluk tanımındaki belirsizlikler, yoksulluk yardımındaki bu belirsizlik yardımlar konusunda ciddi sıkıntılar yaratmakta. Yoksulluk tanımı birçok kuruma göre farklı algılandığından bir kuruma göre yoksul olan vatandaşımız diğer kuruma göre yoksul sınıfına girmemekte artık vatandaşlarımız sekiz on tane kapıya gidip kendisinin yoksul olduğunu ispatlamak zorunda kalmakta ve yoksulluk bir yerde teşhir edilmekte. Onun için yoksulluk tanımı ve kriterleri net bir tanımla yapılması gerektiğine inanıyorum.

Üçüncüsü, bu illerde ve ilçelerde kurulan kaymakam ve valinin başkanlığındaki komisyonlarda çok ciddi sıkıntılar olduğunu düşünüyorum. Aktarılan bütçelerinin bankalarda faize yatırıldığı veya valiliğin bir nevi örtülü ödeneği hâline geldiği, seçimlerde çok doğru yaklaşımların olmadığı söz konusudur. Bunu, sayın vekillerim, ben Cumhurbaşkanlığının Devlet Denetleme Kurulu raporundan söylüyorum yani subjektif tespitler değil. Devlet Denetleme Kurulunun sitesine girerseniz sosyal yardımlar raporuyla ilgili bütün bu tespitler Cumhurbaşkanlığı tarafından tespit edilmiş hususlardır.

Diğer bir sorun, kamuya yararlı dernek kavramında ortaya çıkmaktadır. Kamuya yararlı derneğin ne olduğunu tam olarak mevzuat tanımlamadığı için kamuya yararı subjektif bir unsur olarak kalmaktadır ve bu kamuya yararlı dernek o statüsü verilenler de yardım toplamaktadırlar. Elbette ki yardım toplanması çok güzel bir şeydir ancak bu yardım toplanırken bu derneklerin faaliyetlerinin şeffaflaştırılması ve denetlenebilir kılınması son derece önemlidir çünkü toplumsal güven zedelenmektedir. Bunun en önemli örneğini Deniz Feneri davasında gördük. Kamu yararına bir yardım toplanmakta ve bu yardımları nasıl kullandığı işte yargı kararlarıyla ortaya çıkmaktadır.

Diğer bir husus sosyal yardımlar konusunda, yürek yakıcı bir husus kömür yardımlarında yapılan yolsuzluklardır. Ben bürokraside kömür yardımlarında yapılan yolsuzlukların denetim raporu yazıyorum. Fahiş fiyatlarla kömür alınarak devletin elindeki kömür stokları çok artarken özel sektörden kömür alınarak bu fakir ailelere kömür dağıtılması gerçekten vicdan kanatan bir problemdir. Burada Sayın Bakandan ricam şudur: Türkiye Kömür İşletmeleri bu kömür ihalelerini yapmamalıdır çünkü kendisi sektörün bir oyuncusudur. Bakanlığa bağlı genel müdür tarafından yapılmalıdır bu ihaleler. Açık ihale yapılmalıdır ve Türkiye Kömür İşletmeleri, tıpkı ana statüsünde olduğu gibi bir anonim şirket olarak bu ihaleye girmelidir diğer sektördeki yerli firmalar gibi çünkü bu kömür sektöründe sizin başınızı döndürecek kadar karmaşık ve yanıltıcı bilgiler verilebilir. Bu benim profesyonel olarak sizi çok uyarmak istediğim bir konudur.

Bu konu daha önce Sayın Devlet Bakanı Ali Babacan tarafından gündeme getirilmiştir. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu veya başka bir genel müdürlük tarafından kömür ihalelerinin yapılması ve kurumların bu kömür ihalesine girmesi gerektiği not olarak iletilmiştir ve kıyamet kopmuştur çünkü bu kömür yardımlarında kurulu bir düzen vardır ve bu devam etmektedir.

Ayrıca şunu söyleyeyim: Biz doğal gaz alırken al ya da öde anlaşmasında alamadığımız doğal gaza yaklaşık 5 milyar dolar para ödedik arkadaşlar, 5 milyar dolar. Bu alamadığımız doğal gazı kömür yerine dağıtmış olsaydık insanlarımızın sağlığıyla da oynamayacaktık hava kirliliği dolayısıyla ve devlet bundan zarar etmeyecekti. Onun için devlet yetkililerine sesleniyorum, ne olursunuz doğal gaz, kömür yerine dağıtacaksak... Bu enerji hakkı kapsamında, doğal gaz dağıtımını konusunu düşünelim çünkü kömürü termik santrallerde kullanmaya ihtiyacımız var ve kömür dağları oluştu Türkiye Taşkömürü Kurumunun, Türkiye Linyit İşletmelerinin, Türkiye Kömür İşletmelerinin kömür dağları oluştu.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

Ben Başkanımıza çok teşekkür ediyorum nezaketi dolayısıyla, söz verdiği için.

Arz ediyorum efendim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Çok teşekkür ediyoruz Sayın Erdoğan.

Sayın Kalaycı, buyurun efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunumunuz için teşekkür ediyorum. Gerçekten zor bir görev. Zor olduğu kadar da inancımız, kültürümüz açısından da çok önemli bir görev. İyi değerlendirilirse açıkçası hayır hasenatı da yüksek olan bir görev.

Şimdi, tabii, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kanun hükmünde kararnameyle yapılandırılmasında işin hukuki boyutundaki eleştirilerimi saklı tutuyorum ama tüm eksikliklerine rağmen, bize göre bazı yapılandırmada farklılıklar içermesine rağmen sosyal yardımlar ve sosyal hizmetler sistemindeki özellikle dağınıklığın giderilmesi yönünde çok önemli bir adımdır. Bu anlamda gerek şahsınıza gerek Hükûmete gerekse emeği geçenlere teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, kısa kısa konulara değineceğim. Mevcut mevzuatımızda sistem olarak sosyal yardım bir hak olarak düzenlenmiyor, sanki bir lütufmuş gibi algılanıyor. Sağlanan yardımların standardı açıkçası düşük. Yardımlar daha ziyade siyasi iktidarların takdirlerine göre yapılıp yapılmıyor. Sistem keyfiliklere, siyasi kullanıma çok müsait ve maalesef bunu görüyoruz da, İktidar Partisi AKP tarafından da bu fütursuzca istismar ediliyor.

Yaşlılık ve muhtaçlık maaşları yanında özürüllük maaşları gibi konularda şartları uyan vatandaşların müracaatları hâlinde bu haklardan yararlanabilmekte ancak mevcut sistem talep eksikli olduğundan talep edilmedikçe söz konusu haklardan yararlanma kendiliğinden olmuyor maalesef.

Yine, ülkemizde bir eksiklik, Türkiye’de yoksullukla mücadelede en önemli araçlardan birisi olan aile yardımları bir sigorta kolu olarak henüz yürürlüğe sokulmadı. Uluslararası Çalışma Teşkilatının 102 sayılı Sosyal Güvenliğin Asgari Standartlarına Dair Sözleşmesi kapsamında mevcut 9 riskin 8 tanesi uygulamaya konuldu. Ancak hâlihazırda uygulamaya konulmayan tek risk, aile yardımları sigortasıdır. Ailenin toplumun temeli olduğu, ailenin korunması için devletin gereken tedbirleri almakla yükümlü olduğu bilinciyle aile yardımları sigortasının da mutlaka uygulamaya konulması lazım.

Sayın Bakanım, 2012 yılı programında da tespitler var. Ülkemizde 65 yaşın üzerindeki nüfusun toplam nüfus içerisindeki payı son yıllarda artıyor. 2000 yılında yüzde 6,8 olan bu oran 2011’de yüzde 7, 2025’te de yüzde 9,9’a çıkacağı tahmin ediliyor. Bu da yaşlılarımızla ilgili olarak sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılması ihtiyacını ortaya koyuyor geleceğimiz açısından. Yaşlıların aile ortamında hayatlarını idame ettirmeleri esas olup muhtaç durumdaki ailelere yaşlısını koruyup kollaması ve onun her türlü fiziki, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılaması için sosyal bakım yardımı ödemesi uygulamaya konulmalıdır.

Yine, engelli bakım hizmetleri sosyal bir hak olarak kabul edilmeli ve sosyal güvenlik sistemi içinde değerlendirilerek tıbbi, sosyal ve mesleki rehabilitasyon hizmetiyle iş birliği içinde sürdürülmelidir.

Sayın Bakanım, malum 2005 yılında çıkan bir kanunumuz var özürüllülerin erişilebilirliği konusunda. Yedi yıllık bir süresi vardı, ki, gelecek yıl doluyor. Görebildiğimiz kadarıyla bu 5378 sayılı Kanun’un geçici 2’nci maddesindeki hükümlerin gereğinin yerine getirildiğini söylemek mümkün değil. Bu biraz da kanunda yer alan hükümlerin çok genel olması, kurum bazında görev, yetki kullanılacak kaynaklara ilişkin düzenleme yapılmaması da tabii bu konuda etkili.

Sayın Bakanım, engellilerle ilgili zorunlu kota sistemi etkin olarak kullanılmıyor. Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim de destek verdiğimiz engelli istihdamında işveren sigortası prim payının devlet tarafından karşılanmasıyla ilgili uygulama çok güzel ama tam etkin kullanılıyor mu? Herhâlde 40 binlerde falan diye biliyorum şu anda bundan yararlanan kişi sayısını. Esas işin acı olan tarafı yine 2012 yılı programımıza göre kamuda kontenjan boşluğu, şu an dolmamış kontenjan 30 bine varıyor. Programdaki rakamı söyleyeyim tam. “2011 yılı Ağustos ayı itibarıyla kamuda özürüllere ayrılan ancak açık bulunan özürüllü memur kadrosu sayısı 29.693’tür.” diyor 2012 yılı programınızda.

Tabii bu konuda yönetmelik çıktı, biliyorum. Benim burada talebim, tabii, hepimizin görüşünün aynı olduğunu düşünüyorum, hızla bu sınavı açıp engelli kardeşlerimizin bu kadrolara yerleştirilmesi yani kamunun kendisi bunu yapmazken özel sektörden bunu istemesi de hâliyle ne kadar çelişiyor. Onun için kamu olarak biz kendi görevimizi bir an önce yerine getirmeliyiz.

Bir de aylıklar meselesine gireceğim burada Sayın Bakanım. Şimdi, 65 yaş aylığı işte 2022’ye göre şu an 109 lira 65 kuruş, engelli aylığı, ki, bakıma muhtaç engelli aylığı 328 lira 94 kuruş, engelli aylığı ve engelli yakını aylığı da 219 lira 29 kuruş. Hakikaten çok yetersiz. Şimdi, tabii, biz Maliye bütçesinde de bunları gündeme getiriyoruz. Daha önceki dönemde de tekliflerimiz oldu, kanun teklifidir, mevcut kanunlara önerge teklifidir. Yani şu cevapla karşılıyoruz da, enflasyona ezdirmedik, yüzde 500 artırdık, yüzde 600 artırdık. Neticede şu anda 109 lira. Ne kadar artırmış olursan ol. 109 lirayı yeterli görüyor muyuz 65 yaş aylığı için, özürüllü aylığı için de 219 lira? Bunların mutlaka artırılması gerektiğini düşünüyorum. Bunlar memur maaş katsayısına bağlandığı için çok düşük artıyor Sayın Bakanım. Yüzde 5, yüzde 6, yüzde 7 gibi çok açıkçası komik rakamlarla karşı karşıya kalıyoruz.

Bakanlıkla ilgili kanun hükmünde kararnamede şehitlerimiz ve gazilerimizle ilgili daire başkanlığı oluşturuyoruz, kurmuşuz. Tabii, atama yapıldı mı bilmiyorum ama bunun başına bir gazi arkadaşımızın atanması eğer uygunsa, mümkünse çok daha anlamlı ve faydalı olabileceğini düşünüyorum.

Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak şehit yakınlarımız ve gazilerimizle ilgili yapılması gerekenler konusunda gerek geçtiğimiz dönemde verdiğimiz kanun teklifleri var, gerekse de bu dönemde. Ben hatta 5 tane kanun teklifini, bugün Meclise sevk ediyoruz, onu da yanımda getirdim.

Kısaca nedir bizim burada görüşümüz ve yapılmasını istediklerimiz, onu arz edeceğim. Türk milleti tarihin her döneminde istiklal ve istikbalinin muhafazası için hiçbir fedakârlıktan kaçınmamış, bağrından çıkardığı şehit ve gazilerle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

kuşlu varlığını bu zamana kadar devam ettirebilmiştir. Şehitlerimiz ve gazilerimiz milletimizin asırlarca dimdik ayakta durmasının yegane dayanakları ve ikamesi olmayan güçleridir. Vefanın, sadakatin, bağlılığın ve millet sevgisinin muhterem temsilcileri olan şehitlerimiz ve gazilerimizin haklarını ödemek elbette kolay değildir.

Sayın Bakan, biliyorsunuz Anayasa'mızın 61'inci maddesinde devletin harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle malûl ve gazilerini korumak ve toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlamakla ilgili görevi var, ki, en son anayasa değişikliklerinde de eşitliğe aykırı sayılmayacağına dair 10'uncu maddeye hüküm ilave edildi. Zaten devlete verilmiş bir görevdi. Ha, kötü mü oldu? Pekiştirdik onu. Bu konuda devletin mutlaka gerekli tedbirleri alması gerektiğini pekiştirdi.

Şimdi, bu konuda 5 adet kanun teklifimiz var. 1'incisi 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibi Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 2'ncisi 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 3'üncüsü 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 4'üncüsü 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 5'incisi de 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi.

Kısaca neler var bu tekliflerimizde, onları arz edeyim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun iki dakika ek süre veriyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Şimdi, bir defa bu tekliflerimizle şehit yakını ve malul gazilere verilen iş imkânının 1'den 2'ye yükselmesini teklif ediyoruz. İş imkânından yararlanacak şehit yakınlarına anne ve babalarını da dâhil ediyoruz. Şehit çocuklarına, şehit anne ve babalarının mesleği olan kadrolara atanma hakkı veriyoruz. Kamu idarelerinin şehit yakınları ve malul gazilerin istihdamı için ayırmak zorunda olduğu kadro oranını yüzde 1'den yüzde 1,5'a yükseltmesini öneriyoruz. Elektrik, doğal gaz kullanım bedeli, sabit telefon görüşme ücretlerine en az yüzde 40 indirimli tarife öngörüyoruz. Yine, şehit yakını ve malul gazilerimizin aylıklarının artırılmasıyla ilgili önerimiz var. Şehit anne ve babasına yaş şartı ve muhtaçlık aranmaksızın yüzde 25 oranında aylık bağlanmasıyla ilgili önerimiz var. Yine, şehit, malul ve gazi çocuklarına üniversiteye girişte kontenjan ayrılmamasına ilişkin önerimiz var. Bir de bu İstiklal Savaşı, Kore ve Kıbrıs gazilerimizle ilgili aylıklarının brüt asgari ücret düzeyine yükselten teklifimiz var. Bir de her gittiğimiz yerde -mutlaka size de arz etmişlerdir, Sayın Bakanım- çalışıp çalışmama durumuna göre, aylık alıp almama durumuna göre farklılaştırma var mevcut uygulamada bunu tabii çok ağır da eleştiriyorlar, haklı olarak. Yani bu bir şeref aylığıdır. Bunun kriterini farklılaştırmanın bir anlamı yok. Biz bu farklılığı gideriyoruz. Yani başka geliri olsun olmasın, çalışsın çalışmasın, isterse trilyoner olsun, bu şeref aylığı; adı üzerinde. Yani bunu tam olarak alıyorsa gazimiz vermemiz lazım. Yine, gazinin ölümü hâlinde bu aylığın çocukları ile anne ve babasına da bağlanmasını öneriyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Yine, bu gazilerimizin çocuklarına da iş imkânı öneriyoruz. Yine üniversite kontenjanı öneriyoruz ve elektrik, doğal gaz, sabit telefon görüşme ücretlerinde indirimli tarife öneriyoruz. Tabii temennimiz bunun bir an önce gündeme getirilip görüşülüp yasalaşması. Bu, şehit yakınları ve gazilerimizin en büyük beklentileri. Sizin sunacağı buna yönelik tüm tekliflere de ki Bakanlığınızın birçok konusuyla ilgili, daha doğrusu her konusuyla ilgili Milliyetçi Hareket Partisi olarak gerekli desteği vereceğimizi de şimdiden, yani açıktan söylüyorum. Ki kaynaklarınızın da artırılması lazım, onu da açık bir şekilde belirtiyorum. Hatta bu bütçe döneminde ek kaynak tahsis konusunda biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak tam destek veririz, onu da belirtiyorum.

Ben bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Kurt, buyurun lütfen.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Bakan, teşekkür ediyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonunun toplantıları oldukça demokratik bir ortamda gelişiyor. Bugün biraz da Sayın Bakanımın etkisiyle herhâlde yumuşak da bir ortam var. Herkese teşekkür ediyorum ben.

Öncelikle yapıcı eleştirilerimizi dikkate alacağınızı düşünerek başlamak istiyorum. Pek çok olumlu gelişmeden sonra, Anayasa'daki referandum sonucu, pozitif ayrımcılık da eklenmek suretiyle yeni bir yapılanma içine girdiniz ve bu yapılanma ne yazık ki keşke kanunla olsaydı, kanun hükmünde kararnameyle olması hem demokratik anlayışımıza hem de Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı bir dolanma şeklinde algılıyorum ve bunun bir an önce yasal hâle getirilmesi için sizden özel çaba diliyorum efendim.

Sosyal devletin en önemli göstergesi sizin Bakanlığınız. Yediden yetmişe tüm yoksul, sıkıntılı, engelli ve muhtaç insanlarımızın her türlü sorunuyla ilgilenmek ve onları devletin sıcaklığıyla kucaklamak en temel göreviniz ve bunu yaparken de hiçbir zaman politik bir yaklaşım içerisinde olmamak gerekir diye düşünüyorum ve Bakanlığın yeni yapılandırılmasıyla ilgili özellikle teşkilat yapısında yapılan, meydana gelen değişikliklerden duyduğumuz kadarıyla kadrolaşma ya da bazı kesimlerin dışlanması söz konusu. Bu konudaki haksızlıkların giderilmesini ve yapılanmayı sadece kadrolaşma biçiminde değerlendirmeniz gerektiğini düşünüyorum.

Bunun devamında Bakanlığımızın gerçekten, yıllardan beri bildiğimiz, değer verdiğimiz, takdir ettiğimiz pek çok kurum kapatılıp yeni bir yapılanmayla düzenlenmekte olduğu da ortaya çıktığına göre sıfırdan, olumsuzlukların tamamını giderme şansımız elimizdedir. Bunu da düzgün değerlendiresek gerçekten başarılı bir yapı çıkarma şansımız var. Bu işi yaparken ben özellikle sivil toplum örgütlerinden, yerel yönetimlerden ve son zamanlarda gelişmekte olan kent konseylerinin kadın ve gençlik meclislerinden yararlanmanız gerektiğini vurgulamak istiyorum.

Özellikle çocuklarımızla ilgili konuda elbette hiç kimsenin yanlış ya da farklı bir yaklaşımı olmamalı. Bu sizin korumanız altında bulunan çocuklarla ilgili değerlendirmeleri yapan, oralarda çalışan, özellikle yönetici ve eğitimcilerin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

mutlaka özel bazı takviyelerle teşvik edilmesi ve çocuk eğitimi konusunda ihtisas sahibi yapılması en temel dileğimizdir. Bir kere, yasada koruma altındaki çocuklarımız ve koruma sonucunda evlat edinmeyle ilgili hükümlerin daha da pratik hâle getirilmesi ve bir an önce çocuk bekleyen ailelerin bu sorununa çözüm bulunması yararlı olacaktır. Çünkü bunu gerçekleştirmediğimiz takdirde soy bağıyla ilgili, yani neseple ilgili ciddi sıkıntılar, alışkanlıklarımızdan kaynaklanan sıkıntılar meydana gelmekte; pek çok aile kendinden doğmuş gibi kayıtlar yaptırmak suretiyle, daha sonra cezai yaptırımlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Yine, Bakanlığımızın en önemli çalışma alanlarından birisi olan çocuk işçiliği ve kadın işçiliğini özel olarak takip etmesi gerektiğini ve kırsal kesimde özellikle çok uzun süreli göçer işçilerimizin çocuklarının hem eğitimden hem de şeffakatten yoksun bir biçimde ortada kaldıklarını bu çalışmalarla değerlendirmeniz gerektiğini düşünüyorum.

Eski hükümlü ve engelli çalıştırma zorunluluğu konusunda özel bir yaptırım, özel bir takip sistemi kurulmasının da sizin Bakanlığınız kanalıyla takip edilmesinin yine yararlı olacağını düşünerek sizlere kolaylıklar diliyorum.

Yeni yapılanma elbette size çok farklı alanlarda çalışma yapma ihtiyacı doğuruyor. Yeni oluşturulan pozisyona göre 2828, 2022, 3413, 3294 ve özellikle de 5395 sayılı yasalarda günün koşullarına göre güncelleme yapılmasının yararlı olacağını düşünürüm. Özellikle bu 5395 sayılı Yasa'daki korumaların daha pratik ve bilimsel geçerliliği olan hâle getirilmesinde yarar umuyorum. Bu koruma kurullarındaki bulunduğu pozisyon nedeniyle zorunlu olarak bulunması gereken insanları azaltmanızı, burada daha gönüllü çalışacak, gönüllü olarak bu işi destekleyecek sivil toplum örgütlerinin devreye sokulmasını ve bunların da daha çok psikolog ve pedagog uzmanlıklarındaki insanlardan oluşturulmasında yarar olduğunu düşünüyorum.

Yetiştirme yurtlarındaki çocuklarımızın elbette eğitimi çok önemli ancak bunların sosyal alanlardaki yetiştirilmeleri de ayrıca değerlendirilmeli. Onların sportif etkinliklerde bulunmalarının sağlanması yönünde ciddi adımlar atıldığını da biliyoruz. Ancak burada görevli ve sorumlu öğretmenlerin ya da yetiştiricilerin teşviki, desteklenmesi biraz daha ciddiye alınmalı çünkü bu etkinliklerde yaralanmalar ya da ölümler hâlinde hukuki sorumlulukları doğan bu öğretmenlerimizin bu destekten kaçındıkları ortadadır. Yine daha çok çocuk mahkemeleri ve çocuk suçlularıyla, suçlarıyla ilgili alanlardaki çalışmalarınızda Adalet Bakanlığıyla organize bir çalışma düzeni oluşturulmasında yarar olduğunu düşünüyorum. Esas, Bakanlığınızın bundan sonraki dönemlerde gerçekleştireceği kadrolaşmalardaki objektif tutumunuzun ortaya konulmasını bekliyoruz. Sosyal yardımlaşma vakıflarının partizanca işler yapmasının önüne geçmenizi diliyorum. Bu vakıflarda mümkünse ilçe başkanlarının, il başkanlarının ya da partili yöneticilerin etkinliğinin kırılmasının vatandaşlarımız açısından daha yararlı olacağını düşünüyorum.

Ve son olarak Sayın Bakanım, elimde bir otuz yıl çalışmış öğretmenin mektubu var. Bunu da size iletmek istiyorum. Bu değerli öğretmenimiz yirmi beş yıldan bu yana yüzde 95 özürli olan çocuğuna evinde baktığını ve 2022 sayılı Yasa'ya göre almakta olduğu desteğin, asgari ücretin üçte 2'sini geçmesi nedeniyle eldeki gelirin, 10 liralık bir fazlalık yüzünden kesildiğini, bu konuda da ciddi anlamda bir yasal düzenleme yapılması gerektiğini düşünüyorum ve bu konulardaki olumlu desteklerimizin devam edeceğini bilmenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök, buyurun.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli komisyon, çok değerli bürokratlar, değerli basın; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Gerçi burada çok şeyler söylenmekle beraber özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı başlığına yakışır, yaraşır, belki başlığıyla özdeş bir Bakanımızın olması da tesadüfi değildir. O manada da şanslıyız. Teşekkür ediyoruz.

Bu boyutun, buradaki tartışılan konunun birçok bakanlığı yakından ilgilendirdiği kesinlikle ortadadır. Tabii ki bunlardan bir tanesi de Sayın Ayaydın açıkladı; olayın gelir dağılımı boyutu var, iktisadi boyutu var, ekonomik boyutu var. Bu konuyla ilgili başlığın içerisine çok fazla girmeden zamanımı biraz daha öneriler bağlamında neler sunabilirim diye açıkçası dün akşam saat 01.00'den itibaren, biraz da yereldeki arkadaşlarımızla telefon trafiği içerisine girdikten sonra neler sunabilirim, neler katabilirim. Belki bunlar tekrar edilmiş olabilir. Tekrarında da fayda var diye düşünüyorum. Çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle şunu da belirtmek istiyorum. Kavramlar çok önemli Sayın Bakanım. Kullanmış olduğunuz kavram ve değiştirdiğiniz bir kavram var. O manada da sizleri açıkçası bu manada, doğru yolda olduğunuz manasında görüşümü ifade etmek istiyorum. "Kadın sığınma evi" olarak değil, "kadın konuk evi" olarak kullanıyorsunuz. Bu yerinde bir kavram gerçekten. Çünkü yara büyük, yara büyük olduğu zaman kullanılan kavram da kendisini bir o kadar daha dışlayan bir kavram olduğu zaman sıkıntı ve sorun ikiye katlayarak devam ediyor. Bir diğer kullanmış olduğunuz sunumunuzda başlığınız itibarıyla dikkatimi çekti. "Sevgi evleri" ismini kullandınız. Bu da yerinden. Benzeri isimler var.

Açıkçası Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün erkeğin statüsü ile anlam ifade ettiğini de vurgulamak istiyorum. Tek başına kadının statüsünün de toplumda, bunun kadını da ayırttığı, tersten okuduğum zaman, kadını ayırttığı anlamı da çıktığını düşünüyorum.

Bir diğeri, özellikle doktora tezimin bir kısmıydı ve Rabbim bana onu nasip etti, Şanlıurfa'da Şanlıurfa Belediyesinde 2004 yılında bir APK'nın ayrışması noktasında da ilk bir adım atmıştım. Onu da sizinle özellikle paylaşmak istiyorum. Çok önemli çünkü. Malumunuz Türkiye'de APK'lar tektir, araştırma, planlama, koordinasyon merkezleri tek bir başlık altındadır. Bu araştırma, planlama, koordinasyon merkezleri ayrı ayrı olarak daha çok mühendis doneleriyle olan kişilerin yer aldığı bir birimdir. Oysaki şöyle bir başlık kullanmıştık yerel idarede: "Sosyal APK" devir başlığı kullanmıştık. Ona da "Sosyal araştırma, planlama, koordinasyon merkezi" demiştik. Çünkü şu örnekle belki merakımı daha açık anlatabilirim: Bugün eğer bir bina dikiliyorsa, bugün bir asfalt dökülüyorsa, bugün eğer bir GAP projesi yapılıyorsa, bunlar mühendislik doneleriyle yapılıyor ve siz sonuç itibarıyla ürettiğiniz bu hizmete bir tarih koyabiliyorsunuz. Diyorsunuz ki şu kadar tarihte bu yol, bu asfalt, bu bina, bu baraj biter. Ama bunu kullanacak olan insan olduğuna göre insanı istediğiniz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

tarihe kodlamanız modlamanız, bundan sonuç beklemeniz değildir. Dolayısıyla burada uzun vadeli bir iletişim söz konusu ve bölgelerimizde toplumlar ve kültürler farklılığı içerisinde olan bir ülkede olduğumuza göre tüm sorunların tek merkezden ve tek bakış açısıyla sunulmasını doğru bulmuyorum. Örneğin, bugün doğu ve güneydoğuda feodalite ve aşiretsel kavramların yoğun olarak yerelde uygulandığı bir bölge itibarıyla baktığımızda bu kavramları daha çok batıda farklı bir algılama içerisinde buluyoruz. Dolayısıyla bizim kadına çocuğa, efendim oradaki sokak çocuklarına ilişkin üreteceğimiz bütün politikalarımız yereldeki aktörlerle birlikte harekete geçirdiğimiz zaman anlam ifade ediyor. Yani bir çocuğa siz batıdaki bir espriyi yaparak o çocuğun gönlünü alamazsınız, doğudaki bir çocuğa. Doğudaki bir çocuğa doğudaki bir espriyi veya doğudaki kullandığı bir damak zevkinin yaklaşımıyla kendisinin sevgisini kazanabilirsiniz. Bu da önemli. Bir diğeri acaba illerde malumunuz bunları gönüllü olarak yapanlar da vardır özellikle bu tur organizasyonlar içerisinde. Bu organizasyonların üst kurulları olabilir mi, düşünülebilir mi? Örneğin, "Hayır kurumları üst kurulu" gibi bir isim kullanılabilir mi? Bir diğeri, bu sistem içerisinde belki dernekler, vakıflar, burada tartışılırken bunları dile getirebiliriz, e-dernek sistemi içerisinde derneklerle iletişime geçerek bunların dünyadaki sivil toplum kuruluşlarını buraya dahil etme bağlamında neler sunabiliriz?

Şimdi, müsaadelerinizle, belki bunları yapmışsınızdır, yapıyorsunuzdur, bunlar tekrardan ibaret olabilir ama yönetsel manadaki önerilerimi sıralamak istiyorum. TÜİK bölgeleri baz alınarak 12 bölge müdürlüğü açılabilir, bu vesileyle bölgesel uzmanlıklar gelişecek ve bölge içerisinde iş birliği artırılarak sorunlara daha hızlı çözüm üretilebilir. Bölge müdürlükleri oluşturulurken bölgede ihtiyaç duyulan hizmet modelleri dikkate alınarak planlama yapılabilir. Bölge müdürleri belirli alanlarda uzmanlaşmış bölge müdür yardımcılar ve tüm hizmet alanlarındaki uzman personelleriyle desteklenebilir. Bürokrasinin azaltılabilmesi için gelişmiş bir e-imza ve e-arşiv sistemi kullanılabilir. Özellikle "Sosyal hizmetler rehabilitasyon merkezi" diye bahsettiğimiz ve çocuk evleri koordinasyon merkezleri hakkında yasal düzenlemeler kesinlikle yapılarak bu projeler yasal kapsam içerisinde geliştirilmeli. Sosyal hizmetler rehabilitasyon merkezi sayıları illerin, bölgelerin, biraz önce bahsettiğim gibi demografik, coğrafik ve kültürel yapısı göz önüne alınarak planlanmalı. Aksi takdirde bizim merkezden bakış açımızı Türkiye'nin tüm bölgelerine aynı perspektifle sıraladığımızda yanlış sonuçlar doğabilir.

Personel ve performansa ilişkin birkaç saptamam olabilir, onları da sıralamak istiyorum. Bölge il müdürlüklerinde güçlü bir ARGE birimi kurulmalı ve bu birim bölgesel problemleri tespit ederek bunların çözüm yollarını tespit etmeli, biraz önce sıraladığım sosyal APK, sosyal araştırma, planlama, koordinasyon merkezinin alt başlıklarında aslında bunlar çok rahatlıkla sıralanabilir ve yapılabilir. Dolayısıyla buradaki diğer bütün birimlerle beraber belki bu sosyal APK dediğimiz belediyelere, tüm belediyelere zorunlu olarak önerilebilir.

Hizmet içi eğitimlerin sayısı artırılmalı, her yıl ciddi bir performans denetlemesi yapılmalı, burada hizmeti satın alanlarla hizmeti satanların bir durumu söz konusudur. Dolayısıyla personelin eğitiminin sürekli ama sürekli eğitim merkezlerinden bir sefere mahsus yılda bir defa hizmet içi eğitim yaptığınız anda çünkü karşılaştığınız kitleye hizmet ürettiğiniz için özel bir kitle ve bu kitle de problemlerle bir kitle, dolayısıyla sizin psikolojiniz de altüst oluyor. Bu manada hizmeti üreten personel de ciddi manada sürekli eğitim merkezleriyle desteklenmeli. Bir memurun görevde yükselmesinde yıllar içerisinde gösterdiği performans dikkate alınmalı.

Hizmet verilen kesimin problemlerinin oluşu nedeniyle personellerde ciddi bir psikolojik yıpranma söz konusu. Bu nedenle, her yıl üç ay, sizlerin Bakanlık olarak tespit edeceği -bu aylar değişebilir, iki olur, beş olur, önemli değil- bu yıpranma payı oluşturulmalı. Adalet Bakanlığının mahkemelere bilirkişi ve rapor hazırlanması için sosyal hizmetlerden talep ettiği sosyal çalışmacı ve psikologları diğer kamu kurumlarından da istenebilecek şekilde düzenlemesi olursa daha etkin bir verim alırız. Örneğin, Millî Eğitim Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığında bu manada deste alınabilir.

Bütçe ödenek ve maaş kapsamındaki önerilerimi de sıralamak istiyorum. Harcama kalemlerinin çeşitlendirilmesi, ayrılması, bölge müdürlüklerinin inisiyatifine özellikle burada bırakılmalı. Bakanlık genel bütçesinde her bölge için ayrı bütçe ayrılmalı ve illere ayrılacak bütçeleri bölge müdürleri ayarlamalı. İllerdeki yatırımları bölge müdürlükleri kontrol etmeli ve ancak bölge müdürlüğünün onayladığı yatırımlar Bakanlığa sunulmalı. Özel idarelerden Bakanlık taşra teşkilatına ayrılacak pay net yüzdellikler ile belirlenmeli. Ek derslerin tamamen kaldırılarak unvan ayırımı yapılmaksızın tüm personellerin eğitim durumları ve mevcut görevleri baz alınarak maaşlarına ek yapılmalıdır.

Genel itibarıyla baktığımızda son olarak önerilerimi sunup bitireceğim. 3413 sayılı Kanun kaldırılmalı veya çocuklarda eğitimi teşvik edici tedbirler mutlaka düzenleyici kapsam içerisinde yeniden ele alınmalı; nakil ve tertip işlemleri mutlaka kolaylaştırılmalı. Bu manada bir bölgeden bir başka bölgeye eleman transferi yapılırken gönüllülük bağlamında eğer bireyi veya oradaki çalışacak olan kişiyi alırsak yüksek düzeyde bir verim sağlamış oluruz. Çünkü gerçekten hizmetin kendisi ciddi manada bir gönül esasını teşkil ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, ek süre veriyorum.

ABDULKERİM GÖK (Devamla) – Üçüncüsü, kadın konukları ve huzurevleri özel idareler veya belediyelere devredilebilir mi, düşünülebilir mi düşünüyorum. Denetimi de Bakanlığımızca yapılabilir. Bir diğeri, belediyelerin kadın konukları ve 19-60 yaş erkeklerle hizmet verecek merkezler kurması teşvik edilmeli; belirli koşullarda bunlar mecbur kılınmalı, kadın sığınmaevleri devredilmez ise oradaki kadınların olumsuz etkilerden uzak tutularak çeşitli mesleki eğitimlerle yeni bir hayata yeniden adaptasyonu sağlayacak düzeyde yeniden kazanma yollarını aramalıyız. Çocuk evleri koordinasyon merkezleri müdürlük hâline getirilmeli. Kurumlarımızın teknolojik açıdan geliştirilmesi mutlaka sağlanmalıdır.

Burada, özellikle görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavları liyakat ve öğrenim durumu baz alınarak rutin hâle getirilmeli, kreşlerin Millî Eğitim Bakanlığında devredilmesi veya özel idarelere veya belediyelere devredilmesi düşünülebilir mi? Böyle bir öneri olabilir. Ekonomik, sosyal destek hizmetleri, sosyal inceleme raporlarında özürle evde bakım ücreti komisyonu gibi bir komisyon tarafından mutlaka incelenmesi yapılmalı çünkü zaman zaman bunların

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

suistimali söz konusu olabilir. Çocuklarımızın sportif faaliyetlerini rahatlıkla sürdürülebilmesi için illerde spor komplekslerinin oluşturulması, gençlik spor il müdürlükleriyle beraber bunun organize edilmesi, mevcut komplekslerin tamiri ve geliştirilmesi noktasında ödeneklerin mutlaka desteklenmesi gerekir. Tabii ki bütün bu konular ana itibarlarıyla sizlerin Bakanlığı ve sizlerin sunumundan başta görüşümü belirttim. Sizlerin bu konuya olan sevdanız, sizlerin bu konuya olan hâkimiyetinizi algıladım, hissettim. Bu da bu sorunun ülkemiz açısından ciddi bir sorun olduğunu ve önümüzdeki dönemde de sorun olarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULKERİM GÖK (Devamla) - ...en az sorun olarak duracağını, sizin şahsınızda ve bürokrat arkadaşlarımızın şahsında bunu da halledeceğimizi düşünerek sizlere saygı ve hürmetlerimi sunuyorum. Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gök.

Sayın Ünüvar...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle Bakanlığınız ve başta Sayın Müsteşar olmak üzere değerli bürokratlarımıza da hayırlı olsun diyorum. Daha önce Sağlık Bakanlığı için hep şunu düşünürdüm: 74 milyon insana hitap eden bir bakanlık. Ama Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına baktığımız zaman da aynı tabloyu görüyoruz. Hatta bir fark var, önemli bir fark var, Sağlık Bakanlığının dokunduğu her bir birey ayrı bir birey ama Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı hem bireye birey olarak hem de onların oluşturduğu aile gibi, farklı topluluklar gibi birtakım toplu alanlarda da dokunan bir bakanlık. Dolayısıyla gerçekten son derece önemli bir bakanlık. İcracı bir bakanlık olmasını da son derece önemli görüyorum.

Tabii, bu Bakanlığın içerisinde aile, kadın, çocuk, engelliler, şehit yakınları, gaziler, sosyal yardım gibi birtakım şeyler var ve çok detaylı, kapsamlı bir sunuş yaptınız. Ailenin toplumun temeli olduğunu hemen hemen konuşan bütün arkadaşlarımız zikrettiler. Mutlu aile fotoğrafı herkesin ve her kesimin arzusu. Bakanlığımızın logosunda da o var, çekirdek aile. Ama maalesef yaşadığımız hayatta her zaman o mutlu aile tablosunu göremiyoruz. Bunu bozan pek çok sebep var. Bazen canımızı çok sıkın hususlar oluyor. Daha iki gün önce Mardin’de NÇ adıyla kısalttığımız bir kızcağızla ilgili verilen karar, zannediyorum toplumda yaşayan her duyarlı yüreği burkmuştur. O kızcağıza tacizde bulunan, tecavüzde bulunan insanlar için de bir ifade kullandım. Şükrü Bey bunu bana yakıştırmadığı için burada zikretmekten kaçınıyorum ama belki “rıza” kavramı yerine o kararı verenler “arıza”yı arasalardı çok daha yerinde bir karar verirdiler diye düşünüyorum. Empati yaptığımız zaman bu hâletiruhiyeyi daha da net bir şekilde ortaya koyabiliyoruz.

Çözmemiz gereken çok sorun var ama bu sorunu sadece Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı veya Bakanlığı çözemez, bütün toplumun rol alması gerekiyor. Toplumlar kendi üzerine düşen konularda rol almazsa bunu Sayın Bakanım özveri de bunu çözemeyebilir, en azından yetmeyebilir ama benim üç aylık Bakanlığınız döneminde gördüğüm performansınıza bakınca ümitleniyoruz. Gerçekten burada da onu çok net bir şekilde iktidarı, muhalefeti ayırım ortaya koymadan arkadaşlarımız söylüyorlar. Pek çok kuruluşla, kişiyle, özveriyle görüşüyorsunuz, onları dinliyorsunuz, notlar alıyorsunuz ve inşallah bunları da hayata geçirdiğiniz zaman zannediyorum 74 milyon insanın her birinin her geçen gün birazcık daha huzura yaklaştığını ve bunda sizin de vesile olacağınızı düşünüyorum.

Bu çerçevede birkaç tane önerim var. Vaktimin yettiğince bunları size arz etmek isterim. Sosyal hizmet uzmanının iş yükü fazlalığını biliyoruz ama sizin aile danışmanlığı kavramını ortaya koymamız, hatta aile hekimliğiyle onu birbirine benzeştirmemiz son derece önemli. Aile destek uzmanlarının bu eksikliği gidereceğine inanıyorum. Hatta bir pilot ilden bahsettiniz. Adana’nın bu pilot ile çok uygun olduğunu düşünüyorum, hem demografik yapısının hem sosyal yapısının hem büyüklüğünün farklı katmanları bir arada bulundurmasının çok önemli olacağını düşünüyorum. Biz bu pilot ile talebiz. İki tane Plan Bütçe Komisyonu üyesiyle, Sayın Erdinç ve ben bu işin Adana’da gönüllü hamalı olmaya talibiz. İnşallah beraberce, birlikte bunu da yapabiliriz. Bunu arz etmek isterim.

Son yıllarda aile içi şiddet, kadın ve çocuğa şiddetten korumaya yönelik çok önemli kanun tasarılarını gerçekleştirdik, yasal düzenlemeler yaptık. Kadına şiddet, yapılan antropolojik çalışmalarda Papua Yeni Gine’de küçük bir iki tane kabile dışında neredeyse tüm dünyanın sorunu ve çok maliyeti de yüksek. Sadece Amerika’da yapılan bir araştırmada kadına yönelik şiddetin o şiddete uğramış bireylerde sağlık harcamalarını 2,5 kat artırdığını ve sağlık kuruluşlarına da 2 kat daha fazla müracaatı beraberinde getirdiğini biliyoruz. Dolayısıyla bunlarla ilgili biz birçok çözümü ortaya koyuyoruz ama aile hekimliğinden mülhem bir ifade kullanmak isterim, onlara acil müdahale birimleri ile ilgili bir çalışma yapmamız gerekiyor. Bunu hep beraber, birlikte yapabiliriz.

Bakanlığınızın ilgi alanına giren pek çok konu farklı kurum ve kuruluşların da ilgi alanına giriyor ve burada “koordinasyon” kavramı ön plana çıkıyor. İşte, burada önerim: Sizin ilgi alanınıza giren bireylerle ilgili, her bir bireyi bir vaka olarak görüp onlara uygun bir bilgi formu oluşturabilirsek ve sağlık, eğitim, emniyet, jandarma, kaymakamlık gibi bu riskli, risk grubu taşıyan insanların öncelikli başvuru yapabileceği kurumlar aynı bilgi formunu kullanırsa zannediyorum karmaşayı da ortadan kaldırmış oluruz diye düşünüyorum.

Bir başka husus: Kurumunuzun, yani daha doğrusu, sosyal hizmetler il müdürlüğü veya adı yeni dönemde değişecekse onu bilmiyorum, onların mutlaka toplumsal kabulünü artırmamız gerekiyor. Çağımız iletişim çağı. Bu çerçevede o birimlerin de mutlaka bir halkla ilişkiler biriminin oluşması gerekiyor. Bunu söyleyince sanki işin sadece reklam boyutu filan akla geliyor ama ben reklam boyutundan öte danışmanlık hizmeti, kriz yönetimi, medyayla ilişkiler –ki çok önemli medyanın desteğini almanın son derece önemli olduğunu düşünüyorum- bunu sağlayabileceğini düşünüyorum. O yüzden halkla ilişkiler birimini oluşturmamızın en azından kurumsal kabul açısından çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Bir başka konu Sayın Bakanım, sosyal yardımlardan bahsettiniz. Hepimiz biliyoruz ki illerimizde farklı kurumlar, gönüllü kuruluşlar, sosyal hizmetler müdürlüğü, Sosyal Yardımlaşma Dayanışma Vakfı Başkanlığı, yerel yönetimler bu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

sosyal yardımları yapıyor ve aynı yardım grubuna hitap ediyor aslında ama bazen karışıklık, eksiklik, hatta istismara kadar varan hususlar olabiliyor, zaman zaman milletvekillerimiz de gündeme getiriyor. Onun için bunlarla ilgili de bir ortak yardım veri tabanı oluşturmak gerekiyor. Bunu yapabilirsek en azından bu karmaşadan da kendimizi giderecek ve bu konuyu tek çatı altında âdeta bir araya getirmiş oluruz.

Evlat edindirme konusu gündeme geldi, Sayın Aslanoğlu son derece duyarlı bir şekilde onu gündeme getirdi burada. Evlat edindirmeyle ilgili de basit bir önerim var. Korunmaya muhtaç çocuklara biz koruyucu aile buluyoruz veya evlat edindirme hizmetinden mevzuat doğrultusunda kriterleri uyan kişileri yararlandırıyoruz. Ama bunu yaparken –ben yanlış biliyorsam lütfen tavzih ediniz- bir ön eğitimden geçirmiyoruz yani kriterleri uyuyor ama onlara bir eğitim vermiyoruz. Kanaatimce bunlara bir ön eğitim verdikten sonra ve de belli periyotlarla âdeta bir hizmet içi eğitim gibi bir eğitimden geçirerek en azından çocuğun son durumunu ve ailenin çocukla olan bir aile ortamı oluşuyor mu oluşmuyor mu onu değerlendirmenin çok uygun olacağını düşünüyorum.

Tabii bu arada hizmet alanımızda insan kaynağının da son derece önemli olduğunu biliyoruz. Korunmaya muhtaç çocuk, özürsüz, yaşlı hizmeti, koruyucu aile, evlat edinme gibi profesyonel bilgi birikimi gerektiren alanlarda arkadaşlarımız çalışıyorlar. Geçen dönemde, 23'üncü Dönemde benim de imzam olan bir kanun tasarısıyla, kanunlaştırdığımız bir tasarıyla yirmi altı sınıf sağlık mensubunu, onların görev alanını yeniden tanımladık ve onlar mesleki birikimlerini o tanımlanmış alanlarda yapıyor. İşte, benim de önerim: Sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimci, fizyoterapist gibi –belki daha aklıma gelmeyen meslek grubu arkadaşlar da vardır- onlara bir kariyer meslek mensubu sıfatını kazandırabilirsek sanırım bu yaptığımız işi, çok daha profesyonelce ve çok daha aşkla, şevkle yapılabilir diye düşünüyorum.

Son birkaç tane önerim var. Yine sağlıktan hep örnek veriyorum ama çok benzer alanlar olduğu için sosyal politikalar anlamında. Sayın Bakanım, sağlıkta, hastanelerde bilirsiniz tıbbi sekreterler vardır. Bu arkadaşlarımız müracaat, kayıt, istatistik, raporlama, arşiv, epikriz vesaire gibi birtakım hizmetleri yaparlar ve buna “tıbbi sekreter” diyoruz. Bunlar özel bir okulda okuyorlar kendi meslekleriyle ilgili ve tıbbi sekreter vasfını kazanıyorlar. Acaba bizim Bakanlığımızın bünyesinde de bu anlamda özel bir sekreteryaya yapabilir miyiz? Belki bunu YÖK'te filan da konuşmak, onlar için özel bir alan oluşturmak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Yani sosyal hizmet sekreterliği gibi yeni bir sınıflandırma, yeni bir kavram koyabilir miyiz? Koyabilirsek çok faydalı olacağını düşünüyorum.

Bir de aşamalı bir değerlendirmeye ilgili bir kanaatim var. Malumunuz çok farklı risk grubundaki insanlar bize müracaat ediyorlar ve o müracaat eden insanların -yani suça itilmiş çocuk veya farklı alanlardaki çocuklarla ilgili- onların en başından en sonuna kadar kademe kademe müteselsil bir şekilde yani hangi aşamada ne olacak şeklinde bir kademeli yaklaşım tarzını net olarak ortaya koyup onu da illerdeki görevli arkadaşlarımıza bildirebilirsek zannediyorum daha kolay bir takip imkânı söz konusu olacaktır.

Kısa kısa son üç tane önerimi de arz edip ondan sonra da sözlerimi bitirmek istiyorum.

“Sokak çocuğu” kavramı kullanıyoruz ama bence -bunu daha önceki Komisyon çalışmalarımızda da zaman zaman gündeme getirdik- bu ifadenin birazcık dışlayıcı bir ifade olduğunu düşünüyorum yani “sokak çocuğu” dendiği zaman âdeta bizim dışımızda. “Sokak” çünkü bize soğuk geliyor. Bunun yerine başka bir isim bulsak yani hep beraber çalışsak değerli milletvekillerimiz. Belki değerli basın mensupları filan da bunun yerine bir isim yani daha sıcak ve kucaklayıcı bir isim bulmamızın çok yararlı olduğunu düşünüyorum.

Sayın Doğru gitti ama ifade edeyim: Uyuşturucu başta olmak üzere madde bağımlılığıyla ilgili bir araştırma komisyonu çalışması yapmıştık 2008'de. Çok teşekkür ediyorum, onu üç yıl sonra siz bizzat davet ettiniz, yaklaşık iki saat –gerçekten medyunuşükran ifade etmek istiyorum- dinlediniz ve üç yıl sonra onu raflardan indirdik, hayata geçireceğiz. Bu çok önemli.

Bir araştırma önerisi ifade etmişsiniz. Teknolojik bağımlılık da giderek artıyor ve neredeyse artık tespih yerine elimizde cep telefonları taşıyoruz yani “siber bağımlılık” şeklinde de ifade ediliyor. Bununla ilgili de bir araştırma yapıp belki bunu da gündemimize almanın çok faydalı olduğunu düşünüyorum.

Son sözüm: Van depreminde birçok vatandaşımız hayatını kaybetti, onlara rahmet diliyorum Cenabıhak'tan ve birçok vatandaşımız da evini kaybetti. Evini kaybedenlere siz Bakanlık olarak kucak açtınız, onlar adına da çok teşekkür ediyorum. Sosyal paylaşım sitelerinde başlayan depremezdeleri sıcak bir eve yerleştirme projelerini de siz hayata geçireceksiniz, onun için gerçekten oradaki vatandaşlarımız adına teşekkür ediyorum. “Evin Evinde Van” şeklinde kısaca ifade edebileceğimiz bir proje. Bununla ilgili bir küçük önerim var, zannediyorum dün veya evvelsi gün Twitter'da bir arkadaş yazmıştı: Erzurum Hınıs'ta bin tane deprem konutu varmış Sayın Bakanım, şu anda ve onlar boş duruyormuş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkanım.

O bin tane konuttan başlamak üzere... Daha önce deprem olan yerlerde deprem konutu olarak yapılıyor, daha sonra kalıcı konuta taşınınca onlar boş duruyorlar. Belki ufak bir iki boya badanayla, gözden geçirmeyle bu daha önce deprem geçirmiş yörelerde buna benzer, Hınıs'taki gibi benzer evleri kullanabiliriz ve onlar kendi evlerinin sahibi olabilir ama burada tabii, olayı sosyal bir proje olarak düşünmek lazım yani örneğin bir kişiyi oraya götürdüğünüz zaman onun işi, eşinin durumu –muhtemelen eşlerinin büyük çoğunluğu çalışmıyordur ama- çocuklarının durumu, onların okulu vesairesi falan Millî Eğitim Bakanlığıyla ve Çalışma Bakanlığıyla beraber birlikte yapılabilirse çok faydalı olur diye düşünüyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Ünüvar.

Sayın Türmen, süreniz beş dakikadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

Buyurun lütfen.

RIZA MAHMUT TÜRMEN (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Efendim, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesinin Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin uygulanmasına ilişkin genel tedbirlerde şunu belirtmektedir: Devletlerin sosyal sektöre ve bunun içerisinde çocuklara doğrudan ya da dolaylı tahsis ettiği ulusal ve diğer bütçeyi belirleyebilmesi gerekir. Bunu yapmadığı sürece hiçbir devlet çocuklarına ekonomik, sosyal ve kültürel haklarını, sözleşmenin 4'üncü maddesi altındaki eldeki kaynakları olabildiğince geniş tutarak yerine getirme yükümlülüğüne göre gerçekleştirdiğini söyleyemez.

Türkiye'de bunun yapıldığına dair ciddi kuşkuvarım var. Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 40'ına yakın bir bölümü on sekiz yaşın altındadır ancak veriler incelendiğinde bu çocuklar için eğitim dışı yapılan yatırımların, harcamaların oranı yüzde 1 gibi bir rakamla sınırlı kalmaktadır yani çocuk başına yapılan harcama yaklaşık 400 dolar, 400 Türk lirası filan gelmektedir yanılmıyorsam. Bu OECD ülkeleri içinde yapılan en düşük harcamadır. Türkiye'deki toplam çocuk nüfusunun yaklaşık yüzde 24'ü yoksulluk içinde yaşamaktadır. Bu oran OECD ülkeleri ortalamasında ise yüzde 12'dir.

Çocukların yoksulluğundan söz ederken, yoksulluktan söz ederken bunu erken evliliklerle birlikte ele almak gerekir çünkü erken evlenmelerin en önemli nedenlerinden biri ailelerin yoksulluğudur. Bu yoksulluk nedeniyle erken evlenme problemiyle karşı karşıyayız. Kız çocuklarının erken evlendirilmesi çok can alıcı bir problemdir toplumumuzda. Bakanlığın bununla mücadele edecek çok etkili önlemler alması gerekir. Bu toplumsal sorunla mücadele edecek önemli, etkili önlemleri diliyoruz.

Efendim, bu N.Ç. davasıyla ilgili olarak kamuoyunda büyük bir duyarlılık vardır. N.Ç. davası Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1'inci maddesiyle, 19'uncü maddesiyle, 34'üncü maddesiyle uygun olmayan bir yargı kararı çıkmıştır. Tabii, çok vahim bir meseledir bu. 26 kişi on üç yaşındaki bir çocuğa tecavüz etmişlerdir, bir kız çocuğuna tecavüz etmişlerdir günlerce ama sorunun vahametini artıran, aynı zamanda devletin ve yargının tutumudur. Yargı verdiği kararda on üç yaşındaki çocuğun rızası olduğu ve yaptığı hareketin sonuçlarını bildiği, idrak ettiği gibi kamu vicdanını yaralayan bir gerekçe kullanmıştır. On üç yaşında bir çocuğun rızasından söz etmek imkânı yoktur. Bu ne ulusal yasalarımız ne de Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi bakımından ne de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları bakımından geçerli bir gerekçe olamaz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Utançtır utanç! Türkiye adına utançtır!

RIZA MAHMUT TÜRMEN (Devamla) – Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 19'uncü maddesi devletin yükümlülüğünü bu konuda açıkça belirtmektedir. Devlet çocuğu her türlü fiziksel ya da zihinsel şiddete karşı, cinsel istismara karşı, kötü muameleye karşı koruyacak tedbirleri almakla yükümlüdür. Baktığımız zaman devletin bu tedbirleri aldığını söylememiz güçtür. N.Ç. olayı sadece tek bir olay değildir, buna benzer başka olaylara da rastlamamız mümkündür. Siirt'te gene benzer bir olaydan devam eden bir dava sürmektedir.

Bu arada, bunun önemli bir yanı devlet görevlilerinin bu işe karışmış olmasıdır. Tecavüz eden kişiler arasında devlet görevlileri vardır. Çok önemli bir meseledir bu. O zaman tabii, devletin yükümlülükleri bakımından akla şu soru gelmektedir: Bu devlet görevlilerine karşı devlet ne yapmıştır? Soruşturma açmış mıdır? Görevlerine son vermiş midir? Yoksa bu kişiler görevlerine devam mı etmektedirler? Hiçbir soruşturma açılmaksızın, hiçbir şey olmamış gibi hayatlarını mı sürdürmektedirler? Bu, devletin yükümlülüklerini ne kadar yerine getirdiği bakımından önemli bir meseledir.

"Çocuğun yüksek yararı" kriteri ne yargı organı ne de devlet makamları tarafından dikkate alınmamaktadır. Bütün bu meselelerde yorum yaparken, tedbir alırken gözetilmesi gereken en önemli ilke çocuğun yüksek yararının korunmasıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum.

RIZA MAHMUT TÜRMEN (Devamla) – Bu bütün çocuk politikamıza yön verecek bir ilke olmalıdır. Bununla ilgili, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde dava açılmıştır N.Ç. ile ilgili olarak, bu dava sürmektedir ve o görüşteyiz ki: Sayın Bakanın belirttiği Ceza Kanunu'nun 103'üncü ve 104'üncü maddesindeki değişiklikler yeterli değildir. "Rızası olsa da olmasa da" tabirinin konulması yeterli değildir. Zaten on üç yaşındaki çocuğun rızası söz konusu değildir. Daha başka, daha etkili önlemler alınması gerekir bu gibi durumları önlemek için.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, bu çok önemli. BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Eğer bu konuda öneriniz varsa 103 ve 104'ün dışında onu öğrenmek isteriz. Çok önemli çünkü çok önemsiyoruz Bakanlık olarak.

BAŞKAN – Sayın Türmen, varsa öneriniz açacağım mikrofonu.

Buyurun.

RIZA MAHMUT TÜRMEN (Devamla) – Efendim, biz şöyle düşünüyoruz: Sadece 103 ve 104'le değil, bütün cinsel suçlarla ilgili yani Türk ceza muhakemesinin altı maddesi 102, 103, 104, 105'le ilgili olarak yeniden bir gözden geçirmek gerekir.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Şikâyete bağlı olmaması lazım.

RIZA MAHMUT TÜRMEN (Devamla) – Tabii, şikâyete bağlı olmaması lazım.

Ve bunları yeniden inceleyip bütün bu cinsel suçları önleyecek etkili tedbirler almak gerekir. Bu konuda daha somut önerilerimizi getireceğiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Türmen.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Sayın Günal, buyurunuz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Sayın Bakana “Hayırlı olsun.” diyoruz hem kendi bakanlığı hem de yeni bir bakanlık olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulması. Olan kurumların birleştirilmesi önemli. Öncelikle aileyi sosyal politikaların başına almak da önemli çünkü aile her işin başı, içinde doğduğumuz, büyüdüğümüz, yetiştiğimiz, her ne kadar okullara gitsek de eğitimlerimizi alsak da yine dönüp asıl eğitimi aldığımız yer öğrenimin dışında aile kurumu ve hem Türk toplumunda hem de İslamiyet’te ailenin önemi belli. İnşallah bu öneme uygun olarak ve son dönemde yaşadığımız, dünyadaki ve Türkiye’deki yozlaşmaları önleyebilecek, karşı önlemler alabilecek şekilde bu yapılanma sonrası yeni çalışmalarını yapmaya vesile olur diyorum.

Gerçekten de ciddi bir kültür erozyonuyla karşı karşıyayız. Her ne kadar teknolojinin nimetlerinden faydalıyor, önümüze notebook’ları, iPad’leri, iPhone’ları açıyoruz bakıyoruz ama o arada özellikle ailenin temelinde başlayan çocukların eğitimiyle ilgili ciddi sorunlar yaşadığımız da bir gerçek. Onun için sadece kimsesiz çocukların, korunmaya muhtaç çocukların eğitimi, yetiştirilmesi değil, adı “Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı” olduğuna göre bence bunu daha genele yaymak lazım. Siz “Millî Eğitim Bakanlığıyla protokol yaptık.” dediniz. Ne protokolü? Bünyemizdeki çocukların belli okullara yerleştirilmesi. Çok güzel bir şey, o olması gereken bir şey ama öbür taraftan maalesef Millî Eğitim Bakanlığı işin öğretim boyutuna bakıyor, eğitim boyutunda ciddi sıkıntılarımız var yani çocukların bu aile ortamında yetişmesi gerektiğine verdiğimiz önemi söylerken bir taraftan da politika yapıcı bir bakanlık olarak sizin başlarken rolünüzü ona göre belirlemeniz lazım. İşte “Efendim, şunun yetkisi Millî Eğitim Bakanlığında, diğerininki Sağlık Bakanlığında.” değil, devlet adına sosyal devlet olarak, Anayasa’da geçen hâliyle sosyal devlet olarak yapılması gerekenleri Hükûmet adına sizin Hükûmetin bir üyesi olarak yapmanız gerekiyor ve onların koordinasyonunu da sizin sağlamanız lazım. Onun için bence Millî Eğitim Bakanlığıyla başka programlar yapmanız lazım. Yani tamam, orada da eğitimle ilgili genel müdürlükler var, ilköğretim Genel Müdürlüğü var, hepsi var ama onların psikolojik gelişimi, bu kültür erozyonu karşısındaki durumlarını korumaya almak, sadece “korunmaya muhtaç” deyince dediğimiz gibi fakir, kimsesiz, evsiz, anasız babasız çocuklar değil, bütün çocuklarımızın korunmasında ailenin temel direği olarak bence sizin koordine etmeniz gerekiyor hem Millî Eğitim Bakanlığıyla hem diğer bakanlıklarla hem bunların korunmasıyla ilgili koordinasyonu sizin sağlamanız gerekiyor. Çünkü gerçekten -tabii uygulama olarak hepsini yapma şansınız yok ama- Hükûmette bunları sağlamak gerekiyor.

Artı, bu çocukların kültür erozyonundan kurtarılması ve bir kimlik oluşumunda bazı millî, manevî değerlerimize sahip olması için yine –tabii ki onun Kültür Bakanlığını da ilgilendiren tarafları var- bir millî kültür endüstrisi anlayışı içerisinde onlara sunulacak olan çizgi filmler, çizgi romanlar, oyunlar, diğer şeylerle beraber de bir genel çerçeve çizip aileden o eğitimi başlatmamız lazım. Bizim bu çağda çocukların hepsini kontrol etme şansımız yok. Birazdan RTÜK’ün bütçesini de görüşeceğiz, orada da birtakım işaretlemler koydular ama gündüz saatinde bakıyoruz magazin programı var, birtakım şeyler var. Orada bizim bile bazen duyarken irkildiğimiz şeyler geçiyor. Şimdi, canlı yayında da bunu engelleme şansı maalesef belli şeylerde olmuyor. Onun için genel olarak da bütün ailenin, sosyal hayatın korunmasına ilişkin kısımda sizin biraz daha aktif rol üstlenmeniz... Baştan söylüyorum ki yeni Bakanlık olduğu için, şimdi başlarlar: “Sayın Bakanım o sizin alanınızda değil, bizim teşkilat kanunumuzda var.” O başka bir şey yani onlar da yapacak görevini ama şu ana kadar eksik olan, koordinasyonda da sıkıntı olan şeyler var. Yani bürokraside ne kadar siz KHK çıkarsanız da yeni teşkilat yasası çıkarsanız da eğer onu sağlayamazsak bir anlamı kalmayacak. O zaman sizin bu Bakanlığı oluşturmanızın ve yeniden sizin oraya Bakan olarak gelerek bütün birimleri bir araya toplamanızın bir anlamı kalmayacak. O birimler zaten, Aile Araştırma Kurumu da vardı, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu da vardı, yardımlar da diğer yerdedi, şimdi bir araya gelmiş oldu. Yani o konuda biraz daha bence sizin daha inisiyatif alan bir pozisyonda olmanız gerekiyor. Baştan onu belirtmiş olalım.

İkinci bir husus benim önemsedğim, sosyal yardımlar kısmı. Maalesef sosyal yardımlarla ilgili bir başıboşluk var Türkiye’de. En son deprem vakasında da bunu gördük. Yani yardım yapmanın da yardım götürmenin de dağıtmanın da bir usulü, bir kriteri olması gerekir. Yardımseverlik... Herkes gönülünden koparıyor ama bunu organize edemeyen bir toplum görüntüsü vermek hiç hoş bir şey değil. Yani, bizim kültürümüzde veren elin alan elden haberi olmaması gerekir; dinimiz bunu söyler, örfümüz, âdetimiz bunu söyler değil mi? Herkes böyle afişlerle, şeylerle oraya gidiyor. Ben anlamıyorum. Sizden istirham ediyorum: Böyle bir yardım gittiği zaman hiç kimsenin afişini, belediyeymiş, bilmem neymiş, yani Kızılayın logosunun dışında orada ben bir şey görmek istemiyorum. Efendim, “Şu belediye şuraya getirmiş, o girmesin; şu getirmiş, girsin.” veya “Şu kurum getirmiş.” Böyle bir şey olur mu? Devlet olarak el koyun, toplayın yardımları, kim getiriyorsa bir depoya toplayın, oradan siz tahsisini yapın ve buna hiç kimse de müdahale etmesin. Herkes alıyor, giriyor. Başka yerde, bakıyoruz, bir afet oluyor, hemen ilgili güvenlik birimleri çembere alıyor, orayla ilgili kurtarma, arama timlerinin dışında hiç kimse oraya girmiyor. Bizde kamyonu dayayan geliyor, kamyonu dayayan geliyor. Ha tamam, bir şeyler yapıyorsunuz, siyaset de yapılabilir, belediye de olur, Hükûmet de olur, kurum da olur ama bunun reklamı olur mu? O zaman ne anlamı kalıyor yaptığımız yardımın? Lütfen siz bu konuda da bir, Bakanlar Kuruluna bir şey mi getirirsiniz, ayrı bir... Toplayın bir yere, nereye yardım yapılacaksa, sağ olun, “Devletin eli buradadır.” onu kriz merkezindeki şeylerde dağıtın yani nereye gideceğini de... Orada muhtarlarımız var, belediye başkanlarımız var, yerel yöneticilerimiz var, hepsi var.

Ben bu şeyden son bir defa daha geçtiğimiz haftalarda yine muzdarip oldum Sayın Bakan, eskisini söylemiyorum -bakın, seçim dönemlerinde parti amblemleriyle yapılanlar- şimdi yeni bir Bakanlıksınız. Mevlüt Bey’in dediği gibi önce olması gerekenleri anlatıyoruz ki... Ama hâlâ o yardımlar siyasi bir şeyle yapılırsa önümüzdeki kongreye

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Allah ömür verir, biz de siz de burada olursanız yine onları soracağız. Yani onlardan da muzdaripiz de asıl son şey, çünkü hiç bulaşmaması gereken... Hani normal dönemde belediye yardım yapıyor...

BAŞKAN – Sayın Günal, senin desteğini almak önemli burada.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Hayır, işte, söylüyoruz, şimdi yeni olduğu için bir avans veriyoruz ama hakikaten bunu siyaset olarak söylemiyorum. Siyaset yaparsak, onlara dönersek çok kötü görüntüler, yazılar, onlar hiç hoş değil ama son depremde yaşadığımdan ben biraz açıkçası muzdarip oldum. Dün de arkadaşlarla bazı şeyleri konuştuk.

Bu şeyi kaldırmamız lazım. Devlet sosyal devlettir, devlet adına yardım yapılır; Hükûmet adına bile değil, bırakın yani partiyi, belediyenin adını, devlettir. O anda devleti şu hükûmet yönetir, bu hükûmet yönetir, kurumları vardır, yaşamada biz oluruz, siz olursunuz, başkası olur, o sorun değil ama o vatandaşın devlete olan güvenini sarsacak ve içimizdeki o manevi yardımlaşma duygusunu erozyona uğratacak, sosyal dayanışmayı zedeleyecek şeylerden bence kaçınmamız lazım. Sizin hassaten bu konuda yeni Bakanlık olarak hem Bakanlar Kurulunda hem de bunun uygulanmasında bir rol üstlenmeniz gerektiğini düşünüyorum.

Bir de demin arkadaşlarımız söyledi ama son dönemde, tamam, Sayın Başbakan “Çok fazla yazmayın etmeyin, terör olaylarını, şehitleri abartmayın.” dedi ama yani sanki sizin de basın sansürüne uymuş gibi bir hâliniz var, komple orayı çıkarmışsınız şimdi kitapçıktan. Tamam, “şehit” tanımlamasını yeni yapabilirsiniz... Şey için söylüyorum, yine cevabınızı alırım da...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Yok yok, hayır, orada matbaada bir hata vardı, onu mecburen çıkardık.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Hayır hayır, şunu söyledim: Matbaada hata vardı, ben önce hiç seslenmedim, sizin sunumunuzu bekledim. Sunuma baktım, sadece bir tek slayt. Yani bize söylediğinizde de çok fazla bir şey -o konularda- söylemediniz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Ama “Komisyon çalışmamız devam ediyor.” dedim.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Tamam, yok, yani komisyon için söylemedim. Şu anda...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Katkınızı bekliyorlar Sayın Bakan.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Şimdi, hakikaten bunlar hassas konular olduğu için yani “Siyaset yapmayalım.” diye söylüyorum. Özellikle de önce bekledik ki “Belki hani hata olduysa Sayın Bakan bize sunuda bir şeyler daha söyler, sonra da eksikleri tamamlarlar.” diye. Sanki benim de o aklıma geldi, dedim şimdi, hassasiyetler var ama konuşacağımız şeyler onların yaralarının sarılmasıyla ilgili ki sizin göreviniz o anlamda onları da sosyal koruma içerisinde farklı bir yere koymak olmalı. O konuda, onun üzerine siyaset yapılmayacak en önemli, en başta gelen konudur. O yönden bir şeyimiz yok, onun için rahat ol Sayın Ünüvar, biz de senden daha fazla hassas ama onda da şimdi siz o bilgiyi eksik verdiğiniz zaman, o zaman çok doğaldır, “Acaba burada verilmeyen bir şey mi var?” diye düşünürüz. Eğer bize daha başka vereceğiniz bilgi varsa onlarla ilgili yapılacak şeylerle çünkü komisyonun çalışması ayrı ama sizin de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bitirdim Başkanım.

Yani sizin de o konuda kafanızda bir şey oluşmuş olması lazım, yeni bir mesele değil, arkadaşlarımızın da çalışmaları var. Ona göre de onları rencide etmeyecek şekilde, o şehitlik mertebesine yakışan şekilde de ailelerini rencide etmeden bunu da başka konularda olduğu gibi siyasetleştirmeden yapmamız gerekir, gereken hassasiyeti göstermemiz gerekir diye düşünüyorum. O çerçevede biz hem yeni Bakanlık olduğu için hem de bunların hepimizi ilgilendiren, sosyal devlet ve anayasal bir sorumluluk olarak hepimizi ilgilendiren konular olduğunu bildiğim için inşallah ona yakışır şekilde eksikliklerimizi gidererek, eksik koordinasyonları tamamlayarak, bir sosyal devlet olarak ve o yardımlaşma, dayanışma ruhunu da yeniden tesis ederek, rencide etmeden bu işi başarmalıyız diye düşünüyorum.

Bu duygularla Bakanlığın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Günal.

Tabii beni de memnun eden bir durum var, onu da ifade etmem lazım: Tüm Komisyon üyelerimiz, iktidarıyla muhalefetiyle Sayın Bakanımızın arkasında.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bütün bakanların arkasındayız işini yaptıktan sonra.

BAŞKAN – Tabii, mutlaka ama özellikle Sayın Bakanımızın gerçekten hem faaliyetlerine hem de bundan sonraki yapacakları çalışmalara destek veren bir...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Kredisi yüksek...

BAŞKAN – Evet, kredisi yüksek, Necdet Bey’in söylediğiyle.

Bunun da tabii nedenini bir sormam lazım yani Sayın Bakanımıza da. Belki soru-cevap kısmında bununla ilgili bir açıklama yaparsınız.

Evet, Sayın Akçay size de söz vereceğim.

Yalnız, şunu ifade etmek istiyorum: Bugün özellikle Komisyon üyesi olmayan çok sayıda arkadaşımıza da söz verdik. 8 arkadaşımız daha var sırada bekleyen. Zamanı eğer tasarruflu kullanabilirsek, ben hiç kimsenin sözünü kesmek istemiyorum, tüm arkadaşlarımızın kendi takdirine bırakmak istiyorum.

Sayın Akçay, müsaade ederseniz Sayın Gümüş’e söz verip sonra size vereyim çünkü onun sırasını aldık.

Sayın Gümüş, buyurunuz efendim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; Sayın Bakanın konuşmaları ve açıklamaları dolayısıyla kendisine teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

Sayın Bakanın ele aldığı konularda bazı ilerlemeler kaydettiği anlatımından ve bu konudaki motivasyonundan da anlaşılıyor ancak çok açıktır ki Türkiye bu konuda hâlâ çok geridedir. Bakanlığın adı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıdır. Aile konusu açık. Sosyal politika, çalışma ilişkisinden tüm sosyal konulara dağılan çok çok geniş bir alandır. Onun için "Kolay gelsin." diyorum kendisine.

Ben burada birçok konunun konuşmacılarla ele alındığını düşünerek bunların dışındaki konuları ele almaya çalışacağım.

Verilen rakamlardan da çalışmaların henüz başlangıç aşamasında olduğu açıkça anlaşılıyor. Umuyoruz ve bekliyoruz ki sunulan bu sosyal hizmetler daha geniş kitleleri kapsayıcı hâle gelecektir zamanla. Bu konuya, eğer itiraz varsa küçük ve çarpıcı bir örneği hemen vermek isterim. Hâlen koruma talep eden kadınların yaşamlarını kaybettikten sonra adreslerine gidildiğini, bu konuları da basında ne kadar sıklıkla okuduğumuzu hatırlatmak isterim. Kadınlar yalvar yakar defalarca koruma talep ediyorlar ve üç ay sonra emniyet kapılarına gidiyor emniyetlerini sağlamak için. Bu kadar bilgisiz ve ilgisiz bir toplumda şu anda yaşıyoruz. Daha çok yeni bir haber.

Sayın Bakanın esasen amaçları sosyal sorunlara yönelik olarak kurulmuş olan ve çok yüksek varyetleri bulunan vakıflara konuşmasında yer vermemesi dikkatimizi çekmiştir. Vakıfların sosyal konularda yararlı işlevleri yanında, suistimale açık yanlarının da belirtilerek çalışma prensiplerinin sosyal ihtiyaçlara göre nasıl yeniden ele alınabileceği konusunda görüşlerini dinlemek isterdik.

Çalışmaların genel olarak kent yaşamındaki sorunlara yönelik ancak kentlerin olması gereken daha ileri yaşam tarzına göre ele alınması konusunda hiç dokunulmadığını tespit ettik. Konunuz kent yaşamının ve kırsal yaşamın tüm yanlarını ilgilendirir. Nüfusu hâlâ hızla gelişen ülkemiz yine hızla yeniden yapılanma hâlinindedir. Şu andaki kent yaşamının organize edilmesi, planlanması konusunda Bakanlığınızdan görüş alınmakta mıdır -sosyal politikadan bahsediyoruz- ya da Bakanlığınız kent planları yapılırken görüş belirtmekte midir? Bu konularda yerel yönetimlerle ne gibi ilişkileriniz vardır?

Sayın Bakan, ne yazık ki bugünkü kentleşme ve yapılaşmanın ağırlıklı olarak güncel pazar eğilimlerine, âdeta günün modasına göre kendiliğinden bir gelişim hâlinde olduğu gözükmektedir. Oysa ailelerin mutluluğu, bireylerin mutluluğu yaşadığı kentlerin kolaylıkları ile son derece yakından ilgilidir. İşte örneğin bugünlerde deprem riski nedeniyle kentler yıkılıp yenilerinin yapılacağı açıklanmaktadır. Bu yeniden yapılanmalar için de Bakanlığınızın görüşü alınmakta mıdır? Sosyal politikalar ve kentleşme son derece iç içe bir konudur. Doğru kentleşmeyle birçok sorunun kendiliğinden çözüldüğünü hep beraber göreceğiz eğer gerçekleştirilecek olursa. Bu sihirli bir konudur. İyi bir kentleşme otomatik olarak hem suçları hem sosyal konulardaki problemleri azaltır.

Şimdiye kadar siyasi çalışmalarım sırasında sekiz yüz elliye yakın köy ziyaret ettim. Siz konuşmanızda köy yaşamına yer vermediniz. Burada ben Balıkesir'in köylerinden örnek vereceğim şu anda. Balıkesir'de dokuz yüz otuz civarında köy vardır. İnanın bu köylerin yarısında çocuk sayısı son derece azalmış durumdadır. Köylerde nüfus orta yaş üstü ve yaşlı kişilerden oluşmaktadır. Tahmin ediyorum ki önümüzdeki on beş, yirmi yıl içerisinde bu köylerin yüzde 30'u haritadan silinecektir. Bu oranı bütün Türkiye'ye yayabilirsiniz. Hatta doğuda köyler önemli oranda boşalmıştır. Şimdiye kadar hiç rastlamadım, bu köylerdeki göç durumuyla ilgilenilmiş midir? Yaşlıların yoğun olduğu bu köylerin sosyal durumlarıyla ilgili araştırmalar var mıdır? Bir örnek vereyim: Dursunbey ilçesinin Gökçeyazı köyü. Bu köy içinde ve civar köylerde hemen hemen genç ve çocuk nüfus hiç yoktur. Tarım ise kârsızlığı nedeniyle terk edilmiştir. Bu köylerde yaşayan yaşlı nüfus için tıbbi enjeksiyon ihtiyaçlarını karşılayacak bir sağlık memuru bile yoktur. Bu yaşlı vatandaşlar konuyu dile getirdiklerini ve mülki idareden "Kendi kendilerine işne yapınlar." cevabını alınca arlandıklarını ve gücendiklerini belirtmişlerdi, benim tecrübelerim arasında vardır. Bu köylerde ekonomik sıkıntıların, gelir problemlerinin hat safhada olduğunu gözümle gördüm. Bu insanlar içerisinde 25 kuruş çay hesabını yapıp kahveye çıkmayı bile istemeyenler vardı. Bu bizim Türkiye'nin gerçeğidir şu anda, bunlara tanık olduk. Kısaca, göç veren köyleri ve buradaki üstü örtülü problemlerin üzerine gitmenizi öneriyoruz. Göç, kalanlar açısından da, göçenler açısından da çok önemli bir sosyal problemdir, görmemezlikten gelinmemelidir.

Bu konular yanında, 630 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin çok sıkıntıları olduğu, yeterince tartışılmadan acele olarak çıkarıldığı konusu yaygın bir şikâyet halindedir.

Sosyal hizmetlerin, kadınla ilgili hizmet ve yardımların dağıtım hükümlerinden kurtarılıp yeterli yasalar altında toplanmasına dair talepler tarafımıza ulaştırılmıştır.

Yine, bakıma muhtaç özürlü hastalara bakıcı temini için bütçeye ödenek eklenmesi, Bakanlık bütçesinin zamanın koşullarına göre yeniden ele alınması tarafımıza iletilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü bütçesinin artırılarak, bu kurumlardaki hizmetlerin ihtiyaca yönelik hâle getirilmesi konusu yine tarafımıza ulaştırılmıştır.

Kadın sığınma evlerinin çoğaltılması da çok önemli bir taleptir.

Bütün bunlara ek olarak, ihtiyacı olan vatandaşa yardımların yerine getirilmesi için bütçede yeniden güncelleme ihtiyacı olduğuna tanık olduk.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Gümüş.

Sayın Akçay, buyurun efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, basınımızın kıymetli mensupları, bürokrasimizin değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, öncelikle sunumunuz için tebrik ediyorum. Ayrıca, Bakanlık görevine başlayışınızdan bu yana kısa bir süre geçmesine rağmen göstermiş olduğunuz performans nedeniyle de sizi tebrik ediyorum. Çünkü biz, hem bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

vatandaş olarak hem bir milletvekili olarak ve bilhassa da bir muhalefet milletvekili olarak Hükümet üyelerinin çalışmalarını yakinen takip ediyoruz, izliyoruz. Benim gördüğüm odur ki, siz gerçekten iyi niyetli, son derece başarılı ve beceri içerisinde görevinizi en iyi şekilde yapmaya gayret ediyorsunuz. Bizlerin de Milliyetçi Hareket Partisi ve milletvekilleri olarak da sizin yapacağınız her türlü çalışmada size destek olacağımızı, katkı sunmaya gayret edeceğimizi ifade etmekten de ayrıca mutluluk duyuyorum.

Bakanlık çok önemli bir Bakanlığımız. Daha icracı olmaya çalışan düzenlemeler var. Avantajlarınız var, dezavantajlarınız var. Şimdi tabii, muhalefet iktidar, tüm arkadaşlar, herkes destek beyanı yapıyor, bu güzel bir şey, bunda sorun yok. Fakat benim sizin dikkatinizi çekmek istediğim husus, siyaset arkanızda, bürokratik yani yönetim çalışmalarınıza dikkat etmeniz büyük fayda var, Bakanlık olarak söylüyorum. Bir kısmını yakinen de tanıdık, çok değerli yönetici bürokrat arkadaşlarla çalışıyorsunuz. Hepsisi de istisnasız iyi niyetli, gayretli bir şekilde çalışacaklardır. Fakat, bürokrasiyi de dikkate almak gerekirse, sizin Bakanlığınızın görev ve fonksiyonları itibarıyla diğer bakanlıklarla, diğer kurumlarla, yani mülki idareyle, üniversitelerle, emniyetle, adli kurumlarla, yerel yönetimlerle, Millî Eğitim Bakanlığıyla, Kültür Bakanlığıyla yoğun iletişim ve diyalog içerisinde olması gereken de bir Bakanlıksınız.

Sunumunuzun başında bazı birimleri Bakanlığınız bünyesinde topladığınızı ifade ettiniz, bu güzel, olumlu bir gelişme, yalnız yeterli değil. Sakın ola ki Bakanlık bünyesini bir araya toplayınca bunun eş güdüm ve koordinasyon içerisinde çalışacağını sanmayın. Aynı bakanlık içerisinde -yani örnek veriyorum, ben bir maliyeci olarak Maliye Bakanlığında- yerleşik o genel müdürlüklerin dahi görevleri, fonksiyonları farklı olduğu için aralarında korkunç irtibatsızlık vardır. Müsteşar, genel müdür arkadaşlarımızın da en çok dikkat etmeleri gereken aralarındaki eş güdüm ve koordinasyondur. Diğer kurumlarla ilişkileri iyi götürürseniz ve son mevzuatınızla birlikte görev ve fonksiyonlarınızı biraz evvel saydığım kurumlara iyi anlatır, benimsetirseniz başarı kaçınılmazdır.

Şimdi gelelim bütçe meselesine. Burada bazı arkadaşlarımız da ifade etti, tabii önünde sonunda pek çok faaliyet de maalesef parayla dönüyor. Napolyon'un meşhur sözü "Para, para, para." demiş ama Napolyon'a atfedilen bence daha önemli bir söz var, o da "Aksiyon, aksiyon, aksiyon." diye. Aksiyon gayet güzel, tebrik ediyorum. Noksan olan paranız diye düşünüyorum. Gördüğüm odur ki Sayın Bakan, eğer 2013 bütçenizi şimdiden planlamaya başlarsanız siz o bütçeyi de kopartırsınız. Şimdi Millî Eğitim Bakanımız gelecek "Bütçede en yüksek ödeneği biz alıyoruz." diye övünecek kendi bakımından. Biz de "İyi, güzel olmuş" diyeceğiz, tebrik edeceğiz ama onların çoğu maalesef personel giderlerine gidiyor, yani eğitim yatırımlarına vesaire bakımından sıkıntılı. Tabii vatandaşlarımızı, sivil toplumu da bu faaliyetlerinizin içine katabilirseniz başarı kaçınılmaz olacaktır.

Şimdi, bunları ifade ettikten sonra, orta vadeli programda, sosyal yardım sisteminin bir bütün olarak ele alınacağı ve mükerrer yararlanmanın önlenmesi ifade ediliyor. Bu orta vadeli program çerçevesinde Bakanlığınızın da bu konuda gayretlerini artırmasında fayda görüyorum. Çünkü sosyal hizmetlerin ve yardımların sunumunda pek çok kurum görevli. Bu kurumların birbirlerinden haberdar olmaması ve koordinasyon noksanlığı nedeniyle kime, ne kadar yardım ve hizmetin yapıldığı belirlenemiyor ve hak etmediği hâlde sosyal yardımlardan yararlanan kişiler varken, muhtaç durumda olduğu hâlde bu yardımlardan yararlanamayan vatandaşlarımız var. Bu olumsuzlukların önüne geçmek, denetim ve dağıtımların sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi için sosyal yardımların ve hizmetlerin tek çatı altında toplanması gerekir. Bundan evvelki bütçe görüşmelerinde de ilgili sayın bakanlar bu görüşü ifade ettiler. Hatırladığım kadarıyla Hükümet Programı'nda da buna ilişkin hükümler var. Bu artık acil bir konu hâline gelmiştir.

Daha evvel Sayın Günal'ın da ifade ettiği gibi, siyasi spekülasyonlardan da kurtarmak gerekir bunları, yani gereksiz spekülasyonlara kurban etmemek lazım. Çünkü bunun ne iktidara veya bir iktidar partisine ne muhalefet partilerine bir faydası da olmaz esasında. Ben bunu niçin söylüyorum? Ben on yedi yıl sosyal yardımlaşma vakıflarında aktif görev almış bir arkadaşınız olarak söylüyorum. Bu yardımların ve hizmetlerin tek elden koordine edilmesinde büyük fayda var.

Tabii ülkemiz, maalesef dünya standartlarının üzerinde, dünya ortalamasının üzerinde özürü insanı olan bir ülke. Özürülere ayrı bir önem atfetmek gerekir. Onun için Bakanlık da yıllardır, özellikle Özürülere İdaresi olarak da örgütlenmeye ve hizmet vermeye gayret ediyor. Tabii öncelikle bizim bu konudaki toplumsal zihniyetimizin ve kültürümüzün özürülere ilgili daha bilinçli hâle gelmesi lazım.

Şimdi, artık, kulakları çınlasın, Sağlık Bakanımız Sayın Recep Akdağ bir hastane ziyaretinde, görme engelli bir vatandaşımız "Şartlarımızın düzeltilmesini istiyoruz." dediğinde "Gözlerin görmediği hâlde sana iş vermişiz, daha ne yapalım." gibi bir tepki göstermişti. Bu, epey tartışma da yarattı. Yani bu özürülere, engelli vatandaşlarımıza bakış açımızı daha bilinçli hâle getirmemizde büyük fayda var.

Türkiye'deki özürülere ilgili olarak benim bildiğim en kapsamlı son çalışma Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından, Milliyetçi Hareket Partisinin de iktidar ortağı olduğu 2002 yılında yapılmıştır ve "Türkiye Özürülere Araştırması 2002" adlı çalışmadır. Aradan geçen yaklaşık on yıllık süre içinde geniş ve kapsamlı bu ölçüde henüz yapılmamıştır. Sadece Özürülere İdaresinin ulusal özürülere veri tabanındaki özürü vatandaşlarımızla "Özürülere Sorun ve Beklentileri Araştırması, 2010" çalışmasını biliyoruz. Bu çalışma da özürülere belirlenmesine yönelik olmaktan ziyade, Özürülere İdaresinin ulusal veri tabanındaki özürü vatandaşlarımızla yapılan bir çalışmadır.

Yine engellilerin sorunlarının çözümsüz kalmasının en önemli nedenlerinden biri olan bütçe yetersizliğinden bahsettik. Bir de tabii modern devlet olmanın önemli özelliklerinden birisi de özürü bireylerin haklarını geliştirmek, onların yeteneklerini ve potansiyellerini ve gelişmelerini sağlamak, eşit fırsatlara sahip olmalarını güvence altına almak, ekonomik ve sosyal refahını hedeflemek ve eğitimden sağlığa, istihdamdan ulaşıma kadar her alanda yaşadıkları sorunlara çözüm getirmeye gayret etmemiz gerekiyor.

Yine özürülere bakım, rehabilitasyon ve istihdam sorunlarına ayrı bir önem vermek gerekiyor. Yerel yönetimlere özürülere mesleki rehabilitasyonu için önemli görevler düştüğünü düşünüyorum. Belediyeler de yine kaynak ve bilgi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

noksanlığı nedeniyle bu konuya yeterince dâhil edilemiyor. Yani belediyeler de bu konuda çok büyük fonksiyon görebilirler.

Özürülerin en temel sorunlarından birisi de, yine ülkemizin içinde bulunduğu sorun gibi, işsizliktir. Özürülerin yüzde 77,81'i iş gücüne maalesef dâhil değil ve ülkemizde özürülere yönelik istihdam politikaları büyük ölçüde kota tekniğiyle yürütülüyor. İş Kanunu gereğince özürülü kontenjanı da yüzde 3'ten 4'e çıkarılmasına rağmen, maalesef kurumların bu listesine baktığımızda yeteri ölçüde özürülü personel çalıştırmadığını ve özürülü kadrolarının doldurulmadığını görüyoruz. Zaten bütçe son derece kısıt, Hükümet yeterli bütçeyi ayırmıyor. Kamu kurumlarının engelli kadrolarında bulunan bildiğimiz kadarıyla 52 bin kişilik açık da verilen sözlere rağmen, hâlâ kapatılamamıştır. Bundan evvel de yine 2010 yılının engelliler yılı olacağı ifade edilmişti ve kamudaki açık kadroların tamamının da doldurulacağı sözü verilmişti yine Hükümet üyesi arkadaşlar tarafından.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Lütfen...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Şimdi, kurumlara baktım acaba hangi bakanlıklar daha çok riayet etmiş diye. Üç bakanlık gördüm. Birincisi Maliye Bakanlığı, bu konuda tebriğe şayan bir istihdamda bulunmuş. Kendi dolu kadro personel sayısının ve istihdam etmesi gerektiğinin neredeyse 2 katı artı verecek şekilde özürülü memur istihdam etmiş. Onun yanı sıra Çevre ve Orman Bakanlığı var, o da 238 artı görünüyor. Bir de Kültür Bakanlığının artı 2 özürülü istihdamı var, kontenjanlarını doldurmuşlar. Onun dışında benim gördüklerimin tamamı, özellikle Sağlık, Millî Eğitim Bakanlıkları maalesef bu konuda üzerine düşeni yapmamışlar. Ayrıca şunu da ifade edeyim: Bu saydığım bakanlıklardan mesela benim bildiğim kadarıyla Maliye Bakanlığı personel bakımından değil, kadın personel bakımından da çok iyi bir durumdadır. Bunu kadınlarla ilgili çalışmalarınız da olduğu için ifade ediyorum.

Sözlerime burada son verirken hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Öğüt, buyurun lütfen.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, sayın komisyon üyeleri, Sayın Bakan, sayın basın mensupları; ülkemizde yüzde 15'e yakın engelli insan yaşamaktadır. Bildiğiniz gibi yüzde 80'i çalışmamaktadır. Genel olarak yoksul ailelere mensup bulunmaktadırlar.

Değerli komisyon üyeleri, engellilerle ilgili birçok hizmet yapılmaktadır ama hâlâ sağlık hizmetlerinde çok önemli eksikler bulunmaktadır. Engellilerin, özellikle zihinsel engellilerin ağız ve diş sağlığı sorunları yüzde 90'lara varmaktadır. Gerek bilinç eksikliği gerek transfer sorunu gerek ekonomik zorluklar ama en önemlisi tedavi merkezlerinin yetersizliği sorunun çözümüne büyük engel olmaktadır. Zihinsel engelli vatandaşlarımız evlerinde kontrol edilmeli, ameliyathanesi olan ağız diş sağlığı merkezlerine götürülmeli, ağız diş sağlığı merkezlerinde bu olanak sağlanana kadar özel merkezlere götürülmelidirler.

Yine yaşlılarımızın ağız diş sağlığı son derece kötüdür. Ağız diş sağlığı merkezleri yaşlılarımızdaki sorunları ücretsiz olarak çözmelidir. Ağız ve diş sağlığındaki olumsuzluklar gene vücut sağlığında önemli sorunlara yol açmakta, beslenme bozukluklarına neden olmakta, devlete daha fazla maliyet oluşturmaktadır.

Çocuk esirgeme kurumlarında, kadın sığınma evlerinde, göçmenlerin kaldığı barınma evlerinde ve huzur evlerinde kalanların ağız ve diş sağlığı bizzat sağlık kurumlarına transfer edilerek giderilmelidir. Belki genel sağlık sorunlarının bazıları sağlık ekibinin bu gibi yerlere gitmesiyle çözülebilir ama ağız diş sağlığını mutlaka transfer yoluyla devlet kurumlarına veya özel kurumlara götürerek çözebilirsiniz. Bütçenizde bu anlamda bir fasıl açarsanız sorunların bir kısmının çözümüne katkı sunabilirsiniz. Diş hekimleri odaları ve diş hekimliği fakülteleriyle yapacağınız iş birliği işinizi çok rahatlatacaktır.

Bakanlığınızın çalışmalarında başarılar dilerim, bunların dikkate alınmasını rica ederim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Öğüt, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Yavilioğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

CENGİZ YAVLİOĞLU (Erzurum) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, her şeyden önce, konuşmacıların hakkınızdaki iyi düşünce ve kanaatlerini paylaştığını söylemek istiyorum.

Tabii konu aile, kadın, çocuk, engelli, yaşlı ve bakıma muhtaç olan insanlar olunca, başta Sayın Bakan olmak üzere konuşmacıların tamamı, herhangi bir siyasi kaygı duymaksızın görüşlerini açıkladılar. Bu durum işin doğasına her insanın aynı hassasiyetle yaklaştığını göstermektedir. Bu şekilde bakış açısına sahip olan Bakanlık teşkilatının varlığı toplum için bir kazanım olduğu gibi, aynı bakış açısına sahip toplumdan da aynı zamanda icracı kesime büyük bir destek olacaktır. Tarafların bunu iyi değerlendireceğini düşünüyorum. Bu vesileyle Sayın Bakana ve teşkilatına şimdiden teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuşmacıların hemen hepsi hem sorunları hem de çözüm öneri ve tekliflerini detaylı bir şekilde sundular. Sayın Bakan da zaten sunumunu oldukça hassas ve ayrıntılı bir şekilde sunmuştu. Dolayısıyla, görüşmelerin sonuna gelinmesi nedeniyle de benim katkı yapabileceğim alan daraldı. Sadece önemli bulduğum birkaç konuyu dile getireceğim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

Benim konuşmam daha çok seçim döneminde karşılaştığım sorunlar ve yaptığım gözlemlere dayanıyor. Yani bizatihi sahada bize sosyal yardım ve hizmet için talepte bulunan kişilerin taleplerini burada dillendirmeye çalışacağım. Belki bir sorun algılaması, belki bir sorun tanımlaması niteliğinde olacak.

Efendim, konunun uzmanı olmadığımı söyleyeyim her şeyden önce. Ama gözlemlerimin katkı yapacağını düşünüyorum.

Şimdi, mevcut sorunlarla alakalı, sahada gözlemediğim şeyleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bunlardan birincisi, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin halk nezdinde tanınırlığının çok yeterli olmadığını gördüm. Yani halk çok fazla sosyal yardımlardan ve hizmetlerden haberdar değil. Bunun, teşkilatınız marifetiyle, belki valiliklerin kullanılması suretiyle tanıtımının sağlanmasında fayda görüyorum. İnsanların tanımadığı, çok fazla bilgi sahibi olmadığı konularda yardım talebinde bulunması da zor olacaktır.

İkincisi, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerde entegre olmayan dağınık yapı ve buna bağlı olarak mükerrerliklerin olduğunu gördük. Belki bu birçok konuşmacı tarafından da dillendirildi, ben de tekrar etmek istiyorum.

Bir diğer konu, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerin kişiler tarafından talep odaklı olması, yani talep ediliyor olması. Bunu Sayın Bakan da özellikle vurguladı. Bunun, yani muhtaç olan kişilerin, ihtiyaç sahibi kişilerin bizatihi kurumlara gelmek suretiyle değil de kurumların bu tespiti yapmaları suretiyle problemin üstesinden gelineceğinin daha bilimsel, daha gerçekçi olacağını düşünüyorum.

Bir başka konu, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerde yeterli denetimin olmaması, yani denetimde de bir eksiklik olduğunu düşünüyorum çünkü mükerrer uygulamalar görülüyor, bunlara biz de şahit olduk. Özellikle doğu, güneydoğuda bu tip problemler belki İç Anadolu'da ve batıda olduğundan daha fazla. Bu mükerrerliklerin de üstesinden gelinebilmesi için denetimin problemlerin gözlemi kadar önemli olduğunu düşünüyorum.

Bir başka sorun, Sayın Bakanım bunu çok önemli buluyorum, çok da önemsiyorum, nitelikli personel eksikliğimiz var, yani alanda, sahada nitelikli personelde ciddi manada olmasa da, problemi çözmede, tespitte, teşhiste ve sonuçlandırmada. Yani işin başından sonuna kadar hızlı bir şekilde götürülmesinde nitelikli elemana, personele ihtiyacımız var. Bunun da ben çözümünün YÖK marifetiyle olacağını düşünüyorum. Yani üniversitelerde sosyal hizmetlerin ana bilim dalı veya bölüm olarak, üniversitelerde bölümlerin artırılmasında bu anlamda... Çünkü hem bütçeniz hem sorumluluk alanlarınız oldukça genişledi. Buna mukabil, bunu götürebilecek personel altyapısının da olması gerekir diye düşünüyorum. Tabii bunun önlemlerinin tarafınızdan çok önemli görüldüğünden ve çözümü için de büyük gayret sarf edildiğinden de haberdarım. Yani bunun sadece sahadaki bir gözlem olarak değerlendirilmesini istiyorum.

Başka bir konu da, koruyucu ve önleyici hizmet ve tedbirlerde yetersizlikler, yetersizlik değil de eksikliklerin olduğunu gördük. Belki biraz da benim uzmanlık alanım olması nedeniyle, sosyal yardımların istihdam bağlantısına dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Yani bu bağlantıyı daha gerçekçi ve daha kuvvetli kurmak gerekir. Çünkü bu aynı zamanda kayıt dışılığın önlenmesini de sağlayacaktır. Tabii burada yine sizin sunumunuzdan da... Size haksızlık etmek istemiyorum, şunu da peşinen söyleyeyim: Bütün iyi şeyler yapıldı, tarafınızdan anlatıldı, arkadaşlar da anlattı, ben bunları tekrar etmeyi çok yararlı bulmuyorum, vaktinizi de almak istemiyorum. Doğrudan sorunlara girmiş olmam yaptığınız hizmetleri takdir etmemek anlamında algılanmasın lütfen. Bu anlamda sosyal yardım-istihdam bağlantısının iyi kurulması gerektiğini ve bu yönüyle de kayıt dışılığın önlenmesi gerektiğini de düşünüyorum.

Bir başka sorun da hedef kitlenin tespitinde zorluk, standart ve nesnel muhtaçlık kriterlerinin biraz zayıf olması. Bunlar da yine görüşerek, biraz da sosyal hizmetlere yakın olmam nedeniyle görüşerek almış olduğum bilgilerdi. Anlamakta, değerlendirmekte birtakım zorlukların olduğunu düşünüyorum.

Şu nitelikli personelle ilgili kısmı belki biraz hızlı geçtim. Onun tespitinde YÖK'ten faydalanılması önemli bir şey, fakat aynı zamanda personel alımında ciddi bir sınav sisteminin de getirilmesi çok önemli. Yani kurumsal hüviyet, kurumsal nitelik kazandırılması açısından personel alımında sınav sistemini çok ciddi bir şekilde önemsememiz, uygulamamız gerekir.

Sayın Sarı'nın bir tespiti vardı, o da Türkiye'de sosyal hizmetlere ayrılan payın OECD ülkeleriyle mukayese edildiğinde yüzde 1'in altında olduğuna yönelik. Tabii, ben de hem Sayın Bakanın sunumuna hem de çıkarmış olduğum notlara baktım. Bu biraz daha artmış Sayın Sarı, bu bir eleştiri değil, yüzde 1,38'e yükselmiş. Şimdi, OECD ortalaması 2,5...

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Hangi yıl 1,3'e yükselmiş?

CENGİZ YAVILOĞLU (Devamla) – Benim elimdeki veriler 2010, yaklaşık 1,4.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – 0,7.

CENGİZ YAVILOĞLU (Devamla) – Evet, orada 0,7, doğru ama o revize edilmiş, 2010 verileri... Eğer şey yaparsanız, yani bir eleştiri değil, lütfen öyle algılamayın. Elimdeki veriler bu şekilde çünkü Bakanlığın hem bütçesi büyüdü hem de muhatap olduğu kesimi büyüttü. Bu yönüyle de yine Sayın Bakan, bunu da şuradan görebiliyoruz, açıklamakta ihtiyaç hissettim, insani gelişme endeksine bakıldığında Türkiye'nin insani gelişme endeksi içerisinde orta insani gelişmişlik düzeyinden 2010 itibarıyla yüksek insani gelişmişlik düzeyine yükseldiğini görüyoruz. Tabii 2002 yılı baz alınarak yapılıyor bu. Ben şöyle bir düzeltmede de bulunmak istiyorum, bunu diğer şeylerde de görüyoruz: 2002 ila 2010 arasındaki bir mukayeseyi analiz açısından çok sağlıklı bulmuyorum çünkü 2000-2001 dönemleri kriz dönemleri ve bu dönemlerin anormal koşulları var. Bu koşulları dikkate aldığımızda bize çok sağlıklı sonuçlar vermeyebilir. Onun için daha sağlıklı sonuçları bulabileceğimiz benzer dönemleri değerlendirmekte fayda vardır. Bu yönüyle de belki bir diğer şeyleri de hatırlatmak istedim.

Söyleyeceklerim bu kadar, dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tekrar size ve ekibinize teşekkürlerimi sunuyorum.

BİNNAZ TOPRAK (İstanbul) – Çok kısa bir müdahale yapabilir miyim? Bir yanlışlık var da...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

BAŞKAN – Sayın Yaviloğlu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Türelî, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bugünkü konuşmamda sosyal politika ve yoksulluk konusunda konuşacağım ama özellikle yoksulluk, daha çok “sosyal koruma sistemi” dediğimiz... Eğitime, sağlığa çok fazla girmek istemiyorum çünkü konuşma süremiz kısıtlı ama özellikle sosyal koruma sistemi, onun içinde de sosyal yardım ve sosyal hizmet... Sosyal sigorta işine de çok ayrıntılı girmek istemiyorum.

Şimdi, öncelikle isterseniz yoksulluğun bir portresini ortaya koyalım. Ne yapabiliriz? Ulusal hesap sisteminde Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarına bakabiliriz. Tabii bir tek Türkiye İstatistik Kurumunun rakamları yok, bildiğiniz gibi TÜRKİŞ'in de yayımladığı yoksulluk araştırmaları var ve oradaki rakamlarla TÜİK'in rakamları arasında çok büyük fark var ama biz gene de Türkiye İstatistik Kurumunun rakamlarını isterseniz temel alalım ama ona ilişkin eleştirilerimizi de söyleyelim.

Tabii, değişik yoksulluk türleri var. Bir tanesi gıda yoksulluğu, “açlık sınırı” diye de anılan; ikincisi gıda artı gıda dışı yoksulluk -bu biraz daha geniş bir kavram-, gene görelî yoksulluk ve geliri günlük belli bir miktarın altındaki kişilerin yoksulluğu da var ama ben özellikle gıda ve gıda dışı yoksulluk üzerinde durmak istiyorum.

Öncelikle şunu belirteyim: Türkiye İstatistik Kurumunun yoksulluk hesaplamalarına göre yoksulluk sınırı son derece düşük belirlenmiştir. Bu açıdan buradaki rakamların ve oranların gözden geçirildiği sağlıklı bir yapının içinde yoksulluğun Türkiye'de çok daha artacağını ve gerçek portresiyle görüleceğini söyleyebilirim. Nedir? Tabii, gene TÜİK'e göre hane halkı sayılarına göre açlık sınırları ve yoksulluk sınırları var. Onları isterseniz size söyleyeyim: 1 kişi için açlık sınırı TÜİK'e göre 141 Türk lirası, 4 kişi için 396 Türk lirası; gene yoksulluk sınırı 1 kişi için 318 lira, 4 kişi için 896 lira. Bunlar 2009 yılı rakamları. İsterseniz 2010 yılını ben size söyleyeyim: 2010 yılının asgari ücret ortalaması 580 lira. E, buna baktığınız zaman öyle bir portre ortaya çıkıyor ki asgari ücret alan bir kişinin -eğer 1 kişi çalışıyorsa 4 kişiden oluşan bir hanede- çalıştığı bir hanenin açlık sınırını ancak geçebildiği, gıda artı gıda dışı yoksulluğun sınırının ise altında kaldığını görüyoruz. Bu önemli bir nokta.

İkinci bir nokta, çalışanların yoksulluğu. Türkiye'de yalnızca işsiz olanlar -böyle bir algı var- yoksul değil, Türkiye'de çalışanlar da yoksul. İşte biraz önce de asgari ücretle kıyaslama yaptım. Kamudaki çalışan işçilerle memurların rakamlarıyla, maaşlarıyla da bir karşılaştırma yapabiliriz. Bu yüzden bu olgu önemlidir. Elbette istihdam yaratmak önemli ama Türkiye'de çalışanların yoksulluğu da önemli bir problemdir.

Gene yoksulluğun görünümüne bir uluslararası karşılaştırma açısından da bakmak lazım. Uluslararası karşılaştırmalara göre Türkiye -Birleşmiş Milletler İnsani Gelişme Raporu'ndan alınmış raporlardır, sizin raporunuzda, sunuşunuzda da var- 169 ülke arasında 83'üncü sıradadır. Yalnızca ekonomik, yani gelir değil, kişi başına gelir, satın alma gücüne göre kişi başına gelirin yanında eğitime ve sağlığa ilişkin göstergeler de dâhil edildiğinde Türkiye'nin sıralaması 83'üncü sıradır, tüm OECD ülkelerinin gerisindedir, birçok Kuzey Afrika ülkesinin gerisindedir, hatta bazı Orta Doğu ülkelerinin de gerisindedir.

Tabii, yoksulluk aynı zamanda bir sosyal dışlanma problemini ortaya çıkarmaktadır. “Sosyal dışlanma” dediğimiz yoksul olan insanların ekonomik, sosyal, kültürel hayata katılımlarının engellenmesi, bunun dışında kalmaları ve bunların oluşturduğu asayişe ilişkin, suçla ilişkin sorunlarda, psikolojik sorunlarda ciddiyetle ele alınması gereken bir konudur.

Burada bir vurgu yapmak istiyorum, izin vererseniz, o da şudur: Yoksulluk bir neden değildir, bir sonuçtur. Nedir yoksulluğun nedenleri? Yoksulluğun temel nedenlerini ben iki kapsamda ele alacağım. Birisi ülkede uygulanmakta olan, Türkiye'de uygulanmakta olan ekonomik ve sosyal politikalarıdır. İkinci olarak da özellikle Türkiye'nin sosyal koruma sistemine girip oradaki rakamları ve uygulanmakta olan mevcut sistemin eleştirisini yapmak istiyorum.

Ne dedim? Birincisi, ekonomik ve sosyal politikadaki yanlışlıklar. Bunun birincisi Türkiye ekonomisinin büyüme stratejisindeki yanlışlıklar arkadaşlar. Türkiye ekonomisi katma değer düşük mal ve hizmet üretiminde uzmanlaşmıştır, sermaye birikimi düşüktür, teknoloji düzeyi düşüktür, niteliksiz emek üzerinden uluslararası ekonomiyle eklenme bir ekonomik büyüme stratejisi olarak kabul edilmiştir. Aynı zamanda 2001 krizi sonrasında ve AKP döneminde uygulanan politikalarla da hepinizin bildiği gibi ekonominin dışa bağımlılığı hızlı bir biçimde artmıştır, ithalat patlamıştır, cari işlemler açığı artmıştır. Bu da şunu gösteriyor, iki sonuç: Birincisi, uygulanan politikalarla işsizliği artırmıştır ve işsizliğin artması yoluyla yoksulluk artmıştır. İkincisi de böyle bir modelde eğer siz düşük katma değer üzerinden, niteliksiz emek üzerinden dünya ekonomisiyle eklenenecekseniz onlarla rekabet etmek için ne yapacaksınız? Temel maliyet unsuru olan emeği baskı altına alacaksınız, yani reel ücretleri baskılayacaksınız. Böylece reel ücretlerin baskılanması sistemiyle de Türkiye'de çalışanların yoksulluğu artmaktadır.

İkinci bir nokta, Türkiye'deki iş gücü piyasasının temel özellikleridir. İş gücüne katılım oranları düşüktür, istihdam oranları düşüktür. Özellikle kadınlarda iş gücüne katılım oranları çok düşüktür, ortalama yüzde 25'ler seviyesindedir. Ayrıca çalışan kadınların da büyük bir çoğunluğu, bildiğiniz gibi, özellikle kırdaki, tarımda çalışmaktadır ve ücretsiz aile işçileridir. O açıdan da baktığınız zaman iş gücü piyasasındaki bu yapının, düşük iş gücüne katılım ve istihdam oranlarının özellikle kadınlar üzerinden yoksulluğu derinleştirdiğini görüyoruz. Gene iş gücü piyasasının ikili bir yapıcı oluşmuştur. Çok yüksek kayıt dışılık vardır. Yüksek kayıt dışılık yani sosyal güvenlik kurumlarına kayıtlı olmadan çalışan insanların sayısı neredeyse toplam iş gücünün yarısına yakındır. Bu da Türkiye'de yoksulluğu derinleştirmektedir.

Üçüncü bir konu, tarımsal yapının çözülmesidir. Özellikle 2000'li yıllarda tarımsal destekleme politikalarının değiştirilmesi, yeniden yapılandırılması ve âdeta etkisizleştirilmesi sonucunda tarımdan çözülüş, tarımdan nüfus çözülüşü ve istihdam kayması ciddi anlamda gerçekleşmiştir kentlere ve sanayi artığı hizmet sektörlerine. Bakın, bunu gösteren

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

oranlar da var. Gene TÜİK'in rakamlarına başvurulum isterseniz. TÜİK'in rakamlarına göre Türkiye kent ve kır ayrımındadır, Türkiye için yoksulluk oranı yüzde 18'dir, Türkiye geneli için. Kentte yüzde 8,9'dur, kırdaki yoksulluk oranlarının çok daha yüksek olduğunu görüyoruz.

Bir de isterseniz zamansal bakalım, 2002-2009 kıyaslaması yapalım. 2002 yılında Türkiye'de, Türkiye genelinde yoksulluk oranı yüzde 27'den yüzde 18'e düşmüştür, kentte yüzde 22'den yüzde 9'a düşmüştür, kırdaki yüzde 35'ten yüzde 39'a artmıştır. Bunun nedeni tarımda uygulanan yanlış politikalar. Ürün ve girdi sübvansiyonları terk edilmiş, "doğrudan gelir desteği" adı altında bir sistem kurulmuştur. Bu sistem de tarımda hiçbir şekilde tarımda üretim ve üretim planlamasıyla ilgisi olmayan bir sistemdir. Bunun sonucunda tarımda yoksulluk hızla artmaktadır ve çözülme hızlı bir biçimde gerçekleşmektedir. Bunun sonucunda kentlere göç artmakta, çarpık kentleşme ve gecekondulaşma artmaktadır. Bu biraz önce bahsettiğim sosyal dışlanmayla da birlikte ele alınması gereken bir konu çünkü göç eden insanların yaşadıkları bölgeler kentlerin çeperleri, "gecekondu-varoş" dediğimiz bölgelerdir. Orada insanlar son derece kalitesiz konutlarda oturmaktadırlar, temel kamu hizmetlerinden yoksundurlar, düzenli ve sürekli gelir getiren iş bulma imkânları son derece düşüktür. Daha çok, marjinal sektörlerde çok düşük maaşlarla ve sigortasız olarak, kayıt dışı olarak çalışmaktadırlar. Bu da sistemi Türkiye'nin uygulanan... Tabii eğitim ve sağlık var ama izin verirsiniz onlara girmeyeyim.

Buradan mevcut sosyal koruma sistemine geçmek istiyorum. İkincisi de sosyal koruma. "Sosyal koruma" ya da "sosyal güvenlik" derken... Üç tane alt dalı var -sizin de iyi bildiğiniz gibi Sayın Bakan- sosyal güvenlik, sosyal yardım ve sosyal hizmet. Sosyal güvenlik sizin Bakanlığınızın kapsamında değil ama sosyal yardım ve sosyal hizmet bunu kapsamındadır. Burada nedir eksiklikler Türkiye'nin mevcut sisteminde? Birincisi, yoksulluğa ilişkin bir veri tabanı yoktur, buna ilişkin çalışmalar var herhâlde ama gerçek bir yoksulluk envanterine ihtiyaç vardır. Dinamik, zaman içindeki gelişmeleri dikkate alan bir yapıya ihtiyaç vardır. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sosyal sigorta, sosyal hizmetler ve sosyal yardımlar arasında bütünleşik bir yapı yoktur. Hatta bu son, Bakanlığınızın kuruluşuyla birlikte sosyal sigorta dışarıda kalmıştır. Oysa üçünün birlikte olması, primli sistemlerin ve primsiz sistemlerin birlikte olması gerekirdi, bunu vurgulamak istiyorum.

Diğer bir konu, Türkiye'de sosyal transferlerin yoksulluk oranı üzerinde etkileri sınırlıdır. Bakın -2012 yılının programından alıyorum DPT tarafından hazırlanan- 2009 yılında **AB 27** için transfer için gerekli görelî yoksulluk oranı yüzde 42,3'tür, transfer sonrası ise görelî yoksulluk oranı yüzde 16,3'tür. Yüzde 42,3'ten yüzde 16,3'e, yani 26 puan birden gerilemektedir. Yani sosyal transfer sisteminin etkinliği ve verimliliği çok yüksektir. E, Türkiye için bu oranları size söyleyeyim: Transfer öncesinde görelî yoksulluk yüzde 26,5'tir, transfer sonrası yüzde 23,8'tir, yani yalnızca yüzde 2,7 puandır. Çünkü Türkiye'de sosyal transferlerin büyük bir kısmı primli sistem kapsamındaki transferlerden oluşmaktadır ve yoksul kesimin primsiz transferlerden yeterli düzeyde veya hiç yararlanamaması söz konusudur. Dezavantajlı gruplara ilişkin politikalar yeterli değildir. Sizin de bildiğiniz gibi 2010 Eylül ayındaki Anayasa değişikliğiyle kadınlar, çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleriyle gaziler lehine yapılacak pozitif ayrımcılığın Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olmayacağı, olmadığı hüküm altına alınmıştır ama bu konuya ilişkin gerekli uyum yasalarının, uyum kanunlarının çıkmadığını görüyoruz.

Sosyal yardımlar etkin ve verimli bir çerçevede yürütülmemektedir. İşte sosyal yardımların toplamı 2010 yılı için 13 milyar Türk lirasıdır, millî gelir içindeki payı da yüzde 1,18. Bu oran gerçekten de -daha önce arkadaşlarımız da, milletvekili arkadaşlarımız da vurguladı- OECD ülkeleriyle kıyaslandığında düşük bir orandır ve bunun zaten yüzde 38'i, 5 milyarı da yeşil karttır. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İzin verirsiniz bir iki dakika içinde bitireceğim.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Bunun içinde aynı yardım sistemi vardır, kömür ve erzak gibi, bu son derece yanlış ve suistimale ve politik sömürüye açık bir sistemdir, bu açıdan da böyle bir nakite dayalı temel anlamda bir sisteme ihtiyaç vardır. Sosyal yardımlarda çok başka bir yapı vardır, programda da var, yardım veren kamu kurum sayısı 10'dur. O zaman ne yapmak gerekir? O zaman tabii, burada bakmak lazım, Avrupa ülkeleriyle çok bir örnek değil, onlar biraz daha istihdama yönelik, sosyal yardım, sosyal hizmet oranı çok yüksek değil ama özellikle Güney Amerika ülkeleri ve Brezilya çok yakından incelenmelidir. Brezilya'da bildiğiniz gibi sıfır açlık ve aile yardımıyla birlikte daha önce uzun zamandır, 70'li yıllardan beri devam eden sistem bir etkin koordinasyon içinde ve gerekli finansman kaynaklarına ulaştırılarak çok başarılı olmuştur ve Brezilya gibi gelir dağılımı eşitsizliğinin çok yoğun olduğu bir ülkede yoksulluğu azaltmıştır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak aile sigortası projemizle de tüm bu yanlışları ve yetersizlikleri gidermek gerektiğini... (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İzin verirsiniz tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Bu bir asgari gelir desteği programıdır. Tek bir kurumsal çatı öngördük. Aileyi temel almaktadır. Dezavantajlı grupları gözetken bir sistemdir. Belli bir miktar ailedeki çocuk, eğitim çağındaki çocuk ve yaşlı ve engelliye göre artmaktadır. Yeşil kartta bir şey yok, devam eden bir yeşil kart sistemidir, o ayrı bir sağlık hizmeti. Şartlı bir sistemdir, eğitim ve sağlık çok güzel, o önemlidir. Nitelikli personel istihdamına dayalıdır ve istihdam ile ilişkisi kurulmuştur.

Bugüne kadar yapılan güzel şeyler vardır elbette, sizleri de tebrik ediyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum ancak mevcut hâliyle bakıldığında sistem gerçekten etkin değildir, verimsizdir ve yeterli değildir ve Türkiye'de yoksulluğu ortadan kaldırmak için bu politikaların çok daha ötesinde politikalara, uygulamalara ihtiyaç vardır. Daha var söyleyeceklerim ama soru kısmında arzu ederseniz onları -süreymiş olmayayım- size ileticeğim.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

Çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Türel.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, bakanlıklarımızın çok değerli yöneticileri, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sabah 10'dan beri Bakanlığımızın bütçesiyle ilgili görüşmeleri ve konuşmaları yapıyoruz. Hem Bakanlığımızın yeni bir bakanlık olması hem kadın bir bakanın olmuş olması hem de konuştuğumuz bütçelerin hassasiyeti nedeniyle tüm konuşmacı arkadaşlarımız son derece naif, yapıcı ve destekleyici konuşmalar gerçekleştirdiler. Ben de buna uyum göstereceğim bir nokta hariç.

2006 yılında yapılan engellilerin özür durumunu tespit eden sınıflandırma yönetmeliği AB normlarına getirilerek oranlar düşürüldü. Fakat ülkemizde bir insanın engelli sayılması için en az yüzde 40 iş gücü kaybına sahip olması gerekmektedir, yani istihdam, sağlık ve diğer sosyal yaşamda yasalarla ve genelgelerle tanınan haklardan yararlanması için en az yüzde 40 engelli olması gerekiyor. Bu yönetmeliğe göre tek bacak yani diz üstü ampute, diz üstünde kesilmiş olan bir kişinin engel oranı yüzde 38'dir. yasal açıdan baktığınızda bu vatandaş engelli -bacağının biri olmadığı hâlde değildir. Bu kişi işe gidemez çünkü bir bacak yok. Engelli sayılmıyor, engelli sayılmadığı için de engelli kontenjanından yararlanamıyor. Diğer sosyal haklara ulaşamıyor çünkü yönetmeliğe göre engelli değil. Bu bir örnek.

"2006 yılından beri ülkemizde engelli sayısı düştü." diye konuşuluyor. Bu yönetmelik sayesinde -yüzde 40 olunca- tek bacağı diz kapağından kesilmiş olsa bile maalesef bu kategoride değerlendiriliyor ve imkânlardan faydalanamıyor. Dolayısıyla 2006 yılından beri olan bu düzenleme yeni baştan değiştirilmeli ve bu oran yüzde 40'ın altına çekilmeli. Ama bu tabii ki sizin tek başınıza değil... Bunu esasında yapan Sağlık Bakanlığı. Sizin Sağlık Bakanlığıyla bunu görüşüp tek bacağı olmayan insanların bu mağduriyetinin, bu haksızlığın giderilmesini talep etmeniz gerekiyor. Bu da sizin Bakanlığın kapsamı içerisinde.

2001 yılında Türkiye Cumhuriyeti devleti ILO 182 sayılı çocuk işçiliği önleme sözleşmesini imzaladı fakat o günden beri ülkemizde çocuk işçiliği sayısı 1 milyon üzerinde ama bunun özellikle 650 bini çok zor koşullar altında ve ağır iş kollarında çalışmaktadır. Özellikle çocuk işçiliğinin önlenmesi konusunda -bu sadece sizin Bakanlığınızın meselesi değil, Çalışma Bakanlığının da meselesi ama- Bakanlığınızın Çalışma Bakanlığıyla bir koordineli çalışma yaparak elinizden gelen çabayı göstereceğinize inanıyorum.

Bugün burada konuştuğumuz, Mardin'de on üç yaşındaki kız çocuğuna tecavüzle ilgili... Bu tabii herkesin içini, canını yakan bir olay. Nasıl oluyor peki bu? Demin bir nokta hariç demiştim, o nokta budur. Bundan bir süre önce Sayın Başbakan dedi ki: "Biz batının ilmini, bilimini almadık, ahlaksızlığını aldık." Konya Selçuk Üniversitesinden bir ilahiyat profesörü de kalktı dedi ki: "Kadınların dekolte giymesi tecavüz nedenidir." Bu söylendi, bu ülkede söylendi bunlar. Şimdi, Başbakan "Biz batının ilmini, bilimini almadık, ahlaksızlığını aldık." diyor ise, bir ilahiyat profesörü, Selçuk Üniversitesinden, kalkıp da "Kadınların dekolte giymesi tecavüz nedeni." diyor birtakım sapıklar da çıkıp on üç yaşındaki insana tecavüz edebiliyorlar. Bu anlayışın değişmesi gerekiyor. Bu anlayışı değiştirmedikimiz sürece bu ülkede ne yazık ki çok daha canların yanacağını ve böyle haksız ve adaletsiz yargı kararlarının olacağını da görmek mümkün olacaktır.

Şimdi, Sayın Bakan, bu mahkeme kararına benzer mahkeme kararları çok var. Ankara'da karısına şiddet uygulayan kocaya müdahale ettiği için üç ay on gün hapis cezası alan Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Araştırma Görevlisi Hakan Mertcan ve Cenk Yiğit ve sizin de Bakanlığınıza bir e-posta olarak gönderdiler bunları. Şimdi, düşünebiliyor musunuz ki arkadaşlar, sokakta bir adam karısını ve çocuğunu dövüyor, bizler de yurttaş olarak, vatandaş olarak buna müdahale ediyoruz, "Yapma, etme, eyleme." diyoruz ama adam yakınlarıyla birlikte toplanıyor, bunu söylediğimiz için üzerimize çullanıyor, dövüyor, şikâyet ediyoruz ve mahkeme bize ceza veriyor. Türkiye'de yargı sisteminin geldiği noktadır.

Sayın Bakan, Adalet Bakanlığıyla görüşerek bu mahkûmiyet alan arkadaşlarımızın sorununun çözülmesi için itiraz hakkını kullanmasını talep etmenizi istiyoruz ve bekliyoruz.

Sayın Başkan, Değerli Bakan; kadınlarımızın çok sorunları ve talepleri var. Burada kadın milletvekili arkadaşlarımızın gelip düşüncelerini söylediler ama bir işçi olarak, bir emekçi olarak, eski bir sendikacı olarak da kadın arkadaşlarımızın, çalışanlarımızın hem işçi hem de kamu emekçisi kadınlarımızın bazı taleplerini de burada dile getirmek istiyorum.

Bir defa, kadınların toplu sözleşme talepleri kesinlikle yok sayılmamalı. Kadın emeği, kadınsız pazarlık konusu yapılmaması gerekiyor. Aile, kira, çocuk yardımlarında kadınlar aleyhine düzenlemelerin mutlaka kaldırılması gerekiyor. Kapatılan, özelleştirilen kreşlerin ücretsiz kullanıma açılması gerekiyor. Kadınların süt izinlerinin yol süresi hariç üç saate çıkarılması ve bebek bir yaşına gelinceye kadar uygulanması, kadınların yine doğum öncesi 8 hafta, doğum sonrası 10 hafta olmak üzere toplam 24 haftalık doğum izinlerinin verilmesi, hamilelik ve emzirme süresince kadınların nöbet, vardiya, mesai gibi fazla çalışmalara tabi tutulmaması, ücretli ve ücretsiz doğum izinlerinden dolayı kadınların sosyal haklar ve özlük haklarında kayba uğramaması, iş yerinde cinsel taciz hizmet içi eğitimlerin konusu hâline getirilmeli, önleyici düzenlemelerin uygulamaya konulması gerekir.

Yine, yeni bir anayasa hazırlığı var. Bu anayasa hazırlanırken geniş tabanlı anayasa toplantısı talebi kadınlardan mutlaka geliyor. Kadınların özellikle bu süreçte yer alması, Bakanlığın bütçesinin cinsiyete duyarlı hazırlanarak diğer kamu kurum ve kuruluşlarına örnek olması, Bakanlığın yerel kadın örgütlerini güçlendirmek üzere onlara daha yoğun bir toplantı ve iletişim düzeninin uygulanmasını talep ediyorum ve dile getirmek istiyorum.

Şimdi, Sayın Bakan, yeni bakansınız, naif bir tutumunuz var ve başarılı olmanızı yürekten istiyoruz. Önümüzdeki yıl bütçe görüşmelerinde bu konuyla ilgili düşüncelerimizin daha açık ve net hesabını sormak mümkün olacak ama dört ay sonra 8 Mart Dünya Emekçi Kadın Günü. Gelin, burada 1857'de Amerika'da New York'ta 40 bin kadın tekstil işçisinin

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

sekiz saatlik çalışma için başlatmış olduğu bu mücadelede iş verenin ve yandaşlarının fabrikayı kuşatarak fabrikayı yangına vermesi ve 129 kadın işçinin orada hayatını kaybetmesinin sonucunda 1957'de Danimarka'da Kopenhag'da 8 Mart "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak ilan edildi.

Şimdi, kadından sorumlu bir bakana yakışan tutum ve davranış da dört ay sonra 8 Mart Dünya Kadın Günü'nün bu ülkede "Dünya Emekçi Kadın Günü" olarak ilan edilmesini sağlamanızdır, bunu talep ediyoruz ve istiyoruz. Bunu sadece siz Bakan olarak değil, bugün Plan ve Bütçe Komisyonunda görevli -iktidarı, muhalefeti dâhil olmak üzere- tüm parlamenterlerin imzasını taşıyan bir kanun teklifini bize getirmenizi ve burada hepimizin imzasıyla yasalaşmasını sağlamamıza aracılık etmenizi istiyorum.

Son söz: Nazım Hikmet, büyük şairimiz, ustamız... Ve bugün Bakanlığımızın kadın Bakanı ve arkasında kadınlarımızın olduğu bir bakanlıkta Nazım Hikmet kadınlarımız için diyor ki: "Ve kadınlar, bizim kadınlarımız/ Korkunç ve mübarek elleri, ince küçük çeneleri, kocaman gözleriyle/ anamız, avradımız, yarımız/ ve sanki hiç yaşamamış gibi ölen/ ve soframızdaki yeri/ öküzümüzden sonra gelen/ ve dağlara kaçırıp uğruna hapis yattığımız/ ve ekinde, tütünde, odunda ve pazardaki/ ve karasabana koşulan ve ağıllarda/ ışıltısında yere saplı bıçakların/ oynak ağır kalçaları ve zilleriyle bizim olan kadınlar/ bizim kadınlarımız/ şimdi ayın altında/ kağnıların ve hartuçların peşinde/ harman yerine kehriban başlı sap çeker gibi/ aynı yürek ferahlılığı, aynı yorgun alışkanlık içindeydiler/ ve onbeşlik şaraplenin çeliğinde/ ince boylu çocuklar uyuyordu/ ve ayın altında kağnılar yürüyordu/ Akşehir üstünden Afyon'a doğru..."

Bakanlığınızı kutluyorum, başarılar diliyorum, hepimize sevgi ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Çelebi, lütfen... Daha sonra Sayın Kuşoğlu'na söz vereceğim.

Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, sayın üyeler, değerli bürokratlar ve basın mensupları; ben öncelikle Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyorum. Bu kadar doğrusu doyurucu bilgi verdiğinden dolayı tekrar teşekkür ediyorum. Hem mağdurların hem de mağdurelerin yasal statüde fazla yıpranmamaları için özellikle, Adalet Bakanlığında birinci sınıfa ayrılmış bir hâkim hanımı müsteşar yardımcısı olarak Bakanlık merkez teşkilatında görevlendirmesi bu işi çok ciddi aldığının bir göstergesidir. Dolayısıyla biz de Komisyon üyeleri olarak bu konuda hakikaten memnuniyetlerimizi ifade etmek istiyoruz.

Sayın Bakanın konuşmalarında açıkladıkları bir husus vardı. Neydi bu? Aynalı oda meselesi. Ben bunu gerçekten çok özünsüyorum. Burada olan herkes gibi ben de 2 çocuk babasıyım. Bu ülkede hem kamuda hizmet ettim, yirmi üç, belki on dokuz yıllık da bir yöneticiliğim oldu ama şunu samimiyetimle vurgulamak istiyorum: Nihayetinde bu ülke hepimizin, bu insanlar hepimizin. Biz bu insanları ne kadar örselemeden, ruhi yapılarını ne kadar psikolojik anlamda o insanlara değer verirse biz o insanları iyi bir seviyeye getiririz, o insanları insan oldukları için, onlara değer verirse ondan dolayı onlar da zaten kendilerini bilirler. Dolayısıyla şunu arz etmeye çalışıyorum: Aynalı odanın oluşturulması çok çok önemli bir şey çünkü size ait olan vücudunuzu, size ait olan özel sıkıntılarınızı herkese anlatmanız çok nahoş olaydır çünkü zaten yeterince örseleniyorsunuz, anlattıkça da örselenme durumunuz ortaya çıkıyor. Ben bu konudan dolayı Sayın Bakana hakikaten şükranlarımı arz etmek istiyorum.

Tabii konuşmacıların çoğu konuştuğu için ben ilk önce Sayın Bakanıma birkaç tane benim kendi teklifimi arz etmek istiyorum. Kale alır almaz, takdirlerine ait olan bir durum.

Şimdi, biliyorsunuz geçen hafta itibarıyla Van ve Erciş'te bir deprem meydana geldi. Dolayısıyla ben de o bölgenin milletvekili olmam hasebiyle iki kere gittim. Bir pazar günü meydana gelen bir olay vardı, pazartesi ben oradaydım, salı günü tekrar akşamüstü döndük. Cuma günü 21 milletvekili arkadaşla tekrar bölgeye gittik. Şunu orada gördüm, bunu samimiyetimle söylüyorum: İnsanların çoğu -hele hele küçük yaşlardaki, bayanlarda daha fazla bu olgu var- evlerine girmek istemiyorlar, evlerine girdiklerinde korkuyorlar. Yani bir ekmeği dahi mutfağında vardır ama evine gitmeye korkuyor, onu oradan alamıyor. Biz hatta bir muhtarın evine gittik, kendilerini ziyaret ettik. Ziyaret ettiğimizde çok ısrar etti, işte "Bir öğlen yemeği dahi olsa bizim yanımızda yiyin." diye çünkü bizim gittiğimizde saat 3'e varıyordu. Biz kendi evine gittik. Yeni evlerine girmişlerdi. Biz de onlara psikolojik bir öge olsun diye, 3 tane de bayan vekil arkadaşımız vardı, 3 de erkek vekilimiz vardı, gittik oturduk. Ama şunu gördük orada: Hanımefendi kendi mutfağına giremiyor. Dolayısıyla teklifim şu yönde: Van ve Erciş'e, elinizde yeterince zannediyorum sosyal çalışmacı ve psikologlarınız vardır, bu yöreye bayram vesilesiyle de olsa, bayramdan sonra da olsa bir hizmet kanalize edebilme imkânınız olabilir mi?

İkincisi ise, sayın vekiller de söylediler, bu hizmet sektöründe çalışan şahıslara en azından hizmetleri gördüklerine ilişkin, bu işi yapmış, bu işin eğitimini almış... Çünkü batı standartlarında bu çok fazla ama ne yazık ki Türkiye'mizde yok. Yani bu herhangi bir inşaat kalfası olsun, adam geldiğinde "Ne iş yaparsın?" "Her işi yaparım." Dolayısıyla hiçbir işi bilmiyor. Hele hele Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı açısından bu tür, eğer yatalak olan bir insana veya ruhi dengesizliği olan veya alzheimer hastası olan bir insana bir hizmet verilecekse mutlak surette bunun bir belgesinin olması lazım.

Bunun yanı sıra, biz özellikle taşrada gezdiğimizde, bu muhtemelen merkezlerde de çok fazladır ama kendi seçim bölgemizde biz gezdiğimizde... Şimdi, biz devlet olarak özürlü çocuğu varsa devlet buna bir maaş bağlıyor, anneye bağlıyor ama aynı şekilde baba çalıştığı zaman, sigortalı olduğu andan itibaren bunun maaşı kesiliyor. Buna yasal bir düzenleme getirilebilir mi?

Dördüncü husus ise, biz yine Van depreminde gezerken, özellikle çadırdaki duran, çadır bünyesi etrafında yaşayan insanlarla da, köyde gerçi karşılaşmadık ama çadırlarda daha çok kalan vatandaşlarımız vardı, bunların bir kısmı yatalaktı, bir kısmı yaşlıydı ve bir kısmı da yürüyemez durumda olan insanlardı. Burada akülü arabaları, elinizde var mı bilemiyorum ama bu konuyla ilgili özellikle depreme münhasır olmak üzere veya biz taşraya da gittiğimiz zaman, hele özellikle köylerde bu oran çok daha fazladır yani kırsal kesim vekili olmamız hasebiyle biz çok yoğun insanlarla

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

karşılaştığımızda... Ben bu soruyu özellikle yönlendirmek istiyorum yani bu tür şeylerde devletin yıllık araba dağıtım süreci nedir? Bu daha fazlaştırılabilir mi? Ve özellikle şu anda deprem bölgesinde çadırda yaşayan insanlara, çünkü ben yaklaşık olarak yedi tanesiyle karşılaştım, çadır bölgesine bu arabaları dağıtabilme imkânımız olabilir mi?

Bir de bu 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname vardı. 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile biliyorsunuz bu ek ders ücretleri kaldırıldı. Zannediyorum sizin Bakanlığınız da yanlış hatırlamıyorsam bunların içerisinde. Dolayısıyla ben hani sizin Bakanlığınızın altyapısını biraz biliyorum, çok fazla bilmiyorum ama sosyal çalışmacılarınız, psikologlarınız, öğretmenleriniz... Ama şunu biliyorum: Demin bir konuşmacı da söyledi, "Sokak çocukları" dedi. Hani ben bunun ismini de biraz değiştirmek istiyorum, "Sevgiyeye muhtaç çocuklar" veya sizler bu bağlamda ne ad koymak isterseniz dolayısıyla eğitim öğretim hizmetleri sınıfına dâhil sosyal çalışmacı, psikolog ve öğretmenlerimize bu 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince kaldırılan ek ders ücretlerini tekrar vermeyi düşünebilir misiniz? Çünkü neden dolayı ben bunu soruyorum: Bu tür görevi haiz olan insanların çoğu gece kendi ailesini ihmal ediyor ve gece saat on bir, bir veya ikilere kadar sokaklarda bu çocukların rehabilitesi için veya bu çocuklarla iletişim kurabilmek için veya evlere getirmek için didindiğine ben şahit oldum.

Bir başka zatiyelerinize arzım da, bu tartışılabilir bana göre, taşra ve merkez teşkilatında, özellikle bu müdür olur, müdür yardımcısı olur veya veri hazırlama kontrol işletmenleri olur -sizin Bakanlığınızın taşra ve merkez bünyesini çok iyi bilmiyorum ama- yardım dağıtan şahıslar üç yılda veya beş yılda bir rotasyona tutulabilir mi? Çünkü neden dolayı? Ben bazı taşrada şuna denk geliyorum: İnsanlar belli bir yıldan sonra olumlu veya olumsuz yani şahısları tanıdıkları zaman... Bazen içinde çok çok iyi yöneticiler çıkıyor ve insanların ayaklarına gidiyorlar ama bazen de bakıyorsunuz ki hiç hak edilmeyen şahıslara yardım veriliyor. Dolayısıyla bu rotasyon neticesinde bunlar azaltılabilir mi?

Bir de, Sayın Hocamız da bunu zatiyelerinize arz ettiler, ben de arz etmek istiyorum. Ben tabii Ağrı milletvekiliyim. Adı da üzerinde Ağrı'da hakikaten çok ağır var yani bunu ben tabii Türkiye Cumhuriyeti devletinin bir vekili olarak da arz etmek istiyorum. Ağrı ilini de bir pilot bölge olarak lütfedebilir misiniz?

Bir ikinci husus da, Sayın Bakanım, bize dağıtmış olduğunuz Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı politikasına ilişkin bir fotokopi verdiniz. Dolayısıyla bunun içerisinde çok güzel bilgiler var ama ben şahsen bunu çantama veya cebime koymak isterim. Neden dolayı? Taşraya gittiğimiz zaman bizim devletimizin, bizim Bakanlığımızın bireylere ve bu ülkeye neler yaptığını, 2002'den bu tarafa, 2011, 2012 yılına kadar yasal düzenlemelerde neler getirildiğini? Biz 2002'de neredeydik 2011 yılında veya 2012 yılında biz nereye gelmek istiyoruz? Dolayısıyla lütfetme imkânınız olursa bunu küçük bir kitapçık hâline, hatta bizim daha önce mesela Başbakanlık merkez telefon rehberi vardı, o anlamda böyle küçük şeyler olursa biz bunu gittiğimiz yerlerde cebimizden çıkarıp da insanlara da bunu çok net olarak da...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Vekil, niye lütfederse...İki kere "Lütfederseniz" diyorsunuz. Efendim, siz milletvekilisiniz, Sayın Bakandan bunları talep edersiniz. Sayın Bakan da...

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Sayın Vekilim, ben bir bakan olduğunun farkındayım dolayısıyla insanlar üslup açısından, nezaket açısından nezaketli oldukları zaman bir şey kaybetmezler. Ben Sayın Bakanımı da tanırım, zatiyelerinizi de bilirim dolayısıyla siz de aynı yerde olursanız ben de zatiyelerinize aynı şekilde derim, eğer "Lütfederseniz" diye bu soruyu sorarım, bu soruyu da istek hâlinde belirtirim. Hani bunda gocunacak herhangi bir şey de yok.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gocunmak değil.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum sizden dolayı.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Şimdi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle bugün özürü ve yaşlı hizmetleri hakkında Değerli Komisyon ve basın mensuplarına bir bilgi vermek istiyorum. Sayın Bakan sunum yaparken hakikaten güzel bir şey söyledi: "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." Bu olgudan hareket ederek Özürü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü engelli vatandaşlarımızın erişme ve erişebilme sorunları başta olmak üzere özürülere yönelik hizmetlerin düzenli ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamaktadır.

Cumhuriyet tarihinde özürülere yasası AK PARTİ Hükümeti döneminde çıkarılmış ve özürülere ilgili olarak da çok sayıda uluslararası sözleşmelere yine bu dönemde ülkemiz taraf olmuştur. 5378 sayılı Özürülere Kanunu'nun çıkarılması, Birleşmiş Milletlerin engelliler hakkındaki Sözleşmenin imzalanması ve Anayasa değişikliği sonucu da "Özürülere yönelik tedbirlerin eşitlik ilkesine aykırı sayılmayacağı" hükmünün getirmesiyle birlikte ülkemizde özürülere yönelik yürütülen hizmetler belli bir seviyeye getirilmiştir. Özürülere topluma dâhil olması ve hayata tam katılımı açısından önemli olan ulaşılabilirlik konusunda yasal zorunluluklar getirilmiş, konuyla ilgili standartlar belirlenmiş, değerlendirme kriterleri oluşturulmuş ve teknik yayınlar hazırlanarak uygulama örnekleri başlatılmıştır. Özürülük alanında her bölgenin, her ilin, hatta her ilçenin kendine özgü sorun ve önceliklerinin olduğu düşünülerek yerel sorunlara yerel çözüm önerileri getiren ve bu anlamda yapılan nitelikli projeler mutlak surette ilave edilmeli ve projeler topluma net olarak kazandırılmalıdır. Özürülere eğitime dâhil olmaları, temel eğitimlerini ve diğer üst düzey öğrenimlerini tamamlamaları konusunda birçok yasal düzenleme yapılarak eğitim destekleri artırılmış, eğitimlerini kolaylaştırıcı tedbirler alınmıştır. Özellikle kaynaştırılmalı eğitimi teşvik eden tedbirlerle ilk ve ortaöğretime dâhil olan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, devam edin.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – ...özürü sayısı, sağlanan devlet destekleriyle özel eğitim rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan özürü sayısı, özel eğitim okullarına öğrencilerin ulaşımının desteklenmesiyle özel eğitim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

okullarında yararlanan özürsü sayısı da, Sayın Bakanın da açıkladığı gibi zaten grafikte gösterildi, onlar da artırılmıştır. Böylece, genel anlamda özürsü bireylerin eğitimi kolaylaştırılmış, özürsü öğrencilerin okula devamı sağlanmış, özürsü öğrencilerin ailelerinin yükü hafifletilmiş ve eğitim almayan engelli bireyin bulanamayacağı bir sisteme doğru ilerleyiş kaydedilmiştir.

En önemli hususlardan bir tanesi Türk işaret dilinin geliştirilerek yaygınlaştırılması ve sosyal alanlarda kullanılır hâle getirilmesi için gereken özveriler yapılmalıdır.

Ülkemizde özürsülerin istihdamı 4857 sayılı İş Kanunu ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda öngörülen kota sistemiyle sağlanmaya çalışılmaktadır. Özürsü çalıştırma yükümlülüğüne uymayan işveren veya işveren vekiline her özürsü ve çalıştırmadığı her ay için idari para cezası uygulanmaktadır. Ki bana göre bu biraz daha farklılaştırılabilir. Eğer bu anlamda bir yasal düzenleme de Sayın Bakan tarafından getirilirse çok da uygun olur diye ben düşünüyorum çünkü mutlak surette bu özürsülerin çalışma hayatında çalışmaları teşvik edilmelidir.

Kota kapsamında çalıştırılan özürsülerin sigorta primine ait işveren hissesinin tamamının, kontenjan fazlası çalıştırılanlara ait işveren hissesinin ise yüzde 50'sinin hazine tarafından karşılanması ve özürsü istihdamını geliştirici tedbirler ve teşvikler öngörülmüştür. Özürsülerin devlet memurluğuna alımlarına ilişkin sınavların özürsü kontenjanı açığı bulunduğu sürece özür grupları ve eğitim durumları itibarıyla sınav sorusu hazırlamak ve özürsülerin ulaşılabilirliklerini sağlamak suretiyle genel sınavlardan ayrı ve merkezî olarak yapılması 2011 yılında çıkarılan 6111 sayılı Kanun'la hüküm altına alınmıştır.

Son olarak, ÖSYM Başkanlığı, Sağlık Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı arasında imzalanan protokol ile özürsülerin memur sınavlarına alınması konusunda büyük kolaylıklar sağlanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Devamla) – Peki Başkanım.

Hiçbir geliri ve mülkü olmayan özürsü vatandaşlarımız için özürsü ve yaşlı hizmetleri kapsamında ulaşılabilirlik, erişilebilirlik, kişi istihdamının, sosyal hayata katılım, eğitim, sağlık desteği ve sosyal destek çalışmalarının 2012 yılında alanında daha da uzmanlaşarak daha küçük çaplı ama daha yaygın, yerel ve ihtiyaca özel olarak planlanması, yine bu anlamda uzman personel tarafından yürütülmesi gerekmektedir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, yalnız Sayın Konuşmacı “İlk defa AKP İktidarı döneminde çıkarıldı özürsü yasası.” dedi. Daha önce özürsü yasası vardı, bu çıkan yasalardan bir tanesidir, onu düzeltmesi lazım. Çıkan yasalardan bir tanesidir, ilk defa AKP İktidarı zamanında çıkmadı ki özürsülerle ilgili yasa.

BAŞKAN – Evet, onunla ilgili belki Sayın Bakan...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Hayır, özürsü kanunu demek istedi herhâlde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam ama ilk defa çıkmadı. Bu kanun hep, sürekli...

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Hayır, özürsülerle ilgili yasalar vardı ama derli toplu ilk defa özürsülerle ilgili kanun

AK PARTİ döneminde çıktı.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Plan ve Bütçe Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi ben de saygıyla selamlıyorum.

Sabahleyin Ankara Valiliğinde Ankara milletvekilleriyle ilgili bir bilgilendirme programı olduğu için ona katıldım dolayısıyla Sayın Bakanın güzel sunumunu kaçırmış oldum, kusura bakmayın ama arkadaşlarımız da ifade ettiler, güzel bir sunummuş, ben de CD'sini alıp izleyeceğim.

Ben eleştirmek niyetinde değilim ama çok da uzatmak istemiyorum son konuşmacı olarak. Şöyle bir şey var, bazı konuları dile getirmek istiyorum: Bakanlık tanıtım kitabının sunumunda şöyle bir ifade kullanıyorsunuz, paragraf şöyle: “Hakikat şu ki devletin toplumsal politikalarıyla toplumun kendi toplumsal politikaları çoğu zaman örtüşmemiş ... Genel toplumsal akışa dâhil edilmemiştir.” Burada biraz siyasi bir söylemin de parçasını hissettim ama şöyle bir şey var: Türkiye büyük bir hızla tarımdan kente doğru kayıyor, çok büyük bir hızla. 1900'lü yılların başına kadar, 1000 yılında Anadolu nasıl geçiniyorsa, neyle geçiniyorsa 1900'lerde de aşağı yukarı öyleydi. Hızlı değişim 1980'den sonra başladı, 1970'lerden sonra başladı. Çok büyük bir hızla biz köyden şehre göç etmeye başladık. Kentli yaşama, teknolojinin çok hızlı değiştiği yaşama adapte olmaya çalıştık. Tabii, köyde basit bir şekilde yaşıyorduk, geleneklerimiz vardı, basit ama mutluyduk, huzurluyduk, birbirimize yardım eden bir anlayışımız vardı. Kentte bunu devam ettirmemiz çok zor, çok kolay değil, değişen teknolojiyle de kolay değil. Tabii birçok alanda sıkıntılar yaşıyoruz, birçok alanda yani iş yaşamı da ilk defa girdiğimiz, öğrendiğimiz şu masaların başında otururken, iş masalarının başında ya da burada Parlamentoda da aynı şekilde, ilk defa bu tür konularla karşılaşıyoruz. Bundan, bu kent yaşamından en fazla sıkıntı gören de çocuklarımızdır, kadınlarımızdır, ailelerimizdir, en fazla bunlar yıpranıyor, bunlar sıkıntı içerisine giriyorlar. Bu şartlar altında kendi akışı içerisinde toplumu bırakmak tabii ki yanlış çünkü nereye gideceği belli değildi, nasıl gideceği belli değildi, dünya hiç bu kadar hızlı bir değişime tanık olmamıştı şimdiye kadar. Topluma tabii devletin bazı müdahaleleri oldu, yardımları oldu, bunları da ilk defa yapıyoruz, yönlendirmeye çalışıyoruz. Siz de aynı çaba içerisindeyiz. Ama bu, devletin topluma, millîete, halka müdahalesi olarak algılanmaması gereken bir durumdur. Hani zaman zaman şey söyleniyor ya, “Devlet şimdiye kadar toplumu şekillendirmeye çalıştı, toplum mühendisliği yapmaya çalıştı, onun için başarısız olundu, bu sıkıntılar bundan dolayı vardı.” diye ama burada durum öyle değil. Özellikle teknolojiden dolayı, kentleşmeden dolayı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

büyük bir sıkıntı yaşıyoruz, hâlen de yaşayacağız. Birçok alanda, dediğim gibi iş yaşamından apartman yaşamına kadar her alanda bu sıkıntıları yaşayacağız. Burada sizin yapmanız gereken ya da bizim yapmamız gereken hep birlikte topluma örnek olmak, yeni gelenekler, kentli gelenekler oluşturmak, yeni bir toplum yaşamının oluşmasına yardımcı olmaktır hep beraber.

Tabii, bu arada özürülere, kadınlara, çocuklara, aileye değer vereceğiz, onlara yardımcı olacağız, destek olacağız ama önemli olan eğer sosyal politikalarsa toplumun oluşması için hepimizin o akışa destek olmamız, o akışı yönlendirmemiz şarttır. Onun için burada pasif kalmak, toplumu kendi akışı içerisine bırakmak da bir anlamda yanıltır diye düşünüyorum. Burada önemli olan iyi bir bilinç oluşturmak her şeyden önce. Dolayısıyla eğitim çok çok önem kazanıyor. Sizin bütün bunların haricinde yapmanız gereken, kanunların dışında, mevzuatın dışında sorumlu olduğunuz kurumların yapacağı görevler dışında toplumda çok iyi bir bilinç oluşturmanız lazım konuyla ilgili olarak.

Biraz önce değerli arkadaşlarımız... Yargıtayın verdiği N.Ç. ile ilgili karar da öyle. Toplumda bilinç olmadığı sürece bu konular, sosyal konular hep sorun olacaktır, sıkıntı olacaktır. Onun için eğitim şart kısa deyimiyse, tırnak içerisinde söylüyorum.

Bu konuda bizim öğrenme şeklimiz de toplum olarak görsel. Özellikle televizyonları çok iyi kullanmamız lazım, dizileri çok iyi kullanmamız lazım. Biraz sonra ikinci etaba başlayacağız, RTÜK de gelecek, onu da değerlendireceğiz. Hakikaten medyanın, görsel medyanın özellikle çok önemli bir işlevi var bu konuda, sizin de ondan yararlanmanız gerekecek.

Yine arkadaşlarımız söyledi ama ben de kısaca belirteyim: Bizim toplum geçmişte çok güzel hasletleri olan bir toplumdur. Bunlardan bir tanesi de hakikaten yardımın, desteğin gizli yapılmasıydı, karanlıkta yapılmasıydı, bilinmemesiydi. Bu dönemde bununla ilgili olarak çok büyük bir zaaf oluşturduk. Mümkün olduğunca özellikle fakir semtlerde muhtarları kullanarak, aile hekimlerini kullanarak fakir fukarayı tespit edersek, onları ezmezsek çok iyi olacak. O tür sizin özellikle bu konuda bazı çabalarınız olursa -Özellikle son zamanlarda reytinginiz çok yükseldi, başarılı bir çalışma yapıyorsunuz- etkiniz olacağına inanıyorum.

Çok uzatmak istemiyorum, sabrınızı daha fazla zorlamak istemiyorum. Çok teşekkür ederim, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aile toplumumuzun temel direğidir dolayısıyla Bakanımızın işi hem kolay hem çok zor. Şimdi, baktığımız zaman bu aileler Türkiye'yi oluşturuyorlar yani Bakanımız nereden bakarsak bakalım âdeta Türkiye bakanı gibi.

Şimdiye kadar konuşmacı arkadaşlarımız çocuklarımızın alkol bağımlılığının, uyuşturucu bağımlılığının, İnternet bağımlılığının yaşının gittikçe her geçen gün küçüldüğünden bahsettiler dolayısıyla bu çocuklarımızı kazanmamız lazım, bu çocuklarımızı kurtarmamız lazım. Bu da ailenin eğitiminden geçmektedir, ailelerimizi iyi eğitmemiz lazım. Ailelerimizi eğitirken de Sayın Günay'ın, Vekilimizin konuşmalarına eğitim konusunda aynen katılıyorum. Temel değerlerimize bağlı ve örf, âdetlerimize, geleneklerimize, göreneklerimize bağlı bir şekilde çocuklarımızın eğitimine önem vermemiz lazım çünkü "Bugünün çocuğu yarının büyüğü, yarının genci" diyoruz. Geleceğimizi de gençlerimize emanet edeceğimizden, geleceğimizi teminat altına almak istiyorsak işte eğitime aileden başlamamız gerektiğini ben de bir kez daha vurgulamak istiyorum. Sosyal devletin toplumumuzun her kesiminde her sorunuyla ilgilenmesi lazım.

Değerli arkadaşlar, arkadaşlarımız çoğu konuya değindi ama eksik kalan kendi fikrimi söylemek istiyorum: Sosyal yardımlar konusunda hakikaten nasıl ki bir kriz merkezi oluşturuyorsak bence yardımı tek elden dağıtmak değil de yardım merkezi oluşturarak gelen yardımları, vatandaşlarımızı, vakıfları, dernekleri, cemiyetleri, her kim yardım etmek istiyorsa yardım merkezine müracaat ederek yardım merkezlerinin kontrolünde bu yardım yapılacak alanları göstermemiz daha doğru olacak diye düşünüyorum çünkü içimizdeki yardımlaşma duygusunu her geçen gün artırmamız lazım. Bir bardak suyu yardıma muhtaç olan kişiye kendi elimizle ulaştırırsak hem kendi içimizdeki kardeşlik duygusunu pekiştiririz hem de kendimize göre, maneviyatımıza göre biraz daha kendimize katkı sağlamış sayılırız diye düşünüyorum.

Bir de sosyal yardımlar konusunda vatandaşların sosyal yardımlardan faydalanması noktasında biraz zorluk çektiğini görüyoruz. Yani sosyal yardımlaşmanın kapısını çaldığımızda bizim üç dört tane kurumdan gezdirerek bu yardıma ulaşmaları sağlanıyor. Âdeta engelli atlama gibi ben bunu görüyorum. Acaba e-yardım sistemini, e-yardımlaşma sistemini oluşturabilir miyiz? Hatta ve hatta e-yardım sayesinde arkadaşlarımızın bahsettiği gibi hiç kimse bir yere müracaat etmeden, devletin elinde, Bakanlığımızın elinde böyle bir kişi listesi olursa hiçbir şeye müracaat etmeden ilçe tarımından, işte "A" tapu dairesine kadar herhangi bir yere gitmeden vatandaşlarımızın ihtiyacına nasıl daha cevap verebiliriz bunu aslında uygulamamız gerekir diye düşünüyorum.

Bir diğer nokta, yardımlaşma konusunda kriterlerimiz var. Sosyal yardımlaşmadan hepsini hallettiniz, tam yardım almaya gidiyorsunuz, bakıyorsunuz 15 dönüm tarla üzerinizde var, 20 dönüm tarla üzerinizde var. 20 dönüm tarlası olan vatandaşımız bu yardımlaşmadan faydalanamıyor. Üzerinde bir traktör olan arkadaşımızı kastedelim, şimdi, traktörü satsa bundan sonra adam ihtiyacını veya tarlasının ihtiyacını nasıl giderecek? Bu gibi konulara biraz daha eğilirsek, bu sorunları inşallah ortadan kaldırırsak halkımız daha mutlu olacak diye düşünüyorum. Çünkü bundan sonraki hayatını idame ettirebilmesi için arkadaşlarımızın o tarlaya da ihtiyacı vardır, o traktöre de ihtiyacı vardır.

Diğer bir konuya, özürülere alakalı konuya değinmek istiyorum. Tabii ki Allah hiç kimseye özürlü bir evlat vermesin, düşmanımıza dahi vermesin ama özürlü çocuklarımız var. Türkiye Avrupa'da en önde gelen ülkelerden bir tanesi özürülü sayısı bakımından, engelli sayısı bakımından. Bu da bizim odamıza çekilip kaderimize teslim olmamız

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

manasına gelmiyor, bunların sorunlarını çözmemiz lazım. Hakikaten Hükümetimize bu yönde çok teşekkür ediyoruz. İlk defa veya hükümetlerimiz sayesinde diyelim, özürlü olan, engelli olan kardeşlerimiz evlerinden dışarı çıkıp da bir yeri gezemezlerdi, bir yeri göremezlerdi, yani engelli çocuklarının başında aileleri de onlarla birlikte engelli hayatı yaşarlardı, sosyal faaliyetlere katılamazlardı, ama şimdi özel rehabilitasyonlar sayesinde, eğitim okullarımız sayesinde çocuklarına haftada iki defa da olsa, üç defa da olsa buraya gönderen aileler kendi ihtiyaçlarını gidererek ailelerin önündeki engelleri de kaldırmış bulunuyoruz. Rehabilitasyon merkezlerimizin sayısı arttı, bundan dolayı da teşekkür ediyoruz. Ancak rehabilitasyon merkezlerimize baktığımız zaman 2002'de 21 bakım ve rehabilitasyon merkezi varken şu anda 83 tane merkezimiz olmuş. Tabii ki 4 kat birden sayımız artmış. Bununla beraber tabii ki özürlü, engelli sayımız da artmış.

Şimdi, bu arkadaşlarımıza, hizmet verenlere baktığımız zaman kadrolarımızın çok yetersiz olduğunu görüyoruz. Yani belki de en önemli konulardan bir tanesi, bu özürlü kardeşlerimize, engelli kardeşlerimize hizmet veren kişilerin eğitimidir, eğitilmiş olmalarıdır çünkü en zor iş aslında onlara bakanlarıdır. Baktığımızda kadroların çok yetersiz olduğunu bizzat yaşayarak görüyoruz. Bu kadroların artırılması -190 milyon civarında zannedersem hem yatırım için bir para ayrılmış- eğitilmesi bizzat çok önemlidir çünkü bu hizmetlerin şirket elemanlarıyla çok zor verildiğini bizzat görüyoruz. Artı, bununla beraber araç ve gereçlerimizin de yetersiz olduğunu müşahade ediyoruz. Bu araç ve gereç sayılarımızı da rehabilitasyon merkezlerimizde, huzur evlerimizde elemanlarla birlikte, kadrolarla birlikte artırırsak inşallah daha güzel hizmetler sunacağız ve milletimizin, halkımızın daha çok duasını alacağız diye düşünüyorum. Çünkü buralarda hemşiresinden... Yani bir hastanede hemşirelik yapma olayı çok ayrı, rehabilitasyon merkezinde hemşirelik yapma olayı çok ayrı. Bununla alakalı, buradaki geçici görevli de olsa görevlendirdiğimiz arkadaşları altı aydan sonra tutmanın çok zorluğunu yaşıyoruz. Kendi Bakanlığımıza bağlı hemşire kadrosudur, doktor kadrosudur -Yani zorla da hizmet verilmez, bu iş gönüllülük işidir aslında- bu gibi konulara da inşallah Bakanlığımız olarak eğilirse, arkadaşlara orayı cazibe merkezi hâline getirirsek, cazibeli bir hâle getirirsek o kurumları -artık nasıl getirirseniz, kendiniz üretirseniz o politikaları- daha çok halkımız da memnun olacak, bizler de memnun olacağız, daha çok da dua alacağız inşallah.

Tekrar 2012 yılı bütçemizin ülkemize, Bakanlığımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

Son konuşmacımız Sayın Baştopçu.

Buyurunuz Sayın Baştopçu.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyelerimiz, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. Öncelikle Değerli Bakanım bakanlığınızı kutluyor, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın topluma, insanlarımıza hayırlı ve güzel hizmetler üretmesini diliyorum. Bakanlığımızın 2012 bütçesi hayırlı ve bereketli olsun. Bütçenin hazırlanmasında emeği olan herkese de teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, iyi hazırlanmış, kapsamlı, güzel sunumunuzda geniş açılı, gerçekçi net bir fotoğraf çektiniz, sağ olunuz. Sayın Bakanım, sizin takım oyununu ve kaptanlığınızı çok iyi bilenlerdenim. O yüzden yeni oluşturduğunuz ekibinizle Bakanlığınızda bugüne kadar başarılı işler yaptınız ve bu yaptıklarınızı da gelecekte yapacaklarınızın garantisi olarak görüyoruz, o yüzden sevinçliyiz.

Sayın Bakanım, bizler inanıyoruz ki siz ve çalışma arkadaşlarınız insanımızda sıcak ve organik bağlar oluşturarak gönül köprüleri kurarak daha nice başarılarla koşacaklardır. Bilimsel ve çağdaş yöntemlerle sorun çözüyorsunuz, modern dünyamızda yeni ve kapsamlı yapısıyla Bakanlığınızın özdeşleri gerçekten çok az. Ülkemizin her alanda yükselen imkân, nitel ve nicel değerlerine paralel olarak Bakanlığımızın da çok daha etkin, yararlı ve başarılı olacağına inancımız tamdır. Komisyonumuzun her zaman sizinle birlikte olduğunu biliniz, biz sizin yanınızdayız, omuz omuzayız. Sizi ve ekibinizi tekrar kutluyor, teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Baştopçu'ya çok teşekkür ediyoruz, oldukça duygusal bir konuşma yaptılar.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kısa...

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Bakanım, müsaade ederseniz birkaç hususu ben de dile getirmek istiyorum: Bu sosyal yardımlar konusu hemen hemen tüm Komisyon üyelerimizin gündeme getirmiş olduğu bir husus. Aslında ben de burada inanın bir aksaklık görüyorum. Bu sistemin, mekanizmanın bir gözden geçirilmesinde yarar var diye düşünüyorum.

İkinci husus: Bu sosyal yardımla ilgili oluşturulan komisyonlarda mutlaka bir kadının o komisyonda bulunması çok önemli diye düşünüyorum. Yine bu komisyon üyelerinin belirli bir eğitim programından geçirilmesi önemli. Çünkü ben zaman zaman şunu görüyorum: “Ya gel ben sana şu kadar para vereyim.” Sanki, köyün ağası, patronu ve bu çerçevede böyle bir yaklaşım içerisinde bazı arkadaşlarımız. Bunlar son derece yanlış. Yani bu, sosyal yardım mekanizmasının ruhuna aykırı bir yaklaşım. Dolayısıyla, bu komisyon üyesi olan arkadaşlarımızın ciddi bir eğitim programından geçirilmesi önem arz ediyor.

Bir başka husus: Sayın Çelebi söyleyince aklıma geldi, vasıfsız olan bir birey her zaman “ben her işi yaparım” anlayışıyla hareket eder ve bunu ifade eder. Aslında yani kadınlarımız için “ben her işi yapmam, çünkü...” adı altında belki bir kampanya başlatabilirsiniz. Yani her bir bireyi, kadını meslek sahibi yapan bir kampanya, yani “ben her işi yapmam, çünkü ben meslek sahibiyim kadın olarak” yani erkeklerden farklı, “kadın olarak bizim bir mesleğimiz var” adı altında belki böyle bir çalışma, kampanya, proje başlatılabilir diye düşünüyorum.

Son olarak söylemek istediğim husus: Benim kendi şehrimde böyle bir sorun var. Diğer birçok ilde de belki olabilir, Karaman biliyorsunuz benim seçim bölgem, burada bisküvi ve çikolata fabrikaları var. Aşağı yukarı 10 binin üzerinde işçi çalışıyor. Bunların yüzde 90'ı bayan, yani 10 bin işçi varsa, 9 bin bayan çalışıyor ve bunlar günde 12 saat çalışıyorlar. Her ne kadar yani ilave çalıştıkları sekiz saatin üzerindeki bölüm için fazla mesailerini alıyorlar ama 12 saat çalışmak zorundalar. 12 saat çalıştıkları zaman da baktığınız zaman bu ailelere boşanma oranlarının çok yüksek

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

olduğunu görüyoruz, aile içi geçimsizliğin olduğunu görüyoruz ve bunların çocuklarının değişik şekillerde suç işlemeye yöneldiklerini görüyoruz. Bu belirgin bir şekilde mesela bu ilimizde görülüyor. Buna yönelik bir tedbir, önlem alınabilir mi? Şöyle söyleyeyim: En azından bir araştırma yapıp gerçekten bu söylemiş olduğum hususlar doğru mudur, yani bizim tabii izlenimimiz bu şekilde, bu izlenimimizi bir de test etmemiz gerekiyor. O açıdan belki bu tür başka illerimiz de olabilir. Bunun bir değerlendirilmesinin yapılmasının yararlı olduğunu düşünüyorum.

Evet, görüşmelerimiz tamamlandı. Soru-cevap bölümüne geçiyoruz.

Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle bu Manisa Sevgievleri, çocuk bakımevinin hemen yanında Manisa'da. 5 Haziran 2009 tarihinde ihalesi yapılan ve 31 Temmuz 2009 tarihinde de yer teslimi yapılmış olan il müdürlüğü binası inşaatı, Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu olarak, 450 günlük ihale süresinin üstünden yaklaşık 350 günden fazla gün geçmesine rağmen inşaat bitirilemedi ve yaklaşık 3-4 aydır da bir tek çivi çakılmayan bu inşaat, yanındaki o sevgievleri, bakımevinin çocukları için 0-12 yaş çocukların oyun yeri hâline geliyor, oyun alanı ama gecenin ilerleyen saatlerinde de Sayın Bakanım, bu inşaat alkoliclerin ve bimekânların yeri hâline geliyor, konaklama yeri olarak kullanılıyor. Ben burada muhtemel sıkıntılara da işaret ederek, bu inşaat neden bitirilememiştir, onu öğrenmek istiyorum. Bir de, bu il müdürlüğü binasındaki çalışmalar neden durmuş? Bir de özellikle bu çocukların inşaat alanında oyun oynamalarını da ben tehlikeli buluyorum. Muhtemel zararların da sorumlusu kim olacak, bir sıkıntı yaşayabilirsiniz bakanlık olarak.

Bu konuda dikkatinizi çektikten sonra, ikinci sorum da, malumunuz Van'da meydana gelen depreme ilişkin çalışmalar devam ediyor ve bakanlığınız Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Kurumu kapsamında merkez veya taşra olarak Van depremi için ne kadar, hangi yardımlar veya çalışmalar yapılmıştır; onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Yüksel.

MEHMET YÜKSEL (Denizli) – Sayın Bakanım, 18 yaş ve sonrası, daha önceki uygulamalarda yurtlarımızdaki çocukların 18 yaşını doldurduğu zaman yurtlardan çıkarılıyor idi. Şimdi hâlâ aynı uygulamanın devam edip etmediğini bilmiyorum. Bunların aynı zamanda bakım ve rehabilitasyon merkezlerine alınıp itibarıyla da yaş sınırı var mı ve bu merkezlerden çıktıktan sonra bu çocuklarımız nasıl bir ortamda kalıyorlar, tekrar eski ortamlarına mı dönüyorlar, bunlarla ilgili bir takip var mı? Çünkü, AMATEM'de baktığımızda madde bağımlıları, alkol bağımlıları, bir aylık bir bakımdan sonra yine sokağa bırakılıyorlar, aynı ortamlara gidiyor. Yani rehabilitasyon sonrası takip olmadığı için yine aynı ortama dönmüş oluyor ve bütün emekler boşa gidiyor. Burada da çocuklarımızla da bakım ve rehabilitasyon sonrasında nasıl bir takip var ve yaş sınırı var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, aracılığınızla Sayın Bakana sormak istiyorum: Mahkemelerde şiddet mağduru kadınların korunmasına ilişkin kaç karar almışlardır? Bu kadınlardan kaçına koruma verilebilmiştir?

İki, konuşmamda da söylediğim gibi, yüzde 40 oranının 40'ın altına düşürülmesi için Sağlık Bakanlığıyla bir görüşmeniz olacak mı?

Üçüncü sorum da, yine konuşmamda da söylemiş olduğum gibi ilk kadın bakanımıza: 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günüyle ilgili bir kanun tasarısını Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyacak mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Erdinç, buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, şimdi Adana'da bakanlığınızla bağlı üç ayrı birim bulunmaktadır. Bu birimler ayrı ayrı yerlerde hizmet vermektedir. Öncelikle Adana ilinde müstakil bir hizmet binası yapmak, programımız arasında mevcut mudur? Bir diğer husus da, Adana ilimize bağlı Ceyhan ilçemizde en az 80 kişilik bir huzurevi ihtiyacı bulunmaktadır. Bu husus da programınızda yer almakta mıdır diye sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bakanlığınızın kuruluşuna ilişkin Kanun Hükmünde Kararname ile sosyal yardım ve sosyal hizmet politikalarında bir karşıya olduğunu görmekteyiz. Ben sorularımı bu doğrultuda yöneltmek istiyorum.

Birinci sorum: Bildiğiniz üzere, ülkemizde yoksul, yaşlı ve engellilere aylık ödemesi 2022 sayılı Yasa ile yapılmaktadır. Geçmişte bu yasanın yürütülmesi Sosyal Güvenlik Kurumu içinde Primsiz Ödemeler Genel Müdürlüğüne aitti. Bununla birlikte bu Genel Müdürlük kapatılmıştır ve personeli de Sosyal Güvenlik Kurumunda bırakılmıştır. Ancak aylık ödemeleri bakanlığa devredilmiştir. Bunun sonucunda da bugün aylık ödemeleri içinden çıkılmaz bir hâl almıştır. Bugün evraklar Sosyal Güvenlik Kurumuna ulaştığında dahi ki öncesinde de aylarca süren bir süreç yaşanmaktadır, aylık ödemeleri iki ayı aşmaktadır, yer yer altı aya kadar uzanmaktadır. Bu durumun ortadan kaldırılması için herhangi bir önlem almayı düşünüyor musunuz?

İkinci sorum: Yaşlılarımızın geliri eğer 105 liranın altında ise ve bakmakla mükellef kimsesi de bulunmuyorsa, onlara aylık 105 lira ödenmektedir. Bununla birlikte AKP bu ücreti artırmıştır. Artışla göstergeler değişmiştir, 1615 göstergeden 1620 göstergeye çıkmıştır ve artışın miktarını da isterseniz söyleyeyim, 32 kuruşluk bir artış yapılmıştır. Bu 32 kuruş sizce yeterli midir?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

Üçüncü bir konu: Bakanlığınızın kuruluşuna ilişkin Kanun Hükmünde Kararnameyle Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumunun taşra teşkilatı il özel idarelerine devredilmiştir. Gerek standardizasyon gerek kurumsallaşma kapasite açısından bu durum sizce uygun mudur?

Son bir konu da: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünün biliyorsunuz geçmişte kamu bürokrasisi içinde müstakil bir yapısı vardı, şimdi bu kapatılarak bakanlık bünyesine alınmıştır. Ancak, bu toplumsal cinsiyet mekanizması, gender machinery olarak da anılan bir kurumsallaşma yapısı Türkiye'nin imza koyduğu çeşitli uluslararası belgelerde de yer almıştır. Ayrıca ülkemizdeki kadın örgütleri tarafından da desteklenmektedir. Bu konudaki fikrinizi öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Türel.

Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, aile sigortasını incelediniz mi? Bununla ilgili bizim kanun teklifimiz var ve Türkiye'deki tüm yoksul, tüm özellikle yoksul kesimlerin hepsini içine alacak ve hiçbir zaman subjektif bir değerlendirmeye gitmeyecek bir yapı bu. Kaynakları belli. Bunu, bu yasayı inceleyip bu yasada bunu çıkararak siz olun ama önemli olan biz bunu yıllarca, aylarca her yerde söyledik ama orada kaynağı belli, her şeyi belli, objektif kriterler var, aile sigortası konusunu incelediniz mi? Bununla ilgili düşünceniz nedir? Bununla ilgili yasa tasarısının sizin tarafınızdan verilip ortak bir aile sigortası yapısına geçmeyi düşünüyor musunuz?

Şimdi, Türkiye'de, Türk vatandaşı olmayan Ermeni çocuklar var, Türk vatandaşı olmayan yaklaşık 1.500 civarında, özellikle İstanbul'da. Bu çocuklar okula gidemiyormuş, bu çocuklar sadece ya babaannelerinin, ya anneleri ya baba ayrı bir şekilde, bu özellikle... Biz kucaklayan bir ülkeyiz, özellikle çocukları kucaklayan bir ülkeyiz. En azından çocukların, dünya çocuklarına biz örnek olabilir miyiz, en azından, Millî Eğitim Bakanlığının bu konuda hiçbir adım atmadığını görüyoruz, Bakanlığınızca bu çocuklar inceletirilip bir şekilde bir bu çocukların eğitimleri konusunda herhangi bir önlem alabilir misiniz?

Üç: Serhat isminde biraz önce tesadüfen yüzde 8 bir görme engelli, mektubu aynen size vereceğim ve sizden yardım istiyor. "Açık öğretim fakültesinde okuyorum. Araç-gereçte zorluk çekiyorum, sayısal derslerde güçlük problemim var. Kanunda özürhümlere sağlanması gereken kolaylıklar açıkça belli bir şey olmasına rağmen Anadolu Üniversitesi ilgisizliği var, akademik danışmanlık dersi, aynı durum söz konusu ve çok kötü davranıyorlar." Size vereceğim.

Yine Sayın Bakan, bazı ülkelerde özellikle çocuk mahkemelerinde çocuk jüri üyeleri oluyor. Tabii, Türkiye'deki mahkemelerin şu anda uygunluğu buna müsait değil ama en azından çocuk mahkemelerinde çocuk davaları görülürken belli aynı suçu işlemiş bir çocuk topluluğuna o mahkemeyi izletip bir şekilde o mahkemede bir daha suçu işlememek adına örnek, dünyanın birçok ülkesinde var, özellikle Amerika'da var, çocuk mahkemelerinde mutlaka çocuk jürileri oluyor, ha bunun adı jüri olmayabilir ama orada aynı suçu işleyen kişilerin bu davranışlarını başkası suç işlediği zaman onun karşısındaki davranışları ne olduğunu belirleyip bir kez daha aynı suçu işlememelerinde bayağı olumlu sonuç almışlar. Bu konuya nasıl bakarsınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum..

Sayın Aydoğan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, iki sorum olacak: Biri cezaevleriyle ilgili, siyasi tutukluları bir yana koyuyorum ama cezaevlerinde bugün çeşitli adli nedenlerle tutuklu pek çok kadın var. Bu kadınlara yönelik bir politikanız var mı?

İkinci sorum da şu: Yani hiçbir arkadaşım gündeme getirmediği için ben getirmeye karar verdim. Maalesef biz kadınlar açısından üzücü bir durum ama ülkemizdeki genelev sorunu. Genelevlerde çalışan binlerce kadın var. Bunu biliyorum, kendim devlet teşekkülünde çalıştım, Hıfzıssıhha'da çalıştım Antalya'da, devlet tarafından her ay kontrole getirilen yüzlerce kadın var. Sadece bu Antalya bazında gördüğünü söylüyorum ama tabii Türkiye'nin her tarafında, üzücüdür, devlet tarafından işletilen müesseseler. Bu kadınların zaman zaman basında da serzenişlerini görüyoruz, haykırıışlarını görüyoruz. Sosyal güvencelerinin olmadığını, işte yaşamlarının önemli bir kesimini bu alanda çalıştıktan sonra ölüme terk edildikleri gibi, bunu da önemli bir sorun olarak görüyorum. Bu konuyla ilgili bir çalışmanız olur mu önümüzdeki dönemde? Tabii, dileğimiz ve isteğimiz bu tür kurumların, kökten kapatılması yönündedir ama ne kadar gücümüz yeter, bunu bilemiyorum tabii ama en azından mevcut haliyle bu kadınlara yönelik bir politika geliştirmek mümkün mü?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Ankara'nın Polatlı ilçesinde tinerci çocuklar var, sorunlu, madde bağımlısı çocuklar var. Epeyden beri de Polatlı halkı için sıkıntı yaratıyorlardı. Sivil toplum kuruluşlarının ve bakanlığınızın ilgili kuruluşlarının bazı çalışmaları oldu ama sorun çözülemedi. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı acaba? İlgili kurumların bu madde bağımlısı çocuklarla, çete oluşturan bu çocuklarla ilgili Polatlı'daki bir çalışması var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Görüşmelerin tümü üzerindeki, hem soru-cevap hem de tabii görüş bölümü tamamlanmıştır.

Arkadaşlar siz de uygun görürseniz bir on beş dakika ara vermek istiyoruz.

Kapanma Saati: 17.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.37

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

BAŞKAN : Lutfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

---0---

BAŞKAN - Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakanımıza söz vermek istiyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Soru hakkımı arada kullanmadım. Çok küçük bir iki tane şeyim vardı ama...

RECAİ BERBER (Manisa) – Yazılı olarak verebilirsiniz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Vereyim bu arada. Arkadaşlar yetiştirebilir mi?

BAŞKAN – Yazılı var mı elinizde sorularınız?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yazılı var, ben vereyim.

BAŞKAN – Siz verin, tamam, öyle yapalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ben öyle yapayım.

BAŞKAN – Öyle yapalım.

Buyurun Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; tekrar hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Duyduğum bir mutluluğu ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Benim 3'üncü dönem milletvekilliğim. 22'nci Dönem, 23'üncü Dönem -ve 24'üncü Dönem de- milletvekili olarak Parlamentoda iki dönem çalıştım. Biliyorum ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin beyni ve kalbi Plan ve Bütçe Komisyonudur. Bugün Plan ve Bütçe Komisyonundaki arkadaşlarımızı, iktidar ve muhalefet, çok dikkati dinledim, notumu aldım, istifade ettim. Ufuklarından ve vizyonlarından dolayı, katılım ve katkılarından dolayı teşekkür ediyorum, ülkem adına teşekkür ediyorum, Bakanlığım adına teşekkür ediyorum. Bu bakış açısının ülkemize geldiği zaman sorunlarımızı çok hızlı çözeceğimize ve ülkemizin geleceğinin Parlamentodaki çözüm odaklı gitmede çok önemli bir referans olacağına inanıyorum. Özellikle sosyal yardımlaşma sistemiyle ilgili sizin... Çünkü sizinle daha önce de çalıştık. Sizin Devlet Planlamadaki yaptığınız çalışmalarını da biliyorum Sayın Başkanım. Ne kadar altyapınızın, ehliyetinizin ve liyakatinizin olduğunu biliyorum, her konudaki çözüm odaklı çalışmanızı. Dolayısıyla ben Plan ve Bütçe Komisyonunun her bir üyesine hakikaten bütün kalbimle çok teşekkür ediyorum ve sizin hizmetkârınız olduğumuzu, bundan sonraki süreçte de Bakanlığım olarak bize düşen her noktada sizden gelen her talebi sonuna kadar değerlendireceğimizi ifade etmek istiyorum çünkü çok önemli sorun alanlarına çok önemli çözüm odaklı çalışmalar ve sunumlar yapıldı. Biz 2012 planlamamızı bu mantık içerisinde yeniden revize edeceğiz ve gereğini yapacağız diye düşünüyorum.

Aslında bütün milletvekillerimizin sorduğu soruları ve değerlendirmeleriyle ilgili de notlarımız hazır. Bittikten sonra da her bir milletvekilimize soru-cevaptan önceki kısımları da yazılı olarak verecek durumdayım ama soru-cevap kısmında zaman problemimiz olduğu için o kısımdan itibaren olanı isterseniz, müsaade ederseniz cevaplandırmak istiyorum.

Sayın Akçay'ın ilk bölümdeki katkılarından dolayı da teşekkür ediyorum. İkinci bölümde Van'la ilgili sormuş olduğu... Daha doğrusu iki şey var: Bir tanesi, Manisa ilindeki devam eden sevgi evleriyle ilgili haklı bir şey var çünkü bina değişikliği, arsa değişikliğinden dolayı TOKİ 2 defa ihaleyi iptal etmiş ve yeniden revize etmiş planı. Normalde biz sevgi evlerini bir yılda tamamlıyoruz, teslim edip hemen yerleşmelerini sağlıyoruz ama burada özellikle ruhsat problemi nedeniyle arsa değişikliğine gidilmiş, bundan dolayı bir zaman kaybı olmuş ama zaman kaybını önlemek hepimizin, bundan sonraki süreci hızlandırmak Bakanlığımızın birinci derece görevi. Ben genel müdürümüzü de talimatlandırdım. Hemen ilgili bir genel müdür yardımcımızı oraya görevlendireceğiz. Çocuklarımızın orada bu söylediğiniz tehlikelere karşı korunması için ne yapılması gerekiyorsa onu da yapacağız ve hızlı bir şekilde bu geciken zamanın telafisi için de gereken talimatı verdik ve takibini yapacağız.

İkincisi Van'la alakalı. Bir sosyal yardımlaşma bünyesinde fiziksel olarak yaptıklarımız var, maddi desteklerimiz var. Bunu Komisyon üyelerine aktarmak istiyorum: Van merkezinde 1 milyon 355 bin 200, Van Edremit'te 60.800, Van Gürpınar'da 197.400, Van Erciş'te 671.600, Van Çatak'ta 36.500, Bitlis Tatvan'da 90.200, toplamda da 2 milyon 411 bin 700 TL'yi vakif aracılığımızla hemen bu bölgeye ulaştırdık ve mali desteğimizi yaptık.

Sosyo psikolojik destek de bizim, sosyal politikalar açısından çok önemsendiğimiz ve Bakanlığımız bünyesinde de takip ettiğimiz bir çalışma. Van Valimizle ve Afet İşleriyle yaptığımız görüşmede öncelikle acil olan şey barınma ve fiziksel ihtiyaçları gidermek, beslenme ihtiyaçlarını gidermekti. Onların şu anda hızlı bir şekilde, Hükümetimizin ve kurumların takibiyle eskiye oranla çok daha hızlı bir şekilde telafisi yapıldı ama sosyo psikolojik destekte biz özellikle Sağlık Bakanlığı bünyesiyle beraber koordineli bir çalışma modeline gidiyoruz. Tabii, psikiyatri bölümü de, sağlık bölümü de direkt Sağlık Bakanlığımızı ilgilendiriyor ama sosyal destek uzmanlarımızla burada yaşanan travmayı azaltmak... "Çocuklarımız, gençlerimiz, kadınlarımız mutfağa giremiyor." dedi Sayın Vekilimiz. Bize düşen kısmıyla takibi gerekiyor. Yarın bir toplantı yapacağız. Sivil toplumu ve akademisyenleri de, bu konuda çalışma yapmış akademisyenleri de, gönüllü çalışacak olanları da bu çalışmanın içerisine katıyoruz. Bir eylem planı çıkarıyoruz. Şu anda zaten bizim 15 sosyal hizmet uzmanımız Van'da çalışmayı başlattı ama bunu daha koordineli, Sağlık Bakanlığıyla beraber koordineli, daha etkin ve daha izlenebilir, ölçülebilir hâle dönüştürmek istiyoruz. Yarınki yapacağımız toplantıdan sonra da eylem planımızı değerli milletvekillerimizle de paylaşacağız ve bayramda da bu çalışmayı takip edecek şekilde programımızı yapıyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

Sayın Mehmet Yüksel Milletvekilimizin sormuş olduğu, özellikle 2828 sayılı Kanun'un 5395 sayılı Kanun kapsamında "On sekiz yaşından sonra çocuklarımız ne oluyor?" şeklindeki haklı bir sorusu var. Burada on sekiz yaşını tamamlamış olan korumaya muhtaç çocuklarda ortaöğretime devam edenlerin yirmi yaşına kadar, yükseköğretime devam edenlerin yirmi beş yaşına kadar koruma kararı uzatılıyor. Öğrenime devam etmeyen on sekiz yaşını doldurmuş çocukların bir iş veya meslek sahibi edinerek kendi kendilerine yeterli olabilmelerini sağlamak amacıyla yirmi yaşına kadar koruma kararları uzatılabilir. Hepinizin bildiği gibi, bu çocuklarımızın devlette hemen işe yerleştirilme hakları var. Hızlı bir şekilde bu çocuklarımızın devlete yerleştirilmelerini sağlıyoruz. Bir taraftan da yirmi yaşına kadar bu çocuklarımızın meslek edinmeleri talepleri de varsa, işe girmek istemeyip yirmi yaşına kadar bu hakkını kullanmak istiyorsa da bunu biz kurumsal olarak da destekliyoruz. O çocuklarımızın ekonomik olarak güçleneceği ve kendi ayakları üzerinde kalacakları, hayatlarını takip edecek bir sistemi de önemsiyoruz. Özellikle bunların kendi içinde de örgütlenmiş, dernekleşmiş bir yapıları var. Onlarla da beraber ondan sonraki süreci takip ediyoruz. Yüksekokulu bitirmiş, rol model ağabeyleri, ablaları da sürekli onlarla bir araya getirip onların moral ve motivasyonunu da yükseltmeyi uygun gördüğümüz için bizden ayrılmış olmalarına rağmen o iş birliğini de önemseyerek çalışmalarımızı programlıyoruz.

Musa Çam Milletvekilimizin söylemiş olduğu "2006 yılında gelen yönetmelikle özür oranı yüzde 40 oranında belirlendi. Bu nedenle, tek bacağı ampüte olan özürsüz sayılmıyor. Bu sorunun giderilmesi." Özürsüzlere verilecek sağlık kurulu raporu hakkında yönetmelikte birtakım değişiklikler yapıldı. Bu değişikliklerden sonra özür oranı artırılarak özürsüzlere lehine önemli değişiklikler yapıldı ama Musa Çam Milletvekilimizin söylediği, özellikle bu ampüte bacakla ilgili bizim de uygulamalarda birtakım yanlışlıklar olduğunu gördük. Sağlık Bakanlığı bünyesinde bu raporların verilmesiyle ilgili uygulamaların takip edilmesi ve gerekli tedbirin alınmasıyla ilgili bir izleme, takip etme sistemini oluşturmamız gerektiğini Sağlık Bakanımızla görüştük. Bu konuda da eğer birey olarak bu kişiler belliyse, eğer Sayın Milletvekilimiz bize bunu verirse biz arkadaşlarımızın da bire bir takibini yapar ve mağduriyetlerini gideririz diye düşünüyoruz. Ayrıca, özel eğitim için daha önce belirtilen yüzde 40 sınırı yönetmelikle kaldırıldı. Böylece yüzde 20 özür oranına sahip çocuklara özel eğitim imkânını sağlayan kanun ile uyum sağlanmış oldu. Bu da önemli bir değişimdir ama eksik uygulamalar varsa bunun takibinin de yapılması gerekir.

"Kadına yönelik şiddetle ilgili kaç koruma kararı alındı?" dedi Musa Bey. Ben mühendisim. O kadar önemli bir soru ki istatistiki verileri kullanmamız ve ona göre de gereğini yapmamız gerekiyor. Töre ve Namus Cinayeti Komisyon Başkanlığını yaptığım zamanda bu istatistiki bilgilerin yeterince olmadığını gördük. Son beş yılı tarattık ama biz burada her seferinde son beş yılı taratma sisteminin devlet yönetim sisteminde doğru olmadığını biliyoruz. 2008 yılı itibarıyla Başbakanlık genelgesiyle, bu bizim rapordan sonra, araştırma komisyonu raporundan sonra her kurumun kayıt içine alınması yani şiddetle mücadelede; acile gidiyorsa Sağlık Bakanlığının, eğer en yakın kolluk kuvvetine gidiyorsa oradaki emniyet müdürlüğünün içerisine, baroya gidiyorsa baroda hemen kayıt içerisine alınması... Bu protokol çerçevesinde de her bakanlıkla protokol imzalandı. Kayda girerek bunun takibinin yapılması sistemine başlandı. 2008-2011 aralığı içerisinde kaç kişi kayda alındı ve bunların sonunda... Tabii, bunlar mahkeme kararı değil... İlk şiddet gören kadının ilk müracaat ettiği sayı, bu da önemli bir sayı. Adalet Bakanlığından da aile mahkemeleri hâkimlerinin bu konuda kaç koruma kararı aldığıyla ilgili bir ay önce biz ilgili bütün bakanlıklarımıza yazımızı yazdık. Muhtemelen bu hafta veya önümüzdeki hafta içerisinde 2008-2011 oranı gelecektir. Geldiği zaman Musa Bey'e ben özel olarak bildiririm, kamuoyuna da zaten bunu açıklayacağız çünkü şeyden rahatsızız: Yüzde 1.400 arttı şeklinde bir algı var. Binnaz Hocam bunu çok daha iyi biliyor. Olmayan, kayıt dışı olan şey kayıt içine girdi. Daha öncesi yoktu. Devlet bunu sorun olarak görmüyordu, kayıt da etmiyordu. Dolayısıyla "Daha öncesi olmayan şey yüzde 1.400 arttı." şeklindeki bir algının doğru bir algı olmadığını düşünüyoruz. Bu sistemlerle de bu algıları yönetmemiz, "Ne kadar arttı? Ne yapmak gerekiyor?" sorusuna da doğru cevaplar vermemiz gerekiyor.

Mehmet Şükrü Erdiç Milletvekilimizin huzureviyle ilgili, 150 kapasiteli huzureviyle ilgili planlanmış olan, projelendirilmesiyle ilgili talebi vardı. Adana göç alan bir şehir. Ben de Gaziantep'ten biliyorum, birbirine çok benziyor. Göç alan yerlerde, bizim, sosyal politikayı çok daha güçlendirmemiz lazım özellikle yaşlılarımızla ilgili kısımda çünkü 2012'yi Avrupa Birliği "Aktif Yaşlanma Yılı" ilan etti. Hakikaten göç alan yerlerde -küçük Anadolu şehirlerinde bu talep çok az ama huzureviyle ilgili de büyük bir taleple şu anda karşı karşıyayız. Bunun projelendirme aşamasını yaptık. Adana Ceyhan ilçesine bir huzurevinin yapılması yatırım programında şu anda bulunmuyor ama ben şu talimatı verdim Sayın Vekilim: Talebi görelim. Eğer hakikaten orada, Ceyhan'da talep fazlaysa, şu anda bulunmamasına rağmen talimatı verir ve huzurevinin yapılması için hemen gereğini yaparız. Bu konuda yatırım programımızda yeterince mali desteğimiz var ama kaç kişi burada huzurevine yerleşmek istiyor, arz-talep dengesini bir görelim, gereğini de o konuda yaparız, sizinle de bire bir bu konuyu çalışırız.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Bir hayırsever de var Sayın Bakanım.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Tamam, onu da değerlendiririz.

Vekilimizin bir sorusu daha vardı il müdürlüğüyle ilgili. 2012 yılında kiralama yöntemiyle yeni bir binaya taşınmayı planlıyoruz çünkü ihtiyacın farkındayız. Yeni bir bina yapılması zaman alacak. Hızlı bir kiralama sistemiyle il binasının takibini yapacağız, ondan sonra da binanın yapılmasının da planlamasını takip edeceğiz.

Rahmi Aşkın Türel Bey'in ilk bölümdeki verdiği bilgilerden dolayı da Sayın Vekilime çok teşekkür ediyorum. Hakikaten konuyla alakalı çok ciddi altyapısının, bilgi birikiminin olduğunu gördük. Bundan sonraki süreçte de bu konuda hem yaptıklarımızı paylaşmak hem kendisinden de istifade etmeyi uygun görüyorum. Bu konuda, kapatılan Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatıyla ilgili, aslında kanun hükmünde kararnameyle normalde biz on ikinci ayda bunların hepsini devrediyorduk ama baktık ki çocukla ilgili kısımda, kadınlara ilgili kısımda hâlâ standart oluşturmada, norm kadroya gitmede ve kaliteyi oluşturmada Bakanlık bünyesinde hazır değiliz. Bunu taşralara devrettiğimiz zaman oradaki her bir amirin, her bir başkanın kendi inisiyatifine göre çok çeşitlilik arz edeceğini gördük. O

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

tehlikeyi görünce kanun hükmünde karnamede bir değişiklik talep ettik ve dedik ki bunları biz hazır olunca en fazla da beş yıl içerisinde... Çünkü devir, yerinden yönetim önemli, işletmeciliğini onlar yapsınlar, daha kolay hizmet alırlar ama biz standart oluşturmak ve kaliteyi tutturmak, denetimi de tamamen kontrolümüz altına almak zorundayız çünkü evlatlarımız, çocuklarımız, kadınlarımız bir makine değil. Dolayısıyla biz bu konuda çok daha hassas olduğumuz için kanun hükmünde karnamede teklif ettik. Yarın kanun hükmünde karnamenin sonucunu alacağız ama bize gelen bilgi, bu teklifimiz olumlu bir şekilde değerlendirildi. İnşallah taşra teşkilatlarıyla ilgili kısımda da bu söylediğimiz standartları oluşturduktan sonra denetim ve bütçeleme yine bize ait olacak çünkü işin finans boyutu çok önemli. Onlara bıraktığımız zaman orada yine sıkıntı yaşayabiliriz. Bütçeleme de bize ait olmak üzere bunun takibini de yapacağız.

İkinci sorunuz, primsiz ödemeler. Primsiz ödemelerle ilgili kanun hükmünde kararname de bize devredilmiş ama oradaki bireyler, personel Çalışma Bakanlığında kalmış. Böyle bir devrin olması mümkün değil. Dolayısıyla biz kanun hükmünde karnameyle onu düzelttik. Hem personel alıyoruz hem bilgi işleminde de o karışık yapıyı düzeltmek için biz... Zaten SOYBİS sistemini çok detaylı anlatamadım, zaman kalmadı. Biz on üç kurumdan iki saniye içerisinde bütün sistemden o kişiyle ilgili daha önce yardım aldı mı, onun mali durumu ne, sosyal statüsü ne, bütün bilgileri alabiliyoruz. Bu yapının primsiz ödemelerle entegre edilmesi lazım ve bütün çalışmalarımızı da TÜBİTAK üzerinden götürüyoruz. Şimdi, primsiz ödemelerle ilgili o bilgi teknoloji sistemini kendi sistemimize adapte etmemiz lazım. Onun için de bize en az bir altı ay zaman gerekiyor ama personel alıyoruz. Bilgi ve teknolojiyle ilgili kısmı TÜBİTAK Başkanlığımızla görüştük. Kendi sistemimize adapte edecek şekilde de kendi Bakanlık bünyemizdeki bilgi işlem bölümünü talimatlandırdık. İki kurum birbirinin uzmanıyla şu anda beraber çalışıyor ve hızlı bir şekilde bunun tamamen kontrol altına alınacağı bir sisteme geçmek durumundayız. Çok haklısınız. Bu karışıklık ve karmaşa işi yavaşlatabilir. Yavaşladığı zaman da en yoksul kesime hizmet ediyoruz, bunda da hakkımızın olmadığını düşünüyoruz. Hızlı hareket etmek durumundayız.

Nursel Hanım'ın söylemiş olduğu "Cezaevindeki kadınlara yönelik politikalarınız var mı?" şeklinde bir sorusu vardı. Adalet Bakanlığıyla koordineli çalışılması gereken önemli bir sorun alanı çünkü yanlarında çocukları da var bunların. Bir kısmı sosyal hizmetlerde bizim kurumlarımıza veriliyor, bir kısmını cezaevindeki anneler, tutuklu yargılananlar - çocuklarını- yanlarında barındırabiliyor. Dolayısıyla bu, sosyal politikalar ve bizim Bakanlığımız bünyesinde de takip edilmesi, organize edilmesi, yalnızca Adalet Bakanlığına bırakılmaması gereken bir konu. Biz bunun Sayın Bakanımızla bir ön görüşmesini yaptık ama bu konuyu 2012'de masaya yatıracağız ve gerekli bütün tedbirleri alacağız, takibini de yapacağız. Bu konuda da sizin eğer bizim yaptığımız çalışmalara başka bir katkınız olacak olursa onu da dinleriz.

"Genelevde çalışan kadınlarımızın durumuna yönelik politika." şeklinde bir sorunuz vardı. Biz 74 milyonun Bakanınız, Hükümetiyiz, milletvekilleriyiz. Dolayısıyla biz kimseyi ötekileştirme, kimseyi sorgulama durumunda değiliz. Bizim herkesin yaşamını kolaylaştırmak ve -ben bir kadın olarak bunu çok rahat söyleyebiliyorum, kimse gönül rızasıyla genelevde çalışmak istemez- onların yaşamını sağlıklı bir şekilde götürecektir mekanizmaları güçlendirmemiz lazım. Koruyucu, önleyici tedbirlerle de kimsenin genelevde düşmemesini gerektiren politikaları benim Bakanlığımız bünyesinde çalışmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu konuyu da bizim çalışacağımız konulardan bir tanesi olarak görüyorum.

Sayın Aslanoğlu'nun, özellikle Cumhuriyet Halk Partisinin seçim öncesi söylemiş olduğu aile sigortasıyla ilgili sorusuna cevap vermek istiyorum. Kendine de bu hazırladığımız raporu takdim edeceğim. Burada iki senaryo, Cumhuriyet Halk Partisi, aile sigortasıyla ilgili söylemişti. Birincisi senaryo, en yoksul grupta yer alan, çift ebeveynli bir aile ve 5 çocuk üzerine konmuştu. Bunu biz hesapladık ve program kapsamında alınacak sosyal destek, yani "Onlar yapıldığı zaman kaç lira gerekiyor?"un hesabını yaptığımız zaman 650 TL gerektiğini gördük. "Biz bu durumdakilere ne yapıyoruz?"u toparladığımız zaman da en düşük 472, en yüksek 1.257 mali destek verdiğimizizi... Bu konuda da çözelgelerimizi sizinle paylaşmak istiyorum. İkinci senaryo Sayın Milletvekilim: En yoksul grupta yer alan, çift ebeveynli bir aile; 5 çocuk, 1 yaşlı, 1 çocuk ve bunlar yüzde 70 özürlü üzerine çalışılan bir sistem. Buradaki program kapsamına alınan sosyal desteğin mali tutarı 1.254 TL, hesapladık. Burada bizim şu anda bu duruma göre hesap yaptıklarımıza baktığımız zaman 1.268 en düşük, 3.320 de en yüksek tutarı var ama biz birey üzerinde yapıp, dağınık bir yapıda yapınca bu çok gözüküyor ama size çok teşekkür ediyoruz, en azından bunu toparlamamıza ve toplamda ne yaptığımızı görmemize vesile oldunuz. Bunu da, bu çözelgeleri de sizinle paylaşmak, vermek istiyorum.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Sayın Bakan, matris var aslında; iki senaryo değil çok senaryo var yani aşırı yoksulluk ve yoksulluğa göre...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Biz ikisinin üzerinde çalıştık.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Yani matrisimizde her duruma ilişkin alternatifler mevcut.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Her matrisinizle çalışırız Sayın Vekilim o zaman. Tamam.

Ermeni çocuklarla ilgili ne düşündüğümü sordu Sayın Aslanoğlu. Biz bu konuda Bakanlık bünyesinde bir kurul oluşturduk ne yapabiliriz diye çünkü bizim dışımızda özellikle nüfusla ilgili, İçişleri Bakanlığıyla ilgili, Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili kısımlar var ama bizim Bakanlığımızın koordinasyon, takip etme ve bu çocuklar üzerinde de politika üretme görevi var. Biz, Birleşmiş Milletlerin Çocuk Hakları Sözleşmesi, uluslararası standartların çocuk haklarıyla ilgili kısmından dolayı da bu konunun Bakanlığımız bünyesinde güncelleneceğini, takibini yapacağımızı ve nerede takılıyorsa nasıl çözeceğimizi, uluslararası hukuku da kullanarak çözmemiz gerektiğini biliyoruz, bunun da takibini yapacağımızı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bülent Kuşoğlu Bey'in, Polatlı'da madde bağımlısı çocuklara yönelik çalışmamız... Bu konunun uzun bir cevabı var. Eğer zaman sorunumuz varsa bu yazılı olarak da Sayın Milletvekilime sunabilirim. Olur mu? Hazır zaten ama yazılı olarak veya toplantı bittikten sonra da paylaşabilirim. Yaptığımız çalışmalar var, yapmamız gerekenler var, eksiklerimiz var. Ona göre ne yapmamız gerektiğinin planlamasını beraber de yapabiliriz sizinle.

Mehmet Günal Bey'in yazılı olarak yetiştirdiği, bizim de yazılı olarak hemen hazırladığımız sorusunun cevabı:

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

“Personelin özlük hakları ve maaşlarında değişiklik yapılmasına ilişkin çalışmalarınız var mı? Meslek elemanlarının özlük ve sosyal haklarının iyileştirilmesi yapılmış mıdır? Kurum içinde çalışma barışını ve adaletli ücret dağılımını sağlamak açısından ne tür çalışmalar yapılmaktadır?” Bakanlığınızın personelinin özlük haklarının iyileştirilmesi konusunda mevzuat çalışmalarımız başlatılmıştır, devam etmektedir. Özellikle Bakanlar Kurulunda da görüşüldüğü üzere bakanlıklar arasında da ücret farklılığının giderileceği ve her bir grubun kendi içinde adaletli bir maaş sisteminin, özlük hakları sisteminin, yine performansa dayalı bir sistemin hayata geçmesi gerekiyor. Bu konuda da hem Bakanlar Kurulumuzda çalışma Sayın Başbakanımızın talimatıyla devam ediyor hem de biz de kendi bakanlık bünyemizde bunun çalışmasını başlattık çünkü bizim alanımız uzmanlık isteyen bir alan. Uzmanlık isteyen alanda eğer orayı cazibeli hâlde tutmazsanız, bu sefer kurumlardan başka tarafa sürekli doğal olarak geçiş oluyor. Bu kadar büyük hedefleri ancak yetmişmiş insan gücüyle sağlayabiliriz. Dolayısıyla kurumumuzda yetmişmiş insan gücünü, beynini tutabilmemiz için de bu hak, hukuk noktasında gerekli desteği vermemiz ve gerekli çalışmayı yapmamız gerektiğini düşünüyorum. Bu çalışmaların 2012’de planlamasını tamamlayacağız.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Genelde birleşmelerde sıkıntı oluyor da Sayın Bakanım. O kurumdan geldi, buradan gitti, o fazla oldu diye...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Biz de yukarıya çekiyoruz, birleşme yukarı noktasında olunca motivasyon yükseliyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Ama bir kısmı çok aşağıda kalıyor da onun için...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Öyle bir şey varsa sizinle konuşalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) - Yani onu sormamızın nedeni o. Yani öbür taraftakiler biraz sıkıntıya düşüyor, yukarıda sorun olmuyor da aşağıdakiler sıkıntıya düşüyor.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Devamla) – Tamam, aşağıyı yukarıya çekelim. Adaletli sistem hepsinden önemli. Adalet olmazsa huzur da olmaz, iş de çıkmaz, orada iş de yapamayız.

Çok teşekkür ederim Değerli Başkanım.

MUSA ÇAM (İzmir) – 8 Martla ilgili final cevap verin Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sayın Başkanım... Sayın Bakanım, özellikle aile sigortası konusundaki samimi duygunuza teşekkür ediyorum. Demek ki kaynağı varmış. Bu samimi duygunuza ve incelemeye değer ve yapılabilir olduğu yönündeki değerlendirmenize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza çok teşekkür ediyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANI FATMA ŞAHİN (Gaziantep) – Ben teşekkür ediyorum.

8 Martla alakalı Musa Bey’in son bir sorusu vardı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü. Aslında kadınların hepsi emekçi kadınlar. Ben bir ev kadınının da emekçi bir kadın olduğunu düşünüyorum, fabrika da çalışan bir kadının da. On beş yıl bir fabrikada çalışmış bir kardeşiniz olarak bunu söylüyorum. Hayatın her alanında bütün yükü çekiyorlar. Emekçi kadınlar dediğimiz zaman, acaba sınıflandırır mıyız, kadınların bir kısmını dışarıda mı bırakırız, Dünya Kadınlar Günü dediğimiz tanım daha mı büyük bir tanım? Onu konuşalım ama emekçi kadın dediğiniz, bütün kadınları kuşatıyorsa eyvallah onu da yapalım.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Değerli milletvekilleri, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

PROGRAMLAR

İlk olarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

AİLE ve SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü kesin hesabını okutuyorum:

SOSYAL HİZMETLER ve ÇOCUK ESİRGEME KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özürler İdaresi Başkanlığı kesin hesabını okutuyorum:

ÖZÜRLÜLER İDARESİ BAŞKANLIĞI KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü’nün kesin hesabını okutuyorum:

AİLE ve SOSYAL ARAŞTIRMALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü kesin hesabını okutuyorum:

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü kesin hesabını okutuyorum:

SOSYAL YARDIMLAŞMA ve DAYANIŞMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ KESİN HESABI

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Böylece bütçe ve kesin hesaplarla ilgili tüm onay işlemleri tamamlanmış durumda.

Ben, bütçemizin hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum ve on beş dakika ara veriyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 18.08

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.26

BAŞKAN: Lutfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Çok Değerli Başbakan Yardımcımız, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, basınımızın ve televizyonlarımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Beşinci Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ile Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçe ve kesin hesapları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Başbakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli üyeler; hepinize iyi akşamlar diliyorum, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, sunumlardan önce -dün de arkadaşlarımız arzu etmişlerdi- müsaade buyursanız bürokrat arkadaşlarım kendilerini takdim etsinler.

BAŞKAN – Memnuniyetle efendim.

(Toplantıya katılan bürokratların tanıtımı yapıldı)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, ben de teşekkür ediyorum.

Bu kurumlarımızın bütçelerini de yine müsaade buyursanız, dünkü gibi özetleyerek takdim etmek istiyorum.

Bütün kurumlarımızı saniyorum arkadaşlarımızın önüne sunuş konuşmalarını koydular.

Birinci takdimim, Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün bütçe sunumudur.

Bildiğiniz gibi, Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğümüz 7 Haziran 1920 tarihinde kurulmuş, yüce Meclisimizle yaşit bir kuruluştur. Dolayısıyla, doksan bir yıllık mazisi olan böylesine köklü bir kurumun ve büyük Atatürk'ün direktifleriyle kurulmuş. Kuruluştan, kurtuluştan bugüne değin görevini yapmaya çalışan önemli bir kurumumuzdur.

1984 yılında 231 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden örgütlenmiş ve faaliyetlerini merkez teşkilatı, 7 il müdürlüğünden oluşan yurt içi teşkilatı ile 22 basın müşavirlik ve ataşeliklerinden oluşan yurt dışı teşkilatı aracılığı ve yaklaşık 400 çalışanıyla yürütmektedir. Son olarak birkaç gün evvel yayımlanan 2011/651 sayılı KHK ile gerek merkez teşkilatı gerekse yurt dışı ve taşra teşkilatının genişletilmesi ve yeni kadroların ihdasına gidilerek daha etkin bir örgütlenme yapısına ulaşılmıştır.

Genel Müdürlüğümüz kanununda ve teşkilat yasasında görevleri belirlenmiştir, bunları tekrar etmiyorum.

2004 yılında Enformasyon Genel Müdürlüğümüzün de katkılarıyla 5680 sayılı Basın Kanunu yürürlükten kaldırılarak 2004 yılında 5187 sayılı Basın Kanunu yürürlüğe konulmuştur. Kanunun hazırlık aşamasında basın sektörünün bütün temsilcilerini bir araya getiren iletişim şurası toplanmış, basının sorunları ve ihtiyaçları her boyutu ile tartışılarak önerilen çözümler, bu Kanun'un hazırlanmasına kaynaklık etmiştir. AB standartlarını yakalayan bir Kanun olarak 3'üncü maddesinde basının özgür olduğu vurgulandıktan sonra, hangi hâllerde sınırlanabileceği konusu, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10/2 maddesine uygun olarak düzenlenmiş bulunmaktadır.

Söz konusu Kanun'da gazetecilik mesleğine geniş güvenceler getirilmiştir. Bu kapsamda, gazetecilerin haber kaynaklarını hiçbir şekilde açıklamaya zorlanamayacağı hükme bağlanmış, düzeltme ve cevabın yayımlanmaması ile basılmış eserleri engelleme, tahrip ve bozma fiillerine uygulanan yaptırımlar dışında uygulanan para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilemeyeceği hükme bağlanmıştır.

5187 sayılı Basın Kanunu'nda süreli yayınlar ilk kez, yayın alanlarına ve etkinliklerine göre yaygın, bölgesel ve yerel olmak üzere üçe ayrılmış ve tanımlanmıştır. Böylece Basın Kanunu'na aykırılık fiillerine uygulanacak cezaların, özellikle yerel basın açısından hakkaniyet ölçütüne uygunluğu sağlanmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

Genel Müdürlüğümüz, Basın Kartı Yönetmeliğinde, 5187 sayılı Basın Kanunu, 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun ve 2954 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Kanunu ile uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapmış, bu değişiklik ile basın kartı alabilecek unvanlar genişletilerek, basın özgürlüğünün geliştirilmesine yönelik önemli gelişmeler sağlanmıştır.

Yine yapılan değişikliklerle, yurt dışında Türkçe yayın yapan ve bu durumu ilgili ülkede bulunan büyükelçiliğimiz tarafından teyit edilen basın-yayın organlarının sahibine ve bir çalışanına basın kartı verilmesi imkânı da getirilmiştir. Böylelikle, yurt dışında Türkçe yayın yapan basın kuruluşlarının ilk defa ülkemizle irtibat kurmaları temin edilerek kendilerine gerekli desteklerin verilmesi sağlanmıştır.

Devletin açık enformasyonunun önemli bir kaynağını oluşturan Genel Müdürlüğümüzce haber hizmetleri kapsamında her gün on sekiz dilde haber taraması yapılmakta, yayın yapan yabancı gazete, radyo, televizyon ve İnternet siteleri izlenmekte, günde yaklaşık 4 bin haber toplanmakta ve işlenmektedir. Son yıllarda haber girişinde meydana gelen artışla bilgisayar veri tabanı yaklaşık 12 milyon habere ulaşmıştır.

Kurumumuz habere dayalı faaliyetlerini mevcut donanım ve sistemlerini günümüzün gelişen bilişim teknolojilerine uyarlayarak genişletmiş ve "Devlet Enformasyon Sistemi" adı altında projelendirmiştir. Söz konusu proje kapsamında her gün dünyanın önde gelen yayın kuruluşlarından; Türkçe yayın yapan 4 önemli radyo ile 40 yabancı televizyon kanalının yayınları kaydedilip deşifre edilmekte, 3 yerli 25 yabancı haber ajansı sürekli izlenmekte, 250 İnternet haber sitesi ile 92 ülkeden 1.700'ü aşkın gazetenin ilk baskılarının yer aldığı bir İnternet sitesi günlük olarak takip edilmektedir. Böylece haber kaynaklarımız çeşitlenerek artmış ve dünya üzerinde daha geniş bir coğrafyadan sürekli haberdar olma imkânı elde edilmiştir.

2010 yılında Genel Müdürlüğe gelen haber, yorum ve program sayısı toplam 1 milyon 392 bin 924 iken 2011 yılının ilk dokuz ayında 1 milyon 315 bin 677 habere ulaşmıştır. 2012 yılı performans hedefi 2 milyon adettir. Bu haber havuzundan, yapılan değerlendirme sonucunda ilgili kuruluşlara 2010 yılında 37.576 adet haber iletilirken 2011 yılının ilk dokuz ayında 28.532 adet haber iletilmiş ve performans hedefine büyük ölçüde ulaşılmış bulunmaktadır. 2012 yılı hedefi 30 bindir.

Genel Müdürlük, enformasyon hizmetleri kapsamında ülkemizde görev yapan yabancı medya mensuplarının mesleki çalışmalarına yardımcı olmakta, ülkemizin tanıtılmasına da katkı sağlamaktadır. Ülkemizde yerleşik ve geçici olarak görevlendirilen yabancı basın mensubu sayısında ve ülkemize kendi imkânları ile veya Genel Müdürlüğün davetiyle gelen yabancı basın yayın mensuplarının sayısında önemli bir artış kaydedilmektedir. Ülkemizde faaliyet gösteren mevcut yerleşik yabancı basın mensubu 2000'li yıllarda 30-40 kişi iken 2011 yılında bu rakam 287'yi bulmuştur. Kendi imkânları ile gelen veya ağırlanan basın mensubu sayısı ise 2011 yılının ilk dokuz ayında 878 rakamına ulaşmıştır.

Genel Müdürlük ayrıca dost ve komşu ülkelerde medya ile ilgili konferanslar ve toplantılar düzenlemekte, farklı kıtalarda çok sayıda ülkelerin medya kuruluşlarını Türkiye merkezli platformlar çerçevesinde bir araya getirme yolunda çalışmalar yürütmektedir. Bu çerçevede Aralık 2010'da Türk Dili Konuşan Ülkeler Medya Forumu, Mayıs 2011'de Balkan Ülkeleri Medya Forumu düzenlenmiş ve 2011 sonunda da İstanbul'da Türk-Arap Medya Forumu düzenlenmesi ile ilgili hazırlıklarımız devam etmektedir.

Genel Müdürlük, basın yayın hizmetleri kapsamında iç kamuoyunun sesini yansıtan basın mensuplarımızın çalışmalarını kolaylaştıracak ve özellikle çok sesliliğin gereği olan yerel basını güçlendirecek tedbirleri almaktadır. Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, bu çerçevede ülkemizin değişik illerinde "yerel medya eğitim seminerleri" düzenlemektedir. Medya mensuplarına haber, fotoğraf, yayın ve eğitim desteği vermektedir.

Yerel medyayı teşvik etmek amacıyla her yıl "Anadolu basınına özendirme yarışmaları" düzenleyen Genel Müdürlüğümüz, yerel medya mensuplarının ihtiyaç duyduğu mesleki konularda yerinde bilgilendirme toplantıları da düzenlemektedir.

Ayrıca Basın Kartları Komisyonunun sekretarya görevi de Genel Müdürlük tarafından yerine getirilmektedir. Bugün itibarıyla basın kartı hamili gazeteci sayısı 13.144'e ulaşmıştır.

Genel Müdürlük iç ve dış kamuoyuna yönelik çeşitli yayınlar da çıkarmaktadır. Bunlardan en önemlisi, her yıl güncelleştirilen ve Türkçenin yanı sıra İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça, Farsça, Rusça, Japonca, İspanyolca, Çince ve Portekizce olmak üzere on bir ayrı dilde yayımlanan "Türkiye" adlı tanıtım kitabıdır.

Genel Müdürlüğümüz ayrıca ülkemizi tanıtıcı ve kamuoyu oluşturucu çeşitli dillerde güncel yayınlar ve bültenler çıkarmakta, İnternet üzerinden haber yayını yapmaktadır.

Kısaca, 2012 mali yılı bütçe ve performans programını takdim ediyorum.

Fonksiyonel sınıflandırmaya göre, genel kamu hizmetleri 9 milyon 290 bin 500, savunma hizmetleri 35.000, kamu düzeni ve güvenli hizmetleri 425.000, dinlenme, kültür ve din hizmetleri ödeneği 79 milyon 712 bin, toplam 89 milyon 462 bin 500 Türk lirası.

Ekonomik sınıflandırmaya göre, birinci düzeyde, personel giderleri 12 milyon 844 bin, sosyal güvenlik kurumları 1 milyon 944 bin, mal ve hizmet alımları 72 milyon 529 bin, cari transferler 145.500, sermaye değerleri 2 milyon Türk lirası olmak üzere toplam 89 milyon 462 bin 500 Türk lirası şeklindedir.

Mevcut ödeneğin 59 milyon 400 bin Türk lirası Anadolu Ajansı sözleşme bedelidir. genel müdürlüğe kalan net ödenek 30 milyon 62 bin 500 Türk lirasıdır.

Saygılarımla arz ediyorum.

Sayın Başkanım, Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğü sunumuna geçmeden önce, Sayın Genel Müdür biraz önce katıldılar. Siz de kendinizi takdim edin, arkadaşlarımız takdim etti.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

Sayın Başkanım, Vakıflar Genel Müdürlüğü sunumumuz esasen her mali yılda ve bütçe görüşmelerinde de olduğu gibi tüm arkadaşlarımızın vakıflara özel bir ilgi gösterdiğini, âdeta bir vakıf dostu olduğunu ve kültürümüzün en önemli öğelerinden birisi olan vakıf varlığını çok önemli katkılarda bulunduğunu biliyorum.

Bizim bu sunuş konuşmamızın başında ecdadımızın bizlere emanet ettiği vakıf olgusundan bahsedilmektedir, vakfın tarifi yapılmaktadır. Ben şunu arz etmek istiyorum: Bazı sayısal rakamları vererek bu konudaki sunumumu da sonlandıracağım yoksa vakıf medeniyetinin ülkemizde ne kadar büyük ölçüde yer ettiğini ve bunlara hepimizin sahip çıktığının bilinci içerisinde bu sunumu yapıyorum.

Bugün, 41.800 mazbut vakfımız, 284 mülhak vakfımız, 4.594 yeni vakfımız, 162 cemaat vakfımızın iş ve işlemleriyle denetimi ecdat yadigarı vakıf, kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve yaşatılması, vakıfların vakfiyelerinden amaçlarını gerçekleştirilebilmesi için vakıflara ait menkul ve gayrimenkullerin en yüksek gelir getirici şekilde değerlendirilmesi özel bütçeli bir kuruluş olan Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

2003-2011 yılları arasında 3.600 eserin proje ve onarımı tamamlanmış olup 2012 yılında da eski eserlerimizin proje ve onarımlarının yapılmasına devam edilecektir. Vakıflar Genel Müdürlüğü yürütülen restorasyon çalışmaları ülkemiz genelinde süratle devam etmektedir. Birkaç örnek vermek gerekirse: 2011 yılında İstanbul Aksaray Pertevniyal Valide Sultan Camisi ile İzmir Hisar Camisinin ibadete açılışı gerçekleştirilmiş olup çok önemli bir Selçuklu eseri olan Erzurum Çifte Minareli Medresenin onarımı da 2011 yılı içinde başlatılmıştır. Onarım ve restorasyon çalışmaları araştırmaya dayalı, meşakkatli, zaman alan ve zor bir iştir. Bu çalışmalarda yer alacak usta, teknik eleman ve uygulamacıların nitelikli ve kalifiye olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda İstanbul'da Koruma ve Restorasyon Firmaları Derneği ile birlikte 2007 yılında başlatılmış olan ve halen devam eden kalifiye eleman yetiştirme kurslarına 2012 yılında da devam edilecektir. Amaç, daha kaliteli onarım ve restorasyonların yapılmasıdır. Vakıflar Genel Müdürlüğüne gerçekleştirilen restorasyonların sürdürülebilir olması, orijinaline uygun şekilde yapılması temel amacımızdır. Genel Müdürlükçe uygulanan tüm restorasyon projeleri ilgili koruma kurullarının onayı doğrultusunda gerçekleştirilirken konuyla ilgili akademisyenlerin bulunduğu bilim kurullarınca da restorasyonların her aşaması denetlenmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne vakfiyelerde yer alan hayır şartlarının yerine getirilmesi amacıyla her ay, 15 kalemde oluşan kuru gıda paketleri 81 il merkezinde tespit edilen 19.998 ihtiyaç sahibi ailenin adresine bizzat teslim edilmektedir.

Eyüp İmaretinden 2 bin kişiye her gün bir öğün sıcak yemek hizmeti verilmesine devam edilmektedir. Ayrıca, Eyüp imaretimize hayırsever vatandaşlar tarafından bağışlanan kurban etlerinden kavurma yapılmak suretiyle 1 kilogramlık paketler halinde seksen bir il merkezindeki ihtiyaç sahibi ailelere dağıtım yapılmaktadır. Diğer taraftan yine Eyüp İmaretinde imal edilen kavurmalardan Simav ilçesine de gönderilmiştir. Ayrıca, bu tarih itibarıyla 90 ton kavurma dağıtım yapılmıştır.

Van ve çevresinde meydana gelen depremde zarar gören vatandaşlara dağıtılmak üzere 6 ton kavurma ile 10 bin adet kuru gıda paketi ve giyim malzemeleri Van il merkezinde oluşturulan afet kriz merkezi yetkililerine teslim edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı kapsamında olmayan, geçimini temin edecek menkul ve gayrimenkul mal varlığı bulunmayan, çalışma gücünü yüzde %40'ın üzerinde kaybeden muhtaç engelliler ile yetim çocuklara Vakıflar Yönetmeliği'mizin usul ve esasları ile vakfiyeler gereği aylık bağlanmaktadır. Bu doğrultuda aylık bağlanmak üzere 2011 yılı için tahsis edilen muhtaç kadrosu 5 bin kişidir. Muhtaç kişilerin her birine aylık olarak 345 Türk lirası ödenmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğüne Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğrenim okullarında öğrenim gören öğrencilere burs verilmektedir. 2011-2012 öğretim yılı burs kontenjanı 15 bin öğrencidir. Öğrencilerin her birine aylık 60 Türk lirası burs verilmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü yönettiği 41.800 vakfın akarlarını en çok gelir getirecek şekilde değerlendirmekte, ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmakta, binlerce vatandaşımıza iş ve aş olanağı yaratmakta, elde ettiği gelirleri de Genel Müdürlük faaliyetlerine harcanmaktadır.

2003 yılından bugüne kadar, Vakıflar Genel Müdürlüğüne yapılmış yatırımlarımız kısaca şöyledir: Genel Müdürlüğe ait 392 adet taşınmaz kat karşılığı yöntemiyle değerlendirilmiş olup daire, dükkân, büro, villa, apart daire ve özel okul olmak üzere toplam 2.998 taşınmaz Vakıflar Genel Müdürlüğüne kalmıştır.

Genel Müdürlüğe ait aralarında Formula 1 arazisinin de bulunduğu 135 adet taşınmaz yapım karşılığı uzun süreli kiralama modeline göre turizm kültür, eğitim, sağlık, sosyal, ticari tesis olarak değerlendirilmiştir.

Genel Müdürlüğe ait vakıf eski eserlerinden 145 adedine vakıf kültür varlıklarının restorasyon veya onarım karşılığı uzun süreli kiralama modeline göre yine turistik tesis, eğitim tesisi, sosyal tesis olarak fonksiyon kazandırılmıştır.

2003-2011 yıllarında gerçekleştirilen yatırım çalışmaları sonunda kümülatif olarak Vakıflar Genel Müdürlüğüne toplam, 2 milyar 500 milyon Türk liralık yatırım yapılarak, 70 bin kişiye istihdam sağlanmış, 500 milyon kira geliri elde edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 6111 sayılı Kanun'un uygulaması sonucunda İse Vakıflar Genel Müdürlüğüne tahakkuk toplamı: 28 milyon 715 bin 440,45 Türk lirasıdır. Nizalı Kiracılar ve işgalcilerden yapılan tahsilat toplamı ise; 24 milyon 307 bin 073,70 Türk lirasıdır. Ayrıca, Vakıflar Genel Müdürlüğüne 2011 yılının ilk dokuz aylık diliminde toplam 189 milyon 44 bin 696,46 Türk lirası kira geliri elde edilmiştir.

Sayın Başkanım, geçmiş yılların bütçelerinde de övünerek takdim ettiğimiz konuları sadece ismini söyleyerek geçeceğim. Bu, Coğrafi Bilgi Sistemi Projesi ve Vakıf Taşınmazları Yönetim Sistemi Projesidir. Biz bu projeleri çok rasyonel olarak kullanmak suretiyle Vakıflar Genel Müdürlüğüne vakıf taşınmazları üzerinde başta kiralama olmak üzere olmak üzere, imar affı uygulamaları, taviz çözüme, alım-satım uygulamaları olarak yürütülen işlemlerde bunlardan istifade etmekteyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

Şu anda Vakıflar Genel Müdürlüğü mülkiyetinde veya idaresinde olup kiralanan bütün taşınmazların kira bedelleri Vakıfbank tarafından On-line tahsil edilmekte ve eş zamanlı olarak de Vakıflar Genel Müdürlüğünce takip edilebilmektedir.

Vakıf kültürü yalnız vakıf taşınmazlarından ve eski eserlerden oluşmamakta, vakıf olgusuna ait hemen her şey, tarihî değere haiz olup kültür ve tarihimizi aydınlatacak önemli kaynaklardır. Bu sebeple Vakıf Arşiv Yönetim Sistemi projesi adı altındaki çalışmamız 2011 yılı itibarıyla tamamlanmıştır. Bunların içerisinde geçmişimize ışık tutan veriler vakıflara ait, vakfiye, berat, hüccet, ferman gibi tüm belgeler vakıf medeniyetimizin arşivini oluşturan çok önemli unsurlardır. Proje kapsamında 10 milyon belge dijital ortama aktarılmıştır.

Camilerimizde ve vakıf abide eserlerinde bulunan taşınır vakıf kültür varlıkları ile ilgili maalesef hırsızlıklar yaşanmakta, halılarımız, çinilerimiz yurt dışına kaçırılmakta iken koruma önlemleri ile birlikte yurt dışındaki müzayedeler de özel olarak takip edilerek çalınan eserler tespit edilip geri getirilmektedir.

Yıllar boyunca depolarda kapalı olarak kendi kaderlerine terk edilmiş olan taşınabilir vakıf kültür varlıkları da müzelerimizde sergilenmektedir. Şu ana kadar Ankara, Edirne, Gaziantep, Kastamonu, Konya, Tokat ve İstanbul'da açılan yeni vakıf müzelerimiz dışında, İstanbul'da daha önce kurulmuş olan müzelerimizde reorganizasyon çalışmalarımız devam etmektedir.

İstanbul Türk İnşaat ve Sanat Eserleri Müzesi İstanbul Haseki Külliyesine taşınacaktır. Külliye müze kuruluş çalışmaları sürmekte olup 2012 yılında tamamlanacaktır.

Hat sanatları müzemizi açmak istiyoruz. Ayrıca, Vakıflar Dergisi hakemli olarak yılda iki defa yayınlanmaya devam etmektedir.

Ayrıca, kültürel boyutlu çalışmalarına uluslararası platformda da devam edilmekteyiz. Bosna Hersek Vakıflar Müdürlüğü ile Vakıflar Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokol çerçevesinde Bosna Hersek vakıflarıyla ilgili belge, bilgi ve transkript çalışmaları tamamlanmış olup diğer Balkan ülkeleri ve Kırım ile ilgili ortak çalışmaların hazırlığı da sürmektedir.

Vakıfların yaşatılması kadar, vakıflara ait tüm unsurların korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla vakıf bilincini canlı tutmak istiyoruz.

Vakıflar Genel Müdürlüğü 2012 yılında başta Kıbrıs ve Bosna-Hersek olmak üzere Osmanlı'nın izlerinin olduğu ülkelerde öncelikle, vakfiyelerin ortaya çıkarılması, yurt dışı vakıf eserlerinin envanterinin tespit edilmesi, vakıf kültür varlıklarının projelendirilmesi ve onarılması için çalışmalara başlamıştır. Bunun yanı sıra Vakıflar Genel Müdürlüğünün uzman teknik personeli ile yurt dışı vakıf kültür varlıklarının onarımları için çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde teknik destek veriyoruz. Ayrıca, Vakıflar Genel Müdürlüğünce "Avrupa Birliği-Türkiye Kültürler Arası Diyalog: Müzeler" adlı hibe programına başvurulmuş ve 108 bin avro hibe kazanılmıştır.

Vakıflar Genel Müdürlüğü, 25 bölge müdürlüğü ve 1 işletme müdürlüğü ile kendisine kanunlarla verilen görevleri merkez ve taşra teşkilatında çalışan 1.883 personel ile yapmaya çalışıyor. Bu personelin 1.715'i memur, 168'i işçidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sözlerimin sonunda Hazineden hiçbir katkı almadan gelirinin yüzde 50'sini yatırıma ayıran Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2012 yılında bütçesi 394 milyon 523 bin lira olarak öngörülmüş olup gelirlerinin tamamı Genel Müdürlüğümüzün öz kaynaklarından karşılanacaktır.

Bu çerçevede, Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün 2012 yılı bütçesi; 68 milyon 385 bin Türk lirası personel, 10 milyon 877 bin Türk lirası Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi, 81 milyon 47 bin mal ve hizmet alımları, 31 milyon 725 bin cari transferler, 204 milyon Türk lirası sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

Başbakanlık Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün 2012 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısının memleketimize, milletimize ve vakıf camiasına hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

Sayın Başkanım, diğer bir kurumumuz Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumudur.

İzin verirseniz onun da bütçesini kısaltarak takdim edeyim.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezinden oluşan anayasal bir kuruluştur. Anayasa'mızın 134'üncü maddesine görevi, Atatürk ve eseri, Türk dili, tarihi ve kültürü üzerinde bilimsel özgün araştırmalar yapmak, yaptırmak ve bunların sonuçlarını yaymaktır.

Ülkemizin önemli kurumlarından birisi olan Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 2876 sayılı mevcut Kanun'daki boşluklardan kaynaklanan sorunları gidermek amacıyla 2011 yılında ciddi bir yeniden yapılanma sürecine girdi. Yönetmelikler ve tüzük değişikliklerine gidildi. Aynı zamanda Yüksek Kurumun, Yüksek Kurumun bilimsel araştırma ve geliştirme kurumu olmasından dolayı, kurumun yürüttüğü ve desteklediği araştırma ve geliştirme projeleri için gerekli olan mal ve hizmet alımlarında 4734 sayılı Kamu İhale Yasası'nın istisnai hükümlerinden yararlanması amacıyla bir esasların hazırlanması ve yürürlüğe girmesi sağlandı.

Atatürk Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşları, kendi içinde tasarladığı projeleri gerçekleştirmek üzere çalışmalar sürdürmekte ve Kurum dışından kendisine başvuran proje yöneticilerinin araştırmalarını desteklemektedir. Bunun için proje yönergesi hazırlanmıştır.

Ülkemizde bilimsel araştırma ve özgün bilgi üretimi için öğretim üyelerinin hiç olmazsa belli bir kesimini bilimsel araştırmaya yönlendirebilmek amacıyla Atatürk Kurumu ve Bağlı Kuruluşları Telif Hakkı, Yayın ve Satış Yönetmeliği hazırlanmış ve yürürlüğe girmesi sağlanmıştır.

Atatürk Yüksek Kurumunun görevinin Atatürk ve eseri, Türk dili, tarihi ve kültürü üzerinde bilimsel özgün araştırmalar yapmak ve yaptırmak olduğunu ifade etmiştim. Bu araştırmaların toplum ve devlet için öncelikli konular üzerinde yapılması, veri tabanlarında dinamik bir durumda tutularak sürekli olarak geliştirilmesi ve gerektiğinde en hızlı bir biçimde çıktılar alınarak hizmete sunulması gerekmektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Bunun için –müsaade buyursanız artık Yüksek Kurum diye kısaltmak istiyorum- bilgi teknolojilerine ve uzman insan gücüne dayalı bir alt yapıya ihtiyacımız var. Bu ihtiyacı gidermek üzere Atatürk Yüksek Kurumu ve bağlı kuruluşlarınca 2011 yılında başlatılan ve 2012 yılında devam edecek projelerinden bazılarını da ana hatlarıyla kısaca görüşlerinize sunmak istiyorum.

2011 yılında ihalesi yapılarak bu yıl sonuna kadar tamamlanacak olan Atatürk Yüksek Kurumu Bilişim Altyapısı ve Bütünleşik Bilgi Sistemi, teferruatına girmiyorum, bu portalla Türkiye, Türk dünyası, Türk medeniyeti ve Türk milletinin dünyaya açılan kapısı olmak istiyoruz çünkü bunlarda bağlı kuruluşların kütüphane, arşiv ve dokümantasyon merkezleri genel ağ üzerinde birleştirilecek ve belli konularda veri tabanları tasarımları ve yazılımları gerçekleştirilecektir.

E-Türkiye Projesi kapsamında Türkiye'de yapılan çalışmalar sonucunda, Yüksek Kurum tarafından hazırlanan ve 2012-2016 İzlem Tasarımının hedefleri arasında yer alan elektronik imza, elektronik bilgi ve belge yönetimi sistemi, e-arşiv sistemini kapsayan e-Kurum Projesi ile İnternet üzerinden herkesin rahatlıkla erişebileceği "Yüksek Kurum Portalının Kullanıma Sunulması Projesi" 2012 yılı yatırım teklifinde Kalkınma Bakanlığına sunulmuştur.

2011 yılında başlatılan ve çok önemsedüğümüz, bu yüzden de 2012 yılında da devam edecek olan burs sistemi ile verilecek burs araştırma konularının ortak ve bağımsız alanları belirlenmiştir.

Bu kümelerden her biri için 2012 yılında, 50 yüksek lisans öğrencisi, 77 doktora öğrencisi ve 20 doktora sonrası araştırmacı olmak üzere 147 kişiye burs verilecek olup 2011 yılında verilen burs ile birlikte toplam 233 kişiye burs imkânı sağlanacaktır.

Atatürk Yüksek Kurumuna bağlı dört kuruluşun 2011 yılı içindeki faaliyetlerinden ve 2012 yılı bütçesi ile gerçekleştirilmeyi düşündüğü projelerden de kısaca bahsetmek istiyorum.

Bunlardan Türk Dil Kurumu 1932 yılında Atatürk'ün talimatı üzerine kurulmuştur. Türk dili üzerine bilimsel araştırmalar yapan, dilimizin söz varlığına yeni sözler ve terimler kazandıran Türk Dil Kurumu, Türkçemizin yaygınlaştırılması, geliştirilmesi, zenginleştirilmesi ve özleştirilmesi çalışmalarını yürütmektedir.

Bir bilim kurumu olmasının yanı sıra doğrudan doğruya Türk dili ile ilgili kitaplar yayımlayan ve üç ayrı süreli yayın çıkaran Türk Dil Kurumu, 2011 yılında 22 kitap, 15 dergi yayımlamıştır. Basım aşamasında olan eser sayısı 68'dir. Kurum eseri olarak 85 adet, Devlet Planlama kaynaklı proje olarak 25 adet, Kurum projesi olarak da 10 adet eser incelenmek ve yazarı tarafından düzeltilmek üzere gönderilmiştir. Bunların tamamlanmasını müteakip bu yıl basılan toplam kitap sayısının 90'a ulaşacağı öngörülmektedir.

Kuruluş yasasıyla Dil Kurumuna verilen görevlerden biri de Türk Dil Kurumu ile ilgili toplantılar düzenlemek ve çeşitli etkinlikler gerçekleştirmektir. 2011 yılının Ekim sonu itibarıyla doğrudan doğruya Türk dili ile ilgili olarak yerli-yabancı bine yakın bilim insanının katılımıyla 27'si ulusal, 11'i uluslararası olmak üzere 38 bilimsel toplantı gerçekleştirmiştir. Bu toplantılar içerisinde Evliya Çelebi'nin 400'üncü doğum yıl dönümü dolayısıyla Türk Dil Kurumu bağlı kuruluşu olduğu Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve diğer bağlı kuruluşlarla birlikte gerçekleştirdiği etkinlikler özel bir yer tutmaktadır. Bu konuda TRT ile ortaklaşa bir belgesel film çekilmektedir. Belgesel ayrıca İngilizce olarak da seslendirilecektir.

Önceki yıllarda Sesli Türkçe Sözlük, Terimler Sözlüğü, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü gibi Türk dilinin temel başvuru kaynaklarını sanal ortama aktarıp ücretsiz olarak halkımızın kullanımına ve yararlanmasına sunan, böylece ağ sayfasını Türkçenin söz varlığı veri tabanına dönüştüren Dil Kurumumuz, 2011 yılı içerisinde "Türkçede Zıt Anlamlı Kelimeler Sözlüğü"nü erişime açmıştır.

Türkçenin beslendiği kaynakları, Türkçenin en güzel örneklerinin verildiği edebî ürünleri, Türk diliyle ilgili araştırma eserlerini toplayarak bir uzmanlık kütüphanesine sahip olan Türk Dil Kurumu kültürel zenginliğimiz yazma eserleri tam metin olarak sayısal ve sanal ortama aktarmış bulunmaktadır. Kütüphanemizdeki yazma eserler bu yılki kuruluş yıl dönümü töreninde sanal ortamda araştırmacıların hizmetine açılmıştır. Yakın zamanda nadir basma eserlerle birlikte Türk Dil Kurumu yayınlarının da ağ sayfasından erişime açılmasıyla ağ ortamında her an erişime hazır sanal bir Türk dili kitaplığı kurulmuş olacaktır. Güzel Türkçe Bulmacaları dizisinin bölgesel ve yerel basın kuruluşlarına Türk Dil Kurumu tarafından ücretsiz olarak gönderilmesi çalışması bu yıl da sürdürülmüştür.

Türk Dil Kurumu, 2011 yılında Türk dili alanında lisans ve lisansüstü düzeylerde öğrenim gören 195 öğrenciyeye burs vermiştir. Ayrıca 127 öğrenciyeye yüksek lisans ve doktora bursları verilmeye başlanılmıştır.

Büyük Türkçe Sözlük, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü gibi kamuoyunca en fazla talep edilen sözlüklerin yayımlanması işi 2012 yılında sonuçlandırılacaktır.

40 kitap, 16 süreli yayın çıkararak bilimsel etkinliklerini 2012 yılında da sürdürecektir olan Türk Dil Kurumu, önümüzdeki dönemde Türkiye Türkçesinin Köken Bilgisi (Etimolojik) Sözlüğü; Türk İşaret Dili Sisteminin Oluşturulması, Sözlüğünün ve Dil Bilgisinin Hazırlanması; Uzaktan Öğretim Yöntemiyle Yabancılara Türkçe Öğretimi 'Yazılımı, Farklı Kültürlerin Temel Düşünce ve Bilim Eserlerinin Türkçeye Çevrilmesi projelerini 2012 bütçesine almıştır.

Ayrıca, fonetik laboratuvarının yani ses bilgisi laboratuvarının yapımı da önümüzdeki yıl tamamlanacaktır.

Kuruluşunun ve Dil Bayramının 80'inci yıl dönümü dolayısıyla Türk Dil Kurumunun dört yılda bir düzenlediği Uluslararası Türk Dili Kurultayının 7'ncisi 24-28 Eylül 2012 günlerinde gerçekleştirilecektir. Türk Dil Kurumu 2012 yılı Stratejik Plan kapsamında 33 ulusal ve uluslararası toplantı düzenleyecektir.

Yine önümüzdeki yıl 215 kişiye burs verilecektir. Ayrıca yeni burs programı içinde, Türk dilinin az araştırılan, öncelikli konuları için doktora sonrası 10 araştırma bursu da yeniden ihdas edilmiştir.

Türk Tarih Kurumumuzun kuruluş amaçlarından birisi de yeni buluşları ve bilimsel konuları tartışmak üzere yurt içi ve yurt dışında bilimsel toplantılar, kongre, sempozyum, panel, konferanslar düzenlemektir. Bu çerçevede Türk Tarih Kurumumuz 2011 yılında 2 toplantı, 1 panel, 4 sempozyum yapmıştır.

4 Şubat 2011 'de Ankara'da Ali Şir Nevai'yi Anma Toplantısı,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

12 Nisan 2011'de Ankara'da Türk Tarih Kurumunun Kuruluşunun 80. Yılı Paneli,
16-18 Mayıs 2011'de İzmir'de "Osmanlı Devleti'nin Dağılıma Sürecinde Trablusgarp ve Balkan Savaşları" konulu Uluslararası Sempozyum,
16-18 Mayıs 2011 tarihleri arasında İran'da "7. Türk-İran İlişkileri Sempozyumu"
10-12 Ekim 2011'de Ankara'da Türk ve Rusya ve Tataristan'dan bilim adamlarının katılımıyla "İdil-Ural Tarihî Sempozyumu"

18 Ekim 2011'de Ankara'da Türk Tarih Kurumu 80. Yıl "Bilim ve Teşvik Ödülleri"
Yayın Faaliyetlerimiz:
Türk tarihini yazma konusundaki çalışmalarını sürdürmüş, yayınlarını 31 dizide toplamıştır. Başlangıçtan bu yana, dergiler dâhil 1.400'e yakın eser yayınlanmıştır.

Ayrıca, Kurum'un süreli yayını olarak, adını Atatürk'ün koyduğu "Belleten" 1937 yılından beri yayınlanmaktadır. Türk tarih biliminin sesini duyuran ve Türk araştırmacılarının çalışmalarını dünyaya tanıtan uluslararası bir üne kavuşmuş olup bilim dünyasında takdir ve güvenle izlenmektedir. Kurum'un diğer bir yayını olan "Belgeler" 1964 yılından beri çıkmakta, arşivdeki belgeler açıklamalı olarak yayınlanmaktadır. İlk kez 2012'den itibaren yayınlayacağımız Tarih Yıllığı'nın yayın hazırlıkları da bitmek üzeredir. Dergi yayıncılığı açısından bir önemli gelişme de 1988 yılında tek sayı çıkarılıp sürdürülemeyen "Höyük Dergisi'nin tekrar çıkarılmasıdır.

Kurum, Atatürk'ün direktifiyle başlattığı arkeolojik kazı çalışmalarına hâlen devam etmektedir. Her yıl yaklaşık 20-25 kazı desteklenmektedir.

Kurumumuz, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ve Bağlı Kuruluşları Ödül Yönetmeliği çerçevesinde 12 Nisan 2011'de Türk Tarih Kurumunun kuruluşunun 80'inci yılı münasebetiyle Türk Tarih Kurumu Şeref Üyeleri ve Asli Üyelik yapmış bilim adamlarına "80. Yıl Hizmet Madalyonu ve Berati" verilmiştir. Yine bu vesileyle, 18 Ekim 2011'de bilim adamlarımıza "Bilim ve Teşvik Ödülleri" verilmiştir.

Projeler:

Türk tarihinin araştırılmasında projelerin yeri büyüktür. 2011'de Kurumumuza desteklenmek amacıyla 7 adet proje sunulmuştur. Bunlar, Kurumumuzun amaç ve ilkeleri doğrultusunda Yayın Komisyonumuzca ön incelemesi yapılmış, 3 proje uygun bulunarak reddedilmiş, 4 proje uygun bulunarak uzmanlarına gönderilmiş ve rapor istenmiştir.

Hasan ÇOLAK: "Ortadoğu'da Patrikhaneler ve Osmanlı Yönetimi",

Prof. Dr. Hatice AYNUR: "Osmanlı Dünyasında Bina Kitabeleri",

Öğr. Gör. Burak ÇALIŞKAN: "Amerikan Kamuoyu ve Ermeni Sorunu (1918-1924)" adlı projelerinin çalışmaları

2011 yılında devam etmiştir.

Kütüphane Hizmetlerimiz:

Türk Tarih Kurumunun en önemli başarılarından birisi de bir uzmanlık kitaplığı kurmuş olmasıdır. Yaklaşık 250 bin cilt kitabın bulunduğu kütüphaneye kitaplar, armağan, yayınlarımızla değişim ve satın alma yoluyla sağlanmıştır. Yurt dışında 243, yurt içinde 75 kurum ve kuruluş ile değişim yapılmaktadır. Kütüphanemiz bilgisayar ile hizmet vermektedir. Bilgisayarda ayrıca Türkiye'nin en büyük kütüphanelerinin dataları da bulunmaktadır. Bunlarla toplam 519 bin kitap, programda okuyucu tarafından taranabilmektedir.

Arşiv ve dokümantasyon açısından Kurumumuz hayli zengindir. Yakın zamanlar tarihi bakımından önemli arşiv belgeleri ve zengin bir Atatürk fotoğraf ve koleksiyonu bulunmaktadır.

Karşılıksız burs olarak da biraz önceki kapsamda 2011 yılında 2 Lisans, 37 Yüksek Lisans (Mastır), 28 Doktora ve 2 Doktora sonrası öğrencilere ve araştırmacılara karşılıksız burs vermekteyiz. Bu sayı da her yıl artarak devam edecektir.

BAŞKAN – Sayın Başbakan Yardımcım, hepsini dağıttık biz, isterseniz biraz daha kısa geçebiliriz diye düşünüyorum ama takdir yine sizindir.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Estağfurullah. Doğrusu benim de ihtiyacım var ama şimdi bu kurumumuz bir yüksek kurum, 4 bağlı kuruluştan meydana geliyor. Hepsi profesör arkadaşlarımız. Bizim çalışmalarımızdan yeterince bahsedilmedi diye bana kızabilirler. Hocalarım yanımda varken biraz daha isterseniz yani uyarınızı da dikkate alarak...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Dinleyelim Sayın Başbakan Yardımcım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Bakın, Erkan Bey'in ilgisini çekti, bence müsaade buyursanız bunları aktarayım.

BAŞKAN – Peki, buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Atatürk Araştırma Merkezimize geldik efendim, iki kurumumuz kaldı.

Atatürk Araştırma Merkezi de ulusal ve uluslararası düzeyde kongreler, sempozyumlar, paneller, çalıştay ve konferanslar düzenlemekte, süreli ve süresiz yayınlar yapmakta, tüm bu faaliyetlerden elde ettiği bilimsel veriler doğrultusunda ulusal politikaların oluşumuna katkı sağlamaktadır.

Bu kapsamda 2011 yılında yürüttüğümüz faaliyetler şöyledir:

Merkezimizde 2011 yılında 9 adet araştırma projesi yürütülmüş, bunlardan 1'i tamamlanmış, 8'i devam etmektedir.

2011 yılında Kasım sonu itibarıyla eğitici personel talepleri doğrultusunda, Atatürk İlke ve İnkıpları dersinin verilmesi yönünde 14 Eğitim Programı, 6 adet Aydınlatma Konferansı,

Toplumların Birbirine Bakışı: Türk-Rus İlişkileri Çalıştayı,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Üniversitelerde Okutulan Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Dersini Değerlendirme ve Atatürk Araştırma Merkezi Paydaş Toplantısı isimli Çalıştay,

1 adet uluslararası toplantı. Atatürk'ün doğumunun 130. Yıldönümü Uluslararası Sempozyumu olarak Kazan'da düzenlenmiş.

Ayrıca geçtiğimiz ay Makedonya Üsküp'te, benim de şahsen katıldığım, yerli ve 23 ülkeden yabancı toplam 222 bilim insanının bildiriyle katıldığı "VII. Uluslararası Atatürk Kongresi" yapıldı.

Yayın faaliyetlerimiz devam etmektedir.

2011 yılında, incelenmesi tamamlanan eserlerden 8 adet yeni yayın, 4 adet tıpkıbasım ve 3 adet süreli yayın olmak üzere toplam 15 adet eser yayınlanmıştır.

Mevcudu biten eserler dâhil olmak üzere 45 adet eserin basım işleri devam etmektedir. 69 adet eser inceleme safhasındadır.

Merkezin yayınlarından 4.875 adedinin ücretsiz dağıtımı yapılmıştır. Çeşitli kişi ve kurumlardan gelen talepler değerlendirilmiştir. Ayrıca ülke çapında düzenlenen kitap fuarlarına iştirak edilmiş, üniversitelerde yayın tanıtım ve satış faaliyetlerinde bulunulmuştur.

2012 yılında yapmayı planladığı faaliyetler:

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün ve eserinin tüm dünyaya tanıtılması için Merkezimiz yayınlarından seçilen 16 adet eserin farklı dillere tercümesi projesine başlanacaktır.

Merkezimizce yürütülmekte olan "Atatürk Ansiklopedisi" çalışmaları tamamlanmak üzere olup 2012 yılında basımı gerçekleştirilecektir.

Milli Mücadele ve Atatürk hakkında yurt dışından, İngiltere, Amerika, Rusya, Pakistan, Hindistan, Fransa, Almanya'dan temin edilen belgelerin tercüme ve tasnif işlemleri yapılacaktır.

Üniversitelerde okutulan "Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" dersi için hazırladığımız ders kitabının yayınlanması gerçekleştirilecektir.

"Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi" dersi için hazırlanmakta olan "Ortak Paylaşım Alanı Projesi" de tamamlanmıştır. Milli Mücadele Tarihi Belgeseli çalışması kitap olarak yayınlanacak ayrıca belgesel filminin yapılması konusunda da TRT ile iş birliği yapılacaktır.

Bilimsel etkinlikler kapsamında:

Balkan Savaşlarının 100'üncü yıl dönümü vesilesiyle çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birliği hâlinde yurt içinde ve ilgili Balkan ülkeleri bilim kurumları ile bilimsel toplantılar düzenlenecektir.

İzmir'in Düşman İşgalinden Kurtuluşunun 90'ıncı yıl dönümü dolayısıyla Ege Üniversitesi ile işbirliği hâlinde uluslararası toplantı yapılacaktır.

Türk Cumhuriyetleri ve Türk toplulukları ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının yoğun olarak bulunduğu ülkelerle işbirliğinde bilimsel toplantılar gerçekleştirilecektir.

Hâlen devam eden 3 Yüksek Lisans, 2 Doktora olmak üzere toplam 5 adet yüksek lisans ve doktora yapan öğrencilere burs verilmeye devam edilecektir.

Merkezimizde 35 personel bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; son olarak kurumlarımızdan Atatürk Kültür Merkezimizin faaliyetlerini takdim ediyorum.

Atatürk Kültür Merkezimiz, Türk kültürünü bilimsel olarak araştırmak, tanıtmak ve yaymak; kültürel çalışmalar yapan kişi ve kuruluşları desteklemek ve onurlandırmak amacıyla kurulmuştur.

Bu amaç doğrultusunda 2011 yılında yaptığımız ve 2012 yılında tasarladığımız faaliyetler şunlardır:

Merkez, kuruluşundan 2010 yılı sonuna kadar 542 yayın gerçekleştirmiştir. Bunların 400'ü kitaplar, 32'si tekrar baskılar, 110'u ise süreli yayınlardan oluşmaktadır. 2011 yılında, Osmanlı İmparatorluğu Saat Kuleleri, Türkiye'de Müzik Kültürü, Plevne Türküleri isimli eserler ve çeşitli tarihlerde yapılan Klasik Türk Edebiyatında Biyografi ve Doğumunun 800. Yılında Hacı Bektaş-ı Veli sempozyumlarında sunulan bildiri yayımlanmıştır. Yıl sonuna kadar "Türk ve Dünya Kültüründe İstanbul" konulu 7. Uluslararası Türk Kültürü Kongresi Bildirileri de 4 cilt hâlinde yayımlanacaktır.

Yayınladığımız dergilerden "Erdem" isimli olanı 1984'ten bu yana yılda 3 sayı yayımlanmaktadır. Arış (Halı, Dokuma ve İşleme Sanatları Dergisi) 1997-1998 arasında dört sayı yayımlanmıştır. Bu derginin bu yıl içinde yeniden okuyucusuyla buluşması planlanmıştır. 2012 yılında 20 adet kitap yayımlanacaktır.

Atatürk Kültür Merkezi, araştırma faaliyetlerini, kurum içinde yürüttüğü kapsamlı, disiplinler arası projeler ile Merkezce destelenen projeler aracılığıyla yürütmektedir. 2011'de belirlenen alanlarda lisansüstü araştırma bursu verilmeye başlanmıştır. 2011'de 3 öğrenci burs almaya hak kazanmıştır. 2012'de aşağıdaki konularda 15 araştırma bursu verilmesi planlanmıştır:

- 1) Türkiye'nin Toplumsal Yapısı
Konar-Göçerlik ve Konar-Göçer Topluluklar
Türkiye'de Farklı Sosyo-Kültürel Yapılar
Göç Çalışmaları
- 2) Balkan Araştırmaları
Balkanlarda Türk Sanatı
Balkanlarda Türk Halk Kültürü
- 3) Orta Asya Araştırmaları
Orta Asya'da Türk Sanatı
Orta Asya'da Türk Edebiyatı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

Orta Asya'da Türk Halk Kültürü

4) Orta Doğu Araştırmaları

Orta Doğu'da Türk Sanatı

Orta Doğu'da Türk Halk Kültürü

5) Sondaj Metoduyla Türkiye'nin Sosyal ve Kültürel Tarihi Araştırma Projesi. Bu kapsamda da Van ve Çevresi Araştırmaları planlanmaktadır.

Bu Merkezimizce, kapsamlı projeler dâhilinde yürütülen 31 ciltlik Türk Dünyası Ortak Edebiyatı Projesi 2007 yılında tamamlanmıştır. Projenin 2012 yılından itibaren gözden geçirilmiş ikinci baskısına başlanacaktır. Cumhuriyet Dönemi Türk Kültürü adlı projenin, Atatürk Dönemini içeren ilk kısmı 2010'da tamamlanmış ve 3 cilt olarak yayımlanmıştır. Eserin İngilizce baskısı 2012 yılında yapılacak olup çeviri çalışmaları devam etmektedir.

Merkezimiz, Türk cumhuriyetlerinin bağımsızlıklarının 20'inci yılı münasebetiyle desteklenen "Avrasya'da Yeniden Çizilen Sınırlar ve İnşa Edilen Kimlikler"dir. Türk Dil Kurumu ve Yurt Dışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı katkılarıyla yürüttüğümüz projenin amacı; Sovyetler Birliği'nin dağılmasını takip eden yirmi yılda Orta Asya ülkeleri, Azerbaycan, Gürcistan, Ukrayna ve Rusya Federasyonu'nda yaşanan siyasal ve toplumsal değişimleri, Türk dili konuşan toplulukların bu değişmeden nasıl etkilendiklerini ortaya koymak, devlet ve ulus inşa süreçlerini irdelemek, Türkiye'nin bütün bu değişim sürecinde izlediği politikaları nesnel biçimde değerlendirmektir. Proje 2011 yılında tamamlanarak baskıya verilecektir. Osmanlılarda Bilim projesi ise 2010 yılında tamamlanmış ve projenin ilk cildi 2011 yılında baskıya verilmiştir. 2012 yılında Türk kültürüyle ilgili 3 projeye destek vereceğiz. Bunlardan birisi, Türk Kültürü Bilgi Sistemi adlı bir veri tabanı oluşturma projesidir. Atatürk Kültür Merkezi'nde 2007 yılında başlatılan Türk Kültürünün Canlı Tanıkları Projesi kapsamında Türk kültürünün tanıtımına ulusal ve uluslararası düzeyde katkıda bulunan, seçkin bilim ve sanat adamlarıyla ilgili kısa belgeseller de hazırlanmaktadır. 2012 yılında 2 adet belgesel planlanmıştır.

Atatürk Kültür Merkezi, dört yılda bir Türk kültürüyle ilgili uluslararası bir kongre düzenlemekte, bazıları yurt dışında olmak üzere, ulusal veya uluslararası bilimsel toplantılara ev sahipliği yapmaktadır. 2010 Yılı sonu itibariyle 7 uluslararası Türk Kültürü Kongresi, 44 ulusal ve uluslararası sempozyum, 760 adet konferans ve panel düzenlenmiştir. Ayrıca Merkezimiz, 2011 yılında üniversiteler ile işbirliğiyle 5 ulusal, 4 uluslararası; 9 bilimsel toplantı düzenlemiştir. 2012 yılında da 5 adet ulusal ve uluslararası bilimsel toplantı yapılması planlanmaktadır.

Merkezimiz genç araştırmacıları teşvik amacıyla tümüyle lisans son sınıf ve lisansüstü öğrencilerinin katıldığı "Mehmet Akif Ersoy ve İstiklal Marşı'na Genç Bakışlar Ulusal Öğrenci Sempozyumu" düzenlemiş ve en iyi üç bildiri sahibi genç araştırmacı ödüllendirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; takdir edersiniz ki, bütün bu faaliyetler belli bir bütçeyi gerektirmektedir. Dört kuruluşumuzun ve Yüksek Kurumun cari ve yatırım bütçe ödeneklerini vererek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Atatürk Yüksek Kurumu için 2012 Mali Yılı Bütçe Tasarısında 7.001.000,00- TL cari bütçe gideri (personel giderleri vb.), 1.000,00- TL yatırım bütçe gideri (mamel mal alımı, vb.) olmak üzere toplam 8.001.000,00- TL,

Atatürk Araştırma Merkezi için 2.393.000,00- TL

Türk Dil Kurumu için 11.825.000,00- TL cari bütçe gideri, 2.000.000,00- TL yatırım bütçe gideri olmak üzere toplam 13.825.000,00- TL,

Türk Tarih Kurumu için 5.961.000,00- TL cari bütçe gideri, 850.000,00- TL yatırım bütçe gideri olmak üzere toplam 6.811.000,00- TL,

Atatürk Kültür Merkezi için 3.169.000,00- TL cari bütçe gideri,

Sonuç olarak, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanlığı ve bağlı kuruluşları için toplam 34.199.000,00- TL ödenek öngörülmüştür.

Bütçenin Atatürk Yüksek Kurumu, bağlı kuruluşları ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Başkanım, son olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun bütçesini takdim ediyorum. Bununla ilgili olarak da ilk girişte, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'na yasalarla verilen görev, 1994 yılında yürürlüğe giren 3984 Sayılı Yasa, bu Yasa'nın geçirdiği evreler ve en sonda 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un 15 Şubat 2011 tarihinde Meclisimiz tarafından kabul edilmesi ve 3 Mart 2011 tarihinde de Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmesi zikredilmektedir.

6112 Sayılı Kanun'la yeni teknolojilerin kullanılmasına olanak sağlayacak yasal çerçeve oluşturulmuştur. Burada Kanun'un getirdiği yeniliklerden bahsediliyor. Esasen bütün arkadaşlarımız, Kanun da yeni çıktığı için bunun teknik özelliklerine sahiptirler, bunu tahmin ediyorum.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yürürlüğe girdiği yeni kanundan bu yana bütün yönetmelikleri çıkmış bulunmaktadır. Bugün de sanıyorum son bir yönetmelik yayımlandı. Böylelikle Kanun'un öngördüğü 11 adet yönetmelik çalışması tamamlanmış ve bunların tümü de yürürlüğe girmiştir. Frekans planıyla ilgili olarak bize verilen yetki çerçevesinde de çalışmalara başlanmış bulunmaktadır..

Yine, 6112 Sayılı Kanun'da medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, kablo, uydu, karasal ana başlıkları, karasal ortamdaki radyo ve televizyon yayınlarıyla ilgili olarak yine teknik birtakım kıstaslar ortaya konulmaktadır.

Bu Kanun'un yayınlanmasından sonra yasal düzenlemeler doğrultusunda yapılan çalışmalar, karasal ortamdaki yayın yapan kuruluşların yayın yapabilecekleri yerleşim yerleri, frekans kanalları, tablo hâlinde RTÜK sitesinde yayınlanarak şeffaflığın bir gereği olarak tüm medya hizmet sağlayıcı kuruluşların ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Ülkemizde karasal ortamda yayın yapan –bunlar güncel rakamlardır- 25 ulusal, 15 bölgesel, 207 yerel olmak üzere toplam 247 televizyon kuruluşu; 38 ulusal, 98 bölgesel ve 922 yerel olmak üzere toplam 1.058 radyo kuruluşu bulunmaktadır. Kablo ortamında yayın yapan 90 televizyon, uydu ortamından yayın yapan 186 televizyon ve 59 radyo

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

kuruluşu bulunmaktadır. Ayrıca uydu ve kablo ortamından yayınları iletmek için altyapı ve platform işletmecilerine gerekli izinler verilmiştir.

Üst Kuruldan izinsiz olarak yeni verici kuran, yayın alanını genişleten radyo ve televizyon kuruluşlarının izinsiz yayınları tespit edilerek haklarında işlem başlatılmaktadır. 2011 yılında izinsiz yayın yaptıkları belirlenen 84 kuruluş hakkında işlem başlatılmıştır.

6112 Sayılı Yasa'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte kullanılan kanal ve frekanslar için yayın kuruluşlarından ilk kez yıllık kullanım bedeli tahsil edilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda, 2011 yılı için 3 Mart tarihinden geçerli olmak üzere toplam 27 milyon Türk liralık tahakkuk yapılmıştır. Tahakkuk ettirilen bu miktarın ilk taksiti temmuz, ikincisi ekim ayı sonunda kuruluşlardan tahsil edilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; kanunumuzun 8'inci maddesinde yayın hizmeti ilkeleri, yayın içeriklerinin denetimi, nasıl yapıldığı, Üst Kurulun Ankara'daki merkezinde Sayısal Kayıt Arşiv ve Analiz Sistemi SKAAS diye kısaca söylüyorum, bu kapsamda 110 adet ulusal ve uydu, 145 adet yerel televizyon yayını ile 80 adet radyo yayını kayıt edilmekte ve merkezden izlenmektedir.

Bu değerlendirmeler çerçevesinde, 2010 yılında 788 adet, 2011'in ilk dokuz aylık döneminde 581 adet radyo ve televizyon değerlendirme raporu hazırlanmıştır. Söz konusu raporlara dayanarak Üst Kurul, uyarı, program durdurma, idari para cezası olmak üzere 2010 yılında toplam 404, 2011 yılının dokuz aylık döneminde ise toplam 207 müeyyide kararı vermiştir.

Ayrıca; 12 Haziran 2011 tarihinde yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde yayın kuruluşlarının yayınları, Yüksek Seçim Kurulunun kararları doğrultusunda denetlenmiş, uzmanlarca hazırlanan 107 adet (93 ihlal, 14 bilgi notu) tespit raporu, Üst Kurul tarafından değerlendirilerek Yüksek Seçim Kuruluna sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; RTÜK İletişim Merkezine 444 1 178 ve elektronik posta yoluyla vatandaşlarımızdan gelen bildirimler değerlendirilmektedir. Bu bildirimlerde en fazla şikâyet edilen program türü dizilerdir. Bu bildirimlerin yüzde 52'si dizi filmlerle ilgili şikâyetlerdir. 2011 yılında bu oran yüzde 38'e gerilemiştir.

Vatandaşlarımızdan gelen bildirimlerde çoğunlukla bu yayınlara neden izin verildiği şikâyet edilmekte ve eleştirilen programların yayından kaldırılması talep edilmektedir. Ancak bildiğiniz gibi Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun programları önceden izleyip denetleme ya da yayından kaldırma yetkisi bulunmamaktadır. Üst Kurul, programları yasayla kendisine verilen yetkiler çerçevesinde denetler ve gerektiğinde müeyyide uygular.

Son dönemde bazı alternatif tedavi yöntemlerinin ve gıda desteği olarak tanımlanan çeşitli ilaçların televizyon programlarında yoğun olarak tanıtımının yapıldığı Üst Kurulumuzca tespit edilmiş, bu tür programları yayınlamak yasayı ihlal eden kuruluşların tümüne müeyyide uygulanmıştır.

Bildiğiniz gibi Üst Kurulun bütün kararları yargı denetimine açıktır. Üst Kurul kararları müeyyideye maruz kalan yayın kuruluşları tarafından dava edilmektedir. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kararlarına karşı 2009 yılında 461 dava açılmış, bunların 349'u lehte, 77'si aleyhte sonuçlanmış, 35'i devam etmektedir. 2010 yılında ise Kurul kararlarına karşı 404 dava açılmış, bunların 254'ü lehte, 67'si aleyhte sonuçlanmış, 83'ü devam ediyor. 2011 yılı da hakeza.

Son günlerde toplumumuzu üzen gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle askerlerimiz hain bir saldırı sonucunda, bir hafta sonra da Van'da meydana gelen depremde çok sayıda vatandaşımızı yitirdik. Böyle olağanüstü dönemlerde hepimize olduğu gibi medyaya da önemli bir sorumluluk düşmektedir. Bildiğiniz gibi, 2010 yılının haziran ayında yani geçtiğimiz yılın haziran ayında terör eylemlerinin yaşanması üzerine, 25 Haziran 2010 tarihinde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz tarafından, İçişleri Bakanlığı, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ile Televizyon Yayıncıları Derneği üyeleri ve ülkemizin önde gelen yayın kuruluşlarının katıldığı "Medya Duyarlılığı" toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda RTÜK, Televizyon Yayıncıları Derneği ve yayın kuruluşlarının işbirliği ile ilkeler belirlenmesine karar verilmiştir. Bir aylık bir çalışmanın ardından "Terör ve Olağanüstü Durumlarda Habercilik Yaparken Uyulacak İlkeler" belirlenerek ilan edilmiştir.

3 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe giren yeni Yasa'mızın 8/d maddesiyle "Yayın hizmetleri terörü övemez ve teşvik edemez, terör örgütlerini güçlü veya haklı gösteremez, terör örgütlerinin korkutucu ve yıldırıcı özelliklerini yansıtıcı nitelikte olamaz. Terör eylemini, faillerini ve mağdurlarını terörün amaçlarına hizmet eder şekilde sunamaz." hükmü getirilmiştir. Ayrıca, haberlerin verilisinde abartılı ses ve görüntüye, doğal sesin dışında efekt ve müziğe yer verilemeyeceği, görüntülerin arşiv veya canlandırma niteliği ile ajanslardan veya başka bir medya kaynağından alınan haberlerin kaynağının belirtilmesi zorunluluğu da hükme bağlanmıştır.

Terör ve olağanüstü durumlarda genel olarak yayın kuruluşlarının gerek kendilerinin belirlediği gerekse yasayla öngörülen hususlara uygun yayın yaptıkları değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, abartılı ses ve görüntülerin, saatler süren son dakika anonslarının kullanımına, olay yeri görüntülerinin verilisine dikkat edildiği, şehitler ve hayatını kaybeden vatandaşların isimlerinin, devlet makamlarına yakınlarına bilgi verilmeden haberlerde açıklanmadığı, halkı ve terör mağdurlarını galeyana getirebilecek dil kullanımından uzak durulduğu ve teröre yönelik halk gösterileri haberleştirilirken daha dikkatli davranıldığı, pek çok kuruluşun yayın akışını değiştirdiği ve eğlence programlarını yayından kaldırdığı tespit edilmektedir.

Ayrıca Van depreminden sonra on beş yayın kuruluşu büyük bir duyarlılık sergilemiş, "Van İçin Tek Yürek" adlı bir yardım kampanyasını ortak yayın yaparak yürütmüşlerdir.

Bununla birlikte, ölçsüz yayın yapan ve belirlenen ilkelere dikkat etmeyen kuruluşlar hakkında da gerekli değerlendirmeler yapılmakta ve müeyyide uygulanmaktadır.

Sayın Başkanım, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından hazırlanan ve yayınlanan ilerleme raporlarının bizimle ilgili olan kısımları da sunuş konuşmamızın 11'inci sayfasında tafsilatıyla verilmiştir.

Ayrıca, RTÜK'ün bir strateji planı hazırlanmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

Çocuklarımızın olumsuz yayın içeriğinden korunmasına ve kamuoyunun bilinçlendirilmesine yönelik çalışmalardan biri de medya okuryazarlığı dersidir. Medya okuryazarlığı dersi 2003 yılında düzenlenen İletişim Şurası ile RTÜK'ün gündemine gelmiştir. Çocukların radyo ve televizyon programlarının zararlı etkilerine karşı korunması amacıyla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve Millî Eğitim Bakanlığının işbirliği sonucunda Medya Okuryazarlığı Projesi geliştirilerek hayata geçirilmiştir. İlk olarak 2006-2007 öğretim yılında, beş pilot ildeki ilköğretim okullarında medya okuryazarlığı dersi verilmiştir. 2007-2008 öğretim yılından itibaren de bu ders Millî Eğitim Bakanlığı tarafından ders programına alınmıştır. Bugüne kadar 2 milyondan fazla öğrenci medya okuryazarlığı dersi almıştır.

İletişim merkezimize ve web sitesine, izleyiciler tarafından yapılan bildirimlerde izleyicilerin en çok "çocukların ve gençlerin korunması" ve "Türk aile yapısına ve ahlaka aykırılık" gerekçesiyle şikâyetle buldukları görülmüştür. Çocukların ve gençlerin olumsuz yayın içeriğinden korunması konusunda Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun, yayın kuruluşlarının ve ebeveynlerin ayrı ayrı sorumlulukları bulunmaktadır. Buradan hareketle Üst Kurul hem anne ve babaların, çocuklarının sağlıklı gelişimlerini açısından uykunun önemi konusunda bilinçlendirilip desteklenmelerinin hem de ekran başındaki çocukların belli bir saatte uyumalarının nasıl temin edileceği konusunda çalışmalara başlamıştır. Ülkemizdeki ulusal televizyon kanallarının üye oldukları Televizyon Yayıncıları Derneğinden gelen talebi değerlendiren Üst Kurulumuz "İyi Uykular Çocuklar Projesi"ni geliştirmiştir.

Bir yıl önce uygulanmaya başlayan bu programdan oldukça olumlu izlenimler almaktayız. İlk defa Kırıkkale Üniversitesi tarafından rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen 500 çocuk üzerinde bir anket çalışması gerçekleştirilmiş, ilköğretim 2, 3, 4 ve 5'inci sınıf öğrencilerine uygulanan bir anket sonucunda, öğrencilerin yaklaşık yüzde 95'inin akşamları saat 21.30'da ekrana gelen "Tele" karakterini tanıdıkları, sloganları hatırladıkları görülmüştür. Ayrıca çocuklar "İyi Uykular" animasyonu ekrana gelince televizyon izlemeyi bırakıp yattıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, yayıncı duyarlılığıyla başlatılan ve tüm kanalların aksatmadan uyguladıkları projelerin çocuklar ve ebeveynler tarafından desteklendiğini göstermektedir.

Sayın Başkanım, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bütçemizi de parasal olarak takdim edip sözlerime son vereceğim.

2012 yılı için öngörülen toplam gelir tahminimiz 137 milyon Türk lirasıdır. Aynı yıl için toplam gider tahminimiz, personel giderleri olarak 47 milyon 983 bin Türk lirası, sosyal güvenlik kurumlarına ödenen devlet primi giderleri 4 milyon 477 bin Türk lirası, mal ve hizmet alım giderleri 22 milyon 655 bin Türk lirası, cari transferler 53 milyon 440 bin Türk lirası, sermaye giderleri 8 milyon 445 bin Türk lirasıdır. Toplam gider tahminimiz 137 milyon Türk lirasıdır. Bu rakamın 50 milyon Türk lirasının gelir bütçesine gelir fazlası olarak aktarılması da öngörülmüştür.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; takdimlerimi ancak bu kadar süratle ve kısaltarak yapabildim, özür diliyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başbakan Yardımcımıza çok teşekkür ediyoruz.

Yarım saat, akşam yemeği için...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 20.15 diyelim.

BAŞKAN – Yarım saat yeterli olur.

Yarım saat ara veriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 19.37

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.15

BAŞKAN : Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

----- 0 -----

BAŞKAN – Toplantıyı açıyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan Bütçe Komisyonu üyeleri çok yoğun bir çalışma temposu içerisinde ve bize hangi bakanlığın bütçesi görüşülecekse onunla ilgili gelen bilgi, belgeler çok geç geliyor, hazırlanamıyoruz.

Şimdi, biraz evvel Sayın Başbakan Yardımcım, haklı olarak, kendisine bağlı olan kurumların faaliyetleriyle ilgili geniş kapsamlı bir sunum yaptı. Tabii, eğer daha evvel... Plan Bütçe Komisyonunda bundan önceki dönemlerde de ben buldum. Genellikle, kurumlar, faaliyet raporlarını, daha önce, iki üç gün öncesinden Plan Bütçe Komisyonu üyelerine gönderirler, o faaliyet raporları hakkında biz bilgi sahibi olurduk, sayın bakanlar da kısa bir sunuş konuşması yaparlardı.

Şimdi, Sayın Bakan, haklı olarak, Komisyon üyelerine, kendisine bağlı olan kuruluşların faaliyetlerini sunmak istiyor ama emin olun ki biz, saat 10.00'dan bu yana, hiç aralıksız, sürekli çalışma hâlindeyiz. Eminim ki Komisyon üyelerimizin hiçbirinin, Sayın Başbakan Yardımcımızın hazırlamış oldukları o son derece önemli raporların sunuş konuşmasını ilk on dakika dışında hiçbirimizin ne kafası aldı ne de alır. Şimdi, biz burada bu gece saat 24.00'e kadar - belki de saat 01.00'i bulur- çalışacağız. Yarın sabah saat 10.00'da birkaç tane bakanlığımızın bütçe görüşmeleri var. Gideceğiz, evde, o bütçe görüşmeleri için, bugün elimize ulaşan bilgilerin üzerinde çalışacağız, hazırlık yapacağız. O zaman, ya gerçekten biz hiç çalışmayacağız, geleceğiz, burada o anda aklımıza ne geliyorsa söyleyeceğiz gideceğiz

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

veyahut da düzenli bir çalışma yapacağız. Sayın bakanlarımızın konuşma süreleri de nasıl bizimki sınırlıysa... Sayın bakanlarımıza bağlı kuruluşlar da ona göre önceden faaliyetleriyle ilgili raporları Komisyon üyelerine gönderecekler, Komisyon üyeleri de ona göre bir hazırlık yapsınlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Belki bu benim sorumluluğumda olan bir hadise. Sayın bakanlarımızdan çok, belki benim böyle bir önemi almam gerekiyordu. Bundan sonraki süreçlerde bunlara dikkat edelim.

Ama aşağı yukarı saat sekiz buçuk arkadaşlar, dolayısıyla belki üç dört saat, belki daha fazla sürecek olan bir süreç içerisindeyiz. Ben tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan süreye... On dakika elbette ben süre vereceğim ama mümkün olduğu ölçüde belki sürenin daha altında olursa çok memnun olurum.

Ben, biliyorsunuz, bugüne kadar size yardımcı olmaya çalıştım, gereken her türlü müsamahayı gösterdim. Bana da bugün, bu akşam yardımcı olursanız çok memnun olurum diye düşünüyorum değerli arkadaşlar ve Sayın Günal'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli başkanlar, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle kurumlarımızın bize göndermiş olduğu yayınlara da teşekkür ediyoruz. Kitap önemli, yayınlar gerçekten önemli yayınlar. Kit bütçeleriyle ayrıca bunu yaptıkları için bir daha teşekkür ediyorum çünkü senelerdir söylüyoruz, bu kurumlar Yüksek Kurula bağlı olarak -Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu, Araştırma Merkezi, Kültür Merkezi- gerçekten çok önemli görevler ifa etmişler ama bugünkü şartlarda, maalesef, o kuruluş amaçlarını tam olarak yerine getirebildiklerini söylemek mümkün değil, bunu hepimiz biliyoruz. Onun için, geçen yıl da söylemiştim, yeniden tekrar edeceğim Sayın Bakanım, çünkü fikrî takip olması gerekiyor.

Bütçeleri siz okudunuz. Ben de çıkarmıştım ama sonunda varmış, hepsini topladım. Normalde bunlar ayrı ayrı kuruluşlar, tüzel kişiliği var, siz toplayıp vermişsiniz, aynen 34 bin 199, yani 34 milyon 199 bin lira tamamı. Özellikle bakıyorum, en fazla olan Dil Kurumu, o bile 13,8 milyon.

Şimdi, şöyle düşünüyorum, 34 milyon... Milyon yani, milyar değil değil mi, ben yanlış bilmiyorum? 34 milyonluk. Yani bir tane ihalede... Şimdi, önce bir düşünüyorum, milyar olsa zaten mümkünatı yok diye baktım ama milyon da böyle garibime... 300 filan olsa, acaba bir satır daha mı fazla çıksa, bazıları 1 yerine 10 mu olsa diye düşünmeden edemedim.

Niye diyeceksiniz? Bir tane örnek vereyim yine size bağlı kurumun bütçesinden.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, arkadaşım çok önemli bir konuya temas etti ama bunun üzerine konuşmasını bina edecek. Ben hem onun hem de arkadaşlarımızın merakını gidermek için bir cümle söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Lütfen buyurun.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Evet, bu miktar çok düşük görünüyor ancak biliyorsunuz ki -belki biraz sonra açıklayacaktım bir soru üzerine- Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu Büyük Atatürk'ün vasiyetiyle İş Bankasının temettü almaktadır. Esas bütçeyi o oluşturuyor. Bugüne kadar birikmiş miktar da 500 milyonun üzerindedir.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – “Birikmiş” derken?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Yani geçmiş yıllardan bugüne kadar, her yıl mart, nisan aylarında bu temettü gelir. Sayın Bakanım da çok iyi bilir. Dolayısıyla Türk Dil Kurumu ve Tarih Kurumu ve Yüksek Kurum faaliyetleri sırasında ayrıca o bütçeyi de kullanıyorlar.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Mesela ne kadar gelmiş geçen sene?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Söyleyeceğim. Yani 60 milyon civarında, 60-70 milyon arası... Her sene kâra göre temettü değiştiği için... Ama isterseniz her seneye göre rakam var.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Yok, yok, o kadar değil.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sadece baştan bunu söylemek istedim. Yani iki kurum hem genel bütçeden bizim koyduğumuz kadar personel giderlerini içine alacak bir ödenek alıyor hem de kendisine yıllardan beri, daha sonra mahkeme kararıyla alınan, hemen hemen sekiz on yıllık... Cumhuriyet Halk Partisi vermek istemediği için mahkeme kararıyla alındı. Mahkeme kararları kesinleştikten sonra da -ki diğer seneler, Cumhuriyet Halk Partisi, İş Bankasındaki hisselerden temettü verilmesine rıza gösterdi- hiçbir sorun olmadan bu miktar geliyor.

Elimde rakam var, uygun bulursanız şimdi açıklayayım, isterseniz daha sonra.

BAŞKAN – İsterseniz girmeyelim.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Sadece toplam bir yılını söyley misiniz, sadece bu yılını kaçmış mesela.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Kamuoyu da o parayı Cumhuriyet Halk Partisi alıyor zannediyor. Oysa Atatürk'ün vasiyeti doğrultusunda onlar alıyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – O ayrı bir konu Sayın Ayaydın. Haklısınız, o da ayrı bir konu.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Sayın Bakanım, bir yılın sadece, en son neymiş?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Hemen sunuyorum efendim, hemen sunuyorum.

Bu bana Türk Dil Kurumundan verilen not: 2010 yılında -ki 2011'i saymıyoruz- 82 milyon 657 bin lira.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Tamam, teşekkür ederim.

Şimdi, benim derdim onları tartışmak değil Sayın Bakanım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Ben kısaca bir açıklama yaptım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Genel olarak, tabii, bu tip araştırma kurumları çok daha nitelikli yayınlar yapıyorlar ama çok daha fazlasını yapmaları lazım, çok daha fazla uluslararası konferanslar, sempozyumlar düzenlemeleri lazım. Bunlar masraf gerektiren şeyler. Arkadaşların gayretleriyle olduğunu ben biliyorum. Yani alanım farklı da olsa, yarım akademisyen olarak, onların çalışmalarını yakından takip ediyorum. Dolayısıyla bunları çok az bulduğumu söylemek için... Yani 80 de az, 100 de olsa yine az. Yani burada bir şeyi yapmamız lazım.

Örnek söyleyeyim: Şu anda -RTÜK Başkanı da yanınızda- RTÜK'ün bütçesi 137 milyon. Yani -mukayese etme açısından söylüyorum- diğer dört kurumun toplamı, 80'i de koysak oraya ulaşmıyor. Yani kabaca söylemeye çalıştığım bu. Bu kurumlara çok daha fazla... Başka fon mu buluruz, nasıl yaparız? Yani bir şeyler yaratmamız lazım. Bir şekilde, Kültür Bakanlığıyla da ilişkili şekilde... Bunlar sadece Başbakanlıkla ilgili değil, diğer Telif ve Sinema Genel Müdürlüğü var. Onlarla mı yaparız, nasıl yaparız bilemiyorum, o fonlardan, Tanıtma Fonu'ndan mı olur, biraz daha kaynak aktarmamız lazım. Kısaca onu söylemek için örnek verdim. Buradaki şey, ileri doğru baktığımızda, sonraki yıllarda da bütçe artış oranına göre arkadaşlarımız doğal olarak Maliyeni Hükçe tekniğine uygun koymuşlar ama önümüzdeki yıllarda revize edilebilir. Bu sene de, revize edilirse, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu kurumların bütçelerine destek vereceğimizi şimdiden deklare etmiş olalım.

Şimdi, bunlardan bir tanesiyle ilgili... Çok kısa kısa geçeceğim, vaktimiz... Ama yarısını hesapladınız değil mi, Sayın Bakanın... Şimdi bana "Bitti." diye söylemesin Başkanım. Beşte başlamış oldum yani.

BAŞKAN – Siz yine on dakikaya sığdırırsınız.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Çok kısa geçeyim o zaman, siz cevap verdikçe bakarız.

Mesela, bu Tarih Kurumuyla ilgili önceki Başkan -görevden ayrılan- bazı şeyler söylemiş bazı yolsuzluklarla ilgili. Ben burada telaffuz etmek istemiyorum, sadece diyeceğim ki: "Bununla ilgili bir soruşturma var mı?" "Yargıya intikal eden bir şey var mı? Siz bir şeyler yaptırдыңız mı?" diyorum. Sizin cevabınıza göre gerekirse... Soruyorum ve orayı geçiyorum.

Öbür taraftan, Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili -onu da uzatmadan söyleyeceğim, size yazılı olarak sonra takdim edeyim- Türk Diyanet Vakıf-Sen'in talepleri var. Daha çok personel haklarıyla ilgili, diğer personelle aralarındaki adaletsizlikle ilgili. Çok kısa söyleyerek onun için geçiyorum, soruda da vakit almamak babından. Yalnız, bir madde var ki o dikkatimi çekti Sayın Bakanım. 900 sayılı Kanun'a göre kurulan vakıfların denetimi Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kapsamından çıkarılmış. Öyle mi Adnan Bey? Dışarıdan denetim... Hayır, yok, işte onun için soruyorum yani yazılı vereceğim de kısa söylemek için sordum. Bununla ilgili yüzde 5'lik bir katkı payı ödendiği söyleniyor.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Hayır, değil, o kalktı, onu kaldırdık.

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Ha, işte kalktıysa onları yazılı olarak vereceğim. Sadece o dikkatimi çekti.

Diğerleri personelin özlük haklarıyla ilgili, size yazılı olarak sunacağım Sayın Bakanım. Hızlandırmak açısından, hızlı hızlı söylüyorum.

Şimdi gelelim RTÜK'e. RTÜK'le ilgili bugün bir basın açıklaması, dün bir toplantı yapılmış. Sürekli medyada da yer alan şey. Ben onların üstünde fazla durmak istemiyordum ama zamanlaması manidar geldi yani lojmanlarla ilgili, kiralarla ilgili. Gerçekten de şimdi oraya baktığımız zaman, biz de bürokrasiden gelen insanlar olarak ve lojmanda kalmış birileri olarak, tabii geçici olarak lojman tahsisinin bir süresi olması lazım.

Onun için, Sayın Başkan, bunun da polemige yol açmasın diye ayrıntısına girmiyorum ama dört yıldır duruyor. Siz de oradan sorumluydunuz daha önce de. Yedi yıl mı oldu, kaç oldu arkadaşların görevi, bilemiyorum. Şimdi hepsi farklı farklı üyeler olup ayrıldığı için, kimisi gitti, kimisi içeride, kimisi dışarıda ama bu sürekli olarak geçici. Geçici deyince, bizde görevlendirme bile altı ay sonra bitiyor biliyorsunuz, yeniden Başbakanlıktan yazı istiyorlar yani geçici görevlendirmenin süreleri var. Lojmanlardaki geçici tahsisin de bir sınırlaması olması gerekir diye düşünüyorum. Onun için mukayese ettim RTÜK'le yani araştırma kurumlarımıza da o zaman belli haklarımızı vermemiz lazım.

Bir de, Sayın Bakanım, sizin konuşmanızın içerisinde de vardı, SKAAS sistemiyle ilgili. Orada bazı şeyler söylemişsiniz, rakamlarla ilgili çok şey var. Seksen adet radyo yayını kaydediliyormuş ama benim bilgilerime göre toplamda 1.100'ün üzerinde radyo olması lazım. Normalde bu kurulların bunların da denetleneceği doğrudan, sistematik olarak söyleniyordu. Şimdi, rakama bakıyorum, sizin verdiğinizde radyolar 74, artı 23, 97 radyo. Sayın Bakanın verdiği 2010 ve 2011'den bahsediyorum. Dokuz aylık dönemde 581, 558'i TV, 23'ü radyo diyor. 714 TV, 74 radyo, iki yıllık SKAAS'tan sonraki sistem. Yani burada diğerlerine henüz olmadı mı, sisteme tam alınmadı mı, bir aksaklık mı var bunda? Rakamlar biraz şaşırttı beni. Fazla var diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Herhâlde bitirdik!

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Bitiriyoruz efendim, merak etmeyin.

Bir de arkadaşlarımızın söylediği bir şey vardı, soruda kullanmamak için şimdi burada soruyorum: "Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı hâlâ boş mu -arkadaşımız herhâlde RTÜK üyesi olmuştu- boş olarak duruyor mu?" diye onu da soru olarak sunmuş olayım.

Son olarak, Sayın Bakanım, dünkü tartışmamız esnasında bana bir şeyler söylemişsiniz, ben de bugün size takdim edeceğimi söylemiştim Sayın Genel Başkanımızın ne söylediğine ilişkin olarak bu Oslo görüşmeleri hakkında. Burada hem yazılı metnini hem de o gün yapmış olduğu 18 Eylül tarihli konuşmanın CD'sini size takdim edeceğim. Ondan önce bir cümle söyleyerek kapatıyorum.

Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Buyurun efendim.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Daha sürem dolmadan kısıtlı sürenin de tamamını kullanmadan bitireceğim.

Bu Oslo görüşmelerinin içerisinde RTÜK'le ilgili bir kısım var, sadece orayı söylemek istiyorum ve o sorunun da cevabını istiyorum. Burada diyor ki: "İşte RTÜK'e gönderiyor, Başbakanlık bize gönderiyor, ben de kuruldayım." diyor. Zannediyorum o zaman Başbakan Müsteşar Yardımcısı olduğu için Sayın Fidan, diyor ki: "Şimdi bir il güne doğuda

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

oradan bir şey geldi dört tane isim var –başvuru yapmışlar izin için bir yayın kuruluşuna- dört ismin dördüne de örgüt mensubudur, sempatanıdır diye görüş var. Haklarında valiyi aradık dedik ki eskiden benimle beraber çalışıyordu. Dedim hayırdır ya dedim ben sana bir şey soracağım. Şimdi nedir? Böyle böyle bir talep var. Dedi efendim zaten olmayan yok ki dedi verin gitsin. Şimdi tamam dedik öyle verdik gitti. Bunu şeyi anlatmak için bir enstantane söylüyorum. Yani adamın adı işte bilinen örgüt sempatanıdır, destekçisidir, şudur budur bir noktaya kadar bunların hepsi yönetilir, tolere edilebiliyor.”

Şimdi, böyle bir şey valilere açılıp söyleniyor mu? RTÜK izin verirken Başbakanlıktan görüş alınca sonra bunlar geriye alınabiliyor mu? Açıkçası, orada okurken... Dün vaktinizi almayayım diye okumamıştım. RTÜK'ü de ilgilendirdiği için bugün hem sizden hem de RTÜK Başkanından bu izinlerle ilgili müdahale yapılabilir mi merak ediyorum.

Ben, çok teşekkür ediyorum. Buradaki konuşmasını da Sayın Genel Başkanımızın, aynen benim dün dediğim gibi, hatta daha da ağır söylemiş ‘İftira masası kuruldu Oslo’da ve AKP’yle PKK’nın görüştüğü, yanak yanağa olduğu anlaşılmalı” diyor. Veriyorum.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ayaydın, buyurun lütfen.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Başbakan Yardımcım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ve Vakıflar Genel Müdürlüğü 2012 yılı bütçeleri üzerinde kişisel görüşlerimi sizlerle paylaşmak üzere söz aldım. Bu vesileyle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünden sorumlu Sayın Başbakan Yardımcımızın konuşmasını dinlediğimde –ki bu konuşmayı anlıyorum ki Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü hazırlamış- acaba ben başka bir ülkede mi yaşıyorum diye kendi kendime düşündüm.

Sayın Bakana ve Sayın Genel Müdüre göre, Türkiye’de basın sektörü sağlıklı bir yapıya kavuşmuştur. Basın özgürlüğü konusunda AB normlarına ve gelişmiş demokratik ülke standartlarına uygun 5187 sayılı Basın kanunu çıkarılmıştır. Güya, bu Kanun, basın camiasınca takdirle karşılanmış. Oysa yıllarca basın camiasında bizzat bulunan ve de sarı basın kartı sahibi olan biri olarak, bu Kanun’un hiçbir basın mensubu tarafından takdirle karşılandığına tanık olmadım. Sözde bu Kanun’la Avrupa Birliği standartları yakalanmış, basın özgürlüğü sağlanmış.

Şimdi soruyorum sizlere: Hangi Avrupa Birliği ülkesinde demir parmaklıklar arasında yatan yüzlerce gazeteci var? Bahsettiğiniz ifade özgürlüğü, henüz basılmamış kitap için sabahın erken saatlerinde evi basılarak gözaltına alınan ve hâlen tutuklu olan gazetecilerin yaşadığı durum mu? Yoksa devletteki yolsuzluk raporlarını haberleştiren ve yolsuzlukların üzerine giden gazeteci Nedim Şener’den mi bahsediyorsunuz? Yoksa gazetecilikten başka hiçbir şey yapmayan ve Parlamento üyesi olmasına rağmen Silivri’de demir parmaklıklar arasında bulunan Mustafa Balbay’dan mı bahsediyorsunuz? Bu örneklerin hiçbirine bir Avrupa Birliği ülkesinde rastlayamazsınız.

Sayın Bakana soruyorum: Siz, hiç bu durumu yurt dışındaki meslek örgütlerine anlattınız mı?

Sayın Arınç, siz de Deniz Feneri sanıklarının tahliye edilmesi sonrasında Sayın Balbay ve diğerleri için de aynı yolun izlenmesini gündeme getirdiniz. Keşke Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü de meslek örgütü olarak meslektaşlarının ve de üyelerinin haklarını savunan tanıtım faaliyetlerinde de bulunsaydı.

Sayın Bakan diyor ki: “Gazetecilik mesleğine geniş güvenceler getirilmiştir.” Ben, şimdi Sayın Başbakan Yardımcıma sesleniyorum: Şu anda Komisyonda bizleri takip eden basın emekçilerine hangi güvence getirilmiştir?

Basın sektöründe rekabet koşulları ortadan kalkmış, basın emekçilerinin büyük bölümü işsiz kalmış, iş bulabilenler de karın tokluğuna çalışmaya mecbur kalmışlardır. Hangi gazeteci evinin ihtiyacını tam olarak karşılayabiliyor? Hangisi çocuğunu iyi bir okula gönderebiliyor? Hangisinin işi güvence altına alınmıştır? Doğrusu, bunu öğrenmek istiyorum.

Güvencesiz, karın tokluğuna çalışan basın emekçilerinin ne yazık ki çoğu tarafınızca verilen ve pek de anlam taşımayan sarı basın kartının dahi sahipleri değillerdir. Lütfen dönüp sol tarafınıza bakın. Sabah saat ondan gecenin geç saatlerine kadar aralıksız olarak çalışmalarımızı yakından takip eden kaç gazetecinin güvencesi var? Kaç tanesinin ceplerinde sarı basın kartı var?

Ancak tüm bunlara sessiz kalmanızdan ve gazetecilerin sorunlarını kendi sorunlarınız olarak göremediğiniz için kolaylıkla "Güvenceleri artırdık." diyebiliyorsunuz. Sanırım sizin bahsettiğiniz güvence kapsamında olanlar olsa olsa iktidarın her türlü nimetinden yararlanan yandaş gazetecilerdir.

Ayrıca basın emekçilerinin yaptıkları doğru haberlerden dolayı adliyeleri mesken edinin on binlerce Türk lirası tazminat davalarıyla baş başa kaldıklarının farkında bile olmamanız beni son derece rahatsız etmiştir.

Değerli Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçesinin. Sözde özerk olan RTÜK, ülkemizdeki tüm ulusal ve yerel televizyon kanallarını, sözde izleyip bunları düzenleme ve denetleme yetkisini kullanıyor. Oysa RTÜK, hem sayısal hem de oransal büyüklükteki yandaş kanalları değil, sadece tarafsız yayın yapmaya çalışan televizyon kanalları üzerinde bu yetkilerini hatırlamakta ve tabiri caizse âdeta terör estiren bir uygulama yapmaktadır.

Nedense RTÜK Başkanı ve üyeleri, kişilik haklarını hiçe sayan, hakaret ve küfürlerle dolu yayın yapan bazı yandaş kanalları hiç ama hiç görmemektedir. Zira onların bir özelliği vardır, o da yandaşlıktır.

Aynı Kurul Başkanı ve üyeleri, her nedense aslında iktidara şirin gözükmeye çalışan ve yayınları buna göre ayarlayan ama henüz tam olarak yandaş unvanını kazanamamış kimi kanalların yayınlarını da dikkatle mercək altına almakta ve cımbızla çekilen bazı yayınlar için bu kanallara inanılmaz yaptırımlar uygulamaktan çekinmemektedirler.

Aklınıza ve vicdanınıza sesleniyorum: Bu mudur özerklik, bu mudur hakkaniyet, bu mudur hukuk ve adalet?

İznilinizle, şimdi Kurum içi bazı hususlara da değinmek istiyorum. RTÜK için son derece önemli olan Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı, yaklaşık yedi buçuk aydır boş tutuluyor. Böyle bir makamın boş tutulması doğru mudur? Peki,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 66

neden boş tutulmaktadır? Çünkü bu dairenin başkanı yedi buçuk aydır Kurul üyesi olmuştur. Acaba bu makamın boş tutulmasının nedeni RTÜK üyeliğine atanan bu şahsın bir buçuk yıl sonra görev süresi bitince bu göreve yeniden atanmasının sağlanması mıdır? Yoksa bu kişiden resmen olmasa da fiilen o görevi de yürütmesi mi istenmektedir?

Sayın Başkan, değerli üyeler; belirtmek istediğim bir diğer husus, kurumdaki atamalara ilişkindir. RTÜK içinde kendi alanında yetişmiş, donanımlı ve bir o kadar da başarılı pek çok kişi varken nedense boşalan makamlara Kurum içinden liyakate göre değil, dışarıdan kişiler getiriliyor. Çünkü Kurumun faaliyet alanıyla ilgisi ve bilgisi olmayan bu kişilerin bir tek özelliği, iktidar partisine mensup milletvekillerinin kardeşleri, eşleri, dostları ve yakınları olmasıdır. Ancak bu durum artık bizleri şaşırtmamakta, kamu yönetimi açısından endişelendirmeye devam etmektedir. Zira yandaşlık kavramı burada da ön planda tutulmaktadır.

Bu noktada son olarak Kurum bütçesine ilişkin bir başka hususa değinmek istiyorum. 2012 yılı bütçe teklifi 137 milyon Türk lirası olarak öngörülmüştür. Oysa 2011 için kabul edilen ödenek 115 milyon Türk lirası olarak verilmiş ve yıl sonu harcama tahmini 97 milyon TL olarak belirlenmiştir. Hâl böyleyken 2012 yılı için yaklaşık 40 milyon Türk liralık bir ödenek artışı öngörülmektedir. Bu ödenek artışının kompozisyonunda baktığımızda ise karşımıza iki unsur çıkıyor. Bunlar yıl sonunda 26 milyon Türk lirası olarak gerçekleşeceği tahmin edilen personel giderleri 2012 için 48 milyon Türk lirası olarak öngörüldüğü ve izleyen iki yılda da bu ekseninde 52 milyon olarak devam ediyor. Yıl sonunda 11,3 milyon Türk lirası olarak gerçekleşeceği tahmin edilen mal ve hizmet alımları 2012 için 23 milyon Türk lirası olarak öngörüldüğü ve izleyen iki yılda da bu ekseninde devam ediyor. Bu kapsamda harcama artışını oluşturan personel ve alımlara ilişkin faaliyetler neler olacaktır, merak ediyorum.

Bir de biraz evvel Milliyetçi Hareket Partisi sözcüsünün belirttiği bir konuya değinmek istiyorum. RTÜK'ün bugün basına yapmış olduğu bir basın bildirisine var. Bu basın bildirisinde aynen şunu söylüyor, diyor ki: "6 üst kurul üyemize kiralama yoluyla aylığı 3.500 Türk lirası arasında konut kiraladık." diyor. Devam ediyor "Ancak Başkanımız Profesör Doktor Davut Dursun ve Başkan Vekili Taha Yücel 1997 yılında ana hizmet binasıyla birlikte satın alınan Ankara'da iki dairede geçici olarak konaklamaktadırlar. Bu nedenle kendilerine kiralama yoluyla konut tahsis edilmesini talep etmemişlerdir."

Şimdi, geçici olmayıp da mülklerine mi geçireceklerdir?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Acaba bu sayın bürokratların elektrik, su, aidat, temizlik malzemesi, temizlikçi bedeli dâhil her türlü masrafını RTÜK'e yani devlete ödetince niye kendilerine konut tahsisi talebinde bulunsunlar ki? Nasıl olsa ekmek elden, su gölden. Bu, mazeret değildir.

Daha çok söyleyecek şeylerim var ama zamana da riayet etmek istediğim için, Başkana söz verdiğim için, ben, bu düşünce ve temennilerimle 2012 yılı bütçesinin milletimize, ülkemize ve kurumlarımıza hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Ben de süreyi tam kullanmayacağım. Bir konuyu Sayın Başbakan Yardımcım daha önce de gündeme getirmiştii. Öncelikle, tekrar, tüm Komisyon üyelerini saygıyla selamlıyorum.

Vakıflar konusu, Sayın Başbakan Yardımcım. Tabii, sunumunuzda son gelişmelerle ilgili bir bilgi göremedim. Bir kanun hükmünde kararnameyle yapılan bir düzenleme var, 36'da beyan söz konusu olan azınlık vakıflarına ait mülklerin iadesiyle ilgili bir düzenleme.

Şimdi, Sayın Başbakan Yardımcım, dördüncü kez bu konuda düzenleme yapılıyor 2002'den bu yana yani aynı konuyla ilgili düzenleme yapılıyor. Şimdi, öncelikle bu düzenleme konusunda kimler ne yorum yapmış, kısaca bahsederek geçeceğim. Fener Rum Patrikhanesi Basın Sözcüsü, Atlas Tarih dergisine verdiği röportajda "Üç buçuk yıldır bir çaba vardı. Çalışmalarımızın meyve vereceğini biliyorduk ama bu kadar çabuk olacağını tahmin edemedik. Ne hissettiğimi söylersem gülersiniz. Demek ki Müslüman Erdoğan'ı Tanrı bize gönderdi." diyor.

Yine, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Türkiye'de azınlık vakıf mallarının iadesiyle ilgili kararın uzun bir yolda atılan olumlu adım olduğunu söylüyor ve küstahça da bir açıklaması var, diyor ki, Dışişleri Bakanımız Ahmet Davutoğlu'nun Türk Hükümetinin bu konuda attığı adımın başka ülkelere ve özellikle de Yunanistan'a örnek olmasını umduğunu belirttiği açıklamasıyla ilgili soru üzerine, insan haklarıyla ilgili konularda mütekabiliyetin söz konusu olmadığını, Yunanistan'ın kendi vatandaşlarıyla ilgili konuları başka ülkelerle asla konuşmayacağını söylüyor.

Yine, Hillary Clinton, Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanı, Hükümetin azınlık vakıflarının iadesine ilişkin kararından dolayı Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ı kutladığını söylüyor.

Sayın Başbakan Yardımcım, bir de sizin açıklamanız var. Söz almamda biraz gerekçe oluşturan konu, diyorsunuz ki: "Gasbettik."

Ben şuna inanmak istiyorum Sayın Başbakan Yardımcım: "Bu bir dil sürçmesi." demenizi beklerim. Yani geçmiş günlerde diyorsunuz ki: "Kanun hükmünde kararname çıkarttık, gasbettığımız gayrimenkullerini cemaat vakıflarına aynen iade ediyoruz. Bu, Türkiye'nin yüz akıdır."

Şimdi, gelelim meseleye. Biliyorsunuz, bu konuda Türkiye Cumhuriyeti'yle ilgili ileri sürülen iddialar, gerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin gerekse bu konuda gerek Türkiye Cumhuriyeti'nde gerek yurt dışında işte Avrupa Birliği ile ilgili raporlarına yansıyan, görüşünü açıklayan kişilerin ortaya koyduğu fikir iki tane. Diyorlar ki: "Mülkiyet hakkını engelliyorsunuz, azınlık vakıflarının mülkiyet hakkını engelliyorsunuz." İkinci konu da "Eşitlik ilkesine aykırı davranıyorsunuz." Hâlbuki yüzde 99'u Müslüman olan –elhamdülillah Müslümanız ki bu tabir kullanıldığı için söylüyorum,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 67

yüzde 99'u Müslüman olarak kabul ediyoruz- vatandaşların dinî amaçlı bir vakfı yok, yasak Medeni Kanun'umuza göre, Vakıflar Kanunu'muza göre yasak.

Şimdi, vakfı yok ki azınlık vakıflarına göre bir eşit davranmama söz konusu olsun yani Müslüman kesimin bir vakfı olur da eşit davranmazsın, o zaman haklılar dersin. Vakfı olmayan, dinî amaçlı bir vakfı yok Müslüman kesimin, bir eşitsizlikten bahsediliyor.

Yine aynı şekilde vakfı yok ki mülkiyet hakkı Müslüman kesimin dinî vakıflarına verilsin, azınlık vakıflarına verilmesin. Diyeceğim şu: Dört senedir yapılan düzenlemelerle sonuna kadar hakka hukuka uygun olan tavrınız maalesef şimdi daha kolay bir şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemelerinde dava kazanabilecekleri bir noktaya getirdik durumu.

Şimdi, ben, şunu sorarım: Yani hani şeytanın avukatlığı derler yani niye 36'da beyan edilenler de daha öncekiler yok? Yani bir kısmını veriyorsak o zaman hepsini vermemiz lazım yani sadece beyan ettikleriyle sınırlı tutuyorsak o zaman haksızlık yapmış oluruz.

Sayın Başbakan Yardımcım, yani benim endişem, bu işin Ayasofya'ya kadar götürülebilecek olması. Yani "Şu anki düzenleme kapsamıyor." dersiniz, doğrusunuz ama yarın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde açılacak davalarla bu işin nereye kadar gideceği gerçekten meçhul. Sadece bu konuda iki tane örnek size açıklayacağım. Şimdi, bir gayrimüslim vatandaşımızın Altüst dergisinde yazdığı bir yazı var. Hatta orada 28 Ağustos 2011 akşamında iftar yemeğinde, Sayın Başbakanın, bakanların, sizlerin katıldığı iftar yemeğinde neler konuşulduğunu da anlatıyor ve şunu diyor: "Bu kararnameyle hangi sorunlar çözülüyor? 1936 beyannamesinde olan binalar ve mezarlıklar iade edilecek, 1936 beyannamesine girmeyen mallar iade edilemeyecek. Yüzlerce mazbut vakfın malları iade edilemeyecek."

Yani dört sefer düzenleme yaptık, baştan beri biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu konuda Hükûmeti uyardık. Çünkü 57'nci Hükûmet döneminde bürokrattım, Sayın Başbakan Yardımcım, bu konuda da toplantılara katıldım, Sayın Nejat Arseven'in başkanlığında olan toplantılara. Hiç hamasete girmeksizin şu tezimizi baştan kısaca özetlediğim yani "Mülkiyet hakkının ihlali yok, eşitsizlik söz konusu değil." tezini hukuki gerekçelerle ortaya koyduk ve karşı görüşte olan kesimlerin görüşünü bir anlamda hukuken ortadan kaldırdık ve o dönemde bu çıkarılmadı. Ben, bu işin arkasında kimlerin olduğunu da biliyorum, ne tür kulisler yapıldığını da biliyorum ama maalesef bu dönemde öyle bir noktaya gelindi ki haksız duruma düştük. Yani 36'dan öncekileri, beyan edilmeyenleri niye vermiyoruz o zaman? Yani ona ne diyeceğiz? Yarın mahkemeye gittiğinde Türkiye Cumhuriyeti kendisini nasıl savunacak?

Yine, Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda bu konuda ne denmiş, bir de ona bakalım, 2012 Avrupa Birliği İlerleme Raporu. Özü itibarıyla yetersiz olduğunu söylüyor Sayın Başbakan Yardımcım yani aynı biraz önce bahsettiğim konuya Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda da aynen yer verilmiş yani mazbut vakıfların bir kısmının mülklerini alamadığından bahsetmiş. Yani bu iş nereye kadar gidecek hakikaten? Yani hep şu gerekçe ileri sürüldü: Aşağıda, Genel Kurulda geçen dönem, 2008 yılında Vakıflar Kanunu'nda yaptığımız o diğer vakıflarla aynı statüye getiren düzenleme tartışılırken, görüşülürken bunları hep biz söyledik, uyardık yani burada Lozan Anlaşması'yla verilen ayrıcalığın genelleştirildiğini, bunun yanlış olduğunu söyledik. Şimdi "Lozan Anlaşması'nda mütekabiliyet var." dedik, dendi ki "Ya, kendi vatandaşlarımızı başka bir ülkeyle nasıl kıyas ederiz?"

Yani şunu da söyleyeyim: Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak, etnik kökeni, inancı, mezhebi ne olursa olsun bu ülkede yaşayan herkesin birinci sınıf vatandaş olduğuna inanıyoruz. Bir haksızlık varsa sonuna kadar bu haksızlığın giderilmesi için çabalayacağımızı, gerekeni yapacağımızı da hep söyledik ama burada maalesef bir haksızlık yok.

Şunu da söyleyeyim son olarak: Tabii sizin sunumunuzda -çok özür diliyorum- yani 90 ton kavrurma yapıldı, şu yapıldı bu yapıldı anlatılıyor da bazı şeyleri göremiyoruz. Yani şimdi bir soru soracağım: Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda diyor ki...

BAŞKAN – Evet, ilave süre vereceğim efendim.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

"2010 tarihli, Ankara'da Kurtuluş Protestan Kilisesi Vakfının kurulması konusunda, Türkiye davasında verdiği karar uygulanmıştır." diyor. Yani bizim kanunlarımıza göre, dinî amaçlı vakıf kurulamaz. Nasıl kuruldu, bilemiyorum. Aynen geçen yılki görüşmede tartıştığımız konu. Patrikhaneye maalesef sizin Hükûmetiniz gayrimenkul tescil etti, tüzel kişiliği olmayan bir birime gayrimenkul tescili yaptık. Niye? "Mahkeme kararı" diyeceksiniz. Doğru, mahkememiz de maalesef Adalet Bakanlığının müdahalesiyle, ilgili bakanlıkların görüşleriyle böyle bir kararı verdi ve bir anlamda Patrikhanenin tüzel kişilik kazanması, nihayetinde ekümenikliğin, hepsinin önünü açtı, yolunu açtı.

Son olarak şunu diyorum: Yine Avrupa Birliği İlerleme Raporu'nda "Ağustos ayında yaklaşık doksan yıl sonra ikinci defa Karadeniz Trabzon ilindeki Sümela Manastırı'nda ayin izni verildi, gerçekleştirildi. Eylül ayında Van Gölü'nde Akdamar Adası'nda Ermeni Surp Harç Kilisesi'nde 1915 yılından bu yana yine ayin düzenlendi." diyor. İşte "Van şehrinde Protestan Kilisesi, haziran ayında resmen açıldı." diyor. "Başbakan Yardımcısının da aralarında bulunduğu Türk yetkililer, gayrimüslim cemaat liderleriyle toplantılar yapmıştır. Bu toplantılar arasında Patrikhaneye gerçekleştirilen bir ziyaret de bulunmakta olup 50'lerden bu yana üst düzey bir yetkili tarafından Patrikhaneye gerçekleştirilen ilk ziyarettir." diyor.

Bunları şunun için söylüyorum: Yani bir de, hocalarım da var burada, ben tarihçi değilim ama bize öğretilen bir konu var, Patrikhanenin kin kapısı var yani bir açınlar, illa orada bir Türk üst düzey yetkilinin asılması mı söz konusu, on u mu bekleyeceğiz? Yani gayrimüslim vatandaşlarımız da bazı konularda geçmişten beri gelen -tabularını mı diyelim- artık kinlerine bir son versinler. Yani bunları benden daha iyi bildiğinizde de eminim Sayın Başbakan Yardımcım.

Bir de Sümela'da, Akdamar'da ayin izni veriyoruz. E, biz Milliyetçi Hareket mensubu ülkücüler olarak, sizler daha önce "Millî görüş" çatısı altında iken hep beraber yürümedik mi Sayın Başbakan Yardımcım "Ayasofya ibadete açılmalı." diye yürümedik mi? Bir açalım o zaman, bir de orayı açalım, bir cuma namazı kılalım orada.

Ben, teşekkür ediyorum.

Bütçelerimizin hayırlı olmasını temenni ediyorum, sağ olun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 68

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – O köprülerin altından çok sular geçti!

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Sezgin Tanrikulu, süreniz beş dakika efendim.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum. Burada bu çalışma içerisinde bulunan herkesi de saygıyla selamlıyorum.

Dün Sayın Başbakan Yardımcısı bir konuda görüşünü ortaya koymuş, arkadaşlar beni uyardılar. O nedenle burada bulunmaktayım. Dün akşam itibarıyla, Sayın Başbakan Yardımcımız, kendi dönemlerinde faili meçhul cinayet sayısının 1 olduğunu ifade etmiş bu ortam içerisinde. Ben, bunun en azından yani tartışmaya açık bir veri olduğu düşüncesindeyim. Sayın Başbakan Dolmabahçe Sarayı'nda Cumartesi Anneleriyle toplantı yaptıktan sonra da aynı görüşü söylemişti ve "Ben bu kadar çok faili meçhul cinayetten ve kayıttan haberim yoktu." demişti. Oysa Cumartesi Anneleri, Sayın Başbakanla görüşmeden önce Cumartesi Anneleri Galatasaray Meydanı'nda yüzüncü toplantılarını yapmıştı. O toplantıdan sonra Sayın Başbakan Cumartesi Annelerinin yaşadığı dramdan haberdar olabildi. Öncesinde de biz görüşmüştük onlarla. 23 Şubat 2011 tarihinde Anadolu Ajansının verilerine bakılabilir. O tarihte Sayın Başbakanın bu konuşması üzerine, CHP Genel Merkezinde insan haklarından sorumlu Genel Başkan Yardımcısı olarak bir açıklama yaptım. Bu açıklamada da faili meçhul cinayet sayısının -sizin döneminizde- 2002'den itibaren 116 olduğunu açıkladım. 116 verisini de bugüne kadar bu verilerinden yararlanılmayan Türkiye İnsan Hakları Vakfının -ki kurucusuyum o vakfın, Türkiye adını da Bakanlar Kurulu kararıyla almıştır Türkiye İnsan Hakları Vakfı- o vakfın verilerine dayanarak açıkladım. Ayrıca, aynı açıklama içerisinde de kamuoyunda yargısız infaz ve literatürde yargısız infaz olarak ifade edilen ölüm sayısının 367 olduğunu yani orantısız güç kullanımı, dur ihtarına uymama gibi nedenlerle ölüm sayısının bu dönem içerisinde 367 olduğunu, göz altında ya da cezaevinde bir biçimiyle yaşamını kaybedenlerin sayısının da 370 olduğunu ifade etmiştim. Bu açıklamam Anadolu Ajansının verilerinde de var. O açıklamama herhangi bir yalanlama gelmedi. 2002 yılından itibaren de... Yaklaşık 1990 yılından bu yana Türkiye'de insan hakları alanında dokümantasyon çalışması yapan ve bugüne kadar da Hükümetiniz tarafından yararlanılmayan Türkiye İnsan Hakları verilerine göre de bu sayıları toplayarak isim isim açıklamıştım ancak bugüne kadar Hükümetten de buna bir yalanlama gelmedi. Ben, belki atlamışsınız diye de bu verileri, Türkiye İnsan Hakları Vakfının her yıl yayınladığı verileri, bu konuyla ilgili verileri elimde getirdim, isim isim var. Yani siyasal kimlikleri farklı olabilir ama hepsi Türkiye Cumhuriyeti'nin yurttaşları. Bir biçimiyle yaşamlarını yitirmişler ve bununla ilgili olarak da bugüne kadar Hükümetiniz tarafından bir yalanlama gelmemiş. Bu nedenle, bu verinin yani size aktarılan bu verilerin düzeltilmeye muhtaç olduğunu düşünmekteyim.

İkinci olarak yani Hükümetiniz sadece sizin döneminizde gerçekleşen faili meçhul cinayetlerden sorumlu değil. Hükümetiniz aynı zamanda cumhuriyetin hükümetidir ve cumhuriyetin daha önceki dönemlerinde meydana gelen faili meçhul cinayetlerden ve kayıplardan da aynı zamanda onların üzerine gitmekten de sorumludur.

Daha önceki dönemlerde 17 bin faili meçhul cinayet olduğu ifadesi var kayıtlara geçen ve her tarafta da dillendirilen. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, sorumlu bir biçimde bu konuların, özellikle yurttaşlarımızın adalet duygularının zayıflamasına neden olduğunu ve bu nedenle de cumhuriyete aidiyet bağlarında bir zayıflamaya neden olduğunu ifade ettik ve siyasetten bağımsız olarak da Türkiye'ye özgü, bunları araştırarak bir komisyon kurulması gerektiğini, siyasi partilerin bu konularda özdeşleşmesi gerektiğini, bir araya gelmesini ifade ettik. Fakat Hükümetimizden de bugüne kadar buna bir yanıt gelmedi. Biz iki konuda ısrarcıyız: Bir, faili meçhul siyasal cinayetlerde ve zorla kaybedilmelerde zaman aşımı süreleri dolmak üzere bir çok cinayet bakımından, özellikle 90'lı yılların başında meydana gelen cinayetler bakımından dolmak üzere. Zaman aşımı düzenlemeyle, acilen, TCK'da yapılacak değişiklikler beklenmeden bir düzenlemeyle Meclise getirilmelidir. Biz getirmeye hazırız ama bunu ortak getirmek durumundayız, birlikte yapalım.

İkinci olarak da faili meçhul cinayetler ve zorla kaybedilmelerle ilgili olarak daha önce üç tane komisyon kurulmuştu, sizin de bilginiz vardır. İşte, 93'te kurulan komisyon vardır, Susurluk Komisyonu vardır, Şemdinli Komisyonu vardır bu cinayetleri araştırın fakat hiçbirinin soruşturma raporu Mecliste görüşülemez. Hatta Şemdinli Komisyonunun üyeleri yani çok değerli çalışma yapmışlardır. Adalet ve Kalkınma Partisinin üyelerinin hiçbirisi, kamuoyuna yansıyan bilgilere göre de Dolmabahçe mutabakatından sonra Sayın Başbakan tarafından milletvekili adayı gösterilmemişlerdir, böyle değerli çalışma yapan milletvekilleri.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) - Dolayısıyla, bütün bunları bir tarafa bırakarak İç Tüzük'ün dışında yasayla kurulmuş Türkiye'ye özgü bir komisyon çalışmasını birlikte yapalım önerisini getirdik. Sizin de bilgilerinize sunuyorum. Dolayısıyla biraz sonra da bu bilgileri size sunacağım. Eğer bu konuda da görüşlerinizi açıklarsanız ana muhalefet partisi olarak memnun olacağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ünüvar, buyurun lütfen.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başbakan Yardımcım, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Tabii, çok tarihî kurumlarımızın bütçelerini görüşüyoruz, hepsine ayrı ayrı değinmek mümkün değil. Ben bugün konuşmamda ağırlıklı olarak Türk Dil Kurumu ve Türkçemizle ilgili kanaatlerimi paylaşmak istiyorum bu vesileyle.

Ana dilimiz Türkçe yeryüzünün en eski ve en geniş coğrafya parçasında konuşulan zengin bir bilim, kültür ve sanat dilidir, bunu hepimiz biliyoruz. Dünyada şu anda 200 milyonu aşkın insan Türk dilinin çeşitli kollarını konuşmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 69

Yine Türk Dil Kurumundan aldığım bilgi çerçevesinde ifade ediyorum: Yaklaşık 12 milyon metrekairelik bir alanda Türk dilinin birbirinden uzak veya yakın lehçeleri konuşulmakta ve yazılmaktadır.

Yahya Kemal "Türkçe ağızda annemin sütüdür." diyor. Fazıl Hüsnü Dağlarca da "Türkçem benim ses bayrağım." şeklinde ifade ediyor. Fakat bugünkü tabloya baktığımız zaman aynı görüntüyü görebiliyor muyuz? Maalesef göremiyoruz. Değişik şekillerde dilimizle ilgili birtakım problemler de yaşıyoruz.

Hepimiz biliyoruz ki dil öğrenimi beyni, dolayısıyla düşünceyi değiştirir ve biçimlendirir. Dilbilim bize bir dilin kendi başına zengin veya yoksul olmayacağını söyler. Dil bir iletişim aracıdır ve her dil kendisini oluşturan topluluğun iletişim ihtiyacında olduğu anlamları iletmeye yeter.

Tabii, dil ihtiyaca göre de zenginleşir. Mesela, Eskimolarda karın ve buzun çeşitli durumlarını anlatan kelimelerin sayısı başka hiçbir dilde bulunmayacak kadar zengindir, çoktur.

Murat Belge'nin bir yazısında gördüm bir örneği paylaşmak isterim. Deniz kıyısına inen ecdadımızın burada gördüklerini ve ilk olarak tanımaya başladıkları balıklara bildiği şeylere çok benzeyen ifadeleri isim olarak taktığını yazıyor Murat Belge. Mesela kılıç kalkan balığı gibi. Ama tabii çeşit artınca bu sefer kefal, palamut gibi Rumca isimler de benimsediklerini görüyoruz.

Dilin zenginleşmesini tabii karşılamak gerekir. Ama bunu dilin bozulması hatta Profesör Cahit Kavcar'ın ifadesiyle dilin kirlenmesiyle de karıştırmamak gerekir. Türk Dil Kurumunun bildiğim kadarıyla hemen her yıl yenilenen bir Türkçe sözlüğü var. Benim de başucu kaynağım olarak sürekli yanımda bulduğum bir kaynak. İki 1945'te yayınlandığında yaklaşık 20 bin söz vardı, bugün bu sayı 92 bin civarına erişmiş durumda.

Bugün itibarıyla dilimizle ilgili çözüm bulmamız gereken pek çok sorun vardır, bunları da kısaca özetlemeye çalışacağım.

Birinci sorun bence, özensizlik ve yanlış kullanım. Dilimizin sözlü ve yazılı kullanımında ciddi yanlışlıklar yapılıyor, bazen bizler de yapıyoruz, kelimeleri yanlış kullanıyoruz. Yabancı kelime alışkanlığı ciddi boyutlarda. Kanaatimce, bunun için almamız gereken ilk tedbir, belki de ilkokuldan başlayarak sözlük kullanımını yaygınlaştırmak yani sözün doğru kullanımını teşvik etmek. Acaba diyorum, ilkokulda başlangıçta haftada bir olur, ayda bir olur, bir sözlük dersi mi koymak lazım? Çünkü sözlüğün kullanımıyla ilgili çok ciddi sıkıntıları hep beraber görüyoruz.

Yabancı kelimelerin de dilimize pek rahat yerleşebildiğini görüyoruz. Artık uzlaşma yerine "konsensüs", yoğunlaşma yerine "konsantrasyon", kontrol yerine "çek etmek" ifadelerini rahatça kullandığımızı hepimiz görüyoruz. Bunları önlemek için de yine bir yazarımız -şimdi ismini hatırlamıyorum- "Fransa, Almanya ve Macaristan'ın uyguladığı dil gümrüğü yöntemi kullanılabilir mi?" diye ifade etmişti. Ben de konuşmamda onu ifade etmek istiyorum. Bu ülkeler yeni bir buluş veya alet icat edildiği zaman hemen kendi dillerine uygun bir sözcük türeterek onun yaygın, yanlış kullanımını önlemeye çalışıyorlar. Ama biz Türkçede bunu bir sözcük iyice yerleştikten sonra yapmaya çalışıyoruz ve birtakım zorlamaları da beraberinde getiriyor ve çoğu zaman da uygun olmayan karşılıklar söz konusu oluyor. Bu vesileyle, geçenlerde yaklaşık on beş gün kadar önce Türk Dil Kurumunun bir çalışmasından haberdar oldum, basına da o şekilde yansıdı, bilmiyorum, doğru veya yanlış. Bazı meşhur sanatçı ve bilim adamlarıyla yabancı kelimelere Türkçe karşılık bulma çalışması yapıldığını, hatta birtakım işte "flash haber" yerine "zırtgel" gibi çok anlamsız bir şey olduğunu hatırlıyorum.

Meşhur kişilerin Türkçe hassasiyetine katılıyorum, hatta onları alkışlıyorum ama hoşgörünüze sığınarak Sayın Başbakan Yardımcım, bu kişilere meşhur da olsa kelime türetme görevini âcizane onaylayamıyorum. Yani onlar Türkçemizi benimsesinler ama kelime türetme noktası başka bir iş.

Tabii, tartışmamız gereken bu anlamda başka bir husus, yabancı dil öğretimiyle yabancı dilde öğrenimdir. Bence bu karışıklığı da gidermemiz lazım. Birçok üniversitemiz âdeta hazırlık sınıfında yabancı dil öğretimi yapıyor, öğrenimine başlıyor ama ondan sonra Türkçe olarak devam ediyor. Ne kişiler tam yabancı dili öğrenebiliyorlar ne de o bilim dalını tam olarak yürütebiliyorlar. Bu çelişkiyi de aslında bizim kaldırmamız gerekir diye düşünüyorum.

Türkçenin güzel kullanımını teşvik anlamında basit şeyler de yapılabilir. Mesela İspanya'ya transfer olan futbolcularımız var. Nihat Kahveci gittikten üç ay sonra İspanyolca konuşmaya başlamıştı ve gazetelere şöyle bir haber yansımıştı "Nasıl bu kadar kısa zamanda İspanyolca'yı öğrendiniz diye?" O da şunu söylemişti "İlk altı ayda İspanyolca'yı öğrenme zorunluluğu var İspanya'ya transfer olan futbolcularda." Biz acaba benzeri bir uygulamayı yapabilir miyiz? Ben açıkçası -Beşiktaşlıyım- futbolunu zevkle izlediğim Fenerbahçeli Alex'in maçlardan sonra birkaç Türkçe kelime de kullanmasını, hatta Türkçe cümle kurmasını da istiyorum. Özel sohbetlerinde Türkçe konuştuğu yazılıyor, çiziliyor ama televizyon ekranlarında tek bir kelime Türkçe konuştuğuna da şahit değilim. Belki bu vesileyle onu da görebiliriz.

Türkçe öğretimiyle ilgili Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü ki çok başarılı çalışmalar yaptığını biliyoruz. O Genel Müdürlüğümüz veya TRT'nin İnternet sitesi üzerinden İnternet yoluyla veya TRT Okul kanalıyla -ki başarılı ve zevkli yayınlar da yapıyor- onun yoluyla, televizyon yoluyla da acaba Türkçe öğretimini, yabancılara Türkçe öğretimini yapabilir miyiz?

Bu arada son bir iki tane sözüm kaldı Sayın Başkanım: Çocuklarımız hep daha fazla bir yabancı dil öğrensin diye uğraşıyoruz ama bence, çocuklarımıza meramını anlatma dilini çok fazla öğretmiyoruz. Bu çerçevede konuşma, Türkçe meramını düzgün anlatma anlamında okullarda acaba bir güzel konuşma dersi de verilebilir mi? Hiç olmazsa o çocuklara öğretirken öğreticiler de birazcık daha güzel konuşmayı öğrenebilir. Bu şekilde, belki televizyonlarda filan da daha Türkçeyi güzel kullanan spikerlerle karşılaşırız diye düşünüyorum.

Son bir iki tane şeyi söyleyip bitireceğim. Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğümüz "Aydın Tarihi" kitabını bize veriyor, her bütçe döneminde geliyor ama bunların düzenli gelmesini istiyoruz Sayın Başkanım.

İnternet yoluyla da taramayla ilgili -Murat Bey'e ben daha önce arz etmiştim- özgün taramayla ilgili bir problem vardı. Henüz o taramanın probleminin çözülmediğini görüyorum, onu da herhâlde çözerler.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 70

Bir de "Ne Haber" diye bir kitap var. Şöyle bir karıştırdım, hakikaten çok orijinal, son derece güzel, hatta yerel basına filan da okumayı zorunlu kılmamızı gerektirecek fevkalade güzel bir kitap. Yani bir haber nasıl hazırlanır, nasıl yazılır. O yüzden de bu kitap için kutluyorum.

Son sözüm Radyo ve Televizyon Üst Kuruluyla ilgili. Ben tıp doktoruyum bildiğiniz gibi Sayın Başbakan Yardımcım. Televizyonlarda, çok yaygın kanallarda olmasa bile bazı kanallarda çok fazla karşıma çıkan bir reklam var. Tek bir tane ilaç. Aslında ilaç falan olup olmadığını da bilmiyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECDET ÜNÜVAR (Devamla) – Son cümlem.

...ismi belli ama adamın birisi, karşısında kendisine çanak soru soran bir kişi. Kırmızı gömlekle bir kanalda bakıyorum, kalp hastalarına tavsiye ediyor aynı ilacı; yeşil gömlek giyiyor, kısırlık için; mavi gömlek giyiyor, bu sefer cilt hastalıkları için aynı ilacı tavsiye ediyor. Yani bu kişiyle ilgili de Sayın Başkanımıza arz ettim ama Plan ve Bütçe Komisyonunun çok kolay biçimde sizlere de arz etmek istiyorum. Bu tür yanıltıcı reklamlar gerçekten sağlık alanında çok ciddi problemlere yol açıyor. Belki Sağlık Bakanıyla beraber çalışıp bir yasal düzenleme yapmamız gerekiyorsa veya yasal boşluktan kaynaklanan bir eksik varsa bunu da gidermek lazım diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyor, bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt, buyurun.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; basın, enformasyon, RTÜK, tarih, dil deyince ister istemez özgürlük, bilim ve insan haklarının gündeme gelmesi gerçekleşiyor.

Basın özgürdür, basının haber kaynağı gizlidir. Basın Kanunu'muzun 3'üncü maddesi "Basın özgürdür." diyor, 12'nci maddesi de "Haber kaynağı gizlidir." diyor. Ancak, Türkiye uygulamalarında bunun böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Şu anda Türkiye, yüzlerce gazetecisi tutuklu, yüzlerce gazetecisi sanık olan bir ülke ve bu konuda belki de birinci ülke. Böyle bir ortamda, Türk Ceza Kanunu'nun 285, 288 ve Terörle Mücadele Kanunu'nun 7'nci maddeleri gerekçe gösterilerek çok kolay biçimde davalar açılıyor, çok kolay biçimde insanlar sanık yapılıyor ve dünyada en çok beraati olan yargılama Türkiye'de. Buradan çok farklı dersler çıkarmamız lazım. Bu dersleri çıkarırken hem Basın-Yayın Enformasyon Müdürlüğümüzün hem Başbakanlığımızın çok da farklı çalışmalar ve hazırlıklar içerisinde olması gerekiyor.

Öncelikle iktidarımızın, Hükümetimizin medya üzerindeki baskılarını azaltması, hatta kaldırması, bir an önce özgür ve demokratik bir basın ortamını yaratması gerekir. Ancak bunu yapmak yerine, Sayın Başbakanın çok açık ve net baskılarını devam ettirdiğini hepimiz biliyoruz.

Siyasi ve ekonomik baskılar engellenmediği gibi, çok küçük sebeplerle yerel basından da bildiğim bazı şeyler var ki örneğin, bir bulmacayı iki kez yayınladı diye kapatılan, ceza alan gazeteler var. Bunları dikkatle izlemek gerekir ve bu bütçelerde bunu konuşmak gerekir. İnşallah da en kısa sürede düzeltilmesi için hep birlikte yeni yasal düzenlemeler yaparız.

Bir diğer alan, esas kurullarımızın tartışıldığı ya da tartışılması gerektiği ve 2876 sayılı Kanun'la kurulu birim. Şimdi, burası hem tarih hem Atatürk hem dil konusunda uzman ve çalışmalar yapmak üzere görevlendirilmiş bir kurum iken, bu işin çok ciddiye alınmadığını zannediyorum ya da görüyorum. Yıllar önce pek çok maddesi iptal edilen yasa hâlâ düzenlenememiş, yenilenememiş ve sanki nasıl olursa bizi ilgilendirmiyor diye bir hava içerisinde çalışılıyor. Bu, belki de 12 Eylül Kenan Evren yönetiminin kurdurduğu ve bilimsel olmaktan uzak kurumların düzenlenememesi, günümüz koşullarına uygulanamaması sonucunu doğuran bir yapıyı ortaya çıkarmış. Herkes "Ellersem yanarım, dokunursam pişman olurum." mantığıyla hareket etmiş ve bu bile Cumhuriyet Halk Partisinin nemaları vermediği gerekçesiyle bizim üzerimize fatura edilmeye çalışılmış. Şimdi, Sayın Bakan biraz önce söyledi: 80 trilyon dedi. Yalnız o sanıyorum sadece Türk Dil Kurumu için verilen nema. Bir 80 de Türk Tarih Kurumu için olduğunu zannediyorum. Yani İş Bankasından bu kurumlarımız için en az 170-180 milyon lira gibi bir kaynak aktarıldığını da bilmemiz gerekiyor. Bu kadar kaynağı alan, bu kadar kaynakla bir çalışma sistemi içerisinde olan kurumlarımızın maalesef çok başarılı olduğunu söylemek, yeterli olduğunu söylemek de mümkün görünmüyor. Özellikle Avrasya çalışmalarında bu kurumlarımızın hiç de yeterli olmadığı anlaşılıyor.

Bu düzenlemeyi bir an önce gerçekleştirmezsek ciddi anlamda yönetim sorunu olduğunu hepimiz kabul etmek durumundayız çünkü yüksek kurulu yok, yönetim kurulu başkanı yok, denetim kurulu yok. Kurum böyle bir karmaşa içerisinde yönetim sergilerken elbette sıkıntılar çekecek. Belki de bunları Kültür Bakanlığıyla birleştirmek ya da bağlamak konusunu tartışsak daha doğru yapar mıyız acaba diye düşünüyorum. Değerli Başkanım, elbette aslına döndürsek, demokratik ve katılımcı bir hâle getirirsek çok daha doğru yapmış oluruz.

Vakıflarla ilgili birkaç kelime etmek isterim. Vakıflar Türk geleneklerinin en önemli örgütlerinden birisi ve şu anda Türkiye'de hukuki anlamda bazı sıkıntıları yaşayan bir örgütlenme. Gerçekten, biraz önce konuşan arkadaşlarımızın belirttiği gibi, azınlık vakıflarıyla Türkiye'deki vakıflar arasında çok farklı uygulamalar var ve vakıfların bir dönem, ara dönem sanki dernek gibi kullanılmasından kaynaklanan hukuki sorunları var. Bir ara vakıflarda üyelik tartışmaları yaptık, daha sonra bunu da ortadan kaldırdık ama hâlâ yüzlerce üyesi olan vakıflarımız var ve bu konudaki hukuki düzenlemeyi bekliyoruz.

Vakıfların en büyük gelir kaynağı, gayrimenkullerin kira bedelleri, ecrimisil bedelleri, taviz bedelleri. Eskişehir'de örnek vererek devam edeyim, biliyorum ki Türkiye'nin birçok yerinde de böyledir. Eskişehir'in merkez Mahmuudiye, Çifteler ve Seyitgazi ilçesine bağlı köylerde, Mahmut Sani Vakfı adında bir vakıf var ve bu vakfımız tüm gayrimenkullerin sahibi pozisyonunda. O yıllık ecrimisil bedelleri, o emsal gayrimenkullerin satış bedelleri kadar. Köylü bu konuda gerçekten rahatsız, gerçekten sıkıntılı ve üretime dönüştüremediği sermayesini vakıflara yatırmak zorunda kalıyor ya da icralık olmak

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 71

durumunda kalıyor. Ama babadan, atadan, dededen beri işlediği için de bir türlü o topraklardan vazgeçemiyor. En kısa zamanda bu ecrimisil sorununu ve mülkiyet sorununu çözecek düzenlemeyi yapmak gerekiyor diye düşünüyorum.

Yine vakıfların büyük özelliklerinden birisi olan tarihî eserlerimiz içerisindeki onarım çalışmalarının bilimsel olmaktan uzak olduğunu, bu konuda çok dikkatli olunmadığını gözlediğimi de itiraf etmek durumundayım.

Yine Seyitgazi ilçemizde bulunan Seyit Battal Gazi Türbesi'nde yapılan bir yenileme sırasında, o tarihî eserin PVC ile bölündüğünü, tuvaletlere fayanslar döşeyerek bir yenileme çalışması içerisinde girerek tarihî özelliklerin tümünün kaybolduğunu ama bunun kimin tarafından, neden yapıldığının ve sorumluları konusunda nasıl bir işlem yapıldığının bilinmediğini de arz etmek isterim.

Bu ecrimisil bedelleriyle ilgili 2014 yılı sonuna kadar kurum gelirini 2 katına çıkarmak performans hedefi olarak getirilmiş ve gayrimenkul gelirini artırmayı da temel bir çalışma biçimi olarak yazmışız. 2010 yılında 287 milyon 557 bin 414 lira iken gayrimenkul geliri, 2011'de 235 milyon Türk lirasına inmiş, 2012'de ise 300 milyon Türk lirasına çıkarılması hedefleniyor. Herhâlde 2011'deki seçim çalışmaları nedeniyle bu ecrimisil ve diğer taviz bedellerinde fazla bir artırma yapılmadı. Önümüzdeki dönem için geçen dönemin cezasını çıkaracak bir hedef ortaya konulmuş. Bunun da yeniden gözden geçirilmesi yararlı olacaktır diye düşünüyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar, kurumlarımızın değerli yöneticileri, değerli basın mensupları; hepinize saygılar sunarak sözlerime başlamak istiyorum.

Ben de süreyi azami kısıtlayarak kullanmaya gayret göstereceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Öncelikle Sayın Ünüvar'ı da ben tebrik ediyorum konuşması ve hatırlatması için.

Sayın Ünüvar'ın konuşmasından çağrışım alarak şunu ifade ediyorum: Hakikaten kelime türetme çok önemli. Benim bu çalışmadan haberim yok ama Sayın Ünüvar'ın aktardığı üzere eğer sanatçılar veya bilim adamları da olabilir, daha çok entelektüel camiadan ünlü kişilerin böyle bir çalışmada yer almalarına elbette karşı değiliz.

Yalnız benim Türk Dil Kurumuna şöyle bir önerim olacak: Bildiğim kadarıyla, Kamusi Türki'nin yazarı Şemsettin Sami veya Cevdet Paşa için anlatılan bir anekdot vardır. Bunlar eserlerini kaleme alırken, bazı kelimelerde veya kavramlarda takıldıklarında mutlaka sokaktan geçen bir sütçü, bir simitçi, bozacı veya halktan tahsil görmemiş hatta okuması, yazması bile olmayan insanlarla sohbet ederek bu kelimeleri türettikleri veya kavramlar konusundaki kafalarındaki sorulara açıklık getirdiklerini biliyorum. O nedenle, biz, olabildiğince esnafımızla, çiftçilerimizle, mümkün olduğunca az tahsil görmüş halktan insanlarımızla hatta ilginç gelebilir ama çocuklarla bile konuşup sohbet etmekte büyük fayda var çünkü en ciddi kelime türeticileri çocuklardır. Yani o safiyane zihni yapıyla çok daha ilginç öneriler çıkabilir.

Bunu da hatırlattıktan sonra, tabii, RTÜK'le ilgili söylenecek çok şey olmakla birlikte yani bazı durumlarına RTÜK'ün çekidüzen vermesinde fayda var. Daha evvel de harcırahlar konusu spekülasyon yapılmıştı kamuoyunda RTÜK yöneticilerinin. Şimdi kiralama yoluyla lojman konusu gündeme gelmiş. Bu ay içerisinde RTÜK yine medyada özellikle 5018 sayılı Kanun uyarınca Üst Kurulun üçer aylık gelir fazlalarının yanlışlıkla Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu'na yatırıldığı ifade edildi. RTÜK'ten yapılan açıklamada, bunun sehven, IBAN numarasının Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'nun IBAN numarasının verildiğini söylediler. Yanlışlık olabilir ama bu sehven nasıl olmuştur, bu da dikkatimizi çekiyor. Sehven de bir numarada bir yanlışlık oldu, bir veya iki numarada ama RTÜK bakımından en alakasız bir kuruma bu aktarma nasıl yapılmıştır? Bunun sehven olduğu konusunda ben pek ikna olmadım doğrusu.

Değerli arkadaşlar, Fener Rum Patrikhanesiyle ilgili bir iki söz söylemek istiyorum. Şimdi, Tapu Kanunu'nda kimlerin gayrimenkul edinebileceği gayet açık. Patrikhanenin tüzelkişiliği yok. Tüzel ya da gerçek kişi olmayanlar adına tapu tescili de yapılamıyor. Türk hukuk sistemine göre tüzelkişiliği olmayan bir kurumun mülkiyet hakkı sahibi olması da mümkün değil. Ancak, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 15 Haziran 2010'da Büyüka'daki yetimhanenin üç ay içinde Fener Kilisesi'ne teslim edilmesi yönünde bir karar vermişti. Vakıflar Genel Müdürlüğü üç aylık itiraz süresi içinde itiraz hakkını kullanmadığı gibi, Adalar Asliye Hukuk Mahkemesinde 3 Kasım'da görüşülen davada yetimhanenin kiliseye devrini kabul etmiştir. Böylece ilk kez vakıf yerine dinî bir cemaate, tüzel kişiliği olmayan Fener Rum Kilisesi'ne tapu devri yapılması için karar alınmıştır ve Adalet Bakanlığının yazısında da "Yetimhane Patrikhane adına kaydedilecek." denilmiştir. Bu tescili hukuki kabul etmeyi de mümkün görmüyoruz. Eğer, Bartholomeos adına, gerçek kişi adına kaydedilirse bu da hukuken mümkün değil. Tapunun gerçek kişi adına niçin tescil edildiğinin bir hukuksal nedeni olması gerekir, bunu da göremiyoruz ve Patrikhaneye tüzel kişilik verilecekse de bu ancak Türk hukukuna göre verilebilir diyoruz ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin de böyle bir yetkisi bulunmamaktadır.

Ayrıca, Bartholomeos'un bir din büyüğü, din adamı gibi değil de uluslararası politik bir aktör gibi davrandığını düşünüyorum ben ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını, yetimhaneye ilgili yaşananları da gördükçe bu kararlar Rum Patrikhanesine tüzel kişilik sağlamanın ve Vatikan benzeri bir yapılanmanın yolunun açılmak istendiğini düşünüyorum.

Yine Sayın Başbakan da bir Yunanistan ziyaretinde Fener Rum Patriğine "ekümenlik" sıfatı verilmesi konusunda "Bu tanım beni rahatsız etmiyor." demiştir. Hâlbuki, Yargıtay 2007 tarihinde verdiği kararında "Patrikhane tamamen Türk hukukuna tabidir. Ayrıcalık tanımak Anayasa'nın 10'uncu maddesinde gösterilen eşitlik ilkesine açıkça aykırılık oluşturacağından kabul edilemez. Patrikhanenin ekümenlik olduğu iddiasının yasal bir dayanağı bulunmamaktadır." demektedir ve ayrıca Lozan görüşmelerinde ekümenlik statüsünden vazgeçilmesi şartıyla Patrikhanenin İstanbul'da kalmasına razı olduğun da maalesef göz ardı edilmektedir.

Muhterem arkadaşlar, bu sözlerimi bağlarken Kayseri Milletvekilimiz Profesör Doktor Sayın Yusuf Halaçoğlu'da bu Komisyon toplantımıza katılacaktı, kendisi Antalya'daki bir bilimsel toplantıda olması ve yetişememesi nedeniyle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 72

katılmadı. Ben Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün de dikkatine -kamuoyuna da yansımıştı, ayrıntılı olarak da bahsetmeyeceğim- özellikle Balkanlardaki, Girit'teki ve Kıbrıs'taki bütün vakıf mallarının durumunu gündeme getirmek istiyorum ve Sayın Halaçoğlu yaptığı açıklamada -Akşam gazetesinde çıkmıştı- Kıbrıs'ın üçte 2'sinin vakıf olduğu ve Kıbrıs'ta Türkiye'yi işgalci olarak göstermeye çalışan Güney Kıbrıs yönetiminin Ada'da sahip olduğu toprakların büyük bölümünün Osmanlı İmparatorluğu döneminde kurulan Türk vakıfları üzerine kayıtlı olduğu ifade edilmişti ve "Kıbrıs'ta Rumların elinde bulunan Türk vakıflarına ait arazilere yönelik bir çalışması bulunmakta mıdır?" diye sorumu yönelterek sözlerime burada son veriyorum.

Teşekkür ediyor, iyi akşamlar diliyorum.

(Başkanlığa Başkan Vekili Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Berber, buyurun lütfen.

RECAİ BERBER (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Komisyonumuzun değerli üyeleri, Çok Değerli Sayın Başbakan Yardımcım, kurumlarımızın değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; gecenin bu saatinde ben de çok uzun konuşmadan bazı hususlara değinmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, gerçekten ülkemiz, üzerinde yaşadığımız topraklar, uygarlıkların, medeniyetlerin beşiği olan bu Anadolu dünyanın hiçbir yeriyile kıyaslanmayacak kadar tarihî zenginlikleri bünyesinde barındırıyor. Bu tarihî zenginliklerin en önemli bölümü de vakıf kültür varlıkları olarak karşımızda duruyor. Vakıf yoluyla kurulan, ata yadigarı vakıf kültür varlıklarının bakım, onarım ve restorasyonunu büyük bir itina ile yürüten Vakıflar Genel Müdürlüğü, dünden bugüne kuşaklar arasında canlı bir köprü olan bu kültür mirasının korunmasında son yıllarda özellikle çok büyük bir çaba göstermektedir.

Ben geçmişe yönelik mukayeseli olsun diye söylemiyorum ama son yıllarda sadece bir eserde yapılan harcamaların 2002 ve öncesindeki yıllarda, bir yılda bütün Türkiye'de yapılan vakıf eserlerinin onarım ve restorasyonu için yapılan harcamaya eşit olduğunu görüyorum. 2003-2011 yılları arasında Sayın Başbakan Yardımcımızın yaklaşık 3.600 eserin restorasyonu için söyledi rakam yaklaşık 1 milyar TL ve bunlar yapılırken de -baştan da söylendi- bunun için bütçeden de 1 kuruş para alınmamış, hatta bu yatırımlar Vakıflar Genel Müdürlüğünün gelirlerinin yarısıyla, yaklaşık yüzde 50'siyle gerçekleştirilmiş.

Bu vakıf eserleri geçmişten bu yana vardı Türkiye'de. Bunların onarımı için çok büyük kaynaklar gerekeceği hep bize söylenirdi. Bunun için de bütçelerimiz, ekonomik durumumuz müsait olmadığı için de bunları yapamazdık. Aslında, demek ki aynı zaman bu vakıf eserler, bizim bunların onarımı için gerekli olan kaynakları da bünyesinde barındırıyor, hatta onların yarısı bile şu ana kadar yapılan bu restorasyonlar ve ihya çalışmalarına yeterli olabiliyor.

Özellikle son yıllarda şunu memnuniyetle, takdirle görüyorum, bazı tarihî eserlerde, özellikle İstanbul'daki selatin camilerde bir eşinizle, dostunuzla, yabancı misafirlerinizle ziyarete gittiğinizde yıllarca hiç içinden restorasyon iskelelerinin kalkmadığını görüyorduk. Beş yıl önce gidin, bir tarafında iskele var, beş yıl sonra gittiğinizde iskele yine var, öbür tarafına geçmiş, hiç bitmiyor, on yıl, on beş yıl böyle. Edirne'ye gidin aynı şekilde. Ama, son yıllarda, özellikle işte geçen yıl açılan Fatih Camisi'nde olsun, Yavuz Selim Camisi'nde, hepsinde iskele kuruluyor ve çok kısa bir sürede, yaklaşık bir yıl, bir buçuk yıl gibi bir zaman içinde işlemleri tamamlanıp tamamen yepyeni hüviyetiyle ziyaretçilere, milletimizin hizmetine tekrar sunuluyor.

Burada, özellikle iller bazında, bölgeler bazında yapılan restorasyon çalışmalarının, bu üç bin altı yüz restorasyonun dağılımı var. Hakikaten hiçbir bölgeye, hiçbir yöreye bir ayrıcalık veya oradaki yörelere daha fazla yapılmamış. Bütün Türkiye'nin her ilinden restorasyon çalışmaları var, en az 30, 40, 50 eser. Bunların içinde tabii bizim Manisa'mızın da çok değerli tarihî eserleri bu arada restore edildi. Hakikaten de bunların en önemlilerinden bir tanesi de bizzat Mimar Sinan tarafından 17'nci yüzyılda yapılan Muradiye Cami'sinin onarımı da tamamlandı ve hizmete açıldı. Birçok eserler var, ben onlara girmeyeceğim.

Şunu da belirtmek istiyorum özellikle: Vakıfların bu gelirleri geçmiş yıllarda tabii epeyce artırılmış, önümüzdeki dönemlerde -özellikle burada belirtildi- yap-işlet-devret ya da yap-restore et-işlet şeklindeki modellerle daha da geliştirilmesi bence çok iyi olacaktır diye düşünüyorum çünkü eğer kullanılmayan eserler... Biz çok eski tarihî eserleri restore edip olduğu yerde bırakıyoruz, onlar yine harap oluyor. Hâlbuki içinde birileri bunu kullandığı zaman, kullanan kişi de aynı zamanda onun bakımını bir yerde üstlendiği için tekrar -tabiri caizse- korunması için ilave bir masrafa gerek kalmıyor.

Bir de tabii özellikle büyük şehirlerde, İstanbul gibi büyük şehirlerdeki çok değerli vakıf gayrimenkulleri var. Bu vakıf gayrimenkullerinin mevcut hâliyle değil de, belki yeniden yapılmak suretiyle, özellikle arsa, arazi gibi olanların mutlaka yeniden değerlendirilmek suretiyle önümüzdeki yıllarda -tahmin ediyorum- zaten burada da öngörülmüş çok daha fazla artırılacağı, herhâlde bu kaynaklarla artırılacak.

Ben Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün bu manadaki çalışmalarının gerçekten takdire şayan olduğunu düşünüyorum. Tabii burada, sadece Türkiye'de Anadolu coğrafyasında kalanları değil de bizim geçmişte ecdadımızın gittiği her yerde bıraktığı bu eserlerin de Bosna-Hersek'ten, Kıbrıs'tan başlanmış, bütün coğrafyamızda, geçmişte bize emanet edilmiş olan bu coğrafyadaki eserleri de, aynı Anadolu coğrafyasındakiler gibi ihya etmemiz gerektiğini düşünüyorum, çünkü bunlar aynı zamanda o yöredeki, o yerlerdeki bizim tapu senetlerimiz, mühürlerimiz diye düşünüyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, tabii benim bir de merak ettiğim, geçen yıl Vakıflar Kanunu'nda bir değişiklik yaptık torba kanunda. Eğer bu konuda bir bilgi varsa onu almak isterdim çünkü bu mazbut vakıflarla ilgili geçmişte geçmişe yönelik olarak çok uzun vadeli mütevellilerin gelir taleplerine yönelik davalar açıldığını ve bu nedenle de bunu geçmişe yönelik beş yılla sınırlandırmaya yönelik bir kanun değişikliği yapıldı Vakıflar Kanunu'nda. Bu davalarla ilgili olarak neticelenen bir şey var mı? Çünkü, burada Vakıflar Genel Müdürlüğünün kaynaklarının önemli bir kısmını belki de alıp

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 73

götürecek olan bir olaydı bu. Bununla ilgili yapılan bu değişikliğin bir faydasını görebiliyor muyuz? İkinci bir husus da Vakıf gayrimenkullerinin satışı söz konusu olabiliyor mu? Takas veya trampa olduğunu biliyorum belediyelerle filan ama doğrudan doğruya satış söz konusu olabiliyor mu?

Tabii bu bizim medeniyetimizin, kültürümüzün, üçüncü sektör olarak geçmişte birçok kamu hizmetinin dahi bu kanalla yapıldığı, yani kamu, özel sektör, vakıf sektörü diye üçüncü bir sektör olarak büyümüş olan bu ekonomik faaliyetlerin son yıllarda bir başka türevi çıktı, vakıf üniversiteleri. Bu üniversiteler YÖK tarafından zaten kanunla kurulu, YÖK tarafından da denetleniyor, koordine ediliyor. Ancak, bunlara sahip olan vakıflar, Vakıflar Genel Müdürlüğümüz tarafından denetleniyor mu veya ne kadar denetleniyor? Çünkü bazı vakıf üniversitelerinin, kuruluş gayesi vakıf olan ve ticari kâr gayesi gütmemesi gereken bu üniversitelerin ticarethaneye dönüştüğü yönünde kamuoyunda bir kanaat oluşmaya başladı. Doğrudan doğruya kâr amaçlı bir üniversite kuramıyorsunuz ama önce bir vakıf kurup onun bünyesinde kurduğunuz zaman sanki bu meşrulaştırılmış gibi bir hava oluşuyor çünkü bazılarında artık çok astronomik ücretlere varan eğitim ücretleri alınıyor.

Vakıflarla ilgili olarak bu hususları belirttikten sonra, özellikle Sayın Ünüvar'ın Türkçeyile ilgili söylediği hususlarda da, ben de Türk Dil Kurumumuza veya bununla ilgili yetkili bir kurumumuza şöyle bir öneride bulunmak istiyorum, acaba talep mümkün mü? Özellikle ticarethane ve şirket unvanlarıyla ilgili olarak maalesef hiçbir kısıtlama yok, yabancı isimlerle çok rahatlıkla şirket unvanı kurulabiliyor. Bugün çocuğunuza veya bir isim koymanız gerektiğinde nüfus idareleri bu konuda müdahil oluyor ama şirket unvanları konusunda veya ticarethane markaları, unvanları konusunda herhangi bir kısıtlama olmadığını görüyoruz, bizzat doğrudan doğruya yabancı, hatta sadece telaffuz değil, yazılması bile yabancı lisanlı olan kelimelerin çok rahat ticarethane unvanı olarak kullanıldığını görüyoruz. Buna bir kısıtlama getirmek yerinde olacaktır diye düşünüyorum, mümkün müdür?

Ben tekrar kurumlarımızın bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum, inşallah başarılı çalışmaların devamını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Berber'e de konuşmalarından dolayı teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydoğan, buyurun lütfen.

Süreniz on dakika.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcımız, kurumlarımızın genel müdürleri, komisyondaki arkadaşlar ve basın emekçileri; bir kez daha ben de saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Çok kısa olarak birkaç konuda düşüncelerimi ifade etmek istiyorum: Sayın Başbakan Yardımcımız, basın özgürlüğüyle ilgili 2004 yılında çıkarılan kanunla Türkiye'de basın ve ifade özgürlüğünün Avrupa Birliği standartlarına çıkarıldığını ifade ettiler. Ben, Türkiye'deki şu anki tablonun öyle olmadığını ifade etmek istiyorum. Yani, Türkiye'de basın özgürlüğü ve düşünce özgürlüğü, düşünceyi ifade etme özgürlüğü açısından karnemizin çok da iyi olmadığını ifade etmek istiyorum. Eğer diyorum öyle olsaydı, yani bu konudaki karnemiz çok iyi olsaydı, örneğin Azadiye Welat gazetesi yazı işleri müdürlüğünden Vedat Kurşun'a yüz altmış altı yıl altı ay hapis cezası verilmiş, hâlen de şu anda kendisine beş yüz yirmi beş yıl hapis cezası isteniyor. Bu cezalar 12 Eylül sonrasında bir gazeteciye verilen en ağır cezalardır. Yine, Azadiye Welat gazetesi başka bir imtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü Ozan Kılınç'a yirmi bir yıl üç ay hapis cezası verilmiş, daha önceden de aynı gerekçelerle beş yıl hapis cezası var, iki davası da ayrıyeten sürüyor. Yine, Aram Yayınları sahibi Bedri Adanır'a elli yıl hapis cezası istenmiş. Yine, Özgür Gündem gazetesi -kamuoyundan da biliniyor- sık sık kapatılma cezası alıyor ve yine Özgür Gündem gazetesinin de yazı işleri müdürleri, yönetmenleri de pek çok davadan şu anda yargılanıyorlar.

Şimdi, Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI)'nin açıklamasına göre Türkiye'de 57 tutuklu gazeteciyle Türkiye dünya birincisi durumunda. Tutuklu Gazetecilerle Dayanışma Platformunun da açıklamasına göre Türkiye cezaevlerinde 12'si imtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü olmak üzere 58 gazeteci ve yazar tutuklu bulunuyor. Yine son yapılan araştırmalarda da 68 gazetecinin tutuklu olduğu ve gazeteciler hakkında da açılan soruşturma sayısının dört bin olduğu çarpıcı bir biçimde açığa çıkmış. Yine bunlar olurken Sayın Gazeteci Yazar Ragıp Zarakolu'nun da KCK davası adı altında iki gün önce tutuklandığını biliyoruz.

Şimdi, tabii ki bu Türkiye'deki tutuklu gazeteci sayısında dünyada birinciyiz şu anda, onu ifade ettim. Niye birinci olduğumuzun en önemli nedeni biliniyor, Terörle Mücadele Yasası'nın gerçekliğidir. Yani, bu Yasa kaldırılmadığı müddetçe ya da bu Yasa'da bazı düzenlemeler yapılmadığı müddetçe Türkiye'deki bir basın özgürlüğünden de bahsetmek mümkün değildir. Elbette ki Sayın Başbakan Yardımcımız da burada, yürütmeye bir kişi olarak da özellikle Terörle Mücadele Yasası'nın kaldırılması ya da bazı maddelerinde değişiklik yapılması yönünde bir çabası olabilir diye düşünüyorum.

Yine, Bağımsız İletişim Ağı (BİA)'nın medya gözlem masasının 2011 Ocak, Şubat ve Mart medya gözlem raporunda 62'si gazeteci toplam 103 kişinin düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilebilecek davalardan yargılandığını ortaya koymuş. Yine ayrı rapora göre bazı köşe yazarlarının Hükümet baskısıyla işinden olduğu, üç ayda 13 kişinin Kürt sorununa dair görüşlerinden dolayı yirmi bir yıl on ay hapis cezası aldığı ve yine 66 bin 946 lira para cezasına mahkûm edildiği. Yine Ergenekon gibi yargı dosyalarını haberleşiren ve eleştiren gazetecilerin iki bin davayla hapis tehdidi altında olduğu, gazetecilerin en temel haber kaynaklarını gizleme hakkının ev ve büro baskınlarıyla yok edildiği ortadadır.

Yine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 15 kişinin yargılandığı beş dosyadan -sadece beş dosyadan- Türkiye'yi ifade özgürlüğünü çiğnediği gerekçesiyle 117 bin TL, yani 58 bin avro manevi tazminat davası ödemesine karar vermiş. Yine, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde basın özgürlüğünün ihlal edildiğine dair pek çok dosya var ve bu dosyalarında da son yıllarda önemli artış gösterdiği bu raporda, yani Bağımsız İletişim Ağı Raporu'nda belirtiliyor. Bunları kısaca ifade edeceğim. Yani, söylendiği gibi Türkiye'de basın özgürlüğü ve ifade özgürlüğü anlamında pembe bir tablo yok. Bir kez daha konudaki karnemizin düşük notlarla dolu olduğunu ve düzeltilmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 74

Yine, RTÜK'e diziler konusunda bir şey söylemek istiyorum: Gerçekten inanılmaz bir dizi furçası var bütün televizyon kanallarında. Bilemiyorum, tabii ki nasıl tedbir ve önlem alınabilir, ama insanlar bu diziler vesilesiyle Türkiye'de âdeta uyutuluyor diye düşünüyorum ben. Özellikle bazı özel televizyon kanallarındaki diziler çok önemli. Örneğin, bir televizyon dizisinde bir kadın kendi tecavüzcüsüne aşık olduğu ve onunla evlendiği şeklinde bir kurgu var, yani böylesi diziler de var. İşin daha garip yanı, belki Türkiye'de işte özel televizyon kanallarının rekabet adı altında TRT'nin kanallarında da inanılmaz bir dizi furçası olduğunu izliyorum ve görüyorum. Bu Türkiye'deki insanların bilinç düzeylerinin yükseltilmesine yarayacak değişik programların yapılması şüphesiz ki daha iyi olacaktır. Bu anlamda, bu dizilerle ilgili de yapılması gereken bir şey varsa en azından bir kısıtlama, yani bütün yayınların dizilerle doldurulmaması, farklı farklı alanlarda da yayın yapılması konusunda bir kısıtlama belki getirilebilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

(Başkanlığa Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Başbakan Yardımcım, sayın bürokratlar, değerli hocalarım, değerli basın mensupları ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Gecenin bu saatinde uğraşıyoruz, bir şeyler yapmaya çalışıyoruz ama çok önemli konular. Sayın Başbakan Yardımcıma bağlı olan kurumlar, hepsi de çok önemli kültür hayatımız için, basın, medya hayatımız için, dilimiz için çok önemli kurumlar, tabii ki bunları konuşmamız lazım, tartışmamız lazım, kamuoyuna mal etmemiz lazım.

Sayın Başbakan Yardımcım, ben sunumunuz sırasında bu basın özgürlüğüyle ilgili olarak kullandığınız ifadeleri değil de hakikaten üzüntülü olduğunuz, bu konuyla ilgili olarak üzüntülü olduğunuz ifadesini duymak isterdim çünkü siz bizim muhalefet olarak hiçbir zaman yolsuzlukla, hırsızlıkla suçladığımız bir insan değilsiniz, o konuda dürüst bir insansınız. Zaman zaman partizanlık yapıyorsunuz bize göre tabii ki ama doğru ifadeleriniz de, bizim takdir ettiğimiz ifadeleriniz de oluyor. Bu konuda da Türkiye'de basın özgürlüğüyle ilgili olarak büyük bir sıkıntı var. Şu anda içeride olan, tutuklu olan gazeteci sayısı maalesef çok çok fazla, biraz önce de ifade edildi çok üst düzeyde, çok yüksek bir rakam, dolayısıyla sizin bu konuda üzüntülü olduğunuzu ifade etmeniz gerekirdi diye düşünüyorum. Siz büyük ihtimalle onu da yaparsınız.

Şimdi, vakıflarla başlamak istiyorum müsaadenizle. Bu Ramazan Bayramı öncesi bir kanun hükmünde kararname çıktı. Ramazan Bayramı hatırlarsanız uzundu, on günlük bir tatil vardı. O arada hemen cuma günü tatildi, herkes bir yerlere gitmişti. O günlerde füze kalkaniyla ilgili bir açıklama yapıldı Dışişleri Bakanlığı tarafından ve Amerika tarafından. O tatil günü füze kalkaniyla ilgili açıklama yapılmasını anlıyorum, hakikaten siyasi bir risktir, onun kapatılması, kamuoyundan gizlenmesi gereği anlıyorum siyaseten. Başarılı da olundu, sonuçta İsrail'e kavga ediyor görülürken bir taraftan da İsrail'i koruyan bir füze sistemini Türkiye'de konuşlandırmayı kabul ediyorsunuz ve tabii ki bunun bir siyasi götürüsü olacaktır, çok büyük bir riski olacaktır. Bununla ilgili olarak öyle bir dönemde, o cuma günü, herkesin tatilde olduğu, tatilde olacağı, fark etmeyeceği bir dönemde böyle bir açıklama yapılabilir ama bu kanun hükmünde kararname vakıflar ilgili neden çıktı, azınlık vakıflarıyla ilgili anlayamadım. Demin Sayın Kalaycı da ifade etti.

Şimdi, bu konuyla ilgili olarak Hükümetiniz birkaç defa düzenleme yaptı zaten. 2008'de de en son bir kanun çıktı, Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir kanun çıktı. Bununla ilgili epey bir tartışma da oldu. Ben "Bu kanun hükmünde kararname neden çıktı? Yanlıştır." demiyorum. Bakın "Yanlıştır" demiyorum ama neden çıktığını anlamakta zorlanıyorum. Neden birdenbire bu şekilde, biraz da böyle saklanmaya çalışılarak, kamuoyunun dikkatinden kaçırılarak -ondan sonra da pek tartışılmada bu konu- yapıldı? Çünkü, 2008'de bir düzenleme yapılmıştı zaten, ondan önce de birkaç düzenleme yapılmıştı. Sonradan birdenbire bunun yapılmasının, sürpriz bir şekilde, hatta azınlık temsilcileri için de sürpriz olacak bir şekilde bunun yapılmasını hakikaten anlayamıyorum ve tahminen 1 milyar dolara yakın -bildiğim kadarıyla öyle yazıldı- Türkiye'ye bir yük getirecek bu. 1 milyar dolar, çok da büyük bir maliyeti var. Yani bunu neden kanun hükmünde kararname ile yapma ihtiyacı duydunuz? Çoğunluğunuz da var. Bu şekilde yapılmasının ne gerekçesi vardı, onu anlayamıyorum. Hakikaten füze radar sistemini anlıyorum, amenna ama bunu anlamakta zorluk çekiyorum.

Bir de işin mütakabiliyet boyutu var. Hani, Yunanistan'la hiçbir şekilde bunun görüşülmesi yapılmadı, mütakabiliyetle ilgili bir garanti alınmadı, böyle bir konuya gidildi. Bir de sonuçta bu kanun hükmünde kararnameyle yapılıyor. Yani, eğer bu konuyla ilgili samimiyseniz, hani "Biz zamanında gasp ettiğimiz malları iade ediyoruz, gereğini yapıyoruz." dediniz, öyleyse, hakikaten bu konuda samimiyseniz o zaman bunu kanun hükmünde kararnameyle de yapmamak lazım çünkü çok açık, hukukçular bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu çok net bir şekilde ifade ediyorlar, çünkü büyük ihtimalle Anayasa Mahkemesinden de geri dönecek bir düzenleme bu. Bunu anlamakta hakikaten zorlanıyorum. Onun için özellikle size sormak istedim bu konuyu, gündeme getirmek istedim.

Vakıflar Genel Müdürlüğü konusuna girmişken, yine 2011 içerisinde gazetelerde bir haber yayınlandı, sonrasını takip edemedim, hakikaten takip edemedim. Şöyle: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararına uyan Adalar Asliye Hukuk Mahkemesi dünyanın ikinci büyük ahşap yapısı olan yetimhane binasını Fener Rum Patrikhanesine vermiş. Türk Medeni Kanunu'yla da çelişen bu karara itiraz etmesi beklenen Vakıflar Genel Müdürlüğü ise bu hakkında feragat etmiş ve kararın kesinleşmesini sağlamıştı geçmiş dönemde. Bunun gerekçesi olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin gerekçeli kararında şöyle bir şey var, kararda gizli sebebi: Vakıflar Genel Müdürlüğü Genel Kurulu imzalı Rum Yetimhanesinin mülkiyetinin kendileri adına tescilini talep etmediklerini beyan eden bir mektubu Fener Rum Kilisesi'ne göndermiş meğerse, öyle bir skandal da var. Bununla ilgili bir açıklama yapıldı mı bilmiyorum ama çok önemli bir konu sizde takdir edersiniz. Eğer böyle bir şey varsa diyorum, eğer varsa olmaması gereken bir durum.

Bir de Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 4 bin öğrenciye burs verilecek açıklaması vardı. Onların koşulları nelerdir? Onu özellikle bilmek isterim. Çok güzel bir uygulama tabii öğrencilere burs verilmesi ama kriterleri de bilmek isteriz. Öyle bir açıklama yoktu.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 75

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Yükseköğretimi kastediyorsunuz değil mi? Yükseköğretime verilecek bursları kastediyorsunuz?

BÜLENT KUŞOĞLU (Devamla) – Evet, 4 bin öğrenciye verilebilecek bir burs açıklaması vardı geçenlerde.

Yine, Türk Tarih Kurumuyla ilgili, Türk Dil Kurumuyla ilgili olarak da yakınlarda bazı açıklamalar vardı. Yeni bir düzenleme yapılacağı, mevzuatın değişeceği bu konuyla ilgili olarak ve Türk Tarih ve Türk Dil Kurumunun tüzel kişiliklerinin ortadan kalkacağıyla ilgili bazı açıklamalardı. Bunlarla ilgili olarak da bir yalanlama yapılmadı ama herhangi bir gelişme de olmadı. Ben kanun hükmünde kararnameyle bazı şeyler düzenlenir diye düşündüm, onlar da yapılmadı. Böyle bir çalışmanız var mı acaba bu konuyla ilgili? Önemli bir konudur. Bazı çalışmalar var ama herhâlde kamuoyuyla paylaşılmadı diye düşünüyorum.

Yine, Türk Tarih Kurumu Başkanı görevden alınması üzerine bazı açıklamalar yaptı. Biraz önce de söylediğim gibi, sizin özellikle akçeli konularda dürüstlüğünüzü biliyoruz ama burada diyor ki: "Sayın Bakanın da yakını olan birisi beni görevden aldı." İşte, bayağı de şey yapmış, içi de acıyarak bazı açıklamalar yapmış. Bunlarla ilgili de sizin açıklamanız yoktu. Bu konuyla ilgili de açıklamalar yaparsanız memnun olurum, kamuoyu da tatmin olur.

Müsaadenizle RTÜK konusuna girmek istiyorum. Şimdi, RTÜK'ün bir güzel uygulaması var, İnternet sitesinde bazı kararlarını yayınlıyor. Onunla ilgili olarak, 2010 yılıyla ilgili olarak bir çalışma yaptı arkadaşlar, şöyle: 2010 yılından bugüne kadar alınmış olan kararlar incelendiğinde 76 toplantıda Flash TV için 70, Show TV için 65, Kanal D için 61, Star TV için 50, ATV için 34, Habertürk için 32, CNN Türk için 31 rapor üst kurula değerlendirmek üzere sunulmuş. Kanal 7 için 23, STV için 15; 24 için 11, Samanyolu için 4, TV Net için 2 rapor hazırlanmış. Bunlar üzerinde, bu ikinci grup üzerinde inceleme yapılmış, deniyor ki: "Kanal 7; 23 rapordan yalnız 9'unda, STV 15 rapordan yalnız 8'inden, Kanal 24; 11 rapordan yalnız 3'ünden, TV Net ise 2 rapordan yalnız 1'inden ihlal olduğu yönünde kararlar muhatap olmuş." Ulusal TV ve Halk TV ise seçim döneminde özellikle cezalandırılmış ve kapatılmış, özellikle Halk TV seçim döneminde maalesef, üst kurul tarafından bazı müeyyideler önerilmiş. Ulusal TV 25 kez, Halk TV 36 kez program durdurma cezası almış. Buna benzer şeyler.

Tabii, sürem doldu, ben de çok dikkat edemedim ama televizyonlarımızda maalesef çok saçma sapan tartışmalar da oluyor. Diziler dile getirildi ama diziler haricinde tartışma programlarında da çok şey söyleniyor. Cumhuriyet için, Atatürk için bir şeyler söylenmeye çalışılıyor, kötülenmeye çalışılıyor ama bu arada inançlarımızla ilgili, dinimizle ilgili şeyler de, yanlışlar da yapılıyor. Mesela diyor ki: "Bizim esas Anayasa'mız Kur'an'dır." ama bunu söyleyemeyiz, tartışmalı şey var. Ya da diyor ki: "Millî egemenlik kayıtsız, şartsız millete ait değildir." Şimdi bunlar aslında şirk olan konulardır bir taraftan da bakarsanız. Yani inançlarımız açısından da yanlış yapılıyor. Kadiri Mutlak'a ait olan bir kavramla, insanlara ait olan kavramlar karşılaştırılıyor. Bunlar şirktir, bunlar yanlış şeylerdir, bunlar iki tarafı da -ya da hem dünyevi hem uhrevi- rencide eden konulardır. Bu konulara hakikaten dikkat edilmesi lazım. Üzülüyoruz bunlarla ilgili saçma sapan şeyler söyleniyor, insanların kafaları bulandırılıyor. Sadece bu dizilerle ilgili olarak değil, bu programlarla ilgili olarak da çok dikkat edilmesi gereken konular.

Başkanım çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Başbakan Yardımcım, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum.

Tabii vakit bir hayli ilerlerdi, biz de yorulduk. Ben süreye riayet ederek mümkün olduğunca düşüncelerimi aktarmaya çalışacağım.

Ben konuşmama bir dizi temel soruyla başlamak istiyorum. Hepimiz siyaset kurumunun içindeyiz, bizim siyasetle uğraştığımız söyleniyor, çoğumuz da kendimizi benzer şekilde tanımlıyoruz. Neredeyse siyasi faaliyetin bir meslekmişçesine tanımlandığı zamanlarda yaşıyoruz, oysa bizzat siyaset biliminde siyasi faaliyetlerin nerede başladığı tanımlanmıştır. İnsan topluluklarına özgü olarak siyasi faaliyetin başlama yeri eşitlik ve adalet talebidir. Eşitlik ve adalet istencinin yeşerdiği her yerde siyaset ortaya çıkar. Kısacası, adaletsizliğin olduğu yerde adaletsizliğin karşısına çıkan siyasetin kendisidir. Öyleyse lafı bu anlamda fazla uzatmaksızın ve siyaset biliminin teknik terimlerine dalmaksızın şunu söylemek gerekmektedir: Türkiye'de adaletsizliğin, vurgunculuğun, yolsuzluğun, eşitsizliğin olduğu her yerde, her mekân ve kurumda bundan önce olduğu gibi, bundan sonra da bunlara karşı duran, bunları dile getiren haksızlıkları, vurgunculukları haykıran siyasetin gerçek temsilcileri olacaktır.

Bugün bütçesi tartışılan RTÜK'ün adını andığımızda aklımıza neden adaletsizlik ve yolsuzluk kavramlarının çalındığını sormak isterim? Bunun nedeni, kamu vicdanını yaralayan ve bütün aklama çalışmalarına ve manevralarına karşın vicdanlarda temizlenemeyen Sayın Aykut Zahid Akman olabilir mi?

Ben bir kez daha siyasetin, siyaset kurumunun adaleti hatırlatma, sağlama ve bozulan adalet hissiyatını tamir için ve tarihe not düşülsün diye yeniden bazı bilgileri hatırlatmayı bir görev bilmekteyim. Bilindiği gibi yüzyılın vurgunu olan Deniz Feneri davası, vurgunun büyüklüğü ve operasyonun ülkeler arası olmasıyla yalnızca bizim gündemimizde değil, yabancı basının gündeminde de fazlasıyla yer almıştır. Deniz Feneri davasına bakan Alman hâkim Müller bir açıklamasında oldukça vurgulu bir şekilde Deniz Feneri olayının demokrasi karşıtı bir tutum olduğunu açıklarken, aslında davanın önemini de bir kere daha belirtmiştir.

2 Eylül 2008 tarihinde derneğin muhasebe sorumlusu Firdevsi Ermiş yardım için toplanan paralarla gayrimenkul alındığını ve şirketlerin kurulduğunu itiraf etti. Frankfurt Eyalet Yüksek Mahkemesinde davanın Savcısı Kerstin Lötz davanın asıl faillerinin Türkiye'de bulunduğunu iddia etmiş ve durumun vahametini gözler önüne sermişti. Yapılan soruşturmada

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 76

toplanan 41 milyon avronun 17 milyonunun Türkiye'ye gönderilmiş olduğunu belirtmiştir. Bu paranın 8 milyon avroluk kısmının Türkiye'deki Deniz Feneri Derneğine verilmiş olduğu, geri kalanının ise akibetinin tespit edilemediğini belirtmiştir.

Yine, hepinizin bildiği gibi, bu dava sürecin yavaşlatılması, delillerin karartılması, davayı yürüten adalet görevlilerinin davadan alınması gibi birçok müdahaleye maruz kalmıştır. Bir dava düşününüz ki iktidar bütün gücü ve yaptırımlarıyla bu davanın üzerine düşüyor. Ta düne kadar Sincan cezaevinde tutuklu bulunan Deniz Feneri Derneği şüphelilerini 150'ye yakın AKP milletvekili ve 2 bakan ziyaret etmiştir. Bu ne duyarlılıktır!

"Hafızai beşer nisyan ile maluldür." demişler. Öyleyse biz hatırlatmaya devam edelim. Bu bizim asli görevlerimizdendir. Hatırlayınız, Aktütün Karakolu'na yapılan saldırıdan sonra onlarca şehidimiz vardı ve şehit haberleri gündeme geldiğinde bu dava, yapılan müdahalelerle gündemden düşürülmüştü. "Kaderin cilvesi mi?" diyelim bilmiyorum ama nerede, ne zaman kara bir haber gelse bu davayla ilgili bir karar hızla can havliyle sonuçlandırılmaktadır. Hatırlayınız, en son 24 şehit haberinin geldiği günün ertesinde bu davanın en önemli bileşeni olarak gösterilen, hatta 1 numaralı sanık olarak bilinen Aykut Zahid Akman salıverildi.

Elbette kayıp paraların nerede olduğu sorusunun peşindeyiz. Bu soru adalet sağlanana kadar siyasetin gerçek temsilcilerinden birisi olan CHP tarafından dile getirilmeye devam edilecektir. Tıpkı zamanında sahte belgelerle harcanmış gibi görülen fakat iç edilen kayıp trilyonda olduğu gibi.

Hatırlayınız, kayıp trilyon davasında Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan özel belgede sahtecilik suçundan iki yıl dört ay hapse mahkûm oldu. Ankara 9'uncu ağır ceza mahkemesi 68 Refah Partisi yöneticisini de bir yıl ile bir yıl iki ay hapisle cezalandırdı. Yargıtay kararı onayınca hukuki çark tamamlandı ancak eski Refah Partisi Genel Başkan Yardımcıları, İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu ve Dışişleri Bakanı Abdullah Gül hakkında devamlı dokunulmazlık altında oldukları için ceza davası açılmadı.

Neredeyse yarım asır boyunca iktidar olan hükümetler, partiler değişse bile iktidarda kalanlarla birlikte değişmeyen olguların neler olduğunu da bu kısa hikâye gösterecektir diye düşünüyorum. Bir geleneğin devamı, sanırım böyle bir şey olsa gerek.

Son olarak, buradaki herkese sormak isterim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Basın yayınlı mı alakalı bunlar?

MÜSLİM SARI (Devamla) – Bir saniye, konuşuyoruz, müdahale etmeyin lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neyle alakalı?

MUSA ÇAM (İzmir) – RTÜK'le.

MÜSLİM SARI (Devamla) – Son olarak buradaki herkese sormak isterim: Sizlerin adalet duygusunu oluşturan gelenekler nelerdir? Dünyada hiç kimse kendini "adaletsiz" diye tanımlamaz hele hiçbir iktidar bunu yapmaz. Öyleyse soruyorum: Adalet duygunuzu kim teslim etmiştir sizlere? Hangi kaynaklarla kendinize rehber edinip hangi şiarlarla beslendiniz? Bugün, bu topraklarda adaletin çağdaş hukuk devleti kaynaklı olduğunu, olması gerektiğini söylemeye gerek bile yok ancak diyelim ki yine bazıları sosyal hukuk devletinin adalet ilkelerini kendisine şiar edinmemiş olsun, diyelim ki bu insanlar, bu topraklarda başka adalet kaynakları bulmuş olsunlar kendilerine. Benim onlara da hatırlatacağım var, tarihe baksınlar, haksızlıklara baş eğmeyen Ebü Zer, haklıdan yana olmak adına ölümü bile göze alan, hüre giden sürece bir daha baksınlar, ailelerin onlara öğrettiklerini bir daha hatırlasınlar, sosyal ve çağdaş hukuk devleti onlara yetmiyorsa, gereksiz geliyorsa bunlara da başvurabilirler ve bugün içerisinde buldukları durumdan kendilerini belki çekip çıkartabilirler, belki de vicdanın en büyük adalet dağıtıcısı olduğunu yeniden hatırlayabilirler.

Saygılar sunuyorum, çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sayın Yavilioğlu.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (Erzurum) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcım, Değerli Başkanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok önemli kurumların bütçelerini görüştük. Ben, sadece kısa olarak Radyo Televizyon Üst Kuruluyla ilgili konuşmak istiyorum. Hiç şüphesiz, çağımıza, iletişim çağı damgası vurulalı on yıllar oldu. Bugünkü gelişmeler karşısında sanıyorum bu isimlendirme artık tartışılmaz bir şeydir.

Demokrasilerde medya ve ifade özgürlüğü en çok önemsenen ve tartışılan bir konudur ancak tüm dünyada medya, aynı zamanda tamamen kuralsız bırakılmamakta ve yöntemleri değişmekle birlikte belirli denetime ve sınırlara tabi tutulmaktadır. Ülkemizde de radyo ve televizyonlar için bu görev Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna verilmiş olup Üst Kurul Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen ve önümüzdeki günlerde yeni üyenin seçilmesiyle birlikte Mecliste temsil edilen tüm siyasi partilerin önerdiği üyelerden oluşmaktadır. Bu durumu önemsiyorum doğrusu çünkü Radyo Televizyon Üst Kurumunda siyasi partilerin temsilcilerinin bulunması, halkın iradesinin orada olduğu, dolayısıyla Kurul içerisinde demokrasi kültürünün var olduğu, alınan kararlarda da bu kültürün geçerli olacağını ve yansıtacağını düşünüyorum. Bunun bir kayıt olarak bir tarafta tutulması gerektiğine inanıyorum.

Yine, bilindiği gibi, yeni RTÜK Yasası 3 Mart 2011 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu Yasa'yla birlikte bazı yeni düzenlemeler getirildi. Son günlerde tartışılan bir konu olması nedeniyle olağanüstü dönemlerde yayınlarla ilgili bir şeyi hatırlatmak istiyorum, yeni yasa bu hususu 7'nci maddede şöyle açıklıyor, diyor ki: "Savaşlar, terör amaçlı saldırılar, doğal afetler ve benzeri olağanüstü durumların ortaya çıkardığı kriz zamanlarında da ifade ve haber alma özgürlüğü esas olup yayın hizmetleri önceden denetlenemez ve yargı kararları saklı kalmak kaydıyla durdurulamaz. Ancak millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hâllerde yahut kamu düzeninin ciddi şekilde bozulmasının kuvvetle muhtemel olduğu durumlarda Başbakan veya görevlendireceği bakan geçici yayın yasağı getirebilir." şeklinde düzenlenmiştir. Eski yasada ise "Yayınların Men Edilmesi" başlıklı 25'inci maddesinde şöyle tanımlanıyor: "Yargı kararları saklı kalmak kaydıyla yayınlar önceden

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 77

denetlenemez ve durdurulamaz ancak millî güvenliğin açıkça gerekli kıldığı hâllerde yahut kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması kuvvetle ihtimal dahilinde ise Başbakan veya görevlendireceği bakan yayını durdurabilir.” Bu iki maddeyi karşılaştırdığımızda 3 Mart 2011 tarihli RTÜK Yasası'nın olağanüstü dönemlerdeki yayın ilkelerine yönelik daha özgürlükçü bir maddeyle tanımlandığını söylemeyi, doğrusu hatırlatmayı uygun buluyorum.

Bir diğer konu da yine “ Yeni yasada bazı düzenlemeler de takdirle anılmalıdır.” diye düşünüyorum. Bunlardan birisi akıllı işaretler uygulamasının yasal zorunluluk olması, diğeri de müeyyideden bağımsız bir ortak denetim imkânı sağlayan izleyici temsilciliği sisteminin getirilmesidir.

Ayrıca, müeyyide sisteminin ve cevap düzeltme süresinin yeniden düzenlenmesi de alınması gereken önemli değişikliklerden bazılarıdır.

Yine, yayıncılık, etik ilkeleri, iyi uyular çocuklar gibi çalışma ve projeleri RTÜK'ün takdire şayandır.

Medya ve toplumsal etkileri, özellikle de çocuklar ve gençlere yönelik olası etkiler çok tartışılan ve tüm dünyada özel düzenlemeler konu olan başka bir konu olup günümüz iletişim teknolojileri düşünüldüğünde bizim yayınlığımız sadece 74 milyona hitap etmediği gibi başka ülkelerin yayınları da kolayca evlerimize girebilmektedir. Bu açıdan yine RTÜK ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından başlatılan medya okuryazarlığını çok önemsiyorum ve bunun desteklenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Yine, RTÜK İletişim Merkezine gelen bildircilerin bir kısmını ben sormuştum arkadaşlar, buraya, gerekçelerine bakıldığında hem 2010 yılında hem de 2011 yılında Türk aile yapısına ve ahlaka aykırılık, program kaldırılın, çocuk ve gençlerin korunması, millî ve manevi değerlere aykırılık olarak ilk dört sırada yer alan bir bildirim, gerekçeli bildirimlerde bulunmuş. Dolayısıyla bu bağlamda zaman zaman RTÜK'e yönelik suçlamaları çok yerinde bulmuyorum. Zira, bu konulara riayet yayın kuruluşlarının yasa gereği sorumluluğudur ve bunlar ihlal edildiğinde RTÜK'ün denetlemesi yasal görevidir. Maalesef zaman zaman diğer arkadaşların da açıkladıkları gibi tüm evrensel ilkelere aykırı yayınlara karşı gerekli müeyyideler uygulandığında bazı kişi ve kurumlar itiraz etmekte ve ensest bir ilişki büyük bir aşkmiş gibi savunulabilmektedir.

Bir diğer konu da, özellikle bugünlerde de hak ve özgürlüklerden oldukça fazla söz edilmekle birlikte, yine yayın konusunda farklı dil ve lehçelerde yayınlarla ilgili çok da hak ve özgürlüklerle, ifade özgürlükleriyle pek de uyuşmayan birtakım konuşmaların, demeçlerin olduğunu görüyoruz. Hâlbuki bu eleştirilerde daha çok farklı dil ve lehçelerde yayın yapan kuruluşların, doğrudan bölücülük ve teröre destekle suçlandıklarını görüyoruz. Hâlbuki yayın ilkeleri hangi dilde yayın yaparsa yapsın tüm kuruluşlar için aynıdır ve aynı suçu farklı dil ve lehçede yayın yapmayan kuruluşların da işlemesi mümkündür ve buna göre de müeyyidesi söz konusu. Dolayısıyla bu konudaki eleştirilerin çok da yerinde olmadığı, bizim hele hele bugünlerde Anayasa çalışmaları bağlamında düşündüğümüz daha geniş hak ve özgürlüklerin konuşulduğu bir ortamda çok yerinde olmadığını düşünüyorum.

Kriz zamanlarında medya ve ifade özgürlüğü, sınırlar ve sorunlar dünyada tüm demokratik ülkelerde, siyasilerin, akademisyenlerin, STK'ların, toplumun ve bizzat medyanın gündeminde olan bir konudur. Ülkemizde de geçtiğimiz günlerde peş peşe yaşanan ve tüm ülkeyi yasa boğan bu tür eylemlere karşı medyadan da beklentiler olmuş, medya temsilcileriyle toplantılar yapılmış ve ülkemizin önemli kuruluşları zaten daha önce aldıkları ilkeleri titizlikle uygulamış ve duyarlı bir habercilik sergilemişlerdir.

Ayrıca, medyaya haber sağlayan tüm önemli haber ajansları ortak bir deklarasyonla terör haberlerine yönelik ilkelerini doğrumuşlardır. Bunları takdir edilmesi gereken adımlar olarak görüyoruz.

Ayrıca, ülkemizin en önemli yayın kuruluşları geçtiğimiz günlerde Van'da yaşanan deprem sonrası “Van İçin Tek Yürek Kampanyası”nda yine ilk defa çok önemli bir eylem gerçekleştirmiştir ve ortak yayınlara tüm ülkeyi kalbimizi enkaz altında kalan bölgeye çevirmişlerdir. Kendilerine şükran borçluyuz.

Hiçbir kişi ve kurum layüsel değildir ve olmamalıdır da ancak kurumları eleştirirken eleştiri sonucu ortaya çıkması muhtemel sonuçlara dikkat etmek gerekir hele hele hem çocuklarımızın ve gençlerimizin geleceğini etkileyebilecek hem de ülkemizin geleceği hakkında çok önemli bir yere sahip olan medyanın Anayasa ve yasal mevzuatla evrensel ilkelerin belirlediği alan içerisinde çalışma yapmasının sağlanmasının tüm ülkenin hayrına olduğunu düşünüyorum ve bu anlayışla konuya yaklaşılmasının sağlıklı olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yavilioğlu.

Sayın Gümüş, buyurunuz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, sayın Komisyon üyeleri, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar ve değerli basın; konuşmam tarih bilinci, siyaset, jeopolitik ilişkisi ve Türkçe üzerinedir. Konuya bir benzetmeyle başlayacağım. Tarih konusunu eğer bir ülkenin, ulusun tarihi olarak düşündüğümüzde “Tarih ve kültür âdeta bir binanın temeli gibidir.” denilebilir. Bir bina inşa edilirken elbette o binanın üzerine çıkılacak katlar ve toprak üzerindeki ağırlık binanın temelini uygun olacaktır. Temelin çok derin ve dayanıklı olmasına rağmen siz bundan habersizseniz binanıza bildiğiniz ve görebildiğiniz temele göre kat çıkabilirsiniz. Eğer bildiğiniz temelin büyüklüğü kadarından fazla kat çıkılmışsa ya yasa dışı bir konumunuz olur ya da çıkılan ekstra katlarda başkaları hüküm sürerler. Oysa iyi, titiz, doğru ve sizin araştırmanıza dayanan bir tarih bilgisine sahipseniz işte o zaman belki de o derin ve sağlam temeller üzerine gökdelenler inşa edebilirsiniz.

Hegemonik güçler, doğaları gereği kendi medeniyetlerini destekleyecek tarih tezlerini öne sürmek isteyeceklerdir. Hiçbir süper güç, kendi aleyhine sonuçlar doğurabilecek aleyhlerine kültürel, siyasal ve etnik sorunlar yaratabilecek bir tarih tezini benimsemek istemeyecektir. Birçok ülkenin tarih tezi doğal olarak devletlerini ve medeniyetlerini destekler tarzdadır. Tarih tezinin yanlı yazılması için mutlaka tarihî vakaların saptırılması gerekmez, işinizi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 78

gereken olayları seçmeniz yeter. Olaylar doğrudur çoğu kez ama ne yazık ki geneli temsil edebilme gücünden yoksun olarak seçilmişlerdir.

Burada anlatmak istediğim: Tarih, siyasetin ve jeopolitiğin önemli bir unsurunu teşkil etmektedir. Çalışmalarımız dünyadaki bu gerçek göz önünde bulundurularak yapılmalıdır. Kimse sizin kültürünüzü ve kimliğinizi öne çıkarabilecek bir anlayışı sizin yerinize arzu ve destekleme motivasyonuna sahip olmayacaktır. Dün burada hiçbir şeyin beş yıl önceki gibi olmadığını ifade ettim. Dünyamız yüzyılların değişiminin yeni bir aşamasına girmek üzeredir. Dünya yeniden çok kutuplu bir döneme giriyor, arada bir tek kutupluluk oldu, ama artık eski, bir önceki çok kutupluluk gibi demir perdeler yok. Herkesin, herkesi önemli bir engel olmadan etkileyebildiği bir döneme girdik. Artık tanımadığımız halkları tanıyor, üzeri örtülü kültürlerin giderek farkına varıyoruz. Bu bazen sınırların açılması, bazen de ilerleyen iletişim imkânları sayesinde oluyor. Bu gelişmeler, yeni tarihî kalıtların buluşlarının yapılması, tarihin üzeri örtülen kısımlarının inkâr edilmeyecek şekilde karşımıza çıkmasıyla sonuçlanabilecektir.

Bizler, kendi topraklarımızdaki tarihin öğrenilmesinden kaçınmamalıyız. Ben, etnik tarihi gözden geçirmiş ve jeopolitik formasyonu almış bir vekil olarak burada Türkiye'nin aleyhine hiçbir sakınca görmüyorum. Eğer bizler kendi etnik tarihimizi okuyup öğretmezsek bu alanı başkaları kontrol edeceklerdir, nitekim bugünkü durum biraz da buna benzemektedir. Bilgi eksikliği nedeniyle önüne gelen yeni etnik yapılar üretebilmektedir. Etnik tarih bir deniz gibidir, ülke sınırlarını aşan ve önümüze pek çok ilginç ve yarının dünyasını etkileyebilecek özellik ve sürprizlere sahiptir. Fuat Köprü'nün araştırmalarının, Faruk Sümer'in araştırmalarının, Cevdet Türkey'in araştırmalarının konuları yeni araştırmalarla geliştirilip zamana uygun olarak derinleştirilmelidir, aynı yapılmaması şart değil, araştırılmalıdır. Özellikle sınır aşan çalışmalar Türk Tarih Kurumu tarafından desteklenmelidir.

Hiç kuşku yok ki dünyamızda oluşmakta olan yeni koşullar ve denge arayışları, coğrafyalar arası güç farklılaşmaları ve gelecekle ilgili beklentiler tarih tezlerini farklılaştıracaktır. Yeni güç bölgeleri yaratma ihtiyacı, yepyeni sosyal ve kültürel güç alanları yaratma ve bu da bilinen tarihin farklı perspektiflerinden bakma ihtiyacını birlikte getirecektir. Örnek verelim, dünün kapalı ve tarih konusunda muhafazakâr Rusya'sı bugün Rus Avrasyacılığı açılımını geliştirmiştir. Rus Avrasyacılığının tarih tezi konusunda temel aldığı kişi geçmişte Sovyet üniversitelerinde kendine yer bulmakta güçlük çeken Gumilev'dir. Rus Avrasyacılığı dünyanın en büyük topraklarına sahip olan Rusya Federasyonu'nun önümüzdeki yirmi yılda nüfus düşüşlerinden endişelenip yeni yaklaşımlar ve yeni kimlik tanımları yapma ihtiyacını duymuştur. Gumilev'in belirttiği tarihî gerçeklerden yararlanarak Rus kimliğini yeniden tanımlamak istemiştir Rus Avrasyacılığı. Bu yeni anlayışa göre, Rus kimliğini Türk kimliğini hesaba katmadan tarif edebilmek mümkün değildir, bunu öne sürüyorlar. Ne ilginçtir ki Rusya'nın nüfusu düşerken Türkiye'nin nüfusu artmaktadır. Bu tarih konusunun jeopolitik yaklaşımlarından nasıl etkilendiğinin ilginç bir örneğidir.

Dünya, jeopolitik çağına girmiştir. Önümüzdeki yıllarda dünya ihtiyaçlarını ve içinde bulunulan siyasi konjonktürel yapıyı iyi değerlendirip, tarihle ilgili araştırmalarımızı küresel çapta ağırlık vererek yapmalıyız. Bu konuda eklenebilecek gerçek, büyük ihtimalle bölgesel birlikler çağını girmekte olduğumuzdur. Hem Akdeniz'de ve hem de Karadeniz civarında güçlenme ihtimali olan bölgesel entegrasyon potansiyelleri Türkiye'yi birinci derecede ilgilendirmektedir. Burada Hükümetin dikkatini çekmek isterim ki Akdeniz civarı ve Orta Doğu ile olan kültürel ve tarihsel ortak payda ve ilişkilerimiz daha derin ve sürprizler içererek Karadeniz civarındaki kültürel ve etnik yapılarla aramızda mevcuttur. Elbette tıpkı Avrupa Birliğinde olduğu gibi bölgesel, ekonomik entegrasyonlar bölgesel kalkınmalar için önemlidir ancak bölgesel ekonomik entegrasyonların yükselmesi için bölgesel ortak paydaların ortaya çıkarılması gerekmektedir. Bunun en iyi yollarından biri de tarihsel araştırmalardır. Karadeniz ülkeleriyle tarihsel ortak paydaları ortaya koyacak konularda büyük eksiklikler vardır. Örneğin Türk göçlerinin ve medeniyetlerinin önemli bir bölümü Karadeniz civarında ve Karadeniz'in kuzeyinde vuku bulmuş olmasına rağmen, bu konulardaki bilgiler çok az ve zayıftır.

Özetle, ülkelerin gelecek yolundaki seyahatlerinin bilinç ve bilgi ışığında en emin şartlarda gerçekleşebilmesi için tarihe ihtiyaç vardır. Türk Tarih Kurumunun araştırmalarını gelecekteki sosyal ve siyasi ihtiyaçları göz önüne alarak gerçekleştirilmesini, ulusal tarih anlayışının hegemonların oyun sahası olmaktan uzaklaştırılmasını diliyorum.

Tabii ki bu görüşlerimi tarih tezleri ile jeopolitik ilişkileri hakkındaki görüşlerimi sizlerle paylaşmaktan memnunum ancak Libya ile ilişkilerini birkaç günde, Suriye ile olan ilişkilerini altı ayda 180 derece değiştiren bir hükümetin olayları önceden kavrayıp dış politikasını ona göre dizayn edememesi veya dış politikada tehlikeli bir esneklik içerisinde olması, üstelik bu durumun dünyanın gözleri önünde gerçekleşmesinden dolayı çok endişeliyim.

Dil konusunda özet düşüncelerim şunlardır: Toplumda Türkçe dili ve dilin kullanılması konusunda rahatsızlıklar artmıştır. Türkçe içine hızla giren yabancı kelimeler, sokaktaki tabelalar bu kirliliği açıkça göstermektedir. Günümüzde bu konularda geraksiz, şuursuz ve kimliksiz bir serbest olduğu yaygın bir kanaat hâline gelmiştir. Şirketlerin yabancı isimler koyması Fransa gibi ülkelerde yasaktır. Haydi diyelim biz dış ticaret ve turizme bağlı bir gelişme içindeyiz. Bu yüzden yabancı dil kaynaklı şirket isimleri ihracat ve turizm sektörlerinde ihtiyaç nedeniyle anlayışla bakabiliyoruz bu duruma ancak bilinç ve kişilik eksikliği, mekânların, mahalle büyüklüğünde sitelerin ve Türkçede ne de Anadolu geleneğinde bulunmayan adlarla anılır olması da göze çarpmaktadır. Bosphorus... Bunlar mahalle ve semt isimleri mi olacaktır arkadaşlar? Ben kendi adıma bu durumdan ve buna izin verecek durumdaki bir idareden ben utanıyorum. Üzülerek söylüyorum bunu. Kelime türetme işi enstitülerin ve kurumların işi olabilir. Ancak, kelimelerin kabulü ve sözlüklere geçmesi devlet nişanı almış veya alma yeteneğine sahip ünlü yazar ve bilim adamlarından oluşan bir komisyonca yapılmalıdır.

Süremi galiba doldurdum.

Çok teşekkür ediyorum, saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Gümüş çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Gök.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 79

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, bu saatten sonra söz alanın sevilmeyeceği bilinciyle, sözlerimi en kısa şekilde tamamlamaya çalışacağım.

Sayın Başbakan Yardımcım, çok kıymetli bürokratlar, kıymetli basın; ben de sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tabii ki bu kadar eleştirinin içerisinde açıkçası ben de -yaşım 40, 41'e gireceğim- geriye doğru gitmeye çalıştım. Acaba olumlu bir şeyler var mı? O yakaladığım olumlu yayın politikası noktasında belki de son konuşmacıyı bu manada da olumlu yanlarımızla yansıtmaya noktasında söz aldım. Bu noktada Sayın Başbakan Yardımcımın şahsında Hükümetimize ve kendilerine sonsuz teşekkürlerim var. Özellikle farklı dillerdeki yayın politikalarını cesaretli ve kararlı bir şekilde sürdürmüş olmalarından. Neden dersiniz? Bir anekdotu paylaşmak istiyorum. Bu manada bu anekdotu benden çok iyi hatırlayacak olanlar var. Sayın Başbakan Yardımcım o noktada bence hepimizden önde. Kenan Evren ve Turgut Özal bir programda İbrahim Tatlıses'i dinlerken, Turgut Özal kendisine "Kürtçe parça söyler misin?" dediği andan itibaren Kenan Evren orayı terk ediyor. İşte, o günden bugüne gelen bir noktaya geldik. Yani bizim bugün tartıştıklarımız varsa... Bugün birtakım şeyler mükemmel mi, dört dörtlük mü? Hayır, değil. Zaten bu tartışmalar onun için yapılıyor. Mükemmel yakalamaya ve eksik olan yanlarımızı dile getirmeye noktasında. Ancak geldiğimiz noktayı da, geçmişte tartıştıklarımızı da, şu anda bulduğlarımızı da unutmama adına söylemek istiyorum ve özellikle de yayın politikasında Anadolu pedagojisine uygun bir yayın politikasının izleniyor olması açıkçası beni mutlu ediyor.

Bir diğeri de soru bağlamında söz almama adına sormak istiyorum. Hep özgürlük, özgürlük kavramını basında özgürlük, yayın politikasında özgürlük. Acaba Sayın Başbakan Yardımcımın bu noktadaki görüşlerini almak istiyorum. Bu özgürlük uçsuz, bucaksız, kuralı bir özgürlük mü veya bunların bir yerde bir sınırı var mı?

Bir diğeri de, İnternet yasası noktasında çalışmalar ne aşamada?

Sabırlarınızı zorladım. Çok teşekkür ediyorum, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gök.

Son iki konuşmacımız Sayın Çam ve Sayın Aslanoğlu olacak.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, kurumların çok değerli yöneticileri, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; tabii ki birçok kurumun bütçelerini görüşüyoruz. Ben Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumuyla ilgili düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

Özellikle tam bağımsızlık hedefinin gerçekleştirilmesinden sonra çağdaşlaşma yolunda önemli adımlar atan kadro Anadolu'nun kendine özgü koşullarında bu çağdaşlaşma hedefine ulaşmak için bazı özgün kurumlar yarattılar. Atatürk'ün önderliğinde 1931 yılında kurulan Türk Dil Kurumuyla 1932 yılında kurulan Türk Tarih Kurumu bu özgün kurumlardan ikisidir. Bu kurumların temel hedefi çağdaş bir toplum olmanın gereklerinden biri olan uluslaşma sürecini başarıyla tamamlamaktır. Avrupa'da 1789 Fransız İhtilaliyle yaşanan uluslaşma süreci ve ulus devletlerin ortaya çıkması, çok uluslu imparatorluk döneminin yerini ulus devletin alması süreci, ülkemiz için ulusal Kurtuluş Savaşı ve bu savaşın başarıyla tamamlanması neticesinde başlatılan çağdaşlaşma, muasır medeniyetlerin üzerine çıkma hedefiyle başlamıştır. Bu mücadele öncesinde bu topraklarda çok uluslu Osmanlı İmparatorluğu hüküm sürmüştü ve bizim toplumumuz özgür düşünen bireylerden oluşan ulus olmaktan daha ziyade egemenliğin kaynağını gökte gören cemaatçi bir ümmet toplumu olarak nitelendirilmiştir. Böylesine bir sosyolojik yapı içerisinde cumhuriyet devrimini gerçekleştiren Mustafa Kemal ve arkadaşları modern toplumların yaşadığı uluslaşma sürecini tamamlamak için bu tür kurumlara ihtiyaç duydular. Ulus olmanın koşulları arasında ortak tarih, ortak ülkü, ortak kültür ve dil birliği sayılmaktadır. Türk Dil Kurumu dilde sadeleşme, özleşme ve öz Türkçenin konuşulması, dil birliğinin sağlanması, Türk dilinin Farsça, Arapça, Fransızca dillerinin etkisinden kurtarılması için çalışmalar yapmak amacıyla kurulmuştur. Türk Tarih Kurumu ise objektif tarih araştırmaları yapmak, Türk tarih ve bilincinin gelecek kuşaklara aktarmak amacıyla kurulmuştur. Bu kurumlar kuruluş aşamasından 1983 yılında çıkarılan 2876 sayılı Kanun'a kadar devlet örgütlenmesinin dışında dernek statüsünde çalışan kurumlardır. Bu kurumlar özel hukuk tüzel kişisi olarak kurulmuşlardır. Atatürk 5 Eylül 1938 tarihinde İstanbul 6'ncı Noteri İsmail Kunter'e teslim ettiği vasiyetnamesinde bu kurumları miras bırakmış -miras bırakma insan haklarının en eski olaylarından biridir- Anayasa'nın 35'inci maddesiyle de güvence altına alınmıştır. Atatürk vasiyetnamesinin sonuncu maddesiyle Türk Tarih ve Dil Kurumuna gelir bırakmış. Bu vasiyetler üzerine başka belgenin sözünün değeri, anlamı olabilir mi? Bu mirasın değeri bu kurumların kendi başarılarına devlet örgütlenmesinin dışında ayakta kalabilmelerini sağlamak ve daha sonra oluşabilecek siyasal müdahaleleri engellemektir. Ne var ki tüm kurumlarımızı ve toplumumuzu altüst eden 12 Eylül askerî darbesi ve müdahalesini gerçekleştiren generaller Atatürk adına, Atatürk felsefesiyle uyumsuz tutum ve davranışlarda bulunarak bu iki kurumu kuruluş amacından ve hizmet ettikleri yörüngeden çıkararak kapatmışlar ve Atatürk Kültür, Dil, Tarih Yüksek Kurumu içerisinde bu kuruma bağlı kurum hâline getirmişlerdir. Kuruluş aşamasında dilimizi yabancı dillerin boyunduruğundan kurtarma hedefini taşıyan ve bu hedefinde başarılı olan Türk Dil Kurumunun yüksek kuruma bağlı bir kuruluş olarak başarılı olmadığı ortadadır. Hukuki statüleri değiştirilen, özel hukuk tüzel kişisiyken ve çalışmalarını Dernekler Kanunu'na tabi olarak yürüten bu iki kurum 2876 sayılı Kanun'la birlikte kamu hukuk tüzel kişisi olmuşlar ve bu kanuna tabi olarak çalışmalarını yürütmektedirler. 2876 sayılı Kanun'la bu kurumların isim hakları gasp edilmiş, mülkiyetlerine ve mal varlıklarına el konulmuştur. Bu durum 1982 Anayasa'sının 19'uncu maddesiyle düzenlenen kişi hakları maddesine 35'inci maddede belirtilen mülkiyet ve teminat haklarına aykırıdır. Ayrıca, 1982 Anayasası'nın 134'üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumu için Atatürk'ün vasiyetnamesinde belirtilen mali menfaatler saklı olup kendilerine tahsis edildiğine dair hükmüne de aykırıdır. Aslında, 1982 Anayasası 134'üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtildiği gibi bu kurumların varlığına açıkça son vermemiş ve hukuki statüsünü değiştirmemiştir. Bunu maalesef Milli Güvenlik Konseyi döneminde oluşturulan Danışma Meclisi tarafından çıkarılan 2876 sayılı Kanun yapmıştır. Kenan Evren ve arkadaşları halkın değil kendilerinin seçtiği Danışma Meclisinde Anayasa'nın 134'üncü maddesine dayanarak çıkardıkları 2876 sayılı Yasa'yla Atatürk'ün vasiyetini çiğnemişlerdir. Özel hukuk tüzel kişisinin varlığı ancak ve

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 80

ancak kuruluş amaçlarına aykırı faaliyette buldukları gerekçesiyle yargı kararıyla ve kendi karar organı kararlarıyla son bulabilir. Özel hukuk tüzel kişilerinin varlığı bir kamu hukuk düzenlemesiyle ve bir kamu hukuku tasarrufuyla, bir kanunla son bulamaz. Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumuna 2876 sayılı Kanun'la yapılan bu haksızlık Türkiye tarihine bir hukuk ayıbı olarak geçmiştir. 2876 sayılı Kanun 1982 Anayasası'nın geçici 15'inci maddesi kapsamında olduğu için de Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine götürülemedi. Şimdi, Sayın Başbakan, bakanlar yaptıkları konuşmalarda Türkiye'yi antidemokratik uygulamalardan, yasaklardan, hukuksuzluklardan kurtardıklarını her söylevlerinde dile getirmektedirler. Ama bu hukuksuzluk ortadadır. Türkiye, 12 Eylül rejiminin baskıcı, tehditkâr ortamında çıkarılan kanunlardan kurtarılmalıdır, arındırılmalıdır. Bu konudaki darbelerin yapmış oldukları bu tarihsel yanılığı, hukuk ayıbını ortadan kaldırmak hepimizin, başta da Hükümetimizin görevleri arasındadır. Yine 22'nci Dönem AKP milletvekili olan Mehmet Dülger yıllar önce Dil Derneğinin bir etkinliğine Süleyman Demirel adına katılmış, Atatürk'ün vasiyetnamesine yapılan haksızlığın silinmesi gerektiğini ifade etmiştir. Haksızlıkların karşısında olduğu her fırsatta dile getiren AKP bu haksızlığa son vermek yerine başka haksızlıklara sebep olabilecek bu kurumları kendi kurumları hâline getirmektedir. Haksızlıkla mücadele, hukuksuzlukla mücadele ses düzeyi yüksek mikrofonla kalabalıklara karşı yapılan konuşmalar olamaz. Bu kurumlar eski hukuki statülerine kavuşturulmalıdır. 12 Eylül sonrasında kapatılan siyasi partilerin yeniden açılmasında hangi yöntem ve usul kullanılmışsa bu kurumların yeniden açılmasında ve eski hukuki statülerin kazanılmasında aynı usul kullanılmalıdır. Kapatılan siyasi partilerin uğradığı haksızlıkların giderilmesi için 3821 sayılı 19/06/1992 tarihli yasa çıkarılmıştır. Haksızlığa uğrayan bu partilerin kapatıldıkları dönemde el konulan mal varlıkları iade edildi. Kapatılmadan önceki dönemde kurultay delegeleri olan üyelerin kararıyla bu partiler yeniden açıldı. Adalet Partisi Doğru Yol Partisine katıldı ve siyasi aşama devam etti. Millî Çalışma Partisi MHP adını alarak yoluna devam etti. Millî Selamet Partisi de Refah Partisi adını alarak yoluna devam etti. Cumhuriyet Halk Partisi yoluna aynı olarak devam etti, 1995 seçimlerinden önce SHP ile birleşerek yoluna devam etti. 1992 yılında siyasi partilere yapılan haksızlığı ortadan kaldıran Meclis bu kurumlara yapılan haksızlığı ortadan kaldırmalıdır. Ulusal kurtuluş mücadelesi vermiş, hukukun üstünlüğü ilkesini ülkemizde hâkim kılmış bu Parlatmentonun hukukun üstünlüğüne inanan ve buna yemin etmiş milletvekili olarak Türkiye'yi bu hukuk ayıbından kurtaracağına inanıyorum. Sayın Başbakan Yardımcımızın değişik koşullarda, değişik konularda yapmış olduğu bu demokrasi söylemlerine, birçok kez dinlediğimiz bu demokrasi söylemlerine bu kapatılan Atatürk'ün vasiyeti çiğnenen bu kurumların yeni baştan açılması için de gerekli adımları atmasını bekliyoruz ve talep ediyoruz.

İyi çalışmalar diliyorum. Bütçenin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Çam.

Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, Sayın Başbakan yardımcısı, kurumların değerli başkanları, değerli bürokratlar ve değerli basın; hepimize saygılar sunuyorum.

Sayın Çam, konuşmanızı dikkatle izledim ama içim ağladı. Siz bugün olanı bilmiyorsunuz Sayın Çam. Burada yüce Atatürk'ün emanet ettiği ve sizin de bir tarafta haykırdığınız kurumları emanet eden yüce Atatürk ama maalesef bugün Meclis Genel Kurulunda faşist ilan ediliyor yüce Atatürk bir milletvekiliniz tarafından ve "millî şef ve ebedî şef" diye adlandırılarak faşist ilan ediliyor. Biz neyi konuşuyoruz? Ondandır kalkacaksınız, özür dileyeceksiniz. Göbeğinle konuşma, yüreğinle konuş. Ayıptır, ayıptır! Bu konuda artık, tek kelime etmek istemiyorum. Ayıptır! Ayıptır! Aklıma geliyor Sayın Başbakan Yardımcım, bu Meclis TV'yi acaba bunun için mi kapattınız? Bunları halk görmesin diye mi kapattınız? Atatürk'e ve İnönü'ye faşist diyen insanları millet görmesin diye mi acaba kapattıyorsunuz? Başka şey düşünmüyorum Sayın Başbakan Yardımcım. Düünden kalmıştık biliyorsunuz Meclis TV'de, bugün devam edecektik, oradan başlayayım. Herhâlde bunun için kapattınız. Bu nasıl bir şey Sayın Başbakan Yardımcım? Çıkacak, ondan sonra kıvrıracak, "Öyle dememiştik, böyle dememiştik." Meclis yürekli yeridir. Meclis delikanlı yeridir. Böyle kimsenin kıvrırıp da Atatürk'e ve İnönü'ye "faşist" diyebileceği bir yer değildir Sayın Başbakan Yardımcım. Eğer çıkıp siz bu adama şeyi vermiyorsanız bırakın gidin o zaman. Ben yoktum aşağıda, buradaydım. Ayıptır! Ve bu iki kurumu konuşurken hakikaten ne diyeceğimi şaşırırdım, bilemiyorum. Aslında konuşacak mecalim de yok bugün. Herhâlde Meclis TV'yi bunun için kapattınız, halk görmesin diye.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, aşağıda ne oldu, kim ne konuştu? Ben nereden bileyim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, işte, söylüyorum, söylüyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Ne söylüyorsunuz bir şey anlamadım ben doğrusu, ne söylüyorsunuz?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – İşte, efendim, yüce Atatürk'e, millî şef ve ebedî şefe "faşist" demiş bir milletvekiliniz diyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Bilmiyorum ben, nereden bileyim?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Sorun, öğrenin efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Başkan yok muydu orada? Kimse müdahale etmedi mi? Nedir? Ben bilmiyorum ki.

BAŞKAN – Bilemiyoruz, biz de ilk kez duyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından "Düzeltilmiş efendim." sesleri)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Neyi düzeltmek ya? Beyefendi bir şeyi söyleyecek, sonra hemen "Düzeltiltim." diyecek, bu nasıl iş ya? Bu nasıl iş ya?

Sayın Başbakanım isyan ediyorum. Kime isyan edeceğim ben? Ben kime isyan edeceğim?

Düünden kalmıştık, Meclis Televizyonu...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 81

Sayın Başbakan Yardımcım, bu Meclis Televizyonu dokuz yıldır nasıl yayın yapıyorsa, kim nerede eksik yaptıysa, Hükümet olarak buna el koyup halkın istediği ve... Bırakın, halk bunu istiyor, halk Meclisi izlemek istiyor. Buna kim engel olduysa, bu protokolü kim bozduysa, kim yaptıysa? İstiyorsanız bir günde bir kanun teklifi getirin, burada yarın sabah görün, çıkaralım.

Sayın Başbakan Yardımcım, daha bunun lamı cimi yok. Halk istiyor. "Efendim, protokol böyleymiş, böyleymiş." Ne olursunuz kimse kimseyi kandırmasın. Kimse kimseyi kandırmasın, herkes yüreğiyle konuşsun. Şöyle protokolmüş, böyle protokolmüş. O topu başkasına atıyor, taca gidiyor, taçtan birisi taç atıyor, öbür taca gidiyor. Kimse sahiplenmiyor. Ne Meclis Başkanı sahipleniyor, ne Hükümet, siz sahipleniyorsunuz. Bunu birisi sahiplensin Sayın Başbakan Yardımcım, bir.

Şimdi, ben, Basın Yayın Enformasyonla ilgili konuşmanızı izlerken, acaba başka bir ülkede mi yaşıyorum diye çok düşündüm. Allah Allah. Kendime... "Basın özgürlüğü..." Allah Allah. "Avrupa Birliği normlarında gelişmiş demokratik ülkelerin standartlarındaki bir basın özgürlüğü." Nerede bunlar? Ben de arayayım da ben de bulayım ya. Arayım da ben de bunu bulayım ya. Bakıyorum, yine "Basın özgürlüğü, Avrupa standartlarını yakalayan bir..." Allah Allah. Herhâlde ben başka bir ülkede yaşıyorum. Bunların hiçbiri yok arkadaşlar. Bu ülkede 57 tane gazetecinin hapiste olduğu bir yerde ne basın özgürlüğü var, ne bir şey var. Kimse kimseyi kandırmasın. Böyle bir şey yok. Böyle bir şey yok.

İki: Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü. Bu insanların birine sahip çıktınız mı? Bu insanlar niye hapse girdi? Gidip bir gün konuştunuz mu? "Efendim, yargıya intikal etmiş." Olabilir, yargıya intikal edebilir. Kim suçluysa suçunu çöksin. Ama bunların dertleri nedir, sorunları nedir? Sizin görevinizin biri de buydu. Bir tanesi için bu adamlar niçin içeri alınmıştır? Bu adamlar niye hâlâ daha tutuklu? Hâlâ daha tutuklu. Hiçbiri ceza almamış, hepsi daha tutuklu. İyi de ne zaman?

Tutukluluk hâli diyorum Sayın Başbakan Yardımcım, nerede? Hep konuşuyoruz. Hep konuşuyoruz. Daha kimseyi... Ben artık inancımı kaybettim, kusura bakmayın, kusura bakmayın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Üzmeyin kendinizi, ben de üzülüyorum canım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yok çok üzülüyorum, çok üzülüyorum Sayın Başbakan Yardımcım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Ben de üzülüyorum canım sizi bu hâlde gördüğümde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ama bir gün gidip gazetecilerin hatırlarını sordu mu? Oranın göreviydi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Adamcağıza ne bakıyorsun?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Hayır, oranın görevi. Hayır efendim, oranın göreviydi. Hayır arkadaş.

Onlar senin eğer bir şekilde... Basın özgürlüğü, bağıriyorsunuz burada ya, özgürlükler... Nerede bu özgürlük?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Bağırma canım, ben cevap vereceğim.

SIRRI SÜREYYA ÖNDER (İstanbul) – Basın suçundan mı Ferit bey?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Evet, basın suçundan.

Nedim Şener hangi suçtan içeride?

BAŞKAN – Evet, lütfen.

Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Arkadaşlar, bu ülkede basın özgürlüğü falan yok. Kimse aman, yarın gazeteci falan olacaksa özgürlük var diye meydana çıkmasın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Var, var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yok efendim.

İki: Yerel basının sorunlarını bir gün dile getirmediğiniz, bir gün ilgilenmediğiniz. Sadece yerel basın bu ülkenin eğer demokrasiyse, özgürlükse, bu ülkenin bir aynasıdır yerel basın. Basın bir aynadır ama yerel basın özellikle Anadolu'da orada yaşayanların gıdasıdır. Orada yaşayanların gıdasıdır yerel basın. Ama sadece 2004 yılında geçen bir yasayla bir gece herkese, o gün kimin elinden geçtiyse teşekkür ediyorum, ulusal ilanlar verilecek ulusal gazetelere. Dedik ya, şu yerel gazetelere hiç değilse, yerelinde de bir ilan veriliyordu. En azından yerelinde iki ilan verelim de bunlar yaşasın. Ekonomik özgürlüğü olan bir yerel gazetenin bağımsızdır, gerçek özgürlük budur ekonomik özgürlüğü varsa. Ama bugün diz boyu sorunları var. Ben beklerdim ki Basın Yayın Genel Müdürlüğünden özellikle Türkiye'de yerel gazetelerin ne sorunu varsa bunların çözümüne öncülük yapısın. Nerede?

Şimdi "Dur" diyeceksiniz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi bir kardeşim konuştu, Erzurum Milletvekili, "Halkın iradesi yansıdı." diyorsunuz değil mi RTÜK'e?

Siz dediniz değil mi efendim? Cengiz bey. Halkın iradesi yansıdı. Nerede? Oradaki çoğunluk dışında diğer üyelerin hiçbirinin söz hakkı var mı? Niye birbirimizi kandırıyoruz? Nerede? Hiç de yok. Ancak dikkatinize sunuyorum.

CENGİZ YAVİLİOĞLU (İstanbul) – Demokrasi böyle bir şey.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Valla demokrasi böyle bir şey değil, ben böyle demokrasi bilmiyorum.

SADIK BADAĞ (Antalya) – Güzel güzel konuşuyorsun işte, biz de dinliyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Dinlemeyebilirsiniz de.

BAŞKAN – Zevkle dinliyoruz.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Dinliyoruz demek, dinlemeyebiliriz de demek.

BAŞKAN – O yakışık almaz efendim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Aynı şeyi RTÜK için söylüyorum. Yerel televizyonların... Karasal yayın yapan, bakın, uydu demiyorum, uydu yayını yapan ulusal yayın demiyorum. Hakikaten çok zor koşulda yayın

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 82

yapıyorlar. Elli yılda 50 milyon para artıyormuş. Ya şunlara 300-500 para ver Sayın Başkan ya. Ver 300-500 lira ya. Allah rızası için ver ya! Hiç değilse bunlar özgürce yayın yapsınlar. Yok, sen parayı biriktir, nereye vereceksin? Bilmiyorum.

RECAİ BERBER (Manisa)– Turkcell indirim yapıyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Yapmıyor. “Karasal” yayın diyorum, karasal.

BAŞKAN – “Karasal” diyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Uydu demiyorum Sayın Berber. Bunlara yardım edin. Bunlar o ilde hepimizin, hepinizin ortak noktası. O o şehrin ortak noktası. Nereden olursa olsun. Bu ülkenin birlik beraberliğine sahip çıkan herkese bizim yardımcı olmamız lazım.

Sayın RTÜK Başkanım, bir sitemi de iletelim. Gaziler diyor ki, örneğin TRT’de: “Ya, biz iki ayda bir, üç ayda bir, altı ayda bir hatırlanmaz mıyız?” diyor. “Bize eğer çıkıp bize de...” Tesadüfen bugün gelmişlerdi, bir yazı göndermişler, “Özellikle bu TRT, bu ülkeye hizmet etmiş, gazi olmuş bizlere, yani altı ayda bir, üç ayda bir bir kerecik de bir program yaptırılmaz mı? Bu ülkeye bu kadar hizmetimiz yok mu?”

BAŞKAN – Evet, buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Toparlıyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, bundan böyle hiç “Bağımsız kurumumuz var.” demeyin. Bağımsız kurumlarımız var ya bizim efendim RTÜK gibi, işte, bunlar bağımsız falan değil, hiç öyle bir şey yok. Kalmadı, bir daha söylemeyin efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Bize baskı yapmayın canım, söyleyelim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Söylemeyin efendim, daha söylemeyin. Bağımsız değil artık bunlar Sayın Başbakan Yardımcım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Söyleyelim yeri gelmişken.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ama üzülürüm bir yerde siz hata yaparsanız Sayın Başbakan Yardımcım. Bunlar kanun hükmünde kararnameyle bunların hepsini bakanın denetimine aldınız. Hani bağımsızdı bunlar? Hiç kimseye minneti yoktu, özgürdü. Nerede özgürlük? Burada getirdiğiniz kanun hükmünde kararnameyle eğer bir bakanın denetimine tabiye o kurum bağımsız değildir. Ben söylüyorum arkadaşlar. Nerede kaldı bağımsızlık Sayın Bakanım? Bağımsızlık falan kalmadı. Daha bağımsız kurum da kalmadı, böyle bir şey de yok. Ben sizin yerinizde olsam bu kurumlara aynı basın yayın gibi size bağlar o zaman bağımsız kurumu da kaldırırım, Türkiye’de de bağımsız kurum macerası bitmiş olur.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Evet, on dakika süreyle soru-cevap işlemimiz var ama herhâlde sorular... Var mı efendim sorusu olan?

Sayın Sarı.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Başbakan Yardımcım, size bir soru yöneltmek istiyorum. Bu en son yapılan ÖTV zamlarından sonra hangi il olduğunu hatırlamadığım bir ilde basının karşısında şöyle bir ifadede bulunmuştunuz. “Bu zamların altında bir hikmet aramak gerekir.” diye bir ifadeydi. Şimdi, ben sizin sözlerinizden sonra çok aradım ama herhangi bir hikmet bulamadım. Siz acaba bunu buldunuz mu? Varsa, bizimle paylaşırsanız memnun olurum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Sarı.

Sayın Mehmet bey.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, yayın deyince arkadaşlarım, aklıma geldi, unuttum, İnternet medyasıyla ilgili, reklamlarla ilgili biraz Basın İlan Kurumunu belki dolaylı ilgilendiriyor ama herhangi bir Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü’nün bir çalışması var mı diye merak ederim. Bir kanun tasarısı çalışıldığını duydum ama bizi bu konuda bilgilendirebilerseniz sevinirim.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında daha önce açıklama yapıldı ama Türk Dil Kurumunun çok yaygın olarak kullandığımız bu İnternet harfleri konusunda, bizde olmayan yirmi dokuz harfin dışındaki İnternet harfleri konusundaki son görüşü nedir? Onu öğrenmek istedim.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Aslanoğlu, buyurun lütfen.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Vakıflar Genel Müdürüm, sizin de öz vakif üniversiteleriniz, üvey vakif üniversiteleriniz var mı acaba? Sayın Berber’in sorduğu sorulara aynen katılıyorum vakif üniversiteleri konusunda. Ama acaba sizden mi kaynaklanıyor? Yoksa diğer kamu kurum, kuruluşlarından mı kaynaklanıyor? Sizde bu özlük, üveylik var mı? Yoksa hepsi sizin için öz de acaba diğer kamu kurum ve kuruluşları, özellikle arsa tahsisi, özellikle bina tahsisi konusunda birilerine “Gel gel.” diyor, birilerine de “Dur sen orada kardeşim, git.” diyor. Acaba bu sizden mi kaynaklanıyor? Yoksa diğer kamu kurumlarından mı? Onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Ünüvar.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Konuşmamda unuttuğum bir şeyi soru olarak Sayın Başbakanımıza sunmak istiyorum.

Efendim, gençler özellikle sosyal medyayı, twitter, facebook ve kısa mesaj servisini sıklıkla kullanıyor ve benim kendi çocuklarımdan da ve yakınlarımdan da gördüğüm kadarıyla, Türkçeyi ciddi ölçüde bozucu bir etkisi var. Acaba Türk

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 83

Dil Kurumunun bu anlamda bir sözlük çalışması var mı? Çünkü böyle bir şeyi de yapmak gerekiyor zannediyorum. Biz böyle bir çalışma yapmazsak çocuklar kendi bildiği gibi kullanıyor ve Türkçemizi bozucu bir etki yapıyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, ilgili kurumlarımızın bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Şimdi, soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Başbakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, lütfederseniz, Sayın Aslanoğlu'nun çok etkileyici konuşmasından sonra ve önümdeki notları tasnif etmem için ve de ihtiyaç gidermek üzere, bir beş-altı dakikalık...

BAŞKAN – Bir on dakika ara verelim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Peki, efendim, lütfedersiniz.

Kapanma Saati: 23.00

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 23.07

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Biraz önce de belirttiğim gibi, bütçelerimiz ve kesin hesaplarımız üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın Başbakan Yardımcımıza söz vermek istiyorum.

Buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyesi arkadaşlarım; tekrar hepinize iyi akşamlar diliyorum.

Bütçelerimizle ilgili görüşmeler tamamlandı. Ben de bu aşamada görüşlerini ifade eden tüm komisyon üyesi arkadaşlarıma, komisyon üyesi olmamakla birlikte komisyonumuza gelerek konuşma yapan değerli arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Doğrusu çok yararlandık. Ben de bu konuşulan konular etrafında bazı konularda arkadaşlarımı bilgilendirmek istiyorum, bazı eleştirilere cevap vermek istiyorum.

Tabii şöyle bir üslubu kabul etmek mümkün değil: Yani “Bu düşüncem doğrudur, bundan başka bir şey kabul etmiyorum.” Buna, kendisi sorup kendisi cevap vermek de denilebilir, başka arkadaşlarımızın düşüncelerine veyahut da kendi görüşünden farklı olan düşüncelere müsamaha göstermemek de denilebilir. Eleştiriler olur, bunları cevaplandırabiliriz, cevaplandıramadıklarımız olur, haklı bulduklarımız olur ama bir kurumu tümünden yok saymak ve bazı çalışanların hatalı, yanlış davranışları sebebiyle o kurumu tamamen gözden düşürmek ve bu amaçla bazı kelimeler kullanmak bence kurumlara haksızlık olur çünkü hayatın olağan akışı içerisinde her kurumda, her meslek erbabı içerisinde – buna siyasetçiler de dâhil- yanlış yapanlar olabilir, bu yanlışlar bazen suç teşkil edebilir, bazen etik açıdan yanlış davranışlar olabilir ama bu kişilerin bu yanlış ve etik dışı davranışları o kurumun itibarını zedelemeyecek, o kuruma zarar getirmeyecek ölçüde kabul edilir. Dolayısıyla “RTÜK denilince yolsuzluk akla geliyor.” diye bir genelleme yapılırsa bundan yasal, hatta anayasal bir kurum olan RTÜK mutlaka zarar görür ve bu bir haksızlık olur. Evet, bu kurumda belli zamanlarda görev yapmış insanların yanlış davranışları mutlaka olmuştur ama o kişilerle ilgili kişisel değerlendirmeler yapmanın, bunları eleştirmenin, hatta itham etmenin karşılığı olabilir ama kurumlar bundan zarar görmemelidir. Basın Yayın da böyledir, Türk Dil, Tarih ve diğer kurumlarımız da böyledir.

Eğer bizim vereceğimiz cevaplar daha baştan kabul edilmeyecekse ve belli bir format içerisinde “Bu böyledir, bundan gayrisi yalandır.” düşüncesiyle hareket edilecekse o zaman hiçbir şey konuşmamak gerekir. Ben bu eleştiriler karşısında çıplak gözle olaylara bakmak gerektiğini düşünüyorum. Çok farklı konular soruldu, bunların cevaplarını hazırladım, zaman geçti ama müsaade ederseniz bu kadar konuşmadan sonra, ben de toparlayabildiğim kadarıyla konulara cevap vermeye gayret edeyim.

Öncelikle, görebildiğim kadarıyla arkadaşlarımızın konuşmalarını üç ana başlıkta değerlendirmem gerekecek.

Bunlar:

1- Basın özgürlüğü var mıdır, yok mudur? Bu kadar insan içeride, bu ne anlama geliyor konusu.

2- Vakıflardaki azınlıklar ve cemaat vakıfları ve bununla ilgili kanun hükmünde kararname, Patrikhane ve diğer konular.

3- RTÜK ve RTÜK'e yöneltilen eleştiriler.

Daha spesifik, daha özel sorular ve cevaplara da imkân nispetinde cevap vereceğim.

Değerli Başkanım, Basın Kanunu'nun 2004 yılında nasıl çıktığını sunuş konuşmasında arz etmiştim. Bunu geçtiğimiz yıl da yaptım, daha önceki yıllarda da yaptım. Aslında, o zaman eleştiri almadık, arkadaşlarımız takdir de ettiler ancak son yaşanan olaylar sebebiyle Basın Kanunu da eleştiriliyor. Basın Kanunu'na sahip çıkan Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü de eleştiriliyor. Burada bir haksızlık var.

Basın Kanunu üzerindeki uygulamalardan bugüne kadar bir eleştiri gelmedi çünkü bu bir iletişim şurasında paydaşların da iştirakiyle yapılmış bir kanun çalışmasıydı. Genellikle yazılı medyayı ilgilendiren konular bu Kanun içerisinde yer aldı. Şimdiki çalışmamızla da bunun içerisine İnternet medyasını, daha çok haber portallarını koyacak bir düzenleme de yapacağız.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 84

Basınla ilgili çalışanlarımızın yani isim isim de verilerek söylenen kişilerle ilgili yapılan soruşturmaların özellikle Terörle Mücadele Kanunu kapsamında, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri kapsamında cezaevinde bulunduğunu biraz sonra isimleriyle açıklayacağım. Dolayısıyla Basın Kanunu'nun bundan dolayı bir suçu ve onu aşağılayacak herhangi bir ifademiz doğru olmaz.

Bakınız, basın özgürlüğüyle ilgili konu hem Anayasa'mızda yer almakta hem de Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin de 10'uncu maddesinde yer almaktadır. Bu 10'uncu maddesi, herkes biliyor ama lütfen, tekrarımı mazur görün: "Herkes görüşlerini açıklama ve anlatım özgürlüğüne sahiptir. Bu hak kanaat özgürlüğüyle kamu otoritelerinin müdahalesi ve ülke sınırları söz konusu olmaksızın haber veya fikir almak ve vermek özgürlüğünü de içerir. Bu madde devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine bağlı tutmalarına engel değildir." Şurası çok önemli: "Kullanılması görev ve sorumluluk yükleyen bu özgürlükler demokratik bir toplumda zorunlu tedbirler niteliğinde olarak ulusal güvenliğin, toprak bütünlüğünün veya kamu emniyetinin korunması, kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlık veya ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının korunması veya yargı gücünün otorite ve tarafsızlığının sağlanması için yasayla öngörülen bazı biçim koşullarına, sınırlamalara ve yaptırımlara bağlanabilir."

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi genelde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve genelde de bu tür basınla ilgili konularda temel bir metin olduğuna göre, bu özgürlüğün de sınırsız olmadığı, burada saydığım koşullar altında sınırlanabileceği ve yaptırımlara bağlanabileceği de öngörülmüştür.

"Basın özgürlüğü mutlaklıdır. Her isteyen istediğini yapabilir." şeklindeki bir anlayışa hiçbir arkadaşımız şüphesiz sahip değil. Bizim Basın Kanunu'muzun "Basın Özgürlüğü" başlıklı 3'üncü maddesinde de aynı şeyler yazılmaktadır ancak biz bu Kanun'da gazetecilik mesleğine geniş güvenceler getirdik. O kadar uzun ki okumakla sizi yormak istemiyorum. Mesela gazete, dergi, haber ajansı gibi belli aralıklarla yayın yapan basın kuruluşları, süreli yayınlar sadece savcılığa beyanda bulunarak yayın yapabilmektedir. Biz şimdi İhale Kanunu'na göre basın işletmelerini izne bağlı yapmadık, gazete, dergi ve haber ajansı sahibi olmak için Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olma şartı aranmamaktadır. Yani yabancı ve özel tüzel kişiler de Türkiye'de Türk vatandaşlarında aranan koşullarda yayın sahibi olabilmektedir. Kanun'da basılmış eserlerin tahribi, bozulması... Okumayacağım. Peki, vazgeçtim.

Bütün bunlara şunu ilave etmek istiyorum: Basın Kanunu'nda şahsi hürriyeti bağlayıcı cezalara yer verilmemiştir, sadece iki istisnası var. 5187 sayılı Basın Kanunu'nda hürriyeti bağlayıcı cezaya yer verilmemiş, aynı kanunun 28'inci maddesiyle de hükmedilen para cezalarının hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilmeyeceği açıkça yazılmıştır. İki istisnadan birisi şudur: Kanun'un 18'inci maddesi uyarınca düzeltme ve cevabın yayımlanmasına ilişkin hâkim kararına uymayan sorumlu müdür ve müdürün bağlı olduğu yetkiliye verilen para cezası hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilebilmektedir. Bu, tamamen kişilik haklarıyla ilgilidir. Düşününüz ki siz, bir Başkan olarak, Mevlüt Arkadaşımız bir Milletvekili olarak, ben şu sıfatımla hiçbir kişilik haklarına saygı gözetmeksizin yalan ve asılsız neşriyat yapan bir mevkuteye karşı yasal haklarımı kullanıyorum, mahkemeden teklip kararı çıkartıyorum, bütün aşamalar geçtikten sonra bu kesinleşiyor ama bunu yayınlamayan gazetenin yöneticisine karşı bir ceza verilirse bu kişilik haklarını korumak amacıyla hapis parasına çevrilebiliyor. İkincisi de Kanun'un 22'nci maddesi uyarınca Kanun'a uygun olarak basılmış eserleri, bunların yayımını ve dağıtımını veya satışını önlemek amacıyla tahrip eden veya bozan kimselere verilen para cezaları da hürriyeti bağlayıcı cezaya çevrilebilmektedir.

Bir arkadaşımız bahsettiği için cevap vereceğim. Bir karikatürü veya resmi veya bir bulmacayı 2 defa yayımladı gerekçesiyle hiçbir gazete kapatılamaz. Biz böyle bir hüküm hatırlamıyoruz. Arkadaşımızın elinde özel bir karar varsa doğrusu onu bilmekten ve yerince onu değerlendirmekten de memnun oluruz.

Peki "Basın özgürlüğü yoktur." tartışmaları nereden çıkıyor? Şimdi, burada MHP'li arkadaşlarım var, CHP'li arkadaşlarım var, BDP'li arkadaşımız izin isteyerek ayrıldı ona da teşekkür ediyorum.

BDP'li arkadaşımız konuşurken bahsettiği isimler bellidir, verdiği isimleri not ettim. Roj TV, Azadiye Welat, Özgür Gündem'de yazı yazan ve bu sebeple içeride tutuklu ve hükümlü bulunanlar. CHP'li arkadaşlarımdan bir isim söylendi, ben ikinci ve üçüncü isimleri de biliyorum, dördüncü bir ismi onlar da söylemeyeceklerdir. Bu Ahmet Şık'tır, Nedim Şener'dir, Balbay'dır veya Tuncay Özkan'dır. Peki, iki grup arasındaki bu ayrım neden yapılıyor? Oysa 60 kişiden fazla kişinin içeride olduğu, binlerce gazeteci veya basın mensubu hakkında da takibat yapıldığı söyleniyor. Vicdanen konuşuyorum, arkadaşlar da benim vicdanıma itimat ediyorlar, Bülent Kuşoğlu Arkadaşıma da teşekkür ediyorum. Niçin üzüldüğünüzü ifade etmediniz. Ben sadece bu konuyla ilgili olarak muhtelif basın toplantılarında veya herhangi bir vesileyle konuşma yaptığım yerde soru üzerine bu konu üzerinde çok konuştum ve en sonunda Terörle Mücadele Kanunu'nun değiştirilip değiştirilmemesi konusunda açıkça teklifte bulunulmasını ve gerekçelerinin tarafımıza bildirilmesini istedim. Bunların yeri, zamanı ve yaptığım konuşmaları bütün arkadaşlarıma takdim edebilirim ama burada bir gerçek var. O gerçek de şudur: Biz bunu yabancı basının önünde de, yabancılardan gelen ziyaretçiler önünde de açıklıyoruz.

Birinci grup, içeride basın kartı sahibi veya basın kartı sahibi olmayan, mesleğinin karşısında "Gazeteci" yazan bir kısım insanlar bulunmaktadır. Bunların bir kısmı mesleği hanesinde "Gazeteci" yazmasına rağmen, adi suçlardan hükümlü veya tutukludur. Adam öldürmek, ırza geçmek, kadın kaçırmak, evrakta sahtecilik vesaire.

İkincisi ve çok büyük bir grup Terörle Mücadele Kanunu kapsamında mahkûm edilen veya tutuklanan kişilerdir.

Üçüncü grup da Türk Ceza Kanunu'ndaki bazı maddeler sebebiyle haklarında tutuklama kararı olan veya şu anda soruşturma evresinde bulunan tartışmalardır.

O zaman meseleye üç boyutlu bakmamız lazım.

1- Adi suç işlerse bir insan, sıfatı gazeteciye basın kartı sahibi de ise bunun bir imtiyazı mı var, bir ayrıcalığı mı var? Hiçbirimiz bunu düşünmüyoruz herhâlde? Yani adam öldürmüş, trafikte adam ezmiş yani herkes yola çıktığı zaman her şeyi yapabilir. Demek ki bahsi diğer bir konu. Yani adi suç işlemiş olanlar basın kartı sahibi de olsa veya olmasa da kendisini gazeteci sıfatıyla tanıtsa da tanıtmasa da adi suçlarının karşılığını göreceklerdir. İstatistik elimde, isimleri de var.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 85

2- Terörle Mücadele Kanunu'nun 6, 7 ve diğer maddelerinden hükümlü ve tutuklu bulunanlardır. Terör örgütüne üye olmak, terör örgütünün eylemlerine katılmak, terör örgütünün propagandasını yapmak gibi suçlamalarla beğenelim, beğenmeyelim, demokratik bulalım veya bulmayalım yargılanmış önemli bir gazeteci grubu var.

3- Adli yargılamayı etkilemeye teşebbüs. Bunları ezberlediğim için bakmaya ihtiyaç duymuyorum. Soruşturmanın gizliliğini ihlal ve bir iki madde dâhilinde Türk Ceza Kanunu'nda yapılan düzenlenmelerden mağdur olan arkadaşlarımız var.

Özellikle son üç dört senedir yani Silivri'deki davaların devamı süresince veya birtakım telefon dinleme kayıtlarının yayınlanmasından sonra veya bir şekilde kamuoyunda bu konuların tartışmaya açılmasıyla "Sen soruşturmanın gizliliğini ihlal ettin." diye davalar açılmıştır, bir kısmı karara bağlanmıştır. Bu kararların içerisinde de hükmün ilamının açıklanmasının ertelenmesi gibi garip bir tabir de vardır Ceza Muhakemesi Kanunu'nda, ondan dolayı cezaevine girmeyen, sabıka da sayılmayan durumda olan arkadaşlarımız vardır. Şimdi ne yapmalıyız?

Bakin şöyle bir tabloyu önünüze tekrar getireyim: Cezaevlerinde bulunan 63 kişi, bizim tespitlerimize göre ama bu tespitler bir ay öncesine aittir, şimdi sayı üç aşığı beş yukarı artmış da olabilir. Bunların içerisinde, biraz önce söylediğim gibi, adam öldürmek, banka soygunu, yağma, tehdit, resmî belgede sahtecilik, sahte kimlikle dolaşmak, güvenlik güçlerine saldırı ve diğerleri var ama aynı zamanda, anayasal düzeni zorla değiştirmeye teşebbüs, silahlı terör örgütü yöneticisi veya üyesi olmak, biraz önce saydığım konular, devletin güvenliğine ilişkin belgeleri tahrip etmek, amacı dışında kullanmak, yasa dışı toplantı ve eylemlere katılmak, slogan atmak.

Şimdi, sayısal veriyi söylediğim zaman, cezaevlerindeki 63 kişiden 18'i hükümlü, çeşitli sürelerde hapis cezaları var, 18'i hakkında dava açılmış, tutuklu olarak yargılanmaları sürüyor, 27'sinin de tutuklu olarak soruşturmaları sürüyor, daha soruşturma safhasında.

63 kişiden sadece 4'ü basın yoluyla işlenen suçlar arasında sayılabilecek olan terör örgütünün propagandasını yapmak suçundan dolayı cezaevinde.

63 kişiden 45'inin basın kartı yok, 18'inin var.

Şimdi şöyle bir tabloya arkadaşlarım ne der? İsimlerini vermeyeyim, zabıtlara da girmesin ama bunu ben arkadaşlarıma verebilirim.

Birisi, hükümlü, müebbet hapis cezasına hükümlü. Suçu ne? Hüküm ne? TKP/ML-TİKKO silahlı terör örgütünü yönetmek. Polis memurundan gasbettiği silahla bir kişiyi öldürmek, polisle çatışmaya girerek ateş açmak. Şu anda bir derginin editörü, isim vermemek için kapatıyorum üstünü, Edirne F tipi cezada da hükümlülük süresini geçiriyor.

Bir başka dergi, çok meşhur bir dergi, THKP/C örgütü üyeleri tarafından bir kişinin kaçırılıp örgüt evine götürülmesi eylemine katılmak, eylem sırasında tabanca ve sahte polis kimliği kullanmak vesaire.

Bir dergi çalışanı, basın kartı yok, hükümlülük süresi sekiz yıl dokuz ay. Yasa dışı silahlı THKP/C Devrimci Yol örgütünün üst yöneticisi olmak, polis aracına silah atmak, örgüt adına banka soygunu gerçekleştirmek.

Bir başkası radyo yönetmeni. Silahlı terör örgütü üyesi olmak, PKK'ya bağlı Çukurova Cephe Birimi içinde yasa dışı örgütsel faaliyetlerde bulunmak. Hükümlüleri okuyorum. Altı yıl üç ay.

Bir başkası, PKK KONGRA-GEL üyesi. 2kişiye yardım ve yataklık, altı yıl üç ay.

Bir başkası, meşhur bir ajansın üyesi. PKK üyesi bir kişiye bilerek yardım.

Diğerleri propaganda, onları da söyleyeceğim.

PKK silahlı terör örgütü üyesi bir kişinin Kuzey Irak'taki kırsal alana gitmesi için pasaport vesaire bunları temin etmek, altı yıl üç ay.

Bir başkası, radyo spikeri, aynı şekilde.

Bir başkası farklı bir terör örgütü. MLKP terör örgütü tarafından örgütün faaliyetlerine katılmak vesaire.

Bir başkası TKPML.

Bir başkası PKK KONGRA-GEL.

Bir başkası yine aynı şekilde. Tehlikeli madde bulundurmak vesaire diye devam edip gidiyor.

Bir kısım arkadaşlarımızın isimlerini sıkça söylediği ve şu anda bir kısmı da milletvekili seçildi. "Darbe yoluyla yürütme organını devirmeye teşebbüs, bunun içinde aktif olarak yer almak." İddianameden okuyorum, doğrudur, yanlıştır, daha mahkemesi olmadı. Tutuklu.

Bir başkası, iddia edilen örgütün amaçları doğrultusunda filan filan yapmak.

Bir başkası, bir profesör, bir grup kararları doğrultusunda şöyle örgütlü, bilmem ne ilişkileri olmak. Devam ediyor...

İsmini vermişti Sayın Nursel Aydoğan, Bedri Adanır isminde, hâlen tutuklu, yargılaması devam ediyor. Aram Basın, Reklam, Yayıncılıkla Havar Dergisi tarafından yayınlanan kitapların yasa dışı örgütün propagandasını oluşturacak nitelikte olması.

Gazeteciler Sendikasının hazırladığı cezaevindeki gazeteciler listesinde yer alan isimlerden de çıkarttıklarımız var, günlük yerel bir gazeteden, suçları şu yani en azından iddia olunan suçları: Silahlı terör örgütüne üye olmak, örgüte üye olmak, örgüte üye olmak, hemen hemen 10 tanesi aynı şekilde. Bunlardan 5 tanesi PKK, 5 tanesi DHKP/C örgütünün üyesi olmak.

Bir başkası, tehlikeli maddeleri izinsiz olarak bulundurmak, resmî belgede sahtecilik. MKP üyesi olmak. MKP ne anlama geliyor, sormam lazım. Bir başkası MLKP örgütü, bir başkası devrimci karargâh örgütü, bir başkası bir başka örgüt ve devam edip gidiyor.

Şimdi, bundan yola çıkarak Sayın Başkanım ve değerli arkadaşlar; şunu söylememiz lazım: Türkiye'de yargı bağımsızsa veya bir kazai işlem yapıyorsa bunun aşamaları şudur: Yani bir savcı bir suç işlendiğini haber alırsa veya ihbar üzerine buna muttali olursa elindeki imkânlarla bir soruşturma yapar. Bu soruşturma da ciddi bulgulara dayanırsa bir kovuşturma açar, iddianame tanzim eder. İddianamesi kabul edilirse de yargıda bunun kazai, yani kovuşturma evresi olur,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 86

sonunda bir karar verilir, yargıya gidilir, döner, bir daha gider, bir daha döner, neyse sonunda bir karar verilir. Bazen soruşturma evresinde tutuklamalar olabilir, o da Ceza Muhakemesi Kanunu'nda zaten sayılmış, ağır cezalı, kaçma tehlikesi vesairesi, bilmem nesi. Bunlar sürekli gözden geçirilir. Talep üzerine, savcının gördüğü lüzum üzerine de tahliye kararları verilebilir. Bu konudaki tartışmaların bir kısmında haklılık payı var, buna ben de zaman zaman katılıyorum. Hatta sıfatımın da ötesinde bir Hükümet üyesi olmamın bana yüklediği sorumluluğu da bazen aşarak benden beklenmeyecek laflar da ediyorum ama bunu vicdanen söylüyorum çünkü ben yirmi beş yıl fiilen avukatlık yapmış bir insanım ve özellikle ceza davaları aldım. Ben bir ceza avukatıyım. Bir insanın bir günden fazla şahsi hürriyetini tahdit edecek bir tedbir kararı almak fevkalade ağır bir karardır ama kanun buna cevaz veriyor, yazılı hukuk buna cevaz veriyor ve hayatın akışı içerisinde de tutuklama kararlarının bazen verilmesine zaruret de oluyor. O zaman hâkim, elindeki delilleri, kişinin durumunu, dava içerisindeki konumunu sık sık dikkate alarak tutukluluk hâlinin istisnai hâle gelmesi için özen göstermesi lazım.

Adalet öç alma mekanizması değildir. Çok güzel bir ilahî ölçü var, ben hayatta bunu kendime rehber aldım "Hoşlanmadığınız bir kavim için adaletsizlik yapmayın." diyor. Yani bir insandan, bir kavimden hoşlanmayabilirsiniz ama bu sizi adaletten ayırmasın. "Lanet olsun, cezalarını çeksinler, burunları sürtülsün." böyle bir şeye hiçbir insan vicdanı hiçbir zaman imkân vermez. Dolayısıyla, en son açıklamalarım da bu kapsamdadır.

Bir arkadaşımın dile getirdiği konu üzerinde üç ay içerisinde tahliye kararlarının verilmiş olması bence olumludur ama o, bu şahıslarla ilgili değil, mahkemenin verdiği kararla ilgili. Mahkeme kararında diyor ki: "Tutukluluk süresi yeterlidir, bu cezaya dönüşmesin, artık bunun sebepleri ortadan kalkmıştır." Ben de açıkça dedim ki: "Bu karar başka mahkemelere de örnek olmalı, onlar da kendi ellerinde dava dosyasını ve kişilerin durumuna bakarak artık tahliye kararları vermeli." ve sonunda da ilave ettim, bereket bu çok fazla tartışılmadı, dedim ki: Belki benim sözlerimden dolayı da hakkımda bir fezleke tanzim edilip dokunulmazlığımın kaldırılması da istenebilir çünkü başkalarının söylediği bir sözü milletvekili sıfatıyla söylüyorum ama ben yargıyı itham ederek söylemiyorum bunu, yazılı hukukun yanına vicdanınızı da koyarak söylüyorum. Eğer hakkımda bir fezleke gelirse ve yargılanmam da mümkün olursa daha fazlasını söylerim çünkü bazı şeylere dikkat etmek mecburiyetindeyim şimdi ama kendimi savunmak durumunda kalırsam bu uygulamaların sonunda nasıl netice vereceğini, yargının da bundan nasıl olumsuz etkileneceğini bilecekleri şekilde de söylerim bundan sonra. Şu ana kadar bu sözlerimizin çok fazla dikkate alınmadığını da biliyorum. O zaman, bu isimlerini okumaktan imtina ettiğim ama suçlarını en azından iddia edilen suç noktasında söylediğim basın mensuplarına bakarak "Türkiye'de basın özgürlüğü yoktur." demek vicdanen çok doğru bir söz değil çünkü siz sadece 3 ismi söylüyorsunuz, buradan ayrılan arkadaşımız da belki 20 tane ismi söyleyecek. Türkiye'de basın mensubu sadece bunlardan ibaret değil. Türkiye'de ben içeride değil... "O zaman ben de basın özgürlüğü yok." diye bağırırım veya bağırmam tartışmasına girmemek lazım. Genelleyici bir tavır içerisinde olmamalıyız ama görüyoruz ki Terörle Mücadele Kanunu'nun bazı maddeleri sebebiyle burada çoğunlukla bazı kişiler tutuklu ve hükümlüdür. Bunlardan özellikle propaganda suçunu düzenleyen maddeler mesela "..."^(x) dendiği için de ceza verilmiştir, bir eylemde alkış tuttuğu için de ceza verilmiştir. Bunları vicdanlar fazla bulabilir, orantısız bir ceza olarak bakabilir hatta "Terörle Mücadele Kanunu'nun bu maddeleri kalsın be kardeşim, artık propaganda suç olmaktan çıksın." da diyebilir. Herkes elini vicdanına koymalı ve "Ben bu noktada ne demeliyim?" diye düşünmeli. Topu taca atacaktık yok. Türkiye, terörle mücadele ediyor, her gün kan akıyor, örgüt var, örgüt propagandasını yapıyor, dağa çıkmalar var ve bu devam ediyor ve bu örgütün kanlı eylemlerini bir zafer gibi görenler var. Bu örgütün içerideki elebaşını ve şu andaki yöneticilerini gerilla kahramanı, halk ve özgürlük kahramanı olarak görenler var, bunların propagandaları var. "Artık, Türkiye özgürleşsin be kardeşim, bunlar serbest kalsın." diyenler varsa içimizde bunu her yerde söylesinler çünkü biz konuşanları eleştirecek, yok edecek, gözden uzak tutacak bir noktada değiliz ama doğruluğunu, yanlışlığını...

MUSA ÇAM (İzmir) – Siz görüşüyorsunuz ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ben görüşlerimi ifade ettim, ediyorum da edeceğim de. Benim sözüm "Basın özgürlüğü yoktur." diyerek, bunun arkasına saklanarak Hükümetimizi veya basından en azından sorumlu bir Başbakan Yardımcısı olarak beni eleştirmek isteyenlere, mert olun, samimi olun. Mesela bir arkadaşım diyorsa ki: "Terörle Mücadele Kanunu'nun şu maddeleri gözden geçirilsin, propaganda artık suç olmaktan çıkarılsın, örgüt olarak eylem yapma vesaire suç olarak kalsın." Ben bunu anlayışla karşılayabilirim ama olup olmayacağı konusunda hem Genel Kurulumuzun, Meclisimizin hem de kamuoyumuzun tepkilerini de dikkate alırım. Öyle karabatak bu işe girmenin de alemi yok. Benim sözüm sadece "Basın özgürlüğü yoktur." diye feryat edip arkasındaki gerçeği gizlemek isteyenlere yönelik.

İkinci konu: Türk Ceza Kanunu'nda bunları düzenleyen maddeler var. Ben sorumlu bir Başbakan Yardımcısı olarak bu konuda bir düzenleme hazırladım, bundan arkadaşlarımızın haberi vardı. İki şey yaptım, bence ikisi de güzeldi: Bir, telefon dinleme, ortam dinleme, kişilik haklarını ifşa etmek vesaire gibi Türk Ceza Kanunu'nun maddelerindeki cezaları yetersiz gördük, bunları artırmaya çalıştık. Adli soruşturmayı etkilemeye teşebbüs, soruşturmanın gizliliğinin ihlali gibi suçlarda da basın lehine çünkü basın yoluyla işlenirse yarı miktarda veya işte üçte 1 miktarda artar diye maddeler var, bunu kaldırdık ve suçun unsurlarını daha belirgin hâle getirdik. Bu, Adalet Komisyonunda tartışıldı, Komisyondan geçti ama şubat ayıydı, seçime gidiyorduk, kadük oldu. Şimdi, ben bu hazırlığı tekrar yaptım ama üzülerek söylüyorum, Adalet Komisyonundaki tartışmalara bakınız ve bizzat bundan zarar gördüğünü ifade eden basın mensuplarının da söylediklerine bakınız. Bizim yaptığımız bu çalışma yetersiz görüldü, uygun görülmedi. Ona rağmen, ben bunu hazırlayan bir insan olarak Bakanlar Kurulundan geçirdiğim bu tasarımı Genel Kurula getirecektim, zaman kalmadı, şimdi tekrar getireceğim.

Basın yoluyla işlenen suçlarda çok garip bir durum var: Gazeteci geliyor, bu konuyu sizinle konuşuyor ama sadece kendi özel durumunu konuşuyor. "Ben şu maddeden mahkûm oldum, bu maddeyi suç olmaktan çıkarın." diyor. Kardeşim, kişiye yönelik ben düzenleme yapamam, ben genel bir düzenleme yaparım, sen bundan payını alırsan veya almazsan bu benim işim değil. Şimdi, dışarıda feryat eden birkaç kişiyi görüyorum da bana gelmişlerdir "Efendim, ben şu

(x) Bu bölümde Hatip tarafından, Türkçe olmayan bir dille birtakım kelimeler ifade edildi.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 87

maddeden mahkûm oldum, sizin yaptığınız düzenleme benim tam işime yaramıyor.”, “Ne yapalım?”, “Şöyle yaparsanız ben bu işten kurtulacağım.” Öyle yaparsam benim o maddeyi şöyle yapmam lazım: “A. K.’nın işlediği suçlar hükümsüzdür.” faraza, atıyorum kafadan, isim vermemek için.

Şunu tekrar ifade edeceğim: Terörle Mücadele Kanunu 2006 yılında güncelleştirildi, ben o zaman Meclis Başkanıydım, içeriğini o zamanki Adalet Bakanımız ve arkadaşlarımız tartışmışlardır. Özellikle propaganda suçlarının artışı bugün için orantısız görülebilir ve propaganda suçlarına verdiğimiz cezalar –bazıları çok basit olarak görüyorum- bu insanları yollarından da döndürmemiş, pratik bir fayda da sağlamamış, terör örgütünün eylemlerinin azalması noktasında da bize bir yarar sağlamamış. O zaman, propaganda ve o yöne yönelik suçlamalarda o maddeleri tekrar gözden geçirmeliyiz, bazılarını suç olmaktan çıkarmalıyız, bazılarının cezalarını hafifletmeliyiz diye düşünüyorum.

Musa Bey, benim görüşümü sordu ya. İkincisi: Türk Ceza Kanunu’ndaki düzenlememi tekrar savunacağım, bunu tekrar Meclise getireceğim, Adalet Bakanıyla müşterek bir çalışmamızın olduğunu da söylüyorum ama lütfen yani hiçbir basın mensubunun –sorumlu olduğu için söylüyorum- gazetecilik mesleğini yaptığından dolayı içeride kalmış olması beni memnun etmez, üzer. Yani arkadaşlarımız bundan emin olsunlar ama Türkiye bir hukuk devleti. Yazılı hukuk uygulanıyorsa bundan şikâyet etme hakkımız yok. Biz yasama organıyız, yanlış buluyorsak değiştireceğiz. Değiştirme noktasında da kendi inisiyatifimizi kullanmamız lazım ama gazetecilik mesleğinin dışında birtakım eylemler, örgütsel bağlantılar veya adi suçlara yönelik işler varsa bundan dolayı lütfen hiç kimse şikâyetçi olmasın çünkü Türkiye’de hiç kimsenin suç işleme imtiyazı vesairesi de yok.

Benim, gazetecilik yaparken milletvekili seçilmiş ama hâlen tahliye edilmemiş bir iki arkadaşım ile ilgili olarak söylediğim sözler de geçtiğimiz günlerde yayınlandı. Ben bir siyasetçi olarak, bir milletvekili olarak, her şeyi bir kenara bırakıp şu anda milletvekili seçilmiş olmasına, mazbatasını almış olmasına rağmen, Parlamento’ya gelerek ant içme fırsatını bulamamış arkadaşlarımız için, görüşlerinin hiçbirisini paylaşmadığım hâlde, üzülüyorum çünkü onların içeride tutuklu kalması millî iradeye saygısızlıktır. Milletlin seçtiği bir insan Parlamento’ya gelir ve yasama görevine başlar. Yasama organı olarak biz bunu yapmalıyız, bir. İkincisi: Mutlaka yargı da bunu dikkate alarak milletvekili seçilmiş olan, milletvekili sıfatını taşıyan insanları tahliye etmelidir. Bu bir talimat değil çünkü millî irade burada seçmiş. “Millî irade yanlış yaptı.” Bunu sen tartacak bir noktada değilsin. Sen yargısın, sen işin o tarafına bakmayacaksın. Bana bu seçimden önce sorulduğu zaman iki şey söyledim, bir: Bu insanlar mahkemeden, davadan, tutukluluktan kurtulmak için aday olmak isteyebilirler, bu yanlıştır ama içgüdüsel bir davranıştır, herkes böyle bir imkânı kullanmak isteyebilir. “Ben niye içeride çürüyeyim kardeşim? Bir an evvel milletvekili olayım, çıkayım.” diyen bir insana “Senin kalbin kötü be, sen içeride kal.” denemez. Yani bu insan içgüdüsel bir şekilde kendisini cezaevinden kurtarmak isteyebilir. Asıl sorumluluk onu aday yapan partidedir, asıl sorumluluk onu seçen milletimizdedir. Onu aday yapan parti doğru yaptığını inanıyorsa ve milletimiz de oylarıyla onları seçip Parlamento’ya göndermişse ağızımızı kapatacağız, hiçbir şey söylememize gerek yok. Seçilmişlerdi, yerleri Parlamentodur. Geleceklerdir, burada görevlerini yapacaklardır. Hiçbir partinin milletvekilleri hakkında da ayırım yapmıyorum, BDP için de söylediğimi doğrudur, CHP için de MHP için de. Milletvekili seçilmiş olan o arkadaşlarımızı ben özliyorum ve Parlamento’ya gelip ant içmelerini ve görevlerine başlamalarını da arzu ediyorum. Kim ne derse desin bu tartışılacak konuyu ben kendi görüşüm olarak böylece ifade ediyorum.

Lütfen, basınla ilgili konularda, basın özgürlüğünü kısıtlayan hükümler ve maddeler şu kanunda var, gelin, bu konular üzerinde birlikte çalışma yapalım diyorlarsa arkadaşlarımız, ben bir çalışma yapıyorum ama katkıda bulunsunlar, sadece burada bulunan arkadaşlarımız için de değil ve şunu üzülerek söylüyorum: Gazetecilik kuruluşlarının, yani sendikaları da dâhil olmak üzere, cemiyetleri de dâhil olmak üzere, bu konuda ciddi bir çaba sarf etmiyorlar, sadece konuşuyorlar. Bana da geldiler, birkaç defa da geldiler “Samim olun. Ne yapmak istiyorsunuz, ne yapalım?” Birisi diyor ki: “Terörle mücadele kanunu.” Öbürü diyor ki: “Hayır, ben ona karşıyım, başka şeyler olsun.” Öbürüne soruyorum: “Ben ikisine de karşıyım, bilmem ne olsun.” Gazetecilikle iştiğal eden insanların kuruluşları veya o insanların temsilcisi noktasında olan kişilerin bu konuda ciddi bir çaba içerisinde olmadıklarını ben biliyorum, yanlışım varsa arkadaşlarımız lütfen düzeltsinler.

İzin verirseniz, vakıflarla ilgili konuya geçeyim.

Şimdi, Mustafa Kalaycı arkadaşımıza çok teşekkür ediyorum. Yani geçmiş dönemlerde de özellikle vakıflar konusunda büyük hassasiyet gösteriyor. Vakıflar konusunda hepimiz hassasiyet göstermeliyiz çünkü bu bir açıdan inancımızdır, bir açıdan medeniyetimizdir, bir açıdan kültürümüzdür, bir açıdan var oluş sebebimizdir. Yani vakıflar konusunda bir yanlış yapmak bize çok pahalıya mal olur. Bakınız, geçen günlerde bir gazetede birinci sayfada, tam başlığı hatırlayamayacağım ama, şöyle bir şey olmuş: Bir vakıf gayrimenkulle ilgili olarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi bize göre haksız ve yanlış bir karar vermiş. Bizim birinci bölge müdürümüz de epeyce aralarında yazışma olmasına rağmen, bu yanlışlık yapıldığı için kendilerine bir yazı yazmış. Kendisini tebrik ettim bu yazıdan sonra. Bölge müdürümüz diyor ki: “Siz şu konuda yanlış yaptınız, bu kadar sizi ikaz ettik ama uyanmadınız.” Ben mealen söylüyorum: “Siz iki şey gönderiyorum, aklınızı başınıza alın.” bu da Türkçesi şimdi, bir resmî yazıda böyle bir şey olmaz da. Gönderdiği iki belge şu: Birisi vakıf duası, .birisi vakıf bedduası. Bizim vakıfla ilgili işlerimizde bir dua vardır, bir de beddua vardır çünkü her vakfın vakfiyesinde “şu noktada, şu noktada şunları şöyle yapacaksınız, bu amaçla vakfı sahih eyledim.” diye biter ve “Kim ki bu vakfiyenin şartlarını değiştirirse Allah’ın da, melekların da, insanların da laneti üzerine olsun.” der. Bu kadar ağır bir beddua var üzerimizde. Biz buna uygun davranmak mecburiyetindeyiz ama bu konuda son çıkan Vakıflar Kanunu biliyorsunuz uzun tartışmalara yol açtı, ben o zaman bakan geldim ama bir dinleyici olarak meseleye şahit oldum. Daha sonra, Cumhuriyet Halk Partisi de yeni çıkan Vakıflar Kanunu, yani 2008’den bahsediyorum, Anayasa Mahkemesine iptali için dava açtı. Dokuz madde üzerinde iptal davası açmışlardı, Anayasa Mahkemesi bunu sonuçlandırdı, sekiz meseleyi reddetti, yani iptal etmedi “uygundur” diye karar verdi, sadece teftiş kurulu başkanın atanma usulünü iptal etti, biz de onu kanun hükmünde kararnameyle tamamlamış olduk. “Anayasa Mahkemesi her şeyde doğru yapar mı kardeşim? Her zaman yanlış karar veriyor.” diyebiliriz ama Vakıflar Kanunu anayasal yargı denetiminden de geçti. Şimdi, anayasal yargı denetimini bırakalım,

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 88

"Vakıf Kanunu'nda şöyle yazıyor da" diyelim, biraz da vicdanen bakalım. Vicdanen baktığımızda da bir yanlış göze çarpıyor. Bu tartışmalar sırasında da arkadaşlarımızın özellikle yanlış şu oldu: Cemaat vakıfları veya azınlık vakıfları dendiği zaman yabancı vakıflarla karıştırıldı. Yabancı yeni vakıfların içindedir ama cemaat ve azınlık vakıfları yüzlerce yıl önceden gelmektedir. Yüzlerce yıl deyince beş yüz-altı yüz yılı kapsamıyor şüphesiz, yani diyelim ki birkaç yüzyıl öncesinden gelmektedir. Bunun öncesi 1800'lü yıllardır, 1900'lü yıllardır. Cemaat ve azınlık vakfı yasal kuruluşlardır ve yabancıların kurduğu vakıflar değildir. Bu vakıflar Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kurduğu vakıflardır ama dinleri farklıdır ama etnik kökenleri farklıdır. Yani Ermeni vakıflarıdır, Musevi vakıflarıdır, Rum vakıflarıdır ve diğerleri. Bunları yok farz edemezsiniz, "Bunlar zararlıdır." diyemezsiniz çünkü geçmişteki tartışmalarda ben "Bunlar zararlıdır, bunlar şöyledir." konuşmalarına da şahit oldum bir yanlış anlama sebebiyle. Bugün Patrikhane var, Lozan kapsamında da var, başka anlaşmalar sebebiyle de var. Bugün İstanbul'da özellikle, İzmir'de özellikle, başka yerlerde de cemaat vakıfları var, bunların sayısı 162'dir, artabilir de, eksilebilir de ama ilan edilmiş ve yasallığı tartışmasız olan 162 tane de vakıf vardır. Bu vakıfların gayrimenkulleri vardır, hastaneleri vardır, okulları vardır, yardım kuruluşları vardır. İstanbul'da Balıklı Rum Hastanesine gitmenizi tavsiye ederim. Türkiye'de özellikle belli konulardaki en başarılı hastanelerden birisidir. Surp Pirgiç'e gitmenizi tavsiye ederim. Ben bu işlerden sorumlu olunca bu işleri yaptım. Daha sonra, okullarına gittik, Heybeliada'ya gittim, Büyükada'ya gittim, Yetimhaneyi gördüm. Bunların hepsi yasal, hepsi zamanında mevzuatımızın kabul ettiği vakıflardır, sadece açıklamak sadedinde söylüyorum.

Şimdi, tüzel kişiliği olmayan Patrikhane adına Yetimhanenin tescil edilmesi. Bu çok konuşuldu ama tekrar gündeme geldi. İzin verirsiniz, bir kez daha bunu, yani bir daha tartışılmamak üzere, söylemek istiyorum. Şimdi, bunun Rum Patrikhanesi adına tespit edilerek tapuya tescil edilmesini arkadaşlarımız yanlış görüyorlar. Bunu biz tescil etmedik. 1929 tarihindeki kayıtlarda Yetimhane, Rum Patrikhanesi adına tespit edilmiş, kayıtlarda bu var. Bunu niçin görmezden geliyoruz. Patrikhaneyi severiz sevmeyiz ama yasal bir kuruluş. "Tüzel kişiliği yok, onun için tapuya tescil işlemi hükümsüz." Bu deracattan geçti, yargı kararlarından geçti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararından sonra bu işlem yapıldı ama asıl davalar zaten 1929 tarihindeki tespitin iptaline yönelikte, mahkemeler bunu reddettiler. Uzun uzun tartışmayacağım ama Patrikhanenin ziyaretini de gündeme getirdi arkadaşlarım. Ben, Patrikhaneyi ziyaret eden, rahmetli Adnan Menderes'ten sonra ikinci hükümet yetkilisim. Kendime Adnan Menderes'i örnek aldım, doğru yaptığına inanıyorum. Bütün dünyada onların Ekümenik sıfatıyla tanıdığı bir kişinin "Biz onu tanımıyoruz." Bizim tanımamız da çok fazla bir şey ifade etmiyor, açık söylüyorum. Ben açık sözlü bir adamım. Bize göre Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, bizim canımızdır, gözbebeğimizdir, yavru vatanımızdır ama dış politika açısından bakarsak dünyada sadece Türkiye'nin tanıdığı bir devlettir. Güney Kıbrıs Rum yönetimini biz tanımıyoruz ama bütün dünya tanıyor. Kuzey Kıbrıs'ın tanıdığı tek ülke Türkiye ise güney Kıbrıs'ın da tanımadığı tek ülke Türkiye ise dünyadaki bu tarifin içerisine Patrikhane nasıl girer biraz da o gözle bakmamız lazım. Amerika'dan davet alan patriğe "ekümenik patrik" sıfatıyla davetiye gönderilmesine karşı biz Lozan Anlaşması'ndaki hükümleri sık sık hatırlatarak "O bizim filan kaymakamlığımızı bağlı bir kuruluştur." diye yazılar yazıldığını biliyorum, hiçbir faydası olmamıştır. Bu kuruluş Ortodoks patrikliğinin önemli bir kuruluşudur. Patrik Bartholomeos da Gökçeada doğumlu, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığının doğumundan beri taşıyan bir insandır. Sensinot Meclisinde görev yapacak bütün papazların da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına şartı vardır. Keşke bu konu üzerinde ayrıca bir tartışma imkânımız olsa. Patrikhanenin, sanıyorum ocağın 1'i veya 2'siydi, yeni yıl dolayısıyla ziyaretini ben yaptım, bunun doğru olduğuna inanıyorum, verimli olduğuna inanıyorum ve hem Türkiye'de hem dünyada da iyi bir şekilde karşılandığına inanıyorum. Eleştirisi yapılabilir. Mesela, arkadaşlarımızın çokça okuduğu bir gazete "Papazları görünce Bülent Arınç çoştı" diye başlık atmıştı ve o başlığı da o gazeteye ben yakıştırdım zaten. Demek ki tüzel kişiliği olmuş veya olmamış yargı kararları bunu tartışıyor ama Patrikhanenin adına tescil edilmiş gayrimenkuller var. Bunu İstanbul ilçesi ve Adalar'da bulunan Yetimhane binasını 1929 tarihinde cumhuriyetin ilanından daha sonraki bir tarih söylüyorum ama daha 1902 yılında padişah fermaniyle verilen izin ve buna dayalı Rum Patrikhanesi tarafından "Rum Eytamına Mahsus Mektep" yani "Rum Yetimlerine Mahsus Mektep" olarak itihaz olunmak üzere satın alınmış ve Patrikhanenin adına tescil edilmiş.

Değerli kardeşlerim, burada safahat var. Yani Büyükada'daki mahkemenin verdiği karar, Ankara 10'uncu İdare Mahkemesinin kararı, AİHM'in 15 Haziran 2010 tarihinde, binanın Patrikhaneye iade edilmesine dair verdiği karar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı ve uygulanması var. Yetimhanenin Patrikhaneye verilmesi yargı kararı sonucudur. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararını uygulamasa idi "dostane çözüm" veya "sulh yoluyla çözüm" gereğince bize tanınan süreyi biz teklifte bulunmayarak geçiştirmiştik ama karşı tarafın teklif ettiği 90 milyon avro civarındaki parayı ödemek zorunda kalacaktı. Ne uğruna? İnat uğruna çünkü tescil edilmiş 1929'da olan bir yetimhanenin "Ben seni tanımayrum." Temel'in dediği gibi böyle bir kararla "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ne karar verirse versin kardeşim, al sana 90 milyon avro, bu ihtilaf devam etsin." demek doğru ve akıllıca bir iş değildi. Bu, Türkiye'nin dış itibarı bakımından da fevkalade mahzurlu bir işti. Özet olarak bunu arz ediyorum.

Şimdi son düzenleme, kanun hükmünde kararname. Yani gece yarısı oldu, zamansız oldu, keşke işte açıkça tartışılırdı vesaire. Bu konuda farklı düzenlemelerden yapıldığından bahsetti arkadaşlar. Bu düzenleme, 36 beyannamesinde yer alan bütün taşınmazların kendi vakıfları adına tescilli öngörülmüştür. 36 sonrasında elde edilen taşınmazlardan hâlen Hazine, Vakıflar Genel Müdürlüğü, belediye ve özel idare adına kayıtlı olan taşınmazların iadesini bununla sağlanmış olduk.

1 milyar dolardan bahsetti, sanıyorum Sayın Kuşoğlu'ydu. Hayır, böyle değil. Bunlar zaten şu anda bu vakıflar tarafından kullanılıyor. Biz sadece bunların onlara intikalini yapmadık çünkü eski geçici 7'nci madde istediği tüm belgeleri bir araya getiremedikleri için biz onlara ait olduğuna inandığımız hâlde onlara aidiyetini gerçekleştiriyorduk. Bu sebeple, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine açılan davaların da hepsini kaybediyorduk. Yaptığımız yanlış olduğunu düşündük ve yeni bir yasal düzenlemeyle bu kanunun bir kanun hükmünde kararnameyle değiştirilmesini temin ettik.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 89

Şimdi, şöyle yapalım isterseniz: Çok açıklayıcı hükümler var ama ben bunları âdeta sorulara cevap şeklinde arkadaşlarımıza daha sonra takdim edeyim, ben sadece özetlerini arz edeyim.

Kazım Kurt arkadaşımız "Vakıflarda üyelik olmaz." dedi, sanıyorum kendisi yok. Bu artık mümkün çünkü Anayasa Mahkemesi o Medeni Kanun hükmünü iptal etti, vakıflara üyelik söz konusu. O zaman Kazım Kurt'un sorularına atlayayım müsaade ederseniz, ona da yazılı olarak bildireyim. Diğer konulara zamanımız kalsın.

Erkan Akçay Bey, Balkanlar ve Kıbrıs'taki vakıflar konusunu gündeme getirdi. Biz, buralara vakıflar olarak çok destek verdik. Hatta benim Kosova'ya gittiğimiz zamanda, Kıbrıs'ı ziyaret ettiğim zamanda arkadaşlarımız da orada çalışıyorlardı. Biz hem arşivlerde çalışma yaparak oralardaki vakıf varlıklarımızı ortaya çıkarmaya çalışıyoruz hem de oradaki eski vakıf eserlerimizin yeniden imarı restorasyonu konusunda da o ülkedeki TİKA aracılığıyla teknik destek veriyoruz. Bosna'da ve Makedonya'da vakıf envanteri çıkarıldı. Ayrıca, Kıbrıs vakıf envanteri çıkarıldı ve Kıbrıs Evkaf Müdürlüğüne verildi.

Kıbrıs'la ilgili konu özellikle çok önemli çünkü güney Kıbrıs Rum kesiminde kalan çok önemli vakıflarımız var. Mesela şu anda, Larnaka'nın, Rum kesiminde kalmıştır, Hala Sultan Türbesi de maalesef orada ama Larnaka'nın içme suyu bizim bir vakfımızdan karşılanıyor, sanıyorum "Zübeyde Hanım Vakfı" adıyla bir vakfa ait. Hem Türk kesiminde hem de Rum kesiminde çok önemli vakıflar var. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ve Avrupa Birliği Adalet Divanının da yerine göre davalar açmak suretiyle bu vakıflarımıza sahip olmak gibi bir politikamız var. Bizi doğrudan ilgilendirmiyor ama ben vakıflar konusundaki 3 uzmanı iki seneyi geçti vakıflara gönderdim, bütün maaşlarını biz veriyoruz, bütün desteği biz sağlıyoruz ve onlar çok önemli bir çalışma yaptılar. Sayın cumhurbaşkanına, başbakanına, onların tabiriyle "Evkaf İdaresi"ne sundular, şimdi artık yargı sürecini nasıl başlatacaklar onlar karar verecek.

Recai Berber arkadaşımıza özellikle olumlu değerlendirmeleri konusunda ben de teşekkür ediyorum ve kurumlarımıza adına. "Mülhak vakıflarda intifa davalarına yönelik olarak son yaptığımız düzenlemenin sonucu nasıl oldu?" diye sordu. Bu intifa davaları eğer eski şekliyle ve yargı kararlarının birtakım bilirkşi incelemelerine dayalı olarak trilyonları, yüzlerce milyonu bulacak şekilde sonuçlansaydı bizim iflas bayrağını açmamız gerekiyordu çünkü öylesine hesap yapan bir bilirkşi ve ona bağlı olan birkaç kişi vardı ki vakıfların kökünü kurutacak raporlar tanzim etmeye başlamıştı. Maalesef, bu konuda iyi niyetli çalışmalarımız sonuç vermedi, hukukun gereği yapıldı ve kanun maddesiyle bu sübjektif değerlendirmelerin önüne geçilme imkânı oldu. Bunun için, bu yasal düzenlemeden sonra bütün kararlar hangi aşamada olursa olsun tekrar ilk mahkemelerine döndürüldü. Umarım, iyi bir netice alacağız.

Vakıf üniversitelerine gönderilen eleştiriler var, hem Recai Bey'in hem de arkadaşlarımızın eleştirileri oldu, Mevlüt Bey'in de eleştirisi vardı. Bu eleştiriler doğrudur. Aslında vakıf üniversitelerini yeniden gözden geçirmemiz gerekiyor. Biz, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak vakıf üniversitelerini denetleyemiyoruz, onu kuran vakıfları denetleme imkânımız var. Dolayısıyla, o vakıflar üzerinde itiraz, şikâyet veya doğrudan, resen inceleme imkânımız vardır. Bu konuda da bazı üniversitelerin vakıflarını inceliyoruz ama vakıf üniversitelerine bizim, Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak yer tesis etme durumumuz yok.

Bizim iki tane üniversitemiz var Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bu da sizin Meclisteki görüşmelerde takip ettiğinizi için biliyorsunuz, bir tanesi Bezmîâlem Vakıf Üniversitesi, biri Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi. İkisini kuran bizim vakıflarımız var. Bu vakıfların gayrimenkullerinden bu üniversitelere tahsis ettik ancak sanıyorum 60 civarında şu anda vakıf üniversitesi, 62 olmuş, onlara biz arazi tahsis etmiyoruz, onlara hazine arazi tahsis ediyorsa yapıyordur. Hazinesinin bu tahsislerde yanlış varsa bunları hep beraber eleştirelim. Ben de konuya çok fazla bunun dışında vakıf değilim ama bizim üniversiteleri denetleme imkânımız yok, sanıyorum o yetki sadece YÖK'te bulunuyor. Mevlüt Aslanoğlu Bey de aynı soruyu sormuş.

Biraz da RTÜK'ten bahsetmek suretiyle diğer konulara da zamanım olursa arkadaşlarıma cevap vereyim.

Değerli arkadaşlar, RTÜK konusunda Müslim Sarı mıydı? Doğru söyledim değil mi?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Evet.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Bazı arkadaşlarımızı çok özür diliyorum, gerçi fotoğrafları da vardı ama bir anda ismi hatırlayamadım.

Yani RTÜK'ün, bir kişinin ismi gündemde oldu diye bir kurum olarak aşağılanmasını, eleştirilmesini doğru bulmadığımı ifade edeyim. Evet, kurumların itibarı da kişilerin itibarından oluşuyor çoğu zaman. Meclis için de böyledir. Siyasetçilerin itibarıyla Meclisin itibarı bazen doğru orantılı da olabiliyor ama her kurumda, her yerde yanlış yapan olabilir, suç işleyen olabilir. Takip edilir veya edilmez. Bunların şahıslarına yönelik eleştiriler yapılması bence çok doğal ama o kişi dolayısıyla o kuruma da zarar gelmesi, kurumun da tan altında kalması mümkündür. Ben buna inanırım. O yüzden Bakan olur olmaz o ismi geçen kişiyle görüştüm, kendisinin istifa etmesi gerektiğini söyledim. Bundan dolayı eleştirildim çünkü benim RTÜK'ün kendi kanunu gereğince bana bağlı kuruluş değil bunlar, bana bağlı kuruluş olsalar ben yapacağımı biliyorum ama bunlar ilgili kuruluşlar, söz hakkım yok. TRT de öyle, RTÜK de öyle.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bundan sonra denetiminiz var ama.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Allah razı olsun, siz bana yol gösterdiniz yani bana bağlı olması çok daha iyi olacak sizin öngörünüze göre. Peki, teşekkür ediyorum ama o arkadaşımız sadece Başkanlıktan ayrıldı, üyeliğe devam etti. Doğru muydu, yanlış mıydı? Etik açıdan yanlıştı çünkü ben şimdi Tarih Kurumu içinde de böyle bir tasarrufta bulundum. Biraz sonra arkadaşlarımızın sorusu olduğu için ona da temas edeceğim. Ben o kişilere yöneltilen suçlamalar sebebiyle yargıda aklanıncaya kadar ya o kişilerin görevden alınmasını, böyle bir imkânı varsa, mesela Vakıflar Genel Müdürlüğünde olsa bu imkânımı kullanırım. Ya görevden alınmasını, en azından soruşturma bitinceye kadar veya görev süresinin sonlandırılmasını düşünürüm. Yargı kararını versin, arkadaşımızın itibarı en güzel şekilde iade edilir ama ismi çokça geçen bu arkadaşımız vesilesiyle bu temiz insanları, RTÜK'te çalışanları, RTÜK'ün Türkiye'deki itibarlı konumunu lütfen gözden çıkarmayalım. Yeni bir kanun çıkardık, bu kanun güzel bir kanun oldu, uygulaması da inşallah

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 90

güzel olacak. Ben bu açıdan, RTÜK'ün artık eski olumsuz olaylarla değil, bugün görevini iyi şekilde yapmaya çalışan bu arkadaşlarımızla değerlendirilmesini istiyorum.

Şimdi, bir konu var ki onu da birkaç arkadaşım dile getirdi. Şimdi ben, beş dönemdir Parlatmentodayım, bu dönem de son. Milletvekili arkadaşlarımın çalışma tarzlarına baktığım zaman bir tespitim var. Hiçbirini bu kapsamda görmüyorum, hepsi çok çalışan arkadaşlarımız. Kendi çalışmalarlarıyla konuşmalarını yapıyorlar, kendi çalışmalarlarıyla gündeme çok önemli konuları getiriyorlar ama biz 550 kişiyiz, bu 550 kişiden bazılarının çalışma tarzı şudur: Danışmanlarına söyler, bugün bütün gazeteleri tara, ne buluyorsan soru önergesi hâline getir, bana imzalat. Ben Meclis Başkanlığı da yaptım beş sene, ne sorular bilirim bu şekilde hazırlanmış. Bazı arkadaşlarıma gazeteciler servis yaparlar, şu konuyu sor, şu konuyu sor, bunu sorsan çok iyi olacak. Bazı arkadaşlarıma o kurumda çalışanlar servis yaparlar, şunu gündeme getir, bunu gündeme getir. Her milletvekilinin böyle haber kaynakları olabilir ama lütfen, bu haber kaynaklarınızı minik kuş olarak kabul etseniz bile getirdiklerini bir süzgeçten geçirin ve ondan sonra inanarak ve güvenerek gündeme getirin.

Şimdi, bir konu var, lojman meselesi veya kiralama konusu. Ben daha önce de burada söyledim. Şimdi, bir şey yasal olabilir, yazılı hukuka uygun olabilir ama etik olmayabilir. Biz o kadar önemli göreceğiz ki bu meseleyi, ahlaki olanı yapacağız. Ben etik konusundan daha ziyade ahlaki kelimesini benimserim. Onun karşılığı etik diyorlar ama tam da o kelimenin manası değil. Türk Dil Kurumu burada, o ne der bilmiyorum. Benim açımdan ahlaki olmak daha önemlidir. "Arkadaşlar, bana bu hakkı ben tanıdım, e artık bunun üzerinde durma." Olmaz böyle bir şey. Arkadaşlarımız nasıl bir karar almışlar? 9 tane üyemiz var bizim. Şu ana göre söylüyorum, bunun 5 tanesi AK PARTİ kontenjanından seçiliyor. Bu arkadaşlar AK PARTİ'nin üyeleri değil. 2 tanesi Cumhuriyet Halk Partisi kontenjanından seçiliyor, bunlar CHP'nin üyesi değil, kontenjandan aday gösterilip seçilenler. 1 arkadaşımız MHP kontenjanından seçiliyor, MHP üyesi değil. "Canım bunlar aslında AK PARTİ'lidir, MHP'lidir, CHP'lidir." diyebilirsiniz ama kanun öyle demiyor. Kanun diyor ki o parti kontenjan olarak onu gösterir, Meclis de onu seçerse seçer. Mesela, MHP'nin bir üyesi var. MHP Esat Çıplak arkadaşımızı aday gösterirken ne yaptı? 2 aday gösterdi. Bu 2 adaydan birini Meclis seçti. Şimdi BDP'nin de bir üyesi olacak. O zaman Meclise girip ant içmedikleri için şu anda 8 kişiyle çalışıyorlar. BDP'nin de bundan sonra bir üyesi olacak. Geçmiş dönemde BDP'nin youtu. 6 AK PARTİ, CHP vardı. Sonra CHP'nin sayısı düştü, geçen yıllar için söylüyorum, CHP'ye 2'ye düştü, 1'si MHP'ye geldi. Hepsini çok temiz arkadaşlarımız, hepsi işlerini çok iyi yapanlar ama şöyle bir karar almışlar: 4 bin liraya kadar kira yardımı yapılabilir üyeler için. Benim aklım başımdan gitti.

Ben 95'te seçildim, lojmanlarda oturuyordum. Altından rüzgâr geçiyordu benim lojmanın, o tarihte kimler vardı bilmiyorum. Tripleks görünüyordu, aşınmıştı, yıpranmıştı ama milletvekillerinin bir hakkıydı. Toplu hizmetler sunuluyordu, otobüsümüz vardı, servisimiz vardı, restoranımız vardı, postanemiz vardı, iyiydi aslında ama biz bir karar aldık 2003'ün Ocak ayında "Lojmanlardan çıkıyoruz milletvekilleri olarak." ama ben şunu da ilave ettim, bütün kamu lojmanları da buradan payını alacak, sivil ve asker lojmanlar. İşin içine askeri koymasaydım keşke. Sivil ve asker lojmanlar deyince top ateşine tuttular beni. Niye? "Efendim terörle mücadele edenler de..." Ya onları saymıyorum ki. Ben Ankara'nın en lüks semtinde oturanları işin içine koyuyorum güzel kardeşim. Niye bunu demagoji yapıyoruz? Ama biz örnek olsun diye, arkadaşlarımız da çok iyi bilsinler, o tarihte 237 bin lojman vardı, ayrıca eğitim tesisleri yaftası altında deniz kenarında, sahillerde dinlenme tesisleri vardı. Kimlerin vardı? Sadece parlamenterlerin değil, Danıştayın vardı, Yargıtayın vardı, Anayasa Mahkemesinin vardı, Devlet Su İşlerinin vardı, Toprak Su'yun vardı, aklınıza gelirse. Denize sıfır "Eğitim Tesisi" yazıyor ama dinlenme tesisi. Bunları da satın kardeşim dedik, bunlara turizm adına yardım yapın, her aileye bin lira verin, istediği yerde tatil yapın ama şu sabit masrafı olan kamu tesislerini satın, elinizden çıkarın.

Değerli Başkanım, biz çıktığımızla kaldık. 237 bin lojmanın 550'sini boşalttık, gerisi devam ediyor. Şimdi bakın...

BAŞKAN – Peki Sayın Başkanım, yani kira için yardımda bulunmaları hukuki mi onu merak ediyorum çünkü tüm devlet memurları, benim bildiğim, lojmanda kalsa bile lojman için kira ödemek zorunda, elektrik faturasını, su faturalarını ödemek zorunda.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Şimdi Değerli Başkanım, 4 bin lira kiralama yardımı yani 4 bin lira net para vermiyoruz, 4 bin liraya kadar. Arkadaşlarımız 1.500'e kiralamış olabilir, 2 bine kadar kiralamış olabilir, 3 bine kadar kiralamış olabilir, 3.500'e kadar kiralamış olabilir. Hepsinin oturduğu yerler var, mahcup etmek istemiyorum onları çünkü bu AK PARTİ'li üyelerin de değil, başka partilerin üyelerini de içine alan bir rakamdan bahsediyorum. Onları mahcup etmek veya onların kontenjanlarından seçilmiş, o partilerden değil, genel konuşuyorum. "Sen kiralama yaparsan şu kadara kadar ben sana yardım yapacağım." demişler. Ben onlara dedim ki "Kardeşim, ben Meclis Başkanı oldum, bana tahsis edilen konutu kullanmadım çünkü eşim bana dedi ki 'Arkadaşlarımızın kiraya çıktığı bir zamanda sen bu konuta gidersen ben bunu kabul etmem.' dedi." Eşim dedi bunu, ben bile demedim. Ben resmî konutu kullanmadım beş sene ama arkadaşlarımız, 1,5 milyon kira vermek için bugün ev sahibiyile pazarlık yapıyor. Milletvekilinin 1,5 milyon kirayı veremediğini düşündüğümüz bir dönemde 4 bin liraya kadar kira yardımı yapmayı ben etik bulmadım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ahlakı, ahlakı...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Pardon, sağ olun.

Sayın Başkanım, on ikiyi geçti ama biraz dertlerimi dökeyim müsaade ederseniz yani olan oldu, Trabzon'un maçı oldu.

BAŞKAN – Ama benim hâlen kuşukum devam ediyor yani benim bildiğim, Sayın Başbakan Yardımcım, benim bildiğim, kamuda...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sağ ol Başkanım, biz müdahale edemiyoruz korkudan, siz sorun. Hâlâ cevap verilmedi sorularımıza.

BAŞKAN - Hayır, bunu konuşalım.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 91

Kamuda sadece ve sadece müsteşarlara bildiğim kadarıyla bir kiralama söz konusu olabilir ama bugün kurul üyelerinin, Kamu İhale Kurumu dâhil...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Başkanım, biliyorum. Üst kurulların böyle bir durumu var. Yani, meseleyi biraz basitleştireyim isterseniz. Türkiye gerçeklerinden bahsediyoruz. Başbakanlıktan izin alınarak üst kurulların böyle düzenlemeleri var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ne kadar süre için, sürekli mi? Ne kadar süre için? Geçici denen şeyi demin sordum ya Sayın Başbakan Yardımcım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Pardon, sizin bahsettiğiniz ayrı, bakın her şey birbirine karıştırıldı. Bir: Üyelere kiralama yardımı ile üyelerin lojman olarak kullandığı iki tane daire birbirinden farklı şeyler. Ben onları anlatacağım ama keşke eski Meclis lojmanlarından filan bahsetmeseydim yani ben bir örnek vermek açısından bunu söylüyorum. Milletvekilleri bence vatanperverane bir iş yaptılar, dediler ki “ Ben, bir sitede, bir apartmanda, bir iş adamıyla, bir hamalla, çarşıda iş yapan bir insanla aynı apartmanda oturacağım. Beni halk seçiyor, ben halkla birlikte olacağım.” Bu bence alkışlanacak bir tavır, keşke bunu başkaları da yapsa. Kendilerini belli yerlere hapseden, halkla arasına izolasyon koyan başka kurumlar da yapsa keşke. Halkı tanımayan, onlarla hiçbir ilişkisi olmamış, merhaba, günaydın bile dememiş, birbirinin evini bile ziyaret etmek imkânından mahrum nice devletli var Türkiye’de ki bundan mahrum. Ben şunu söylüyorum: Milletvekilleri lojmanlarından çıktı, ev kiralamak zorunda kaldılar. Ben o zaman TOKİ’yle konuştum, dedim ki milletvekillerimize paraları karşılığında siz bir daire verebilir misiniz. Veririz dediler, yerini de tayin ettik ama o medya, kulakları çınlayınca medya “Lojmanlardan çıktılar ama TOKİ’ye kendilerine konut yaptırıyorlar.” oldu. 351 kişi bana müracaat etmişti, başvurmuştu, form doldurmuştu, medya korkusundan hepsi geri aldı formlarını. Ben milletvekillerine lojman yaptıramadım yani lojmanı şu açıdan söylüyorum, o zamanın parasıyla 300 bin lira şu kadar taksitle ödenecekti. TOKİ’nin bugün herkese yaptığı gibi, İçişlerine yaptığı gibi, askere yaptığı gibi, herkese yaptığı gibi ama medya ortaya çıktı ve arkadaşlarımız korktu. Sonra ne oldu biliyor musunuz, ben Meclisin çalışanlarına konut yaptırdım. Bugün Gölbaşı Örencik’te 3.200 konut “Allah razı olsun.” denilerek içinde oturuluyor. Tüm Meclis çalışanları bugün Gölbaşı Örencik TOKİ konutlarında benim attığım imzayla konut sahibi oldular.

BAŞKAN – Herhâlde Sayın Başbakan Yardımcım yani şunu belirtiyim...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama biz milletvekili lojmanlarını sormuyoruz Sayın Bakan.

BAŞKAN – Şöyle söyleyeyim: Milletvekili kiracı, herhâlde bürokratlar ev sahibi olarak görülüyor medya tarafından.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Medya başka hiçbir şeyle ilgilenmiyor. Bizim üç şeyimizle ilgilenirler: Bir: Dokunulmazlığımız. İki: Maaşlarımız. Üç: Lojmanlarımız. Lojman elden gitti, maaşlarımız çoktan gitti, dokunulmazlığımızı da kendi aramızda tartışıyoruz.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Yemekler de var.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Şimdi değerli arkadaşlarım, bir defa arkadaşlarımız ayrıca Devlet Denetleme Kurulunun raporlarında da işaret edilen bazı eksiklikleri ben geçen bütçede tarih vererek söyledim, Başbakanlık Teftiş Kuruluna havale ettim. Başbakanlık Teftiş Kurulu da Devlet Denetleme Kurulu raporu üzerindeki ayrıca incelemelerini tamamladı ve bazı konuların yerine getirilmesi amacıyla kurumla iş birliği yapıyor. Ben şu andaki Başkan ve üyelerimizin bu doğrultuda faydalı, makul ve ahlaki ölçülerde çalışmalar ve düzenlemeler yaptıklarına inanıyorum. Dün veya evvelsi gün toplanmışlar kendi aralarında, bu kira yardımının 4 bin liradan 2.500 liraya indirilmesi konusunda anlaşmışlar. Gazetelerimiz yazıyor, son güne niye bıraktınız, iyi mi oldu, kötü mü oldu? Arkadaşlar, üyeler içinden de kurum çalışanları içinden de, bunu farklı şekilde dışarı aksettirenler olabilir ama bence zamanı ne olursa olsun, yaptıkları uygulama veya aldıkları karar doğru bir karardır, arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Zamanlaması ahlaki mi Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Zamanlaması da ahlaki, zamanı gelmiştir, yapmışlardır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz söylediniz, bir sene geçmiş üstünden, tam da bugün, bütçe zamanı.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ne yapalım güzel kardeşim, olgunlaşmayınca çiçek bile açmıyor ya.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yarından sonra yapsaydılar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Arınç.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Şimdi Değerli Başkanım, Ankara’da Bilkent sitesinde lojman olarak tahsis edilen iki dairemiz var. Bunlar 1 ve 3 numaralı dairelerdir. Buraya aidat ve çevre aidatı, aidat bedeli olarak 280, çevre aidatı olarak da 147 lira ödemek suretiyle Başkan ve Başkan Yardımcısı buradan istifade ediyor. Ama bunlar yıllarca önce alınmış lojmanlardır, biraz önceki kapsam içinde değillerdir. O dış piyasadan kiralama suretiyle kendisine tahsis edeceği gayrimenkulü bir kira yardımı olarak düşünülüyordu. Ayrıca bu bedellere tüm giderler, yakıt vesaire de dâhildir.

Şimdi, RTÜK’ün gelirleri konusunda biz yeni bir kanun çıkardık. Bu kanunda, yerel radyo ve televizyonların da gelirlerini artırdık. Bakınız, ilk defa bir uygulama yapıldı bu dönemde, siyasi reklam yasağını kaldırdık, siyasi reklamlar bundan sonra yapılıyor yani geçtiğimiz seçim döneminde yapıldı. Bu tüm televizyonlar için bir gelir kapısıdır. Ayrıca aldığımız reklam payından kesinti yüzde 5’i, bunu yüzde 3’e düşürdük, bu çok büyük alkışlarla karşılandı. Bir yüzde 5 de eğitime katkı payı vardı, onu da kaldırdık yani eskiden yüzde 5 reklam payından kesinti, yüzde 5 ayrıca eğitime katkı payı, yüzde 10 alıyorduk. En fakir televizyondan da, en zengin televizyondan da reklam payı olarak kendi belirledikleri veya beyan ettikleri değerden. Biz yüzde 10’u yüzde 3’e indirdik bugün. Dolayısıyla, bize müteşekkir olduklarını biliyorum. Ayrıca rakam içerisine de başka unsurları koyduk ama sizin biraz önce bahsini yaptığınız özellikle Necdet Ünüvar arkadaşımızın ve diğerlerinin, o konularda incelemelerimiz devam ediyor. Bir defa geçtiğimiz seçim döneminde TRT seçime giren tüm

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 92

siyasi partilere hem söz hakkı verdi hem de bağımsız adaylara söz hakkı verdi. Geçtiğimiz dönemlerde bağımsız adaylar konusunda bir gelişme yoktu. Gelirlerimiz arttı çünkü lisans ücretlerini tahsil etmeye başladık. Bunlar da biraz önceki rakamların içerisinde. Elbette biz gelirlerimizin fazla olması hâlinde ki bu sene yani önümüzdeki sene için bunu 50 milyon civarında görüyoruz, bu hazinedir, hazineye devredilmektedir zaman içerisinde.

SKAAS'ta 80 radyo kaydediliyormuş, oysa bizde 100 radyo var. Yerel ve bölgesel radyolar ilçelerde yapılıyor ama bizim bu SKAAS sistemi içerisinde aldıklarımız var, ayrıca bu SKAAS sistemini genişletme çalışmalarımız da var. Ancak bir tartışmayı bundan sonra yapalım diye söylüyorum, bu kapsamda bizim şahsen sadece düşüncemiz var. Dünyada radyoların izlenmesi ve denetlenmesi yok, bizde var. Biz hem radyoları hem televizyonları denetliyoruz. Radyoları denetleme konusunda bundan sonra devam edelim mi etmeyelim mi gibi kafamızda ufacık bir soru işareti var. Bunu olgunlaştırmamız gerekir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – İsteyen istediği gibi yayın yapsın.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Demek ki arkadaşlarımız uygun görmeyecekler, tamam olabilir.

BAŞKAN – Bir kısmını yazılı alabiliriz Sayın Başbakan Yardımcım, eğer...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ama ne kadar önemli şeyler var, çok mu geç oldu Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Yani, arkadaşlar dinleyebilir isterse bilmiyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Bir tane Üst Kurul üyemiz, hem CHP hem MHP tarafından dile getirildi. Demek ki iki ayrı arkadaşımıza aynı şekilde not bırakılmış. Bu Hamit Ersoy isimli bir arkadaşımızdır. Dış İlişkiler Müdürümüz olarak görev yaparken seçildi. “Niye onun kadrosu boş duruyor da yerine atama yapmıyorsunuz?” dediler. Arkadaşımızın her iki parti tarafından çok iyi bir arkadaşımız olarak görüldüğüne inandım, onun yerine mutlaka yeni bir atama yapılması gerektiğini söylüyorlar ama ne yapalım ki kanun buna müsaade etmiyor çünkü bizim kanunumuzun 39'uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası keşke arkadaşlarımızın istediği gibi olsaydı. Diyor ki “Üst Kurul üyeleri, üyelikleri süresince Kuruldaki görevlerinden ve seçilerek geldikleri görevlerden alınamazlar.” hükmü uyarınca Üst Kurul Uluslararası İlişkiler Daire Başkanı iken Üst Kurul üyeliğine seçildiğinden bu kadroya atama yapılamamaktadır çünkü üçüncü fıkrasında “Seçilerek geldikleri görevlerinden alınamazlar.” diye bir hüküm var.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Görevlerinden alınamazlar, yeni göreve atanmış yani.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Yani, kadrosundan alınması söz konusu değil.

BAŞKAN – Kadroyu boşaltamıyor yani.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Aydın Ayaydın Bey maşallah çok güzel bir konuşma yapmıştı ama ayrıldılar. Geçmiş dönemlerde de bazı arkadaşlar böyle yapardı.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, ben anlamadım, iki görevi birden mi yapacak?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Yazılı cevap vereyim, daha iyi anlayacaksınız Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır anlattınız da iki saattir bekliyoruz, iki görevi birden aynı anda mı?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Necdet Ünüvar Bey'in ilaç reklamıyla ilgili konu. Bu yayınlarla ilgili tüm kanallara müeyyide uygulanmış ve denetimlerimiz devam etmektedir. Ben de biliyorum o programı, özellikle bir kanal, ismini vermeyeyim, sadece geçimini bundan temin ediyor. Bizim tespitimize göre saatine 30 bin lira almak suretiyle reklamdan kendisini çıkartarak âdeta tıp programı hâline sokmuşlar. Bununla ilgili kararlarımız ve incelemelerimiz de devam ediyor.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani, bir daha atanırsa on dört yıl gecikecek.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Valla o konuya tekrar dönmeyeceğim, size yazılı cevabı en güzel şekilde takdim edeceğim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Anlamaya çalışıyorum Sayın Bakanım. Uzarsa süresi, orası sürekli boş mu kalacak yani?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Demek ki öyle kalacak.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Olur mu öyle şey?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Türk Dil, Tarih Yüksek Kurumuyla ilgili olarak da söyleyeyim.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Alırsınız sırayla başkasını başka yere.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Lütfen, yeterli olsun artık.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama, bir saattir sabırla bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Günal... Sayın Günal...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Onu mu bekliyorsunuz yani bu sadece bu sorunun cevabını mı bekliyorsunuz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Hayır soruyoruz, lojmanla ilgili de tam bir şey söylemediniz bununla ilgili de.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Aman ya Rabbim!

BAŞKAN – Siz buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bize yarım saattir Meclisin lojmanlarını anlatıyorsunuz yani tam bir saat oldu Sayın Bakan. Ondan sonra da “Şu şundan almıştır, bu bundan almıştır, o ona vermiştir, bu buna vermiştir.” yani cevap gelmiyor.

BAŞKAN – Sayın Günal, lütfen... Yazılı bildirecek Sayın Günal Sayın Bakanımız.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 93

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Bakın Sayın Başkan, sabırla bekliyoruz bir saattir, her konuşmasının başında “Şu şundan almış, bu bundan almış.” Yolsuzluk varsa bütün basına da çıkar, başka yere de çıkar. Sizin işiniz bu değil ki yani bizim sorumuza cevap gelmeden sürekli yorum getiriyorsunuz, bu olmaz.

BAŞKAN – Buyurun efendim, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani sabırla bekledik.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Son defa arkadaşımızın sorusuna bir cümleyle cevap vereyim. Kamu Konutları Yönetmeliği'nin 4/h maddesine göre “Bütçelerinde yeterli ödeneği bulunması kaydıyla ilgili bakanının teklifi, Maliye Bakanının uygun görüşü üzerine Başbakanlıktan izin alınmak suretiyle kamu kurum ve kuruluşlarının personeli hakkında konut kiralatabilmektedir.” İlgili bakanın teklifi, benim bakan olarak teklifim değil, benden önceki bakanın teklifi. Benim dönemimde olsa böyle bir teklifi sunmazdım.

Türk Tarih Kurumu Başkanlığı ve diğerleriyle ilgili olarak söylüyorum, bir arkadaş niçin görevden alınmıştı denildi. Kısaca söyledim ama hakkındaki suçlamalar şunlardır: Kızılay'daki bir dükkân satın alınması konusu hakkında dava şu anda devam ediyor. Basimevinin hizmet alımıyla ihaleye verilmesi konusunda bir dava devam ediyor. Eski bazı Türk Tarih Kurumundan ayrılan ve emekli olan kişiler hakkında davalar var, vesaire. Çok değerli bir insandır, üç yıl görev yapmıştır ama üç yılın sonunda görevine tekrar devam etmemesi benim takdirimdir. Bu sebepler ve buna bağlı sebeplerle görevine son verilmiştir. Arkadaşımız gazetelere, özellikle Haber Türk'te çıkan gazeteyi ben de okudum: “Hırslılar ve hırsızlar beni görevden ayırdı.” gibi çok sorumsuz bir laf etmiştir. Yani bu da bizim tasarrufumuzun ne kadar doğru olduğunu gösteriyor.

Sayın Necdet Ünüvar'ın Türk Dil Kurumuyla ilgili fevkalade güzel ve uyarıcı konuşmasına teşekkür ediyorum. Bu konularla ilgili çok önemli bir cevap hazırlandı ama lütfen arzu ederseniz yazılı olarak vereyim.

Yabancı iş yerleri konusunda Sayın Recai Berber'in sorusuna güzel bir cevabım var, yazılı olarak vereyim.

Kazım Kurt Bey ayrıldı, onu geçeyim.

Ve dolayısıyla Sayın Başkanım, diğer konuları da yazılı cevap kapsamında.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Sayın Bakanım, ben de soruma cevap istiyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ha pardon, neydi acaba?

MÜSLİM SARI (İstanbul) – ÖTV zamlarıyla ilgili hikmet sorusu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Aman Allah'ım, neredeyse unutuyordum affedersiniz, çok teşekkür ederim.

Şimdi, Mürsel Sarı Bey'in çok önemli bir sorusu var.

BAŞKAN – Müslim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Müslim mi, pardon.

Valla ben sabaha kadar konuşabilirim, istiyorsanız konuşalım.

BAŞKAN – Evet, buyurun efendim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Şimdi, Müslim Sarı Bey diyor ki “Bir yerdeki konuşmanızda ‘bu zamların altında bir hikmet aramalı’ biz aradık ama bulamadık, hikmet neresinde?” diyor. Şimdi bu bir gazetede falan değil, bir saatten fazla süren sanıyorum 32. Gün programındaki bir konuşmamdan alındı. Tam da o gün ÖTV zamlarıyla ilgili Maliye Bakanımızın tabiriyle bir güncelleme yapılmıştı yani sigara, içki ve diğer konulardaki ÖTV miktarları artırılmıştı. Benim bu sözümün bir sonucu var, bir başı var yani orada belki de tebessüm ederek söylediğimiz konu şuydu: Yani bugün Türkiye'nin ekonomik durumunu hem makro ölçekte hem de kendi yerel ölçekte biz başarılı olarak görüyoruz. Eğer büyüme rakamları doğruysa –biz doğruluğunu kabul ediyoruz- ihracat rakamları doğruysa, gayrisafi millî hasılamızın miktarı bu kadarsa, Türkiye'deki kapasite kullanımı bu kadar artmışsa vesaireyse, Türkiye'de ekonomi yönetimi iyi ve başarılı ellerin elindedir. Dolayısıyla, o ekonomi yönetimi böyle bir karar almışsa bu hikmeti olan bir meseledir gibi konuşmuş olabilirim. Bu söz bana aittir, bunun altında çok hikmetler gizli. En azından Türkiye'nin ekonomi yönetimini götüren insanlar.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Siz inanmıyor musunuz Sayın Bakan?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Sayın Mehmet Günal'ın, yine soru kapsamında İnternet medyasıyla ilgili var, onu tartışmaya da açtık. Sanıyorum bana bir bilgi notu verilmişti ama ben bütün maddeleriyle size takdim edeyim, sizin de o engin düşüncelerinizden, fikirlerinizden yararlanmış olalım. Başta da söylemişim, Basın Kanunu içerisinde...

Mehmet Bey, siz bana bir dosya vermişsiniz, ben de size bunu takdim edeyim, düşüncelerinizi yazılı olarak alalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Biraz muadili olmadı ama...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Sayın Kuşoğlu'nun, Türk Dil Kurumunun İnternet alfabetiyle ilgili konusu. Kurumdan bir cevap alalım.

Öz ve üvey vakıf üniversitesi ayrımı bizim açımızdan yok.

Sosyal medyayı çok kullanıyor Sayın Ünüvar, Türk Dil Kurumunun böyle bir çalışması var mı, bu konuyu da Türk Dil Kurumundan alacağımız cevapla sonuçlandırmış olalım.

Efendim, çok teşekkür ediyorum, hepimize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Samimi açıklamalarınızdan dolayı biz de teşekkür ediyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Efendim, izin verir misiniz, Sayın Aslanoğlu'nun dünden bu yana bana yüklediği bir görev var yani ne söylesem kabul etmeyecek gibi anlıyorum ama ben yine de beni muhatap kıldığı için, şu Meclis Televizyonu ile ilgili konuya birkaç cümleyle giriş yapacağım.

BAŞKAN – Bence sizin konuşmalarınız Sayın Aslanoğlu'nu epeyce tatmin etti gibi bugün, öyle görüyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 94

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ben iyi bir dinleyiciyimdir yani.

BAŞKAN – Yok yok, espri...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Mevlüt Bey istersen bunu ayrı bir konuşalım yani arkadaşları meşgul etmeyelim.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tamam tamam. Bir dakika Sayın Bakan...

BAŞKAN – Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Siz bizim, hangi gazeteci? Biz bu ülkenin bölünmez bütünlüğüne, bu ülkenin insanına silah sıkan, bu ülkenin insanına silah sıkan insana yandaş çıkan hiçbir gazeteciyi kastetmeyiz biz, bir kere bunu söyleyeyim. Bir kere, bizi hiçbir zaman ama basın özgürlüğü dediğimiz zaman ne adi suç işlemişse bir gazeteci, biz kanun önünde hepimiz eşitiz ama hangi gazeteciyi kastettiğimizi bilmeniz gerekiyordu. Eğer biz gazeteci kimliğiyle ama buradan dava açmazsın da buradan dava açarsın. Terör örgütü dediği zaman o davaya sokarsan bunu ilgisi olmayan, elinde neşter olan bir adamı. Bir kere milletvekilleriyle ilgili söylediğiniz kelimelere teşekkür ediyorum. Yüreğinizle de konuştuğunuzu biliyorum, tutuklu milletvekilleri...

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Aynı samimiyeti diğer konuda niye göstermemiş olayım? Siz yüzlerce, binlerce gazeteci derken okuduğum insanları kastediyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben de şunu söylüyorum: Siz bizim hangi gazetecileri kastettiğimizi biliyorsunuz yani.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ben de size isim okuyorum işte.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Hayır, ben de diyorum ki yani biz bu ülkede insan öldüren, terör örgütüne yandaşlık yapan kimseyi kastetmeyiz biz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Tamamladık değil mi efendim?

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Hay hay, emredersiniz.

BAŞKAN – Estağfurullah.

BAŞBAKAN YARDIMCISI BÜLENT ARINÇ (Devamla) – Ben Mevlüt Bey'le ayrıca o konuyu görüşeceğiz.

BAŞKAN – Lütfen...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, yarın on demeyin lütfen.

BAŞKAN – Bitirelim, ondan sonra efendim.

Değerli milletvekilleri, bütçe ve kesin hesaplar üzerindeki görüşmelerimiz tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

PROĞRAMLAR

İlk olarak Basın, Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü'nün bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

BASIN, YAYIN VE ENFORMASYON GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BÜTÇESİ VE KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(02 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(07 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(10 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 95

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(06 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL ve TARİH YÜKSEK KURUMU BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezi bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(04 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atatürk Kültür Merkezi bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

ATATÜRK KÜLTÜR MERKEZİ BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(08 okundu)

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 96

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B cetvelini okutuyorum:
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesabını okutuyorum:
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:
(Kesin hesap B cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türk Dil Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
TÜRK DİL KURUMU BÜTÇESİ ve KESİN HESABI
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(08 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B cetvelini okutuyorum:
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(05 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesabını okutuyorum:
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:
(Kesin hesap B cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Türk Tarih Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:
TÜRK TARİH KURUMU BÜTÇESİ ve KESİN HESABI
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(08 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Genel toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
B cetvelini okutuyorum:
(03 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(04 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(05 okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
(Toplam okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesabını okutuyorum:
(Kesin hesap okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:
(Kesin hesap B cetveli okundu)
BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 97

RADYO VE TELEVİZYON ÜST KURULU BÜTÇESİ ve KESİN HESABI

(01 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(08 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Genel toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B cetvelini okutuyorum:

(03 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(05 okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(Toplam okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesabını okutuyorum:

(Kesin hesap okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kesin hesap B cetvelini okutuyorum:

(Kesin hesap B cetveli okundu)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, böylece gündemimizde bulunan kurum bütçeleri onaylanmış ve kabul edilmiştir. Hayırlı olmasını diliyorum ve yarın sabah onda buluşmak üzere diyorum ve birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati:00.41